



Daniela Sobotková

BSID-II

Využití BSID-II v práci
dětského psychologa

HOGREFE • GÖTTINGEN BERN TORONTO SEATTLE COPENHAGEN OXFORD PARIS WIEN PRAHA

HOGREFE



TESTCENTRUM

PODĚKOVÁNÍ

Standardizaci druhého vydání vývojových škál Bayleyové (*Bayley Scales of Infant Development – Second Edition*) se podařilo provést díky projektu „Psychometrické ověření a národní standardizace metody Bayleyové (BSID-II) pro hodnocení vývoje dětí raného věku“, který získal finanční podporu Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví ČR (reg. č. NF-6237-4). Nositelem grantu byl Ústav pro péči o matku a dítě v Praze 4 – Podolí (řešitelka PhDr. Daniela Sobotková, CSc.), spolunositelem byla Fakultní nemocnice Brno, PRM, Neonatologické odd., Obilní trh 11, Brno (spoluřešitelka Mgr. Hana Jahnová).

Daný projekt by nemohl být realizován bez obětavé práce mnoha psychologů, kteří se aktivně zapojili do vyšetřování dětí, za což jim patří velký dík. Jejich jména zde uvádím v abecedním pořadí:

PhDr. PaedDr. Hejduk Eduard (Plzeň), Mgr. Ing. Holubcová Ivana (Liberec), Mgr. Hradišlová Michaela (Olomouc), Mgr. Jahnová Hana (Brno), Mgr. Ježková Jana (Hradec Králové), PhDr. Kozová Naděžda (Plzeň), PhDr. Krejčířová Dana (Praha), Mgr. Kučová Romana (Karviná), Mgr. Kvardová Marcela (Ostrava), Mgr. Pavlíková Eva (Brno), PhDr. Pilařová Martina (Praha), PhDr. Pospíšilová Marcela (Kladno), PhDr. Štrosová Ivana (České Budějovice), PhDr. Včelařová Hana (Zlín).

Ve výčtu spolupracovníků nesmím zapomenout na dvě kolegyně z Ostravy, které z rodinných důvodů pracovaly v našem týmu jen krátce: na Mgr. Zuzanu Pospíšilovou a PhDr. Hanu Jursovou .

Zvláště děkuji PhDr. Jaroslavě Dittrichové, CSc. – své nejbližší spolupracovnici, která s nevšední obětavostí se mnou pracovala na celém projektu od jeho vzniku až do jeho

úplného závěru, doc. PhDr. Václavovi Bričáčkovi, CSc. který byl zejména vynikajícím konzultantem při řešení metodologických otázek, prof. PhDr. Jiřímu Koženému, CSc. za jeho dlouhodobou práci při zavádění dat na počítačová média a jejich statistické zpracování a Ing. Zdeňkovi Rothovi, CSc., který se podílel na závěrečném vypracování českých norem pro mentální a motorickou škálu. Děkuji také PhDr. Daně Krejčířové za poskytnutí výchozího českého překladu definic položek, jejich administrace a skórování, a za cenné odborné poznámky v průběhu práce na projektu.

Poděkování patří též administrativní pracovníci paní Lence Proškové.

Děkuji rovněž všem rodičům a jejich dětem, kteří se účastnili dobrovolně a zdarma psychologických šetření a umožnili nám tak nashromáždit data o psychomotorickém vývoji českých a moravských dětí raného věku nebývalého rozsahu.

V neposlední řadě děkuji vedoucím pracovníkům oddělení, kteří umožnili práci vyšetřujícím psychologům a kteří s námi spolupracovali při náboru dětí do studie:

Praha: Fak. Thomayerova nemocnice - novoroz. odd. – bývalá prim. MUDr. M. Paulová

Kladno: Nemocnice Kladno - novoroz. odd. – bývalý prim. MUDr. M. Kosák

České Budějovice: Nemocnice České Budějovice - neonatol. odd. – prim. MUDr. M. Hanzl, Dětská klinika – prim. MUDr. V. Smrčka

| | | | |
|------------------------|---|-----------------|---|
| <u>Plzeň:</u> | Fakultní nemocnice - neonatol. odd. – prim. MUDr. J. Dort, a bývalá Vojenská nemocnice - novoroz. odd. (prim. MUDr. Z. Bartáková | <u>Brno:</u> | - novoroz. odd.– prim. MUDr. M. Muchová Centrum výzkumu dětí, mládeže a rodiny – prof. PhDr. V. Smékal |
| <u>Liberec:</u> | Nemocnice s ambul. částí - novoroz. odd. – prim. MUDr. M. Zítek | <u>Zlín:</u> | Baťova nemocnice – neonatol. odd.– prim. MUDr. J. Macko |
| <u>Turnov:</u> | Městská nemocnice Turnov - novoroz. odd. – MUDr. V. Pokorná | <u>Olomouc:</u> | Fakultní nemocnice - neonatol. odd.– prim. MUDr. L. Kantor, - odd. klin. psychol.– PhDr. N. Dařílková |
| <u>Hradec Králové:</u> | Fakultní nemocnice - Gyn. por. klinika – doc. MUDr. J. Tošner, - Dětská klinika – doc. E. Pařízková | <u>Ostrava:</u> | Fakultní nemocnice - Gyn. por. klinika – prim. MUDr. P. Koliba, - Klinika dětské neurol.– prim. MUDr. M. Kunčíková |
| <u>Brno:</u> | Fak. nemocnice Brno - neonatol. odd.– prim. MUDr. I. Borek + dříve také: Fak. nem. Bohunice | <u>Karviná:</u> | Nemocnice s poliklin. - novoroz. odd.– prim. MUDr. L. Bohmová |

Na závěr děkuji Doc. MUDr. Jaroslavu Feyereislovi, CSc. – řediteli Ústavu pro péči o matku a dítě, který zajistil finanční podporu pro vydání této Zprávy, umožňující využít

českým psychologům druhé vydání vývojových škál Bayleyové a Doc. MUDr. Zbyňkovi Straňákovi – primáři pediatrické části ÚPMD, za umožnění realizovat celý projekt v ÚPMD.

PŘEDMLUVA

V popředí zájmu vyspělých společností je kvalitní péče o zdravý vývoj nových generací. V současné době je novorozenecká a kojenecká mortalita velice nízká, takže zájem se přesunul na další snižování dětské morbidity (WHO, 1999, Zaban, 2004, Marková, 2005). Jedním z důležitých cílů na této cestě je zabezpečit včasný záchyt rizikových dětí, jejichž vývoj je ohrožen. Včasná identifikace dětí s opoždujícím se vývojem umožňuje včasné zahájení rehabilitačních a stimulačních programů, které pomáhají vývoj normalizovat (Kirby et al., 1993, Aylward, 2003, Matoušková et al., 2005, Rodrigues et al., 2006). Čím dříve se podaří intervenci zahájit, v době, kdy nervový systém dítěte je nezralý a plastický, tím může být šance na úspěch větší (Parker et al., 1992, Kaplan et al., 1997, Faber et al., 2001).

Abychom mohli děti s opoždujícím se vývojem v raném období života podchytit, potřebujeme mít především vhodné diagnostické nástroje, které by opoždění spolehlivě signalizovaly. V naší republice však nebyla dosud standardizována žádná metoda vhodná pro kvalitní hodnocení psychomotorického vývoje dětí v prvních letech života.

V rámci rozvíjející se spolupráce s ostatními státy světa v různých oblastech zdravé dětské populace, vystupuje do popředí potřeba mít k dispozici takové nástroje, které jsou ve světě běžně užívány, abychom mohli porovnávat výsledky hodnocení vývoje určitých skupin našich dětí s vývojem stejných skupin dětí v zahraničí.

Z klinické praxe i z odborné literatury je známo, že drobné odchylky u některých rizikových skupin dětí, jako jsou např. děti nedonošené, se nemusejí projevit již v nejranějším období (Manzke, 1991, Ment et al., 2003). Objevují se někdy později, až na určitém stupni zralosti nervového systému a při větších nárocích kladených na dítě. Doporučuje se proto dlouhodobě sledovat vývoj takovýchto rizikových dětí (Wolke et al., 1999, Marková, 2005). K tomuto účelu je potřebná solidní metoda, která by umožňovala kontinuální hodnocení vývoje dítěte od prvního měsíce života minimálně do věku 3 let.

Vývojový test americké autorky Nancy Bayleyové „Bayley Scales of Infant Development - Second Edition“ (BSID-II) výborně splňuje výše uvedené požadavky a proto jsme se rozhodli pro standardizaci právě této metody.

Naše rozhodnutí ovlivnil v neposlední řadě i fakt, že vývojové škály Bayleyové nejsou některým dříve narozeným psychologům u nás zcela neznámé. První verze vývojových škál Bayleyové (BSID) byla totiž vydána v bývalém Československu v roce 1983 pod názvem „Stupnice dětského vývoje“. Tuto první verzi testu přeložil doc. PhDr. Jaroslav Koch, CSc. (Bayley, 1983). Test však nebyl standardizován na naši dětskou populaci.

1. ÚVOD

1.1. Povaha škál

Druhé vydání vývojových škál Bayleyové (Bayley Scales of Infant Development–Second Edition (BSID-II)) je individuálně administrovaný klinický nástroj pro hodnocení aktuálního psychomotorického vývoje dětí raného věku, stejně jako tomu bylo u předcházejícího prvního vydání metody: Bayley Scales of Infant Development (BSID, Bayley, 1969). Původně byl test určen pro diagnostiku vývojového opoždění, plánování terapeutických postupů a následné hodnocení účinnosti intervenčních programů. Metoda má však i širší využití (vzdělávání, výzkum), jak je zmíněno dále.

Metoda BSID a BSID-II obsahuje 3 škály: mentální škálu, motorickou škálu a škálu chování. Pomocí mentální a motorické škály se hodnotí aktuální úroveň dětí raného věku ve složce kognitivní, ve vývoji řeči a sociálním chování, jakož i aktuální vývoj jemné a hrubé motoriky. Pomocí škály chování se hodnotí chování dítěte v průběhu vyšetření, jehož znalost je důležitá při interpretaci výsledků dosažených v mentální a motorické škále. Uvedené 3 škály se vzájemně doplňují a každá z nich přispívá jedinečným způsobem k celkovému hodnocení dítěte.

Metoda byla navržena tak, aby jednotlivé testované položky vzbuzovaly zájem dítěte, aby bylo schopné na ně reagovat dle svých vývojových možností. Bayleyová vycházela z předpokladu, že v průběhu vývoje zejména v prvních 2 letech života, dochází k velkým vývojovým změnám, řada schopností je málo diferencovaná a k jejich diferenciaci dochází postupně s věkem dítěte, mění

se kvalita schopností a dovedností i jejich struktura. Bayleyová proto nepovažovala za vhodné základní vývojové škály (škálu mentální a motorickou) ještě dále členit.

1.2. Užití BSID

Vývojové škály Bayleyové vycházejí z popisu normálního vývoje dítěte. Administrací mentální a motorické škály a škály chování získá vyšetřující podstatné množství informací na jejichž základě může porovnat vývoj dítěte s jeho vrstevníky stejného věku.

Škály Bayleyové mohou být užity:

- **pro popis aktuální vývojové úrovně dítěte**
- **při diagnostice opoždění či poruchy vývoje**
- **při plánování terapeutických postupů**
- **pro kontrolu intervenčních programů.**

Mohou také sloužit pro **lepší poznání vývoje dítěte rodiči**, kteří při vyšetření názorně sledují v jakých složkách se vyvíjí dítě dobře, co ho zaujme, a v jaké oblasti má případně určité slabiny a jak by zde mohli vývoj vhodně podněcovat. Metoda Bayleyové tak může sloužit také jako **vhodný nástroj pro vzdělávání o vývoji dítěte.**

Metoda bývá rovněž hojně využívána pro své dobré psychometrické vlastnosti k **výzkumným účelům**, kdy se sledují rozdíly ve vývoji dětí či rozdíly definovaných skupin dětí. **Vývojové škály Bayleyové jsou tudíž užitečným nástrojem v oblasti klinické, vzdělávací i výzkumné.**

1.3. Vývoj metody BSID-II

Nancy Bayleyová začala pracovat na první mentální škále ve 20. letech minulého století na Kalifornské univerzitě v Berkeley v USA. Vycházela při tom hlavně z Gesellovy metody the Gesell Developmental Schedules, původně vydané v roce 1925, ale i z prací dalších starších autorů, např. Kuhlmana – Handbook of Mental Tests a Preyera – Die Seele des Kindes. Sama také vyvinula nové položky pro hodnocení vývoje dětí raného věku. Konkrétními „předchůdci“ vývojových testů BSID a BSID-II byly následující škály: „the California First-Year Mental Scale“ (Bayley, 1933), the California Preschool Mental Scale“ (Jaffa, 1934) a „the California Infant Scale of Motor Development“ (Bayley, 1936).

Bayleyová zahrnuje do prvního vydání svých vývojových škál „the Bayley Scales of Infant Development“ (známé pod zkratkou BSID) ještě hodnocení chování pomocí škály „Infant Behavior Record“, neboť chování při vyšetření se také významně podílí na výkonu dítěte v testu, např. úrovní motivace, kvalitou interakce a pod. Uvedená metoda BSID vyšla v USA v roce 1969 a obsahovala tak tři škály: mentální, motorickou a škálu chování (Bayley, 1969). Pomocí škál bylo možné komplexně hodnotit psychomotorický vývoj dětí ve věku od 2 do 30 měsíců.

Původní test BSID začal s postupujícím časem výkony dětí nadhodnocovat. Např. autorky Blacková a Matulová uvádějí nadhodnocení v mentální škále v průměru o 11 bodů a v motorické škále o 10 bodů (Black, Matula, 2000). Obdobné nadhodnocení shledali Glenn, Cunningham a Dayus (2001) u skupiny dětí s normálním vývojem i u skupiny dětí s Morbus Down. Také my jsme došli v naší malé studii, která se týka-

la hodnocení psychomotorického vývoje předčasně narozených dětí k podobným závěrům, rozdíly jsme však zjistily ještě větší (Jahnová, Sobotková, 2001). Tento jev je někdy nazýván Flynnovým efektem (Flynn, 1999) – zlepšující se výkony v dětské populaci v čase mohou mít příčinu ve zlepšení výživy, hlubším porozumění determinantám časného vývoje dětí, adekvátnějším stimulujícím prostředím a pod.

Došlo proto k revizi testu BSID, jejímž výsledkem bylo druhé vydání vývojových škál Bayleyové „the Bayley Scales of Infant Development – Second Edition“ (známé pod zkratkou BSID-II). Metoda byla vydána v USA v roce 1993 (Bayley, 1993).

Primárním důvodem pro revizi metody BSID bylo tudíž aktualizovat normativní data. Druhá revize metody ale také přispěla k celkové modernizaci testu, ke zlepšení jeho kvality a rozšířila možnosti jeho využití.

V originálním americkém manuálu BSID-II je uvedeno 7 hlavních cílů této revize:

1. Vytvořit aktuální normy
2. Rozšířit věkové rozmezí
3. Zlepšit obsah položek založených na současných vědeckých poznatcích o raném vývoji
4. Modernizovat testový materiál, aby byl bezpečný a atraktivní pro děti
5. Provést studie pro zjištění reliability a validity metody
6. Nashromáždit údaje o dětech s vývojovými problémy, aby se zlepšila klinická využitelnost metody
7. Zachovat původní strukturu a cíl metody BSID, která má umožňovat standardizované hodnocení aktuálního mentálního a motorického výkonu dítěte, spočívajícího na jeho reakcích a odpovědích ve strukturovaných podnětových situacích.

1.4. Předpoklady uživatele

Vzhledem ke komplexnosti administrace testu a interpretace výsledků by měl mít vyšetřující zázemí a zkušenost v administrování a interpretaci podobných vývojových hodnocení jako byly předcházející vývojové škály Bayleyové (BSID), případně zkušenosti s jinými metodami určenými pro komplexní hodnocení psychomotorického vývoje dětí raného věku, jakou je např. Gesellův test. Měl by mít také zkušenost s testováním dětí raného věku, jakož i jazykové, kulturní a klinické zázemí, jako mají děti, které budou testovány.

Z našich zkušeností vyplývá, že by se měl též seznámit se základy neurologického vyšetření a hodnocení neuromotorického stavu nejmenších dětí, což je možné i v rámci kursu pro psychology pracujícími s BSID-II. Tyto znalosti umožní vyšetřujícímu lépe porozumět motorickému vývoji dětí raného věku a lépe tak hodnotit položky jak motorické škály tak škály chování, které spadají do faktoru kvalita motoriky (např. svalový tonus, třes a pod.).

Ve většině případů vyšetřující, používající BSID-II, mají dokončený postgraduální výcvik v individuálním hodnocení. Ačkoli vycvičený

psychologický technik, student psychologie, či výzkumný pracovník může administrovat BSID-II a skórovat výkon dítěte v jednotlivých položkách pod supervizí, interpretaci výsledků by měl provádět odborník s příslušným výcvikem v diagnostice.

Je na zodpovědnosti uživatele, aby zajistil utajení testového materiálu a záznamových listů, a aby byly dávány k dispozici pouze profesionálům, kteří zabezpečí jejich správné použití. Seznámení rodičů či vychovatelů dítěte s výsledky testu je správné a je doporučováno v rámci klinické praxe. Takovéto seznámení s výsledky by však nemělo zahrnovat kopírování jednotlivých položek testu, záznamových listů, nebo jiných testových materiálů, které by ohrozilo jejich utajení, validitu i hodnocení celého testu (BSID-II) jako klinického nástroje.

Veškeré položky testu, normy a další testové materiály jsou zajištěny autorskými právy, proto je kopírování či reprodukce jakýchkoliv testových materiálů možná jen se souhlasem vydavatele. Jedinou výjimkou z tohoto nařízení je kopírování vyplněných záznamových listů za účelem jejich předání jinému kvalifikovanému odborníkovi.

2. CHARAKTERISTIKA BSID-II

2.1. Struktura BSID-II

Metoda BSID-II sestává ze tří škál: mentální škály, motorické škály a škály chování.

2.1.1. Mentální škála

Mentální škála obsahuje celkem 178 položek, které jsou řazeny postupně podle obtížnosti. Z toho, jak dítě plní jednotlivé položky této škály, je možno usuzovat na vývoj různých oblastí: kognitivní, řeči a sociálního chování. Sama Bayleyová však tyto jednotlivé oblasti mentální škály přesněji nevymezuje, protože se domnívá, že v raném věku jsou mentální schopnosti nediferencované.

Pokud jde o **oblast kognitivní**, Bayleyová sem zařadila položky, z kterých je možno soudit na vývoj zrakového a sluchového vnímání, zrakovou ostrost, zrakovou výběrovost, schopnost habituovat zrakové a zvukové podněty, vývoj paměti, počátky řešení problémů, schopnost tvořit generalizace a klasifikace, což je základem abstraktního myšlení. Další položky jsou označeny podle situací, v kterých se výkon dítěte hodnotí (např. situace s kostkami, se zvonkem, s hrníčkem, se zrcadlem), u části položek je pak uvedeno jen jejich věkové zařazení.

Na **vývoj řeči** usuzuje Bayleyová podle vokalizace dítěte, podle porozumění řeči dospělých, podle řečové exprese (slovník, tvoření vět) a podle zvládnutí gramatických pravidel (zájmena, minulý čas).

Položek, z kterých se usuzuje na vývoj **sociálního chování**, je velice málo, a převážně jen pro prvních 9 měsíců života. Sama Bayleyová upozorňuje, že při uvažování, jaký je vztah mezi jednotlivými složkami

mentálního vývoje (kognitivní oblast, řeč, sociální chování), musí být vyšetřující velmi opatrný právě proto, že položek sociálního chování je ve srovnání s položkami kognitivními a položkami řeči velmi malý počet. Pro charakteristiku vývoje sociálního chování jsou pro vyšetřujícího důležité údaje, které získá hodnocením škály chování (viz dále).

2.1.2. Motorická škála

Motorická škála obsahuje 111 položek. Obdobně jako v mentální škále jsou v motorické škále položky řazeny podle obtížnosti. Z toho, jak dítě plní jednotlivé položky, je možno soudit na vývoj hrubé i jemné motoriky a na stupeň percepčně-motorické koordinace a integrace. Oproti minulé škále z 60. let je třeba zejména ocenit podrobnější a přesnější hodnocení položek hrubé motoriky v kojeneckém věku. Takové hodnocení je velice důležité pro včasné zachycení odchylek v neuromotorickém vývoji a tím i pro umožnění včasné nápravy.

2.1.3. Škála chování

Na rozdíl od mentální a motorické škály, v kterých se zjišťuje, zda dítě uvedenou položku zvládá nebo ne (případně ji odmítá provést), položky škály chování se skórují na pětibodové škále. Škála každé položky tvoří kontinuum od extrémní hodnoty 1 k extrémní hodnotě 5. Popis hodnot 1-5 pro každou položku zvyšuje podle Bayleyové spolehlivost hodnocení.

Na základě matematických analýz vztahů mezi položkami dospěla autorka k vymezení čtyř faktorů chování: faktor pozor-

nost/bdělost, faktor kvalita motoriky, faktor orientace/zaujetí, faktor emoční regulace. Protože se při matematických analýzách položky sdružovaly podle tří věkových skupin (1-5 měsíců, 6-12 měsíců, 13-42 měsíců), také extrahované faktory se hodnotí podle toho, do které věkové skupiny dítě náleží.

Faktor pozornost / bdělost (pro věk 1-5 měsíců) vypovídá o úrovni bdělosti a čilosti dítěte a o jeho pozornosti. Teoreticky by mohl být spojen se zralostí korových a podkorových spojení, která modulují bdělost, čilost a pozornost.

Faktor kvalita motoriky (pro věk 1-42 měsíců) hodnotí různé neuromotorické funkce, charakteristické pro raný věk. Mezi ně náleží svalový tonus, řízení jemné a hrubé motoriky, výskyt zpomalených či prudkých pohybů a hodnocení kvality pohybů.

Faktor orientace/zaujetí (pro věk 6-42 měsíců) měří pozitivní či negativní tendenci dítěte k plnění úkolů včetně sociálních.

Faktor emoční regulace (pro věk 6-42 měsíců) vztahuje Bayleyová k procesům a vlastnostem, které se uplatňují při tom, jak se jedinec vyrovnává s výraznými pozitivními a negativními citovými stavy. Faktor emoční regulace charakterizuje aktivitu dítěte, jeho adaptibilitu, stabilitu a toleranci k frustraci. Uplatňuje se v něm také temperament dítěte, práh rezpozivity a kvalita nálady.

Mimo položky, sdružené ve faktorech, se zvláště hodnotí malá skupina tzv. doplňkových položek.

Hodnocení ve škále chování obsahuje i dvě položky, kdy hodnotí aktuální výkon dítěte a jeho chování při vyšetření doprovázející rodič či oba rodiče. Takovéto hodnocení pomůže vyšetřujícímu vidět dítě v širších souvislostech a vyhnout se tak případně ukvapeným závěrům na základě jednoho vyšetření.

2.1.4. Shrnutí

BSID-II podrobně zachycuje raný neuropsychický vývoj a chování dítěte. I když mentální škála málo diferencuje jednotlivé oblasti mentálního vývoje – podle Bayleyové taková diferenciaci není v raném věku možná – velký počet položek, zahrnutý do mentální škály, dává možnost podrobného zhodnocení mentálního vývoje. Další předností této škály je to, že předepsané situace, v kterých se položky mentální škály hodnotí, i testový materiál, jsou pro dítě velmi zajímavé. Také motorická škála umožňuje motorický vývoj a jeho odchylky podrobně zachytit. Škála chování představuje první pokus učinit hodnocení chování dítěte více objektivní než jak tomu dosud bylo, a vede vyšetřujícího k tomu, aby při interpretaci výsledků, dosažených v mentální a motorické škále, přihlížel také k hodnocení chování dítěte. Vyšetřující má dále přihlížet k výpovědi rodičů o dítěti a hodnotit tak aktuální výkon dítěte v širších souvislostech.

2.2. Psychometrické vlastnosti BSID-II

2.2.1. Reliabilita (přesnost a spolehlivost měření a jeho stabilita v čase)

K vyjádření míry reliability škály užila Bayleyová několik statistických měření:

a) *Koeficienty reliability.* Jak pro mentální a motorickou škálu, tak i pro škálu chování vypočítala Bayleyová se spolupracovníky koeficienty reliability cestou půlení testu ve všech 17 sledovaných obdobích. V každém věkovém období hodnotila 100 dětí. Průměrné hodnoty koeficientů reliability se pohybovaly od 0,74 do 0,88. Nižší koeficienty (0,64 0,71 0,73) byly zjištěny

jen u faktoru chování pozornost/bdělost u nejmenších dětí. Výsledky podle autorky svědčí o vysoké reliabilitě testu.

Stejným způsobem jsme postupovali při hodnocení reliability mentální a motorické škály a škály chování v našem standardizačním šetření. Tabulka 2.1. udává hodnoty Cronbachova koeficientu alfa. Průměrné hodnoty koeficientu alfa (Fisherova transformace) mají přijatelnou míru vnitřní konzistence a jsou srovnatelné s americkými hodnotami, i když jsou poněkud nižší. Výrazně nižší jsou však u jednotlivých faktorů chování. Zvláště je to patrné u faktoru Kvalita motoriky, kde u dvou věkových skupin (18. a 24. měsíc) byla zjištěna výrazně nízká hodnota v míře, která indikuje nutnost výsledky dále ověřovat. Vyšetřující by měl hodnoty tohoto faktoru interpretovat velmi opatrně.

Tabulka 2.1 Vnitřní konzistence BSID-II (Cronbachův koeficient alfa)

| ŠKÁLY | MĚSÍC | | | | | | | | | | | | | | | | | PRŮMĚR |
|--------------|-------|----|----|----|----|----|----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----------|
| | 1. | 2. | 3. | 4. | 5. | 6. | 8. | 10. | 12. | 15. | 18. | 21. | 24. | 27. | 30. | 36. | 42. | |
| MENTÁLNÍ | 66 | 81 | 81 | 90 | 86 | 80 | 81 | 81 | 77 | 87 | 87 | 90 | 86 | 84 | 84 | 79 | 87 | 89 |
| MOTORICKÁ | 60 | 76 | 78 | 71 | 78 | 80 | 88 | 85 | 84 | 83 | 69 | 83 | 76 | 72 | 77 | 77 | 82 | 78 |
| CHOVÁNÍ | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
| <i>P/B</i> | 85 | 82 | 79 | 78 | 81 | | | | | | | | | | | | | 81 |
| <i>O/Z</i> | | | | | | 79 | 81 | 81 | 81 | 83 | 76 | 53 | 79 | 82 | 87 | 78 | 88 | 76 |
| <i>ER</i> | | | | | | 74 | 76 | 69 | 75 | 79 | 86 | 76 | 75 | 81 | 86 | 74 | 77 | 77 |
| <i>KM</i> | 67 | 62 | 66 | 70 | 71 | 67 | 70 | 61 | 61 | 62 | 36 | 83 | 36 | 50 | 57 | 46 | 61 | 61 |
| Celkový skór | 85 | 82 | 81 | 80 | 81 | 87 | 88 | 89 | 87 | 87 | 85 | 81 | 85 | 86 | 86 | 83 | 88 | 85 |

Pozn. Faktory chování: *P/B* – Pozornost/bdělost
O/Z – Orientace/zaujetí
ER – Emoční regulace
KV – Kvalita motoriky

b) *Retestová stabilita* byla hodnocena v americké standardizační studii u čtyř skupin dětí různého věku (v 1., 12., 24. a 36. měsíci života, celkem u 175 dětí, v intervalu 1 až 16 dnů). Hodnoty korelačních koeficientů pro mentální a motorickou škálu se pohybovaly kolem 0,80 což svědčí o vysoké retestové stabilitě. Pro škálu chování byly korelační koeficienty nižší, zejména pro hodnocení jednoměsíčních dětí. Celkově se tyto korelační koeficienty pohybovaly mezi 0,48 až 0,70. Nižší retestovou stabilitu škály v tomto věku vysvětluje autorka vyšší měnlivostí chování dítěte raného věku.

c) *Shoda mezi posuzovateli* byla hodnocena korelačním koeficientem mezi skóry mentální a motorické škály i škály chování, ke kterým dospěli dva různí vyšetřující. Nejvyšší shoda byla zjištěna v hodnocení mentální škálou ($r=0,96$), pro motorickou škálu byla nižší ($r=0,75$). Pro škálu chování nejnižší věkové skupiny byl korelační koeficient 0,70, pro věkovou skupinu 13-42 měsíců byla jeho hodnota 0,88. V našem standardizačním šetření byla shoda mezi posuzovateli rovněž vysoká (viz 5. kapitola).

2.2.2. Vztah mezi mentální a motorickou škálou

Korelace mezi mentální a motorickou škálou

Tabulka 2.3

Hodnoty korelačních koeficientů mezi mentální a motorickou škálou v českém souboru dětí

| (počet dětí) | MĚSÍC | | | | | | | | | | | | | | | | |
|-----------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| | 1. | 2. | 3. | 4. | 5. | 6. | 8. | 10. | 12. | 15. | 18. | 21. | 24. | 27. | 30. | 36. | 42. |
| | (107) | (131) | (135) | (104) | (122) | (126) | (112) | (116) | (107) | (110) | (102) | (103) | (104) | (134) | (124) | (116) | (105) |
| Korelační koeficient | .51 | .51 | .56 | .71 | .73 | .56 | .54 | .40 | .43 | .56 | .43 | .48 | .30 | .50 | .55 | .49 | .61 |

Jak spolu korelují hodnoty hrubých skóre mentální a motorické škály v jednotlivých věkových obdobích v souboru českých dětí ukazuje tabulka 2.3. Hodnoty korelačních koeficientů se pohybují od .30 do .73, což jsou velice podobné hodnoty, které uvádí Bayleyová. Autorka poznamenává v manuálu 1. vydání vývojových škál BSID (Bayley, 1969), že tyto rozdíly ve vzájemném vztahu obou škál v některých věkových obdobích mohou být způsobeny jednak náhodnou chybou a jednak určitými faktory specifickými pro daný věk. Je také zajímavé, že korelace neklesají s věkem, jak by se dalo předpokládat. Tento jev může být způsoben dle autorky odlišným výběrem položek a výskytem nových položek v BSID-II, které jsou multi-dimenzionální povahy.

I když všechny uvedené korelační koeficienty v tabulce 2.3 jsou statisticky významné, jejich hodnoty nejsou natolik vysoké, abychom mohli hovořit o velice těsné vazbě mezi oběma škálami. Každá škála nám tudíž přináší jiné informace o vývoji dítěte a hodnocení výsledků z obou škál je důležité porovnávat jak se o tom zmiňujeme dále. Navíc je nutné si uvědomit, že výše uvedené korelace jsme zjistili u standardizačního souboru relativně zdravých donošených dětí, a že u dětí s různými vývojovými problémy mohou být vazby mezi škálami poněkud jiné.

Rozdíly mezi mentálními a psychomotorickými vývojovými indexy

Při interpretaci výsledků je také důležité zaměřit se na otázku, zda existuje rozdíl mezi hodnocením v mentální a motorické škále, zejména pak jak je tento rozdíl velký a zda mu můžeme přiřítat nějaký význam. Dle Bayleyové existují dva pohledy na danou problematiku:

Na jedné straně můžeme stanovit od jaké hodnoty lze považovat rozdíl mezi mentálním a psychomotorickým vývojovým indexem za statisticky významný. Z tabulky 2.4 je zřejmé, že v českém standardizačním vzorku kolísají hodnoty rozdílů mezi MVI a PVI, které se pohybují na 5 % hladině významnosti od 13 bodů do 16 bodů. Převažují hodnoty rozdílů 15 a 14 bodů. Znamená to tedy, že za významné rozdíly mezi mentálními a motorickými indexy můžeme považovat takové, které se pohybují kolem hodnoty jedné standardní odchylky – 15 bodů.

Závěrem bychom chtěli zdůraznit, že i když se nám může zdát rozdíl mezi MVI a PVI u některých dětí poměrně velký (např. 12 bodů), neznámá to, že je tento rozdíl statisticky významný a že bychom mu měli věnovat zvýšenou pozornost. Na druhé straně, i když je zjištěný rozdíl již statisticky

významný (např. dosáhl hodnoty 15 bodů), zjistili jsme, že se takovýto rozdíl vyskytuje téměř u 1/3 dětí našeho souboru a není tudíž zcela řídkým jevem.

2.2.3. Validita

Test je považován za validní:

- a) jestliže jeho položky měří konstrukty, které test zamýšlí měřit (např. inteligenci) – tzv. validita konstruktů**
- b) jestliže jeho výsledky korelují s výsledky jiných, podobně zaměřených testů – tzv. souběžná validita**
- c) rozlišuje-li mezi normativními a speciálními populacemi subjektů – tzv. klinická validita.**

a) K ověření *validity konstruktů* se užívá nejčastěji metod faktorové analýzy, které mohou odhalit, které faktory nebo konstrukty leží v základě testu. Studie, prováděné těmito metodami ukazují, že dětská inteligence není jednotný konstrukt, ale že jde o konstrukt mnohorozměrný a v čase se měnící. Bayleyová (1993) se domnívá, že raný dětský vývoj má v základě vývoj kognitivních struktur. Stupeň vývoje těchto struktur však závisí na stupni integrace různých kognitivních a motorických dovedností, pozornosti i motivačních a emočních procesů, jejichž význam může být v různém věku různý. V důsledku toho i prediktivní hodnota

Tabulka 2.4
Statisticky významné rozdíly mezi mentální a motorickou škálou

| Hladina významnosti | MĚSÍC | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|---------------------|-------|----|----|----|----|----|----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|--|
| | 1. | 2. | 3. | 4. | 5. | 6. | 8. | 10. | 12. | 15. | 18. | 21. | 24. | 27. | 30. | 36. | 42. | |
| 0,15 | 12 | 11 | 11 | 10 | 10 | 11 | 10 | 10 | 10 | 10 | 10 | 9 | 10 | 11 | 10 | 11 | 10 | |
| 0,05 | 16 | 15 | 15 | 14 | 14 | 15 | 14 | 14 | 15 | 14 | 15 | 13 | 14 | 15 | 15 | 15 | 14 | |

testu nebývá velká, zejména ne v raném věku (Bayleyová 1993, viz kapitolu 5). Přestože povaha vývojových změn v prvních letech života není zcela objasněna, jak souhlasně vyplývá z literatury, vnitřní validita BSID-II je pokládána za dobrou.

Pokud jde o konstruktovou validitu škály chování, došli jsme v našem standardizačním šetření k poněkud jiné faktorové struktuře této škály. Faktorovou analýzou (metoda hlavních komponent, rotace Promax $k=4$, Kaiserova normalizace, počet extrahovaných faktorů volen na podkladě Kaiserova scree testu, vyčerpané variance a interpretovatelnosti faktorů) bylo možno na rozdíl od amerických výsledků rozlišit ve věkové skupině 6-12 měsíců čtyři faktory, a ve věkové skupině 15-42 měsíce pět faktorů. To naznačuje, že konstruktová validita škály chování by se měla dále ověřovat a ukazuje, že při interpretaci hodnocení ve škále chování by se vyšetřující neměl opírat jen o hodnocení jednotlivých faktorů, ale pozornost by měl věnovat všem jednotlivým položkám (blíže v 6. kapitole „Interpretace výsledků...“).

b) *Souběžná validita*. Výsledky BSID-II byly srovnány u amerických dětí s výsledky McCarthy Scales of Children's Abilities (MSCA 1972), což je metoda, která hodnotí intelektový vývoj dětí ve věku od 2 1/2 do 8 1/2 let (Bayley 1993). Ukázalo se, že mentální škála BSID-II významně koreluje s celkovým kognitivním indexem MSCA ($r=0,79$). Naproti tomu motorická škála BSID-II není ve významném vztahu k tomuto indexu, významně však koreluje s motorickou subškálou MSCA ($r=0,59$). Dále byly výsledky BSID-II srovnány s výsledky testu Wechsler Preschool and Primary Scale of Intelligence-Revised (WPPSI-R 1990), který měří inteligenci dětí od 3 do 7 let (Bayley 1993). Výsledky mentální škály

BSID-II významně korelovaly s celkovým IQ ($r=0,73$) a verbálním IQ ($r=0,73$) podle WPPSI-R. To ukazuje, že mentální škála BSID-II hodnotí konstrukt, který souvisí s obecnou inteligencí, jak ho měří WPPSI-R. Výsledky motorické škály BSID-II nebyly s touto obecnou intelektuální schopností ve vztahu.

BSID-II byla srovnávána i s dalšími testy. Studie ukazují, že BSID-II vykazuje dobrou souběžnou validitu (Bayley 1993). Tento závěr podporují i naše výsledky hodnocení 36 dětí metodou BSID-II a výsledky v testu Kent Infant Development Scale (KID) (Procházková et al. 2001). Ve 12 měsících jsme zjistili významné korelační koeficienty mezi hodnocením mentální škálou BSID-II a hodnocením kognitivní oblasti testem KID ($r=0,55$), a mezi hodnocením motorickou škálou BSID-II a hodnocením motorické oblasti testem KID ($r=0,62$).

c) *Klinická validita* Skupiny dětí, které splňovaly určitá diagnostická kritéria (děti nedonošené, HIV pozitivní, s poporodní asfyxií, s Downovým syndromem, opožděným vývojem ad.) byly vyšetřeny na různých místech USA. Výsledky ukázaly, že metoda BSID-II citlivě rozlišuje děti z normativního vzorku a děti s rizikem opožděného vývoje (Bayley 1993).

Sami jsme metodou BSID-II vyšetřili několik skupin nedonošených dětí. Výsledky těchto studií ve shodě s nálezy Bayleyové (1993) dokládají, že metoda BSID-II citlivě rozlišuje děti ve vývoji ohrožené. Tak jsme mohli ve skupině nedonošených rozlišit děti ve vývoji nejvíce ohrožené (nedonošené s velmi nízkou a s extrémně nízkou porodní hmotností tj. s hmotností nižší než 1500 g a 1000 g, nebo nedonošené děti s velmi závažným ultrazvukovým nálezem na CNS).

Dále se ukázalo, že je důležité hodnotit zvláště oblast mentální a zvláště oblast motorickou tak, jak to činí metoda BSID-II, protože průběh mentálního a motorického vývoje je u těchto ohrožených dětí odlišný (Sobotková et al. 2001, Sobotková et al. 2003, Krejčířová et al., v tisku).

Pro názornost uvádíme výsledky hodnocení studie psychomotorického vývoje 44 předčasně narozených dětí (21 chlapců a 23 dívek) s průměrnou porodní hmotností 1123,3 ($\pm 302,89$) gramů a s průměrným gestačním stářím 29,4 ($\pm 19,17$) týdnů těhotenství, které byly psychologicky vyšetřeny kolem 2. roku života v Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze 4 – Podolí. Psychický vývoj dětí byl hodnocen pomocí vývojových škál Bayleyové – BSID II jak ve vztahu ke korigovanému věku vzhledem k nedonošenosti, tak k jejich chronologickému věku. Z výsledků vyplývá, že děti mají více

problémů v motorickém vývoji než ve vývoji mentálním: při věkové korekci průměrný psychomotorický vývojový index PVI= 84,8 $\pm 20,9$ (bez věk. korekce 70,3 $\pm 16,7$), při věkové korekci průměrný mentální vývojový index MVI=93,1 $\pm 20,7$ (bez věk. korekce 80,6 $\pm 18,5$). Následující dvě tabulky nás informují kolik procent dětí podalo významně podprůměrný výkon (při věkové korekci i bez ní) v oblasti mentálního a motorického vývoje. Zároveň z výsledků vyplývá, že metoda BSID-II dobře rozlišuje děti ve vývoji více ohroženém, což jsou děti s extrémně nízkou porodní hmotností (EPN) vážící při narození méně než 1000 gramů .

Metoda Bayleyové se ukázala klinicky validní také při našem studiu vývoje 94 dětí z těhotenství po asistované reprodukci (Dittrichová et al. 2004). Ve věku 30 měsíců se donošené děti z této skupiny významně

Tabulka.2.5 Hodnocení mentálního vývoje (MVI) dětí s velmi nízkou porodní hmotností VNPH (1000-1500g) a s extrémně nízkou porodní hmotností ENPH (<1000g)

| MVI | V širší normě (norma a mírně podprůměrný výkon) | | Vážnější problémy (významně podprůměrný výkon) | |
|-------------------|--|------|---|------|
| | VNPH | ENPH | VNPH | ENPH |
| Korigovaný věk | 93% | 80% | 7% | 20% |
| Chronologický věk | 83% | 60% | 17% | 40% |

Tabulka 2.6 Hodnocení motorického vývoje (PVI) dětí s velmi nízkou porodní hmotností VNPH (1000-1500g) a s extrémně nízkou porodní hmotností ENPH (<1000g)

| PVI | V širší normě (norma a mírně podprůměrný výkon) | | Vážnější problémy (významně podprůměrný výkon) | |
|-------------------|--|------|---|------|
| | VNPH | ENPH | VNPH | ENPH |
| Korigovaný věk | 93% | 53% | 7% | 47% |
| Chronologický věk | 55% | 33% | 45% | 66% |

nelišily v mentálním ani v motorickém vývoji (průměrný MVI=96,8 u dětí z těhotenství po asistované reprodukci a 99,4 u dětí kontrolních, průměrný PVI=88,8 u dětí z těhotenství po asistované reprodukci a 89,9 u dětí kontrolních), ale děti z těhotenství po asistované reprodukci, které byly nedonošené a zároveň z vícečetného těhotenství,

tedy děti ve vývoji ohrožené, se v mentálním a motorickém vývoji od dětí kontrolních lišily významně (MVI=81,6:99,4 PVI=81,4:89,9).

Celkově můžeme shrnout, že výsledky různých studií včetně našich shodně vedou k závěru, že reliabilita a validita BSID-II je vysoká.

3. OBECNÉ ZÁSADY TESTOVÁNÍ

3.1. Základní principy používání BSID-II

3.1.1. Standardní postupy

Při vyšetřování je nutno přesně dodržovat pokyny pro administraci a skórování položek jak je uvedeno dále. Změny formulací nebo prezentace testových položek, nedodržování časových limitů nebo jiné odchylky od standardních testových pokynů mohou snížit validitu výsledků testu.

Dodržování standardního postupu však neznamena, že položky musí být dávány dítěti vždy stejným způsobem. Vyšetřující může určit pořadí, v jakém položky bude dítěti předkládat, a to podle temperamentu dítěte, podle zájmu, jaký u jednotlivého dítěte některé položky vzbudí a podle toho, jak se vyvíjí vztah mezi vyšetřujícím a dítětem. Tak např. je-li dítě z počátku vyšetření plaché, ale v průběhu vyšetření s vyšetřujícím začne spolupracovat, může vyšetřující znovu administrovat položku, na kterou dítě v počátku vyšetření reagovalo se zábrami.

V pokynech pro administraci a skórování je také uvedeno, kterou položku může administrovat i osoba, která dítě doprovází. V jiných než v uvedených případech však tato osoba do vyšetřování zasahovat nemá.

3.1.2. Doba vyšetření

Protože děti raného věku nevydrží být po delší dobu soustředěné, musí se vyšetřující snažit provést vyšetření v co nejkratší době. Obecně lze říci, že u dětí do 15 měsíců věku je třeba se snažit provést vyšetření v době 25-35 minut, u dětí starších může testování

zabrat až 60 minut. Je však třeba mít na paměti, že ve schopnosti se soustředit existují mezi dětmi velké individuální rozdíly, a že je potřebné na tyto individuální zvláštnosti brát ohled.

Když je dítě neklidné nebo unavené a zdá se vám, že nepříznivý stav dítěte mu nedovoluje, aby podalo výkon odpovídající jeho vývojovému stupni, udělejte ve vyšetřování krátkou přestávku. Můžete někdy dovolit pečovateli dítě nakrmit, ale snažte se krmení spíše omezit, protože po krmení bývají děti pasivnější. I když ani po přestávce není stav dítěte příznivý, je možno pokračovat ve vyšetřování v jinou dobu. Mělo by to být však v době časově blízké (v několika málo dnech), aby se zmenšil možný vliv postupující zkušenosti i dozrávání dítěte. V záznamu vyšetření by měly být obě části vyšetření zřetelně vyznačeny.

3.1.3. Prostředí při vyšetřování

Obecně lze říci, že samotné prostředí by nemělo odvádět pozornost dítěte. Proto by do vyšetřovací místnosti neměl doléhat hluk a v samotné místnosti by neměly být nápadnosti, jako např. atraktivní hračky nebo obrázky, které by přitahovaly pozornost dítěte. Také počet lidí by měl být v místnosti minimální.

Místnost by měla být dost velká na to, aby v ní dítě mohlo volně chodit, utíkat a skákat, jak to je požadováno při vyšetřování některých motorických položek, a při tom nenarazilo do nábytku. Pro mladší děti by měl být na podlaze prostor s podložkou, na kterém mohou sedět, otáčet se, zvedat se a lézt.

V místnosti by měl být stůl s několika židlemi, jednak pro pečovatele, když drží malé dítě na klíně, příp. pro další doprovázející osobu. Naproti dítěti by měl sedět vyšetřující. Pokud je dítě větší a je nebojácné a motoricky klidné, a je zvyklé sedět u malého stolečku samo, poskytněte mu takovou možnost. Sami pak při vyšetření také u takového stolečku seděte.

Pro nejmenší děti by měl být k dispozici přebalovací stůl, na kterém dítě nejen může pohodlně ležet, ale na kterém můžeme dobře vyšetřovat položky mentální a motorické škály v prvních měsících života.

Pro vyšetřování různých motorických položek v batolecím a předškolním věku jsou potřebné schody, jejichž rozměry jsou uvedeny v příloze 9. Pokud máte ve vašem zařízení schody, jejichž rozměry jsou shodné, můžete s dítětem položky vyšetřovat mimo vyšetřovací místnost na těchto schodech. Buďte však stále velmi opatrní a dohlížejte, abyste mohli včas dítě zachytit, kdyby ztratilo rovnováhu a padalo.

3.1.4. Testové pomůcky

Téměř všechny testové pomůcky najdete v originálním kufru, který je možné koupit v Testcentru v Praze. Úplný seznam pomůcek je uveden v příloze 8.

Před vyšetřením je třeba si připravit ty pomůcky, které budou k vyšetření zapotřebí, aby vyšetřování mohlo probíhat plynule. Připravené pomůcky umístěte blízko sebe na židli, do zásuvky nebo na malý stolek, kam dítě nevidí, aby se mohlo plně soustředit jen na tu pomůcku a položku, kterou právě vyšetřujete.

3.1.5. Navázání kontaktu a udržení vztahu s dítětem

Vytvoření dobrého vztahu vyšetřujícího s dítětem je podmínkou získání validních výsledků o stupni mentálního a motorického vývoje dítěte i o jeho chování. Ať je dítě v jakémkoli věku, vyšetření by mělo být pro ně zajímavou a radostnou zkušeností. Je dobré dítě povzbuzovat a oceňovat, ne však chválit určitou jeho odpověď (např. slovy: „Teď to bylo dobře“ a pod.). Také je třeba mít na paměti, že v potřebě být povzbuzováno jsou mezi dětmi velké individuální rozdíly, které bychom měli brát v úvahu.

Vytváření vztahu s malými dětmi od 1 měsíce do 1 1/2 roku života

Často je velmi dobrý přístup takový, že navážete nejprve kontakt s pečovatelem. To umožní dítěti vidět, že je mezi vámi a pečovatelem dobrý vztah, což mu obvykle usnadní navázat kontakt i s vámi. Když se bavíte s pečovatelem, pozorujte dítě a pokud se snaží na vás reagovat, usmívejte se na ně a odpovídejte klidně a přátelsky na jeho pokusy o kontakt.

U dětí kolem věku 8-9 měsíců je někdy možno pozorovat „úzkost z cizího“. V těchto případech je nejlepší nechat dítě sedět na klíně pečovatele a dovolit mu ho povzbuzovat a těšit tak, jak je zvyklé.

Vytváření vztahu s batolety ve věku 1 1/2 až 2 1/2 roku

Podobně jako nejmenší děti také batolata mohou jevit známky úzkosti z cizího prostředí. Chovejte se podobně jako v případě nejmenších dětí: dejte dítěti příležitost

seznámit se s vámi a nechte pečovatele, aby dítě povzbuzoval jak jen je to možné. Nesmí však do vyšetření zasahovat a dítěti pomáhat.

Rozdíl ve vytváření vztahu mezi nejmenšími dětmi a batolety spočívá v tom, že interakce dospělého s batoletem jsou více reciproční. Vyšetřující se má snažit hodně na dítě mluvit a povzbuzovat je, aby také mluvilo. Příklad jak stimulovat dítě k mluvení: mluvit o předkládaných úkolech, jako „to je prima hrát si s míčem – budeme si s ním hrát, ano?“

Obecně lze říci, že vyšetřující se má k dítěti chovat tak, aby dítě bylo spokojené, nemá být k němu intruzivní a vždy má hledat cesty, které by otevřely komunikaci mezi ním a batoletem.

Vytváření vztahu s dětmi ve věku 2 1/2 až 3 1/2 let

I děti kolem 3 let věku mohou mít na počátku vyšetření zábrany. Je proto dobré

se s dítětem neformálně bavit a získat jeho zájem o interakci, a s vlastním vyšetřováním nespíchat. I u dětí tohoto věku je výhodné, když se nejprve přátelsky bavíme s pečovatelem. Je třeba být citlivý k tomu, když dítě říká „nechci“, „neumím“ – může to mimo jiné znamenat, že je unavené nebo že ho vyšetřování nezajímá.

3.1.6. Vyšetřování dítěte s odchylkami

Před začátkem vyšetřování dítěte s odchylkami ve vývoji by se měl vyšetřující seznámit s povahou těchto odchylek a s omezeními, která plynou z odchýlného vývoje. Rozhovor s pečovatelem by měl být také zaměřen na tuto otázku.

Pokud vyšetřující chce vědět, jak se vyšetřované dítě umísťuje v určité vymezené skupině dětí, pak by měl při vyšetřování postupovat podle standardních pokynů, popsaných v následující kapitole. Pokud

Tabulka 3.1 Sady položek pro jednotlivá věková období v mentální a motorické škále

| Věk v měsících | MENTÁLNÍ ŠKÁLA | | MOTORICKÁ ŠKÁLA | |
|-------------------|-------------------|-----------------|-------------------|-----------------|
| | počáteční položka | konečná položka | počáteční položka | konečná položka |
| 1 | 1 | 22 | 1 | 18 |
| 2 | 13 | 37 | 7 | 21 |
| 3 | 20 | 40 | 11 | 29 |
| 4 | 30 | 52 | 17 | 35 |
| 5 | 42 | 66 | 25 | 41 |
| 6 | 49 | 73 | 28 | 48 |
| 7 | 54 | 73 | 35 | 51 |
| 8 | 59 | 82 | 42 | 60 |
| 9 | 62 | 86 | 49 | 62 |
| 10 | 64 | 87 | 51 | 64 |
| 11 | 66 | 92 | 54 | 69 |
| 12 | 71 | 100 | 58 | 72 |
| 13 | 78 | 105 | 61 | 76 |
| 14 – 15 | 87 | 111 | 63 | 79 |
| 17 – 19 | 97 | 127 | 66 | 82 |
| 20 – 22 | 107 | 135 | 70 | 86 |
| 23 – 25 | 113 | 148 | 75 | 93 |
| 26 – 28 | 123 | 154 | 78 | 96 |
| 29 – 31 | 131 | 158 | 84 | 101 |
| 32 – 34 | 136 | 166 | 88 | 107 |
| 35 – 37 | 140 | 168 | 91 | 111 |
| 38 – 42 | 146 | 178 | 96 | 111 |

však – a to bude v klinické praxi častější – chce zjistit, jaké jsou hranice schopností dítěte, a jaké jsou relativní přednosti nebo slabé stránky ve vývoji dítěte, pak je přípustné měnit standardní postupy při vyšetření dítěte s odchylkami tak, aby vyšetření bralo na omezení dítěte ohled. Je třeba si uvědomit, že čím více se odkloníme od standardních postupů, tím méně validní je výsledný skór.

3.2. Administrace BSID-II

3.2.1. Sady položek

BSID-II vymezuje sady položek, které je třeba vyšetřit v určitém věkovém období dítěte. Tabulka 3.1 ukazuje, kolik položek mentální a motorické škály zahrnují sady pro jednotlivá věková období od 1. měsíce až do období 38-42 měsíců, u jakého čísla položky tato sada začíná a u jakého čísla položky končí. Každá sada obsahuje položky, které jsou seřazeny podle obtížnosti tak, že počáteční položky zvládá zhruba 90% dětí příslušného věku a sadu končící položky kolem 15% dětí.

Vytvoření těchto sad položek sjednocuje způsob vyšetřování a ukazuje vyšetřujícímu, s kterými položkami má začít. Může se však stát, že je třeba začít vyšet-

řování sadou položek, která neodpovídá věku dítěte, ale je pod jeho chronologickým věkem. Je to v případech, kdy vývoj dítěte probíhá odchylně. Pak je třeba začít tou sadou položek, která nejvíce odpovídá stavu dítěte. K tomu, kterou sadu položek má vyšetřující zvolit, mu pomohou jeho postřehy o chování dítěte, informace pečovatелů nebo jiné záznamy o stavu dítěte.

Také v případech, kdy schopnosti dítěte jsou nadprůměrné, je třeba začít sadou položek, která je vymezená pro vyšší věk než je skutečný věk dítěte.

Ve všech případech však je třeba brát ohled na tzv. dolní a horní hranice příslušné sady položek.

3.2.2. Dolní a horní hranice sady položek

Dolní a horní hranice sady položek byly stanoveny na základě kumulativní frekvenční distribuce počtu úspěšně splněných položek v sadě. Ukazují nám, v kterých případech máme vyšetřovat i sadu položek nižšího věkového období, a ke které sadě položek vyšších věkových obdobích máme při vyšetřování dojít. Např. jestliže dítě splní méně než 5 položek mentální škály ze sady, je třeba vyšetřit sadu položek nižšího věko-

Tabulka 3.2 Určení dolní a horní hranice v sadách mentální a motorické škály

| | Sada položek mentální škály | Sada položek motorické škály |
|----------------------|--|--|
| Dolní hranice | 5 nebo více splněných položek | 4 nebo více splněných položek |
| Horní hranice | 3 nebo více nesplněných položek | 2 nebo více nesplněných položek |

vého období (v případě položek motorické škály jde o splnění méně než 4 položek). Jestliže dítě ze sady položek mentální škály splní všechny až na dvě nebo méně položek, pak je třeba pokračovat ve vyšetřování vyšší sady položek dokud dítě neuspěje ve 3 nebo ve více položkách příslušné sady mentální škály. U motorické škály platí stejné pravidlo při 2 nebo více nesplněných položkách dané sady. Kriteria dolní a horní hranice v jednotlivých sadách, která nám udávají, kdy máme přejít k vyšetřování nižší nebo vyšší sady položek, jsou uvedena v tabulka 3.2.

Pokud jde o dodržování dolní a horní hranice sady položek, naše zkušenosti ukazují, že záleží na účelu vyšetření, zda budeme tyto hranice striktně dodržovat. Jak je zmíněno výše, pokud chceme vyšetřením zjistit, jaké jsou přednosti nebo slabé stránky ve vývoji dítěte, můžeme se snažit vyšetřit i položky, které jsou mimo uvedené hranice. Je však třeba mít na paměti, že výsledky vyšetření mohou mít nižší validitu.

3.2.3. Administrace položek

Názvy jednotlivých položek mentální a motorické škály i škály chování, v jaké má být dítě poloze při vyšetření určité položky a další pokyny pro administraci jsou uvedeny ve 4. kapitole. Jak už bylo uvedeno, pokyny pro administraci je nutno dodržovat, jinak by vyšetření ztrácelo validitu.

Vyšetřující by se měl s administrací položek dobře předem seznámit, aby během vyšetření nemusel nahlížet do textu a průběh vyšetření byl plynulý a dostatečně rychlý, aby dítě o vyšetření neztrácelo zájem. U některých dětí naopak trvá déle, než se na novou testovou situaci adaptují.

V takových případech je nutné dítěti dopřát dostatek času a trpělivě vyčkat než začne reagovat.

3.3. Vyplňování záznamových listů

BSID-II má pro skórování výsledků vyšetření čtyři druhy záznamových listů:

- 1) záznamové listy mentální škály (příloha 1)
- 2) záznamové listy motorické škály (příloha 2)
- 3) záznamový list škály chování (příloha 3)
- 4) shrnující záznamový list celého vyšetření (příloha 4)

Dříve než začneme vyšetřovat mentální a motorický vývoj dítěte i jeho chování, vyplníme na shrnujícím záznamovém listu jméno a datum narození a vyšetření dítěte, vypočteme jeho aktuální věk a zaznamujeme anamnestické údaje. Vodítka pro zjišťování základních anamnestických údajů jsou uvedena v dolní části shrnujícího záznamového listu. Na základě získaných anamnestických údajů, které by se měly týkat i zdravotního stavu dítěte, případně jeho vývojových problémů a dřívějších vyšetření, a na základě našeho pozorování dítěte při rozhovoru s rodiči, se rozhodneme s jakou sadou položek vyšetření začneme. Dítě pak vyšetříme, a po vyšetření dítěte vyplňujeme záznamové listy mentální, motorické škály a škály chování. Nakonec se vrátíme k shrnujícímu záznamovému listu a provedeme závěrečné vyhodnocení vyšetření.

3.3.1. Záznamové listy mentální a motorické škály

Záznamové listy jak pro mentální, tak motorickou škálu mají stejné rozvržení (viz přílohy 1 a 2). Na levé straně jsou v šedých polích uvedena jednotlivá věková období, u nichž začínají příslušné sady položek. Malým písmem, které je obvykle umístěno mimo šedé pole, je označen konec sady pro daný věk (v tabulce 3.1 jsou přehledně uvedena rozmezí sad položek pro jednotlivá věková období). Následuje sloupec, který udává číslo položky a její název. Vyšetřující si dále může přečíst jakou polohu má dítě zaujímat při vyšetření příslušné položky. Dále je udáno číslo podobné předcházející a následné položky. Tyto údaje usnadňují průběh vyšetření a je vhodné je využít i při kontrole skórování podobných položek. Skórování výkonu vyznačuje vyšetřující do poslední kolonky na pravé straně záznamových listů, a to pomocí následujících písmen: **S** – dítě položku **splnilo**
N – dítě položku **nesplnilo**
O – dítě **odmítá** položku provést
V – položka byla **vynechána**
SR – dítě položku **splňuje** jen podle výpovědi **rodičů**, ale při vyšetření ji nesplnilo nebo odmítlo (toto zjištění rozšiřuje informaci o dítěti, ale nezapočítává se do celkového skóru). **Položka, kterou dítě splnilo (S), má hodnotu jednoho hrubého skóru.** Na každé stránce sečteme počet získaných skóru a provedeme jejich celkový součet (počet všech skóru, které dítě získalo při vyšetření v mentální resp. motorické škále). Položky, které jsou charakteristické pro nižší věková období, a které jsme nevyšetřovali z důvodu, že dítě splnilo položky z vyššího věkového období, se samozřejmě skórují jako splněné.

V záznamových listech mentální a motorické škály najdeme také kolonku „Pomocné informace“. Je důležité tuto kolonku také vyplňovat. Domníváme se, že pro dobré zhodnocení mentálního a motorického vývoje dítěte nestačí jen zaznamenat, kterou položku dítě splnilo, nesplnilo, kterou odmítalo provést, kterou plní jen doma, příp. kterou my jsme sami zapomněli administrovat. Důležité je také poznamenat, jakým způsobem dítě položku plnilo nebo jaké zvláštnosti se v chování dítěte při zvládnání úkolu vyskytovaly. To nám pomůže vývoji a chování dítěte lépe porozumět a interpretovat dané vyšetření.

3.3.2. Záznamový list škály chování

V záznamovém listu jsou uvedeny položky, které tvoří jednotlivé faktory chování, a položky doplňkové (viz příloha 3). Dále je vyznačeno, v kterém věkovém období máme jaké položky hodnotit. Každá položka je skórována na 5-bodové škále. Vyšetřující si musí najít (viz 4. kapitola), jak jsou jednotlivé položky vymezeny včetně jejich bodového hodnocení. Bayleyová připouští, že někdy je obtížné určit bod, který chování dítěte dobře vystihuje. V takovém případě je dobré nejprve zvážit, zda se chování dítěte blíží spíše krajním hodnotám (1 nebo 5) nebo je lépe vystihnou méně krajní hodnoty (2-4). Pokud chování dítěte neodpovídá krajnímu nebo méně krajnímu hodnocení, pak asi nejpřiměřenější bude bod 3.

Bodové hodnocení položek se sečte v rámci jednotlivých faktorů chování a provede se i součet doplňkových položek. Tím získáme skór pro faktor pozornost/bdělost, orientace/zaujetí, emoční regulace, kvalita motoriky a pro doplňkové položky.

Je třeba hodnotit všechny položky chování. Pokud nelze hodnotit položku 7 („Uklidnitelnost při rozrušení“), protože je dítě po celé vyšetření klidné, měl by se vyšetřující pečovatele zeptat, co nejčastěji pomáhá dítěti ke zklidnění, když je rozrušené, a pokud je to možné podle jeho výpovědi položku skórovat. Nakonec provedeme celkový součet všech skórovů vypočítaných pro jednotlivé faktory chování a doplňkové položky. Pro věkové období 13-42 měsíce nezapomeňte odečíst od celého součtu u celkového skóru chování hodnotu dvou vyznačených položek (č. 19 „Orientace na vyšetřujícího“ ve faktoru emoční regulace a č. 29 „Prudké, zbrklé pohyby“ ve faktoru kvalita motoriky). Uvedené dvě položky se započítávají pouze do součtu u jmenovaných faktorů chování.

3.3.3. Shrnující záznamový list

Shrnující záznamový list obsahuje jméno dítěte, jeho chronologický (případně i korigovaný) věk a anamnestické údaje (tyto údaje se vyplňují před vyšetřením), a dále závěrečné vyhodnocení a souhrnné poznámky (viz příloha 4).

Chronologický a korigovaný věk dítěte při vyšetření

Výpočet (viz tabulka 3.3): do příslušných kolonek se zapíše datum vyšetření a datum narození, které se od data vyšetření odečte. Nezaokrouhluje se, ale pokud je při odečítání třeba, převedeme roky na měsíce a měsíce na dny. Pro účely výpočtu předpokládáme, že každý měsíc má 30 dní. Podobným způsobem postupujeme, když chceme u nedonošeného dítěte zjistit tzv. korigovaný věk. V tomto případě od vypočteného chronologického věku odečteme dobu, o kterou se dítě narodilo předčasně.

Závěrečné vyhodnocení

Závěrečné vyhodnocení mentálního a motorického vývoje

Nejprve zapíšeme do příslušných kolonek hodnoty hrubých skórovů mentální a motorické škály, které jsme vypočetli sečtením všech splněných položek v každé škále. Hodnoty hrubých skórovů převedeme pomocí tabulek pro příslušný věk dítěte na mentální vývojový index (MVI) – v případě mentální škály (viz příloha 1), a na psychomotorický vývojový index (PVI) – v případě motorické

Tabulka 3.3 Příklad výpočtu chronologického a korigovaného věku dítěte

| | Rok | Měsíc | Den |
|--|------------|--------------|------------|
| Datum vyšetření | 2006 | 10 | 12 |
| Datum narození | 2005 | 8 | 8 |
| Chronologický věk | 1 | 2 | 4 |
| Doba, o kterou se dítě narodilo předčasně | | 1 | 6 |
| Korigovaný věk | 1 | 0 | 28 |

škály (viz příloha 2). U nedonošených dětí doporučujeme uvádět vývojové indexy jak podle korigovaného věku, tak i podle chronologického věku. U dítěte, jehož věk bude při vyšetření např. 3 měsíce a 15 dní, používáme tabulky pro věk 3 měsíce. Pokud však bude staré 3 měsíce a 16 dní, používáme již tabulky pro 4. měsíc.

Závěrem vyplníme kolonku „Klasifikace“ vývojových indexů, a to podle následující tabulky 3.4. Ta ukazuje, že vývojové indexy v rozsahu 85-114 se klasifikují jako indexy v mezích normy, 115 a vyšší poukazují na nadprůměrný výkon (accelerated performance), 84-70 znamenají mírně podprůměrný výkon (mildly delayed performance), a indexy 69 představují významně podprůměrný výkon (significantly delayed performance).

Závěrečné vyhodnocení chování

Ze záznamového listu chování přepíšeme do příslušných kolonek shrnujícího záznamového listu hrubé skóry jednotlivých faktorů chování, doplňkových položek i součtový hrubý skór celkového chování. Skóry jednotlivých faktorů a celkový skór chování převedeme pomocí tabulek na percentily a podle jejich hodnot zaznamenáme odpovídající klasifikaci (viz tabulka 3.5: 26.-99. percentil označuje hodnoty v normě, 11.-25. percentil hodnoty hraniční, 10. a nižší percentil hodnoty problémové).

Souhrnné poznámky

V závěru bychom si měli udělat souhrnné poznámky o průběhu vyšetření, upozornit na individuální zvláštnosti vývoje a chování dítěte i na důležité charakteristiky jeho rodičů, na jejich chování vůči dítěti, případně poznámky o sourozeneckých vztazích a celkovém prostředí, v kterém dítě vyrůstá. Pokud jsme viděli dítě opakovaně, měli bychom také provést porovnání s předcházejícím vyšetřením.

Tabulka 3.4 Klasifikace vývojových indexů

| Hodnoty vývojových indexů | Klasifikace |
|---------------------------|----------------------------|
| 115 a vyšší | Nadprůměrný výkon |
| 85 - 114 | Výkon v mezích normy |
| 70 - 84 | Mírně podprůměrný výkon |
| 69 a nižší | Významně podprůměrný výkon |

Tabulka 3.5 Klasifikace chování

| Percentilové hodnoty | Klasifikace |
|----------------------|-------------|
| 26.-99. | V normě |
| 11.-25. | Hraniční |
| 10. a nižší | Problémové |

4. VYMEZENÍ POLOŽEK A JEJICH SKÓROVÁNÍ

4. 1. Mentální škála (položky 1–178)

1. Krátce pohlédne na osobu

na zádech

Administrace: Po celou dobu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se usmívá, směje se nebo vokalizuje, když vy mluvíte nebo se usmíváte. Pokud dítě neprojevuje takové chování, nakloňte se nad něj tak, aby váš obličej byl asi 30 cm nad ním přímo v rovině jeho obličeje. Usmívejte se a pokývejte asi 4x až 5x hlavou a jemně řekněte: „Ahoj, (jméno dítěte), ty jsi hezké děťátko“.

Opakujte to 3x a stále se usmívejte. Pozorujte dítě asi 10 sek. a všimněte si, zda se usmívá, nebo vokalizuje v reakci na tyto podněty. Pokud dítě v krátké době po vaší promluvě nereaguje, administrujte tuto položku později znovu.

Skórování: Bod přiznejte, pokud vás dítě krátce (alespoň 2 s) fixuje pohledem.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách:

- 14. Usmívá se, když examinator mluví
- 19. Usmívá se, když se na něj examinator usmívá
- 21. Vokalizuje, když examinator mluví

2. Uklidní se když je zvednuto

na zádech

Administrace: Pokud dítě projevuje zvýšenou aktivitu po administraci kterékoliv položky nebo v průběhu vyšetření začne plakat, zvedněte je. Pokud je nemůžete uklidnit, podejte dítě pečovateli a požádejte ho,

aby se pokusil je uklidnit.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě uklidní, když je zvednete vy nebo pečovatel.

3. Reaguje na hlas

na zádech

Administrace: Postavte se z jedné strany za dítě. Stůjte mimo zorné pole dítěte a normálním tónem hlasu zavolejte jeho jméno (to představuje I pokus).

Proveďte maximálně 3 pokusy s přestávkou asi 5 s mezi pokusy.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě zřetelně reaguje na váš hlas otočením očí nebo hlavy, změnou úrovně aktivity, změnou výrazu obličeje atd.

4. Prohlíží okolí

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte projevy vizuální explorační dítěte, zvláště když je poprvé přineseno do místnosti nebo když se může volně věnovat svým vlastním zájmům.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě volně otáčí oči nebo hlavu při vizuální exploraci okolí.

5. Očima sleduje pohybující se osobu

na zádech

Administrace: Požádejte pečovatele, aby se postavil dítěti k nohám. Pak jej požádejte, aby se procházel v zorném poli dítěte. Zajistěte, aby pečovatel zůstal v zorném poli dítěte. Pokud pečovatel nemůže úkol vykonat, proveďte jej vy. Tuto položku administrujte maximálně 3x.

Upozornění: Během administrace této položky nenechávejte dítě na stole bez dohledu. (Tuto položku můžete administrovat položením dítěte na podložku na podlaze.)

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě očima sleduje pohybující se osobu.

6. Dívá se na kroužek po dobu 3 s

na zádech

(materiál: kroužek s provázkem)

Administrace: Postavte se za dítě mimo jeho zorné pole. Držte kroužek za provázek tak, aby dolní okraj kroužku byl ve střední linii dítěte asi 20 cm přímo nad jeho očima. Lehce kroužkem pohybujte, abyste upoutali pozornost dítěte, pak jej držte nehybně. Tuto položku administrujte maximálně 3x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě dívá na kroužek alespoň 3 s během jedné administrace.

Pozn. k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 15 (Oči sledují kroužek/horizontální pohyb).

7. Habituuje na chrastítko

na zádech

(materiál: chrastítko)

Administrace: Postavte se za dítě, mimo jeho zorné pole. Držte chrastítko 30-40cm od pravé strany hlavičky dítěte. Když je dítě klidné a bdělé, třepejte chrastítkem asi 10s a sledujte reakci oživení u dítěte (to představuje 1 pokus). Pak počkejte asi 5 s.

Reakcí oživení je zřetelná behaviorální změna, k níž dochází v reakci na začátek podnětu – jako je zvýšení nebo snížení pohybové aktivity.

Pokud dítě nedává najevo oživující reakci, opakujte první pokus potřesením chras-

títkem na levé straně hlavy dítěte a pak počkejte asi 5 s. Pokud dítě stále neraguje, administraci této položky přerušete.

Pokud se dítě oživilo, když jste třepali chrastítkem na kterékoliv straně, pak administrujte pokusy na této straně, dokud dítě neprojeví pokles reakce oživení, když začínáte třepat s chrastítkem, nebo dokud jste neadministrovali 5 pokusů na této straně.

Do záznamního archu vyznačte číslo pokusu, při němž u dítěte došlo k poklesu reakce oživení (tj. k habituaci).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě nejprve projeví reakci oživení na presentaci podnětu, pak habituuje, dochází k poklesu v reakci oživení během 2., 3., 4., nebo 5. pokusu.

Nejméně 2 pokusy jsou nutné, aby dítě habitovalo na chrastítko. Bod nepřiznávejte, pokud dítě nikdy nereagovalo iniciálně reakcí oživení.

Pozn.k administraci: Pokud dítě získalo bod za tuto položku, ihned administrujte položku 8 (Rozlišuje mezi zvonkem a chrastítkem). Pokud dítě nezískalo bod, neadministrujte ani nepřiznávejte bod za položku 8.

8. Rozlišuje mezi zvonkem a chrastítkem

na zádech

(materiál: zvonek)

Pokud dítě získalo bod za položku 7, ihned administrujte tuto položku.

Administrace: Postavte se za dítě mimo jeho zorné pole. Držte zvonek 30-40 cm od té strany hlavy dítěte, kde jste drželi chrastítko, když dítě začalo reagovat v položce 7. Když je dítě klidné a bdělé, jemně 2x zazvoňte zvonkem.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě na zvonek reaguje zřetelnou behaviorální

změnou, jako je fňukání, pláč nebo zvýšení či pokles pohybové aktivity. Bod nepřiznávejte, pokud k behaviorální změně dojde později než 5 s poté, kdy jste zazvonili zvonkem.

Předchozí podobná položka: 7

9. Hledá očima zdroj zvuku

*na zádech s podepřenou hlavou
(zvonek a chrastítka)*

Tuto položku neadministrujte bezprostředně po položce 7 nebo 8.

Administrace: Postavte se za dítě a jemně zazvoňte zvonkem, nejprve na jedné a pak na druhé straně dítěte, zvonek držte asi 45-60 cm od ucha dítěte mimo jeho zorné pole. Pokud dítě nepátrá po zvuku zvonku, readministrujte tuto položku s použitím chrastítka.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě pohne očima nebo hlavou alespoň jedenkrát (ne nutně ve správném směru) při zřetelném hledání zdroje zvuku zvonku nebo chrastítka.

Předchozí podobná položka: 8

10. Vokalizuje čtyřikrát

Administrace: V průběhu vyšetření naslouchejte a zaznamenávejte každou vokalizaci dítěte (krátké hrdelní zvuky jako ah, oh, eh, oo a uh nebo „vrkání“, hrčení, bručení, vrnění aj.), kterou dítě vydává.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vokalizuje alespoň 4x. Můžete přiznat bod za 4 vokalizace stejného zvuku. Pláč nepovažujte za vokalizaci.

11. Anticipační vzrušení

na zádech

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte anticipační chování dítěte. Např. pozorujte chování dítěte bezprostředně předtím, než pečovatel začne dítě zvedat, krmit nebo oblékat.

Pokud dítě neprojevuje tento typ chování, stoupněte si k nohám dítěte, nakloňte se nad ně a natáhněte ruce do polohy pro zvednutí dítěte. Po malé přestávce dejte své ruce pod paže dítěte, jako byste je zvedali (nemusíte dítě skutečně zvednout z vyšetřovací polohy).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě dává najevo anticipační vzrušení zvýšením aktivity (např. rozhazováním rukou nebo kopáním nohama), rychlým dýcháním, vokalizací nebo rozjasněním mimického výrazu. Máte mít pocit, že dítě je vedeno činností pečovatele nebo vaší aktivitou.

Pozn. ke skórování: Z této administrace můžete skórovat i výkon dítěte v položce I2 (Anticipačně se přizpůsobí na zvednutí).

Předchozí podobná položka: 2

12. Anticipačně se přizpůsobí na zvednutí

na zádech

Administrace: Postavte se k nohám dítěte, nakloňte se nad ně a natáhněte ruce do polohy připravené pro zvedání dítěte. Po krátké přestávce dejte své ruce pod paže dítěte, jako byste je zvedali (nemusíte dítě skutečně zvednout z vyšetřovací polohy).

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě pohybem anticipačně přizpůsobuje, např. zvýšením napětí těla nebo ramen nebo pohyby paží. Bod nepřiznávejte za reakci,

kteřá je svojí povahou pouze sociální, jako je např. vokalizace nebo změna mimiky.

Předchozí podobná položka: 11

13. Rozpozná pečovatele zrakem na zádech

Administrace: Postavte se dítěti k nohám a upoutejte jeho pozornost tím, že na ně mluvíte. Pak ustupte stranou, počkejte asi 3s a požádejte pečovatele, aby se naklonil nad dítě a mluvil na ně.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se výraz dítěte mění a dítě dává najevo poznání, když se nad něj pečovatel nakloní a mluví na ně. Projevem rozpoznání může být to, že se dítě usmívá nebo se pozorně dívá na pečovatele nebo se o něj zajímá a vyjadřuje oživení.

Pozn. ke skórování: Pokud dítě reaguje na zmizení vašeho obličeje, můžete při této administraci skórovat i výkon dítěte v položce 20 (Reaguje na zmizení obličeje).

Pozn. k administraci: Pokud z této administrace nemůžete skórovat výkon dítěte v položce 20, administrujte pol. 20 ihned po této položce.

14. Usmívá se, když na ně vyšetřující mluví na zádech

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všímejte si, zda se usmívá, směje nebo vokalizuje, když vy mluvíte nebo se usmíváte.

Pokud dítě neprovádí žádný z těchto projevů, nakloňte se nad ně přímo v linii jeho obličeje ve vzdálenosti asi 30 cm. Usmívejte se a 4x nebo 5x pokývejte hlavou a pak jemně řekněte: „Ahoj, (jméno dítěte), ty jsi ale hezké miminko!“

Opakujte to 3x a stále se přitom usmívejte. Pozorujte dítě a všímejte si, zda se usmívá, směje nebo vokalizuje v reakci na tyto podněty.

Pokud dítě nereaguje v krátké době (asi 10 s) poté, kdy jste mluvili, readministrujte tuto položku ještě později.

Skórování: Pokud se dítě usmívá, směje nebo vokalizuje v reakci na tyto podněty, bod přiznejte.

Pozn. ke skórování: Z tohoto náhodného pozorování nebo administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách:

19. Usmívá se, když se examinátor usmívá

21. Vokalizuje, když examinátor mluví

33. Vokalizuje, když se examinátor usmívá

Předchozí podobná položka: 1

15. Oči sledují kroužek – horizontální pohyb

na zádech

(kroužek s provázkem)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 6.

Administrace: Postavte se za dítě mimo jeho zorné pole. Držte kroužek zavěšený za provázek tak, aby dolní okraj kroužku byl ve střední linii dítěte asi 20cm přímo nad jeho očima. Upoutejte pohled dítěte na kroužek a pomalu (30 cm za 3-4 s) pohybujte kroužkem na pravou stranu dítěte, na jeho levou stranu a pak zpět do středu horizontálním směrem (to je jeden pohyb). Pokud se pohled dítěte odvrátí od kroužku, znovu upoutejte jeho pohled před dokončením pohybu. Provedte maximálně 3 pohyby.

Skórování: Bod přiznejte, pokud oči dítěte sledují kroužek po celý jeden pohyb, i když se jeho pohled od kroužku jednou nebo dvakrát odvrátí.

Pozn. k administraci: Administrujte položku 16 (Oči sledují kroužek – vertikální pohyb) bezprostředně po této položce.

Předchozí podobná položka: 6

16. Oči sledují kroužek – vertikální pohyb

na zádech

(kroužek s provázkem)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 15.

Administrace: Postavte se za dítě mimo jeho zorné pole. Držte kroužek zavěšený za provázek tak, aby dolní okraj kroužku byl ve střední linii dítěte asi 20 cm přímo nad jeho očima. Upoutejte pohled dítěte na kroužek a pomalu (30 cm za 3-4 s) pohybujte kroužkem ve střední rovině od očí dítěte k jeho čelu, k jeho hrudníku a zpět k jeho očím (to je jeden pohyb). Pokud se pohled dítěte odvrátí od kroužku, znovu jej upoutejte před dokončením pohybu. Provedte maximálně 3 pohyby.

Skórování: Bod přiznejte, pokud oči dítěte sledují kroužek po celý jeden pohyb, i když se jeho pohled od kroužku jednou nebo dvakrát odvrátí.

Pozn. k administraci: Administrujte položku 17 (Oči sledují kroužek–kruhový pohyb) bezprostředně po této položce.

Předchozí podobná položka: 15

17. Oči sledují kroužek – kruhový pohyb

na zádech

(kroužek s provázkem)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 16.

Administrace: Postavte se za dítě mimo

jeho zorné pole. Držte kroužek zavěšený za provázek tak, aby dolní okraj kroužku byl ve střední linii dítěte asi 20 cm přímo nad jeho očima. Upoutejte pohled dítěte na kroužek a pomalu (celý kruh za 9-12 s) pohybujte kroužkem v horizontální rovině v zorném poli dítěte do kruhu, který má asi 30 cm v průměru (to je jeden pohyb).

Pokud se pohled dítěte odvrátí od kroužku, znovu jej upoutejte před dokončením pohybu.

Provedte maximálně 3 pohyby.

Skórování: Bod přiznejte, pokud oči dítěte sledují kruhový pohyb kroužku v dolní i horní polovině kruhu, i když se během pohybu jeho pohled jednou nebo dvakrát odvrátí. Vizuální sledování horní a dolní polovině kruhu nemusí být provedeno při stejném pohybu.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 18 (Oči sledují kroužek /oblouk/).

Předchozí podobná položka: 16

18. Oči sledují kroužek – oblouk

na zádech

(kroužek s provázkem)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 17.

Administrace: Postavte se za dítě mimo jeho zorné pole. Držte kroužek zavěšený za provázek tak, aby dolní okraj kroužku byl ve střední linii dítěte asi 20 cm přímo nad jeho očima. Upoutejte pohled dítěte na kroužek a pomalu (30 cm za 3-4 s) pohybujte kroužkem 30° doprava, 30° doleva a pak zpět do středu v oblouku v jeho zorném poli (to je jeden pohyb). Pokud se pohled dítěte odvrátí od kroužku, znovu jej upoutejte před dokončením pohybu. Provedte maximálně 3 pohyby.

Skórování: Bod přiznejte, pokud oči dítěte sledují kroužek na obě strany do úhlu 30° nebo více od střední linie.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 37 (manipuluje s kroužkem).

Předchozí podobná položka: 17

19. Usmívá se, když se vyšetřující usmívá na zádech

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se usmívá, směje nebo vokalizuje, když se vy usmíváte nebo mluvíte.

Pokud dítě neprovádí žádný z těchto projevů, nakloňte se nad něj přímo v linii jeho obličeje ve vzdálenosti asi 30 cm. Usmívejte se a 4x nebo 5x pokývejte hlavou a pak jemně řekněte: „Ahoj, (jméno dítěte), ty jsi ale hezké děťátko!“

Opakujte to 3x a stále se přitom usmívejte. Pozorujte dítě a všimněte si, zda se usmívá, směje nebo vokalizuje v reakci na tyto podněty.

Pokud dítě nereaguje v krátké době (asi 10 s) poté, kdy jste se usmívali a pokývovali hlavou, readministrujte tuto položku ještě později.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě začne usmívat, smát nebo vokalizovat v reakci na váš úsměv a kývání hlavou, dříve než vy začnete mluvit.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 21 (Vokalizuje, když vyšetřující mluví) a v položce 33 (vokalizuje, když se vyšetřující usmívá).

Předchozí podobná položka: 14

20. Reaguje na zmizení obličeje na zádech

Administrujte tuto položku bezprostředně po položce 13.

Administrace: Pokud je přítomen pečovatel, postavte se mimo zorné pole dítěte a požádejte pečovatele, aby upoutal pozornost dítěte. Když je dítě zaujato obličejem pečovatele, požádejte jej, aby rychle ustoupil ze zorného pole dítěte a sledujte mimiku dítěte. Pokud pečovatel nemůže tento úkol vykonat, proveďte jej vy.

Skórování: Bod přiznejte, když dítě změní mimický výraz obličeje nebo vykazuje jinou zřetelnou reakci (např. útlum aktivity nebo počátky hledání) na zmizení obličeje pečovatele nebo vašeho obličeje.

Předchozí podobná položka: 13

21. Vokalizuje, když vyšetřující mluví na zádech

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se usmívá, směje nebo vokalizuje, když se vy usmíváte nebo mluvíte.

Pokud dítě neprovádí žádný z těchto projevů, nakloňte se nad něj přímo v linii jeho obličeje ve vzdálenosti asi 30cm. Usmívejte se a 4x nebo 5x pokývejte hlavou a pak jemně řekněte: „Ahoj,(jméno dítěte), ty jsi ale hezké děťátko!“

Opakujte to 3x a stále se přitom usmívejte. Pozorujte dítě a všimněte si, zda vokalizuje v reakci na tyto podněty (např. krátké hrdelní zvuky, vrkání, hrčení, bručení, vrnění apod.).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vokalizuje při reakci na kterýkoliv z těchto podnětů. Pláč nehodnoťte jako vokalizaci.

Pozn. ke skórování: Z těchto náhodných pozorování nebo administrace skórujte i výkon dítěte v položce 33 (Vokalizuje, když se na ně vyšetřující usmívá).

Předchozí podobná položka: 19

22. Vokalizuje dva různé samohláskové zvuky

Administrace: V průběhu vyšetření poslouchajte dítě a zaznamenávejte různé samohláskové zvuky, které dítě vydává. Nejde o fonetické samohlásky, které by mohly být rozlišitelné v rámci jedné spojitě promluvy, ale o odlišné samohláskové zvuky jako a, ah, uh, oo, ee a oh, které dítě vydává, když volně vokalizuje.

Do záznamního archu zaznamenejte různé samohláskové zvuky vydávané dítětem.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vokalizuje alespoň 2 různé samohláskové zvuky.

Předchozí podobná položka: 10

23. Přesouvá pohled ze zvonku na chrastítko

na zádech

(zvonek a chrastítko)

Administrace: Držte zvonek v jedné ruce a chrastítko v druhé, asi 20 cm od sebe, 25-30 cm nad očima dítěte v jeho zorném poli. Jemně potřeste jedním z předmětů tak, aby vydal tichý, ale slyšitelný zvuk. Počkejte 3-4 s a pak zatřeste druhým předmětem. Tento postup tvoří jeden pokus.

Provedte maximálně 3 pokusy.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se oči dítěte přesunou v reakci na zvuk z jednoho předmětu ke druhému alespoň ve 2 pokusech.

Pozn. k administraci: Administrujte položku 35 (hraje si s chrastítkem) ihned po této položce.

Předchozí podobná položka: 9

24. Hlavou sleduje kroužek

sed

(kroužek s provázkem)

Administrace: Držte kroužek za provázek tak, aby spodní okraj kroužku byl ve střední rovině dítěte v linii jeho očí, asi 30-35 cm od jeho hlavy. Upoutejte pohled dítěte ke kroužku a pomalu (30 cm za 3-4 s) pohybujte kroužkem polokruhovým pohybem doprava, doleva a pak zpět do střední roviny.

Pokud se pohled dítěte odvrátí od kroužku, znovu jej upoutejte předtím, než pohyb dokončíte. Provedte maximálně 3 pohyby.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě otáčí hlavou při sledování kroužku po celý jeden pohyb, i když se jeho pohled jednou nebo dvakrát odvrátí.

Předchozí podobná položka: 18

25. Dívá se na kostku 3 s

sed

(kostka)

Administrace: Položte kostku před dítě na stůl do jeho dosahu. Pokud se dítě na kostku ihned nepodívá, upoutejte k ní jeho pozornost tím, že poklepete blízko ní o stůl a pak ruku rychle odtáhnete.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě dívá na kostku alespoň 3 s.

Obecné pokyny k použití vizuálních podnětových karet

Dítě má sedět pečovateli na klíně, obličejem směrem k vyšetřovacímu stolku.

Posadte se vedle dítěte tak, abyste mohli sledovat obličej dítěte, když se dívá před sebe. Seřadte karty do správného pořadí a opřete je o podstavec tak, aby byly přímo před dítětem asi 25 cm od jeho obličeje.

Začněte měřit čas od okamžiku, kdy předkládáte určenou kartu. Abyste určili, zda se dítě dívá na jeden podnětový obrazec déle než na druhý, pozorujte, jak dítě očima prohlíží kartu. Většinou bude dítě prohlížet celou kartu a pak se vrátí k jednomu obrazci.

26. Habituace na zrakový podnět

sed

(karta 26, podstavec a stopky)

Administrace: Předložte kartu a začněte měřit čas v okamžiku, kdy se dítě na ni poprvé podívá. Ukazujte kartu, dokud dítě habituuje nebo dokud neuplyne 30 s.

Čas: Ukazujte kartu po dobu až 30 s.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě habituuje, projevuje pokles pozornosti odvrácením hlavy, zíváním, kňouráním, pláčem nebo zvýšenou pohybovou aktivitou.

Pozn. k administraci: Pokud dítě získá bod za tuto položku, ihned administrujte položku 27 (Rozpozná nový zrakový obrazec). Pokud dítě nezíská bod, neadministrujte ani nepřiděluje bod za položku 27.

27. Rozpozná nový zrakový obrazec

sed

(karty 27A-B, podstavec a stopky)

Pokud dítě získalo bod za položku 26, administrujte ihned tuto položku.

Administrace: Předložte kartu 27A a začněte měřit čas, když se na ni dítě poprvé podívá. Kartu ukazujte 10 s. Pak stejným způsobem předložte kartu 27B.

Do záznamního archu udělejte značku k číslu každé karty, na které se dítě dívalo déle na nový obrazec (kruh).

Čas: Každou kartu ukazujte 10 s.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě na obou kartách dívá déle na nový obrazec.

Pozn. k administraci: Administrujte položku 28 (Dává najevo vizuální preferenci) ihned po této položce.

Předchozí podobná položka: 26

28. Dává najevo vizuální preferenci

sed

(karty 28A-B, podstavec a stopky)

Administrace: Předložte kartu 28A a začněte měřit čas, když se na ni dítě poprvé podívá. Kartu ukazujte 15 s. Stejným způsobem předkládejte kartu 28B.

Do záznamního archu udělejte značku k číslu každé karty, na které se dítě dívalo déle na složitější obrazec (šachovnice s menšími čtverečky).

Čas: Každou kartu ukazujte 15 s.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě dívá déle na složitější obrazec na obou kartách.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 29 (Preferuje nový podnět).

Předchozí podobná položka: 27

29. Preferuje nový podnět

sed

(karty 29A-C, podstavec a stopky)

Administrujte tuto položku bezprostředně po položce 28.

Administrace: Předložte kartu 29A a začněte měřit čas, když se na ni dítě

poprvé podívá. Kartu ukazujte 20 s. Stejným způsobem předkládejte po dobu 10 s kartu 29B i 29C.

Do záznamního archu udělejte značku k číslu každé karty (29B a 29C), na které se dítě dívalo déle na nový obrazec (+ sestavený z teček).

Čas: Karta 29A 20 s

Karta 29B 10 s

Karta 29C 10 s

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě na kartách 29B a 29C dívá déle na nový obrazec.

Předchozí podobná položka: 28

30. Otáčí hlavu za zvukem

sed

(zvonek a chrastítko)

Administrace: Postavte se za dítě a držte zvonek asi 30-35 cm od jeho pravého ucha mimo jeho zorné pole. Pak jemně, ale slyšitelně potřeste zvonkem. Stejným způsobem potřeste zvonkem i u druhého ucha.

Pokud dítě neotáčí hlavu za zvukem zvonku, administrujte tuto položku znovu s využitím chrastítka.

Pokud se dítě otáčí za zvukem, nechte je krátce se na zvonek nebo chrastítko dívat.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě záměrně otočí hlavu ke zdroji zvuku alespoň jedenkrát.

Předchozí podobná položka: 23

31. Vyjadřuje své pocity vokalizací

Administrace: V průběhu celého vyšetření naslouchejte dítěti a všimněte si, zda expresivně vokalizuje.

Např. zaznamenávejte vokalizaci, která vyjadřuje:

radost během manipulace s hračkami, během volné hry nebo sociální interakce, **nespokojenost** (ale ne pláč), když je hra přerušena, jsou mu odebrány hračky nebo je omezováno v pohybu, **chtivost**, když anticipuje dotyk hračky, která je právě mimo jeho dosah, **uspokojení**, když získá hračku nebo vyřeší problém.

Do záznamního archu vyznačte, o jakou expresivní vokalizaci jde.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě alespoň jednou expresivně vokalizuje.

32. Sleduje očima míček kutálející se po stole

sed

(míček)

Administrace: Položte míček na stůl asi 30 cm od okraje blíže k dítěti, napravo od dítěte. Upoutejte jeho pozornost k míčku tím, že s ním pohybuje nebo poklepete na stůl blízko něj. Pak kutálejte míčkem pomalu na levou stranu dítěte, chvíli počkejte, a pak jej kutálejte zpět doprava.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě otáčí oči nebo hlavu, aby sledovalo míček pohybuující se přes stůl. Pohled dítěte nemusí sledovat míček po celé dráze, ale musí jej sledovat dále než jen do středu.

33. Vokalizuje, když se na ně vyšetřující usmívá

na zádech

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda vokalizuje, když vy se usmíváte.

Pokud dítě takové chování neprojevuje, nakloňte se nad ně tak, aby váš obličej byl asi 30 cm nad ním přímo v linii jeho obličeje. Usmívejte se a pokývejte hlavou 4-5x. Pozorujte, zda dítě reaguje vokalizací na váš úsměv a pokývání.

Pokud dítě během chvilky (asi 10 s) neovokalizuje po vašem úsměvu a pokývání, administrujte tuto položku znovu později.

Skórování Přiznejte bod, pokud dítě reaguje na váš úsměv a pokývání vokalizací.

Předchozí podobná položka: 21

34. Prohlíží si svou ručku (ručky)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte chování dítěte ve volných chvílích, kdy se může věnovat svým vlastním zájmům a klidně sedí nebo leží. Např. pozorujte dítě, když na počátku vyšetření mluvíte s pečovateli.

Skórování: Bod přiznejte, pokud si dítě zrakem prohlíží jednu nebo obě ručky.

35. Hraje si s chrastítkem

na zádech

(chrastítko)

Administrujte tuto položku bezprostředně po položce 23.

Administrace: Umístěte chrastítko do dosahu dítěte a ponechte mu dostatek času, aby je mohlo uchopit. Pokud dítě chrastítko nezvedne, vložte mu je do ruky.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě

věnuje pozornost vzhledu, zvuku nebo dotykům chrastítka tím, že s ním třepe, kouše do něj, drží je, dívá se na ně nebo se věnuje jiné hrové aktivitě s ním. Bod nepřiznávejte, pokud dítě uchopí chrastítko, ale nevěnuje mu pozornost.

36. Oči sledují tyčku

na zádech

(tyčka)

Administrace: Postavte se za dítě mimo jeho zorné pole. Držte tyčku za jeden konec a umístěte ji do střední roviny dítěte asi 20 cm přímo nad jeho oči paralelně s délkou jeho těla. Ujistěte se, že dítě věnuje pozornost tyčce a nikoliv vaší ruce a pomalu (30 cm za 3-4 s) pohybujte tyčkou horizontálně doprava, doleva a pak zpět do středu (to představuje jeden pokus).

Pokud se pohled dítěte odpoutá od tyčky, připevňte k ní jeho pozornost dříve, než pokus dokončíte.

Proveďte maximálně 3 pokusy.

Skórování: Bod přiznejte, pokud oči dítěte sledují tyčku po jeden celý pokus, i když se jeho pohled jednou nebo dvakrát od tyčky odvrátil.

37. Manipuluje s kroužkem

na zádech

(kroužek s provázkem)

Administrace: Vložte kroužek dítěti do ruky. Pozorujte dítě a všimněte si, zda s kroužkem mává, pohybuje s ním do svého zorného pole, překlápí jej tam a zpět v jedné ruce nebo jej ohmatává oběma rukama.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě provádí jakoukoliv manipulaci s kroužkem mimo pouhé vlastní uchopení, to zahrnuje i vkládání kroužku do úst.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 40 (Dává kroužek do úst).

Pozn. k administraci: Administrujte položku 38 (sahá po zavěšeném kroužku) bezprostředně po této položce.

38. Sahá po zavěšeném kroužku

na zádech

(kroužek s provázkem)

Administrujte tuto položku bezprostředně po položce 37.

Administrace: Držte kroužek za provázek tak, aby dolní okraj kroužku byl ve střední linii dítěte asi 20-25 cm přímo nad jeho očima. Lehce pohybujte kroužkem, abyste upoutali pozornost dítěte; pak jej držte nehybně.

Pokud dítě nesahá po kroužku, vložte kroužek do jedné ruky dítěte a krátce mu dovoluňte s ním manipulovat, abyste povzbudili jeho zájem o něj; pak tuto položku administrujte znovu.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě v době, kdy se dívá na kroužek, pohybuje záměrně paží (pažemi) směrem ke kroužku.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 39 (uchopuje zavěšený kroužek).

Předchozí podobná položka: 37

39. Uchopuje zavěšený kroužek

na zádech

(kroužek s provázkem)

Administrace: Viz položka 38

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jednou nebo oběma rukama uchopí kroužek na dobu alespoň 2 s.

Předchozí podobná položka: 38

40. Dává kroužek do úst

na zádech

(kroužek s provázkem)

Administrace: Dejte kroužek dítěti do ruky a pozorujte, co s ním dělá během této chvíle volné hry.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě záměrně dává kroužek do úst.

Předchozí podobná položka: 39

41. Přibližuje se k obrazu v zrcadle

sed

(zrcadlo)

Administrace: Opřete jednu stranu zrcadla o stůl tak, aby zrcadlo bylo asi 20-25 cm před dítětem. Zaujměte takovou polohu, aby vaše hlava nebyla přímo nad zrcadlem a ujistěte se, že dítě vidí pouze svůj obraz. Povzbuzujte dítě, aby se dívalo do zrcadla, slovy jako: „Vidíš to děťátko?“

Na reakci dítěte ponechte dostatek času.

Pokud je dítě rozrušeno novostí podnětu, přibližujte zrcadlo do jeho zorného pole postupně, abyste se vyhnuli jeho úleku.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě přibližuje k obrazu v zrcadle hlavou, tělem nebo rukama nebo se záměrně dotýká zrcadlového obrazu.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 49 (Usmívá se na svůj obraz v zrcadle) a v položce 50 (Reaguje hrou na svůj obraz v zrcadle).

42. Sahá po kostce

sed

(3 kostky)

Administrace: Pokládejte kostky postupně na stůl do dosahu dítěte. Ponechte dítěti dostatek času, aby mohlo kostku uchopit,

dříve než mu nabídnete další.

Pokud dítě nezvedne první nebo druhou kostku, vložte mu jednu kostku do každé ruky. Pak předložte 3. kostku a pozorujte chování dítěte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě sahá alespoň po jedné kostce, i když se mu ji nepodaří uchopit.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách:

Položka 44 (Užívá koordinaci oko-ruka při dosahování)

Položka 45 (Zvedne kostku)

Položka 53 (Sahá po 2. kostce)

Položka 57 (Obratně zvedne kostku)

Položka 58 (Podrží 2 kostky po dobu 3 s)

Položka 65 (Podrží 2 ze 3 kostek po dobu 3 s)

43. Sahá vytrvale

sed

(kostka nebo jiná malá hračka)

Administrace: Položte hračku na stůl před dítě těsně mimo jeho dosah. Pozorujte jeho úsilí o získání hračky.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě sahá po hračce vytrvale, i když se mu ji nepodaří dosáhnout.

44. Užívá koordinaci

oko-ruka při sahání

sed

(3 kostky)

Administrace: viz položka 42

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě dotkne alespoň jedné kostky, když po ní záměrně sahá.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách:

Položka 45 (Zvedne kostku)

Položka 53 (Sahá po 2.kostce)

Položka 57 (Obratně zvedne kostku)

Položka 58 (Podrží 2 kostky po dobu 3 s)

Položka 65 (Podrží 2 ze 3 kostek po dobu 3 s)

Předchozí podobná položka: 42

45. Zvedne kostku

sed

(3 kostky)

Administrace: viz položka 42

Skórování: Bod přiznejte, pokud při 3 pokusech dítě zvedne jednou nebo oběma rukama alespoň 1 kostku. Bod nepřiznávejte, pokud si dítě přitiskne kostku k tělu a teprve pak ji zvedne.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách:

Položka 53 (Sahá po 2.kostce)

Položka 57 (Obratně zvedne kostku)

Položka 58 (Podrží 2 kostky po dobu 3s)

Položka 65 (Podrží 2 ze 3 kostek po dobu 3s)

Motorická škála - *položka 31* (Uchopí kostku s částečnou opozicí palce)

Předchozí podobná položka: 44

46. Setrvá pohledem na

místě po zmizení míčku 2 s

na zádech

(zástěna a míček)

Administrace: Postavte se za dítě mimo jeho zorné pole. Držte zástěnu vlevo od dítěte tak, aby bránila jeho pohledu do asi

30°. Držte míček ve střední rovině dítěte asi 20-25 cm nad jeho očima. Upoutejte pozornost dítěte k míči a pomalu (asi 30 cm za 3-4 s) jím pohybujte 30° doprava a pak doleva, až míč bude zakryt za zástěnou. Držte míč za zástěnou asi 5s (viz obr.). Tento postup tvoří jeden pokus.

Pokud dítě nesetrvá pohledem na místě zmizení míčku za zástěnou na levé straně, předložte mu 2. pokus. Zástěnu umístěte vpravo a pohybujte míčem doleva a pak doprava, až míč zmizí za zástěnou.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se alespoň v jednom z pokusů pohled dítěte zastaví v bodě zmizení míče po dobu alespoň 2s.

47. Dává najevo vědomí neznámosti prostředí

Administrace: Pozorujte dítě, když je přineseno do vyšetřovny, do jiné části místnosti nebo na jiné místo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě ulekne, dívá se kolem sebe široce rozevřenými očima nebo jinak dává najevo, že si uvědomuje, že je v novém prostředí.

48. Hraje si se šňůrkou

sed

(kroužek s provázkem)

Administrace: Držte kroužek a šňůrku nechte viset ve střední linii dítěte asi 20-25 cm před ním v úrovni jeho očí. Lehce pohybujte kroužkem, abyste upoutali pozornost dítěte, pak jej držte nehybně.

Pokud dítě nesáhá po šňůrce, položte kroužek na stůl mimo dosah dítěte, ale šňůrku natáhněte k němu tak, aby na ni snadno dosáhlo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud si dítě

hraje se šňůrkou tak, že ji zvedá, tahá za ni nebo s ní jinak manipuluje.

Pozn. ke skórování: Z této administrace můžete skórovat i výkon dítěte v položce 62 (Adaptivně tahá za šňůrku, aby se zmocnilo kroužku).

Pozn. k administraci: Pokud nelze skórovat výkon dítěte v položce 62 (Adaptivně tahá za šňůrku, aby se zmocnilo kroužku), administrujte položku 62 ihned po této položce.

49. Usmívá se na svůj obraz v zrcadle *sed* (zrcadlo)

Administrace: viz položka 41

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě usmívá na svůj obraz v zrcadle.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 50 (Reaguje hrou na svůj obraz v zrcadle).

Předchozí položka v serii: 41

50. Reaguje hrou na svůj obraz v zrcadle *sed* (zrcadlo)

Administrace: viz pol.41

Skórování: Bod přiznejte, pokud si dítě hraje se svým obrazem v zrcadle tak, že se hlasitě směje, plácá do něj, tluče do něj, hravě po něm sahá, dotýká se jej ústy apod.

Předchozí podobná položka: 49

51. Postřehne peletku

sed

(cukrová peletka)

Upozornění: Informujte pečovatele, že peletka je vyrobena z cukru a dítěti nemůže ublížit, pokud ji spolkne.

Administrace: Položte peletku na stůl před dítě do jeho dosahu. Upoutejte pozornost dítěte k peletce tím, že poklepete na stůl blízko ní. Nakloňte okraj peletky tak, aby se rozhoupala a ještě dokud se peletka hýbe, ruku odtáhněte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě peletku sleduje.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce motorické škály 32 (Pokouší se uchopit peletku) a 41 (Uchopuje peletku celou rukou).

52. Bouchá hračkou

sed

(lžička nebo jiný vhodný tvrdý předmět)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda jednou nebo oběma rukama nebo nějakým předmětem záměrně tluče do stolu nebo do jiné podložky.

Pokud dítě takové chování neprojevuje, nabídněte dítěti lžičku nebo jiný tvrdý předmět a pokud je to nutné, vložte mu ji do ruky.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě kdykoliv v průběhu vyšetření záměrně ve hře tluče. Bod nepřiznávejte, pokud se dítěti podaří nahodilý kontakt se stolem, ani když při něm vyvolá hluk.

53. Sahá po druhé kostce

sed

(3 kostky)

Administrace: viz položka 45

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě v době, kdy drží první kostku, sahá po druhé kostce, i když se mu nepodaří ji zvednout.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách: 57. Obratně zvedne kostku

58. Podrží 2 kostky po dobu 3 s

65. Podrží 2 ze 3 kostek

po dobu 3 s

Předchozí podobná položka: 45

54. Překládá předmět z ruky do ruky

(chrastítko, kroužek nebo jiný předmět)

Administrace: Během volné hry s chrastítkem nebo s jiným předmětem pozorujte dítě a všimněte si, zda překládá předmět z jedné ruky do druhé.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě překládá předmět z ruky do ruky. Bod nepřiznávejte, pokud k přendávání dojde jen tehdy, když se volná ruka dítěte dostane do kontaktu s předmětem náhodně. Bod také nepřiznávejte, pokud dítě předmět jednou rukou upustí a pak jej zvedne druhou rukou nebo využije jinou část těla (např. ústa, trup), aby si přendávání usnadnilo.

55. Zvedne obrácený hrníček

sed

(hrníček, kostka nebo jiná hračka)

Administrace: Položte obrácený hrníček a hračku na stůl do dosahu dítěte a ponechte dítěti čas, aby si je prohlédlo. Pak je odsuňte od dítěte a rychle přikryjte hračku obráceným hrníčkem tak, aby ouško

směřovalo k dítěti. Řekněte dítěti: „(Jméno dítěte), najdi hračku; vezmi si hračku“, nebo něco podobného. Tuto položku administrujte maximálně 2x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jednou nebo oběma rukama zvedne hrníček a drží ho nejméně 2 s.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 67 (Zvedne hrníček za ouško).

56. Hledá spadlou lžičku

sed

(zrcadlo a lžička)

Administrace: Pokud je podlaha pokryta kobercem, položte zrcadlo na zem vedle stolku tak, aby lžička vydala zvuk, když spadne na zrcadlo. Položte lžičku na kraj stolku vedle dítěte a držte ji na místě tak, aby rozšířená část lžičky přesahovala okraj stolu. Když se dítě na lžičku dívá můžete s ní jemně zatřepat o stůl, abyste upoutali pozornost dítěte. Nechte lžičku hlasitě spadnout na zem.

Skórování: Bod přiznejte, když dítě hledá spadlou lžičku tak, že se otočí a dívá se na podlahu.

57. Obratně zvedne kostku

sed

(3 kostky)

Administrace: viz položka 42

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě projeví dobrou koordinaci oko-ruka při zvedání alespoň jedné kostky. Bod nepřiznávejte, pokud se dítě pokouší získat kostku opakovaně nebo mu kostka několikrát upadne.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách: 58. Podrží 2 kostky po dobu 3 s
65. Podrží 2 ze 3 kostek po dobu 3 s

Motor. škála – 31. Uchopí kostku s částečnou opozicí palce

Motor. škála – 37. Uchopí kostku konečky prstů

Předchozí podobná položka: 53

58. Podrží 2 kostky po dobu 3 s

sed

(3 kostky)

Administrace: viz položka 42

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě drží současně 2 kostky alespoň po dobu 3 s. Bod nepřiznávejte, pokud dítě drží kostky tak, že je opírá o stůl.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkony dítěte v položce 65 (podrží 2 ze 3 kostek po dobu 3 s).

Předchozí podobná položka: 57

59. Manipuluje se zvonkem, zajímá se o podrobnosti

sed

(zvonek)

Administrace: Držte zvonek před dítětem několik cm nad povrchem stolku. Jemně zvonkem zazvoňte, když se na něj dítě dívá, pak jej položte do dosahu dítěte.

Pokud dítě zvonek nezvedne, zazvoňte o něco silněji, pak jej dítěti podejte. Pokud se dítě zajímá hlavně o tlučení zvonkem, odsuňte dítě od stolku, jakmile zvonek zvedne.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě manipuluje se zvonkem, když se na něj dívá se zájmem o jeho detaily. Např. přiznejte

bod, pokud dítě manipuluje se srdíčkem nebo otáčí zvonkem a dívá se, jak se srdíčko pohybuje.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 66 (Záměrně zvoní zvonkem).

60. Pozoruje čarání

sed

(křídová pastelka a list čistého bílého papíru)

Administrace: Položte papír na stůl před dítě. Pak položte tužku na papír tak, aby špička směřovala od dítěte.

Pokud se dítě nepokusí dotknout tužkou papíru, vezměte tužku a čmárejte na papír. Pak podejte tužku dítěti a s vhodným gestem řekněte: „Napiš na papír. Udělej takovou čáru.“

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě dívá, když vy čmáráte nebo když samo čará.

61. Vokalizuje 3 různé samohláskové zvuky

Administrace: V průběhu vyšetření naslouchejte dítěti a zaznamenávejte různé samohláskové zvuky, které dítě vydává. Nejde o fonetické samohlásky, které by bylo možné rozlišit v rámci jedné promluvy, ale o různé samohláskové zvuky, jako „a, ah, uh, ú, é, eh“, které dítě vydává při volné vokalizaci.

Do záznamního archu zaznamenejte samohláskové zvuky, které dítě vydává.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vokalizuje alespoň 3 různé samohláskové zvuky.

Předchozí podobná položka: 22

62. Adaptivně tahá za šňůrku, aby se zmocnilo kroužku

sed

(kroužek s provázkem)

Administrace: Držte kroužek za šňůrku tak, aby dolní okraj kroužku byl ve střední linii dítěte v rovině jeho očí asi 20-25 cm před ním. Lehce pohybujte kroužkem, abyste připoutali pozornost dítěte, pak jej držte nehybně. Potom položte kroužek na stůl mimo dosah dítěte, ale šňůrku natáhněte k němu, aby na ni mohlo snadno dosáhnout.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě zvedne šňůrku, záměrně za ni tahá, aby si přitáhlo kroužek a pak kroužek uchopí.

Pozn. ke skórování: Z této administrace můžete skórovat výkon dítěte v položce 82 (Zavěsí kroužek za šňůrku), administrujte položku 82 bezprostředně po této položce.

Předchozí podobná položka: 48

63. Napodobuje vokalizaci

Administrace: Zeptejte se pečovatele, jakou vokalizaci dítě typicky produkuje. Požádejte jej, aby opakoval tyto zvuky ve snaze vyvolat u dítěte jejich nápodobu.

Pokud tento úkol nemůže provést pečovatel, zkoušejte vy vokalizaci jako „gaga, baba, dada“ atd.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě napodobuje alespoň jednu vokalizaci.

64. Spolupracuje při hře

sed

(zástěna)

Administrace: Požádejte pečovatele, aby zaujal dítě hrou, která je pro ně známá, jako je „bu-bu-kuk“ nebo „paci-paci“.

Pokud pečovatel takovou hru nezná, navrhněte mu, aby schoval svůj obličej za zástěnu a objevoval se pak z různých stran zpoza ní. Nebo mu navrhněte, aby tleskal rukama, zpíval paci nebo podobnou písničku.

Pokud pečovatel nemůže tento úkol provést, proveďte jej sami.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě aktivně účastní při hře. Např. přiznejte bod, pokud se dítě dívá kolem zástěny při hře na schovávačku nebo pohybuje rukama při hře „paci-paci“.

65. Podrží 2 ze 3 kostek po dobu 3 s

sed

(3 kostky)

Administrace: viz položka 42

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě podrží 2 kostky alespoň 3 s po nabídnutí třetí kostky. (Často dítě nezíská bod za tuto položku, protože upustí kostku, aby mohlo sáhnout po 3. kostce). Bod nepřiznávejte, pokud dítě opírá kostky o stůl nebo dává jednu z nich do úst.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 75 (Pokouší se získat 3. kostku).

Předchozí podobná položka: 58.

66. Zvoní záměrně zvonkem

sed

(zvonek)

Administrace: viz položka 59

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě drží zvonek za držátko a záměrně s ním zvoní, dává najevo, že naslouchá zvuku nebo třepe zvonkem napodobivě. Bod nepřiznávejte, pokud dítě náhodně zazvoní, když zvonkem tluče nebo jej prozkoumává.

Předchozí podobná položka: 59

67. Zvedne hrníček za ouško

sed

(hrníček, kostka nebo jiná hračka)

Administrace: viz položka 55

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě zvedne hrníček za ouško jednou rukou.

Předchozí podobná položka: 55

68. Užívá gesto k vyjádření přání

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda užívá gesta ve snaze komunikovat s vámi nebo s pečovatelem. Např. si všimněte, zda dítě sahá po žádaném předmětu, ukazuje nebo odstrkuje předměty v zjevném komunikačním gestu.

Do záznamního archu запиšte gesto (gesta) dítěte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě užívá gesto k vyjádření svého přání.

69. Dívá se na obrázky v knížce

sed

(obrázková knížka)

Administrace: Položte knížku na stůl před dítě. Otevřete knížku na l.stránce a řekněte: „Dívej se! Vidíš?“

Pak dejte dítěti příležitost, aby knížku drželo, obracelo stránky a dívalo se na obrázky.

Můžete pomoci knížku přidržovat.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě dívá na jeden nebo více obrázků se zájmem nebo s uvědoměním, i když jeho zájem má jen krátké trvání. Dítě musí dát najevo, že se dívá na určitý obrázek spíše než na knížku celkově. Dosvědčuje to ukazování na obrázek nebo na obrázky nebo dotýkání se jich nebo vytrvalý pohled na ně.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 73 (Obrací stránky v knížce).

70. Naslouchá selektivně dvěma známým slovům

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte, zda dítě selektivně naslouchá známým slovům, jako je mimi, kluk, máma nebo bota.

Pokud dítě neprojevuje takové chování, upoutejte jeho pozornost a mluvte na něj, používejte přitom slova, která pravděpodobně nevzbudí jeho zájem. Beze změny hlasitosti i bez jakéhokoliv jiného důrazu vložte do řeči slova, která budou pro dítě pravděpodobně známá (nezahrnuje se jméno dítěte) a pozorujte reakci dítěte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě reaguje odlišně na alespoň 2 známá slova změnou výrazu obličej, vokalizací nebo nápodobou slov.

71. Duplikuje slabiku (kombinace souhlásky a samohlásky)

Administrace: V průběhu vyšetření poslouvejte a zaznamenávejte každé opakování kombinací souhláska – samohláska, které dítě vydává, jako např. da-da, ba-ba, ma-ma, ha-ha, la-la, ga-ga atd.

Pokud dítě žádnou takovou vokalizaci neprodukuje, zeptejte se pečovatele, jaké zvuky dítě vydává. Tyto vokalizace si zaznamenejte, ale bod za ně nepřiznávejte. Do záznamního archu запиšte slabiky, které dítě duplikuje.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě spontánně duplikuje kombinace souhlásky a samohlásky. Tyto vokalizace nemusí mít pro dítě žádný význam. Bod přiznejte i za slabiky opakované více než jednou, jako např. da-da-da.

Předchozí podobná položka: 61

72. Hledá obsah krabičky

sed

(2 čtvercové korálky a krabička bez víčka)

Upozornění: Nedovolte dítěti vložit korálky do úst.

Administrace: Když se dítě dívá, dejte 2 korálky do krabičky a jemně s ní zatřeste. Pak korálky vysypte na stůl tak, aby ležely před dítětem. Ihned vraťte korálky do krabičky a znovu s ní zatřepejte. Pak podržte krabičku na chvíli mimo dohled dítěte a korálky vyndejte. Pak podejte dítěti prázdnou krabičku a pozorujte, zda se dítě dívá do krabičky, aby našlo korálky.

Tuto položku administrujte maximálně 2x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě dívá do prázdné krabičky, aby našlo korálky.

73. Obrací stránky v knížce

sed

(obrázková knížka)

Administrace: Položte knížku na stůl před dítě. Otevřete knížku na první stránce a řekněte: „Podívej se. Vidiš?“

Pak dejte dítěti příležitost, aby mohlo knížku držet, obracet stránky a dívat se na obrázky.

Můžete pomoci knížku podržet, pokud se zdá, že je dítě rušeno jejími nahodilými pohyby.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě pokouší obracet stránku nebo několik stránek najednou, i když je jeho snaha neobratná a nepodaří se mu obrátit stránku (stránky) úplně. Bod nepřiznávejte, pokud se stránka náhodně obrátí, když dítě točí knížkou, zavírá ji nebo dává do úst.

Předchozí podobná položka: 69

74. Vloží jednu kostku do hrníčku

sed

(hrníček a 9 kostek)

Administrace: Položte hrníček na stůl do dosahu dítěte tak, aby ouško směřovalo směrem k vám. Vložte kostku do hrníčku, pak ji vyndejte a podejte ji dítěti. Řekněte: „Dej kostku do hrníčku. Dej ji tam“.

A ukazujte přitom na kostku a hrníček. Tento soubor instrukcí podejte maximálně 3x.

Pokud dítě upustí kostku do hrníčku, položte zbylých 8 kostek na stůl a řekněte: „Dej kostky do hrníčku. Dej je tam všechny“.

A ukazujte z kostek na hrníček. Tento soubor instrukcí podejte maximálně 3x.

Žádnou kostku dítěti nepodávejte. Pokud dítě hrníček převrhne, můžete jej vrátit zpět do původní polohy.

Do záznamního archu запиšte počet kostek, které dítě vloží do hrníčku.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vloží alespoň jednu kostku do hrníčku nebo nad něj, i když ji do hrníčku neupustí.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkony dítěte v položce 86 (Vloží 3 kostky do hrníčku) a v položce 95 (Vloží 5 kostek do hrníčku).

75. Pokouší se získat 3. kostku

sed

(3 kostky)

Administrace: Bod přiznejte, pokud dítě drží první dvě kostky v rukou a současně se pokusí získat třetí kostku – např. tlučením do ní, saháním po ní ústy nebo adaptivnějším nabíráním, i když nemusí být úspěšné.

Předchozí podobná položka: 65

76. Expresivní žargon

Administrace: V průběhu vyšetření naslouchejte dítěti, abyste zjistili zda užívá vokální intonaci (změny výšky nebo tónu), které jsou expresivní a částečně jsou napodobením konverzační intonace, ale ne nutně obsahují významová slova.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě produkuje alespoň jednu vokalizaci, která obsahuje intonaci a je expresivní. Bod také přiznejte, pokud dítě říká alespoň jedno rozlišitelné slovo.

Předchozí podobná položka: 71

77. Postrkuje auto

sed

(auto)

Administrace: Pomalu postrčte auto přes stůl v zorném poli dítěte. Pak posuňte auto k dítěti. Pokud dítě spontánně auto nepostrčí, řekněte: „(Jméno dítěte), postrč autíčko. Postrč auto jako já.“

Tuto položku administrujte maximálně 3x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě záměrně postrčí auto tak, že všechna 4 kola stojí na stole. Bod nepřiznávejte, pokud dítě uvede auto do pohybu jiným způsobem než úmyslným posunutím.

78. Vokalizuje 4 různé slabiky

Administrace: V průběhu vyšetření poslouchajte a zaznamenejte všechny odlišné kombinace samohláska-souhláska, které dítě vydává, jako např. da, ma, ba, goo, um, uh, an atd.

Pokud dítě žádnou takovou vokalizaci neprodukuje, požádejte pečovatele, aby pomohl vyvolat zvuky, o kterých ví, že je dítě vydává. Pokud dítě nevokalizuje, zaznamenejte si vokalizace, které uvádí pečovatel, ale bod dítěti nepřiznávejte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vokalizuje alespoň 4 různé kombinace souhláska-samohláska.

Předchozí podobná položka: 76

79. Ohmatává otvory v kolíčkové desce

sed

(kolíčková deska bez kolíčků)

Administrace: Položte kolíčkovou desku na stůl před dítě. Ukažte mu otvory v desce tím, že vložíte prst do prvního otvoru pak do druhého a řeknete: „Vidíš?“

Ruku ani prsty dítěte nijak nevedte. Pokud se dítě snaží desku zvednout, můžete ji přidržovat na stole za rohy desky.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě záměrně strčí prst alespoň do jednoho otvoru.

80. Sejme víčko z krabičky

sed

(krabička, víčko a kostka
nebo jiná hračka)

Administrace: Když se dítě dívá, vložte hračku do krabičky a dejte na ni víčko. Víčko sejměte, vyndejte hračku a ukažte ji dítěti. Pak dejte hračku zpět do krabičky a znovu na ni dejte víčko. Položte krabičku na stůl před dítě a řekněte: „(Jméno dítěte), vezmi si (název hračky).“

Tento postup tvoří jeden pokus.

Pokud dítě krabičku náhodně převrhne, držte ji na stole.

Provedte maximálně 3 pokusy, můžete použít v každém pokuse jinou hračku. Do záznamního archu udělejte značku u každého pokusu, v němž dítě sundalo víčko z krabičky.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě alespoň ve 2 pokusech záměrně sejme víčko. Dítě může víčko sejmout jednou nebo oběma rukama. Dítě nemusí získat hračku, aby mu byl bod přiznán.

Předchozí podobná položka: 72

81. Reaguje na slovní pokyn

Administrace: Požádejte pečovatele, aby dal dítěti slovní pokyn k provedení nějaké činnosti. Instruuje je, aby při pokynu nepoužil žádný pohyb ani gesto.

Často prvními činnostmi vykonávanými na slovní pokyn jsou např. mávání rukama v reakci na „pa-pa“, tleskání rukama v reakci na „paci-paci“ nebo reakce na takové pokyny jako: „Kde máš nos?“ nebo „Kde je světýlko?“

Pokud pečovatel znehodnotí tuto položku užitím gesta, administrujte ji znovu a vedte přitom pečovatele k užití jiného pokynu.

Pokud pečovatel nemůže tento úkol vykonat, provedte jej vy.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě přiměřeným způsobem reaguje na jakýkoliv slovní pokyn.

Předchozí podobná položka: 62

82. Zavěsí kroužek za šňůrku

sed

(kroužek s provázkem)

Administrace: Držte kroužek za šňůrku tak, aby dolní okraj kroužku byl ve střední linii dítěte v rovině jeho očí asi 20-25 cm od jeho obličeje. Pohybujte lehce kroužkem, abyste upoutali pozornost dítěte a pak jej držte nehybně. Potom položte kroužek na stůl mimo dosah dítěte, ale šňůrku natáhněte směrem k němu tak, aby na ni mohlo snadno dosáhnout. Pozorujte snahu dítěte získat kroužek a napodobivě jej držet zavěšený.

Pokud dítě nemůže držet visící kroužek, protože jej drží příliš blízko u stolu, provedte držení znovu a držte přitom kroužek dále od stolku. Pak požádejte pečovatele, aby změnil polohu dítěte tak, aby mohlo držet kroužek zavěšený bez toho, že by se dotýkal povrchu stolku.

Skórování: Bod přiznejte, pokud si dítě přitáhne kroužek a drží jej zavěšený za šňůrku.

Předchozí podobná položka: 62

83. Plácá napodobivě do hračky

sed

(pískací hračka)

Administrace: Položte hračku na stůl před dítě. Dlaní ruky plácněte několikrát do hračky tak, aby vydala pískavý zvuk. Povzbudte dítě, aby udělalo totéž, řekněte: „Plácní do hračky. Můžeš to udělat. Plácní hračku“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě napodobí plácavý pohyb, ať už hračka zapíská nebo ne. Bod nepřiznávejte za štoučání nebo mačkání hračky.

84. Najde jeden předmět

sed

(králíček a 2 hrníčky)

Administrace: Položte králíčka a dva obrácené hrníčky do horizontální řady před sebe. Ukažte králíčka dítěti a řekněte mu: „To je králíček. Já ho schovám. Dívej se. Schovám ho pod tento hrníček“

(Ujistěte se, že se dítě dívá). Dejte králíčka pod hrníček na levé straně dítěte a hlasitě počítejte: „Jedna, dvě, tři“, a přistrčte hrníčky k dítěti. Pak řekněte: „Najdi králíčka. Kde je králíček?“ Tento postup tvoří jeden pokus.

Provedte maximálně tři pokusy, při každém pokuse střídejte umístění králíčka.

Do záznamního archu udělejte značku do políčka u každého pokusu, v němž dítě našlo králíčka.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě alespoň ve 2 pokusech (jednou pod každým hrníčkem) najde králíčka tak, že se nejprve podívá pod správný hrníček.

Pozn. k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 96 (Najde hračku pod vyměněnými hrníčky).

Předchozí podobná položka: 67

85. Vyndá peletku z lahvičky

sed

(cukrová peletka a lahvička)

Upozornění: Informujte pečovatele, že peletka je vyrobena z cukru a pokud ji dítě sní, nemůže mu to nijak ublížit.

Administrace: Položte peletku a lahvičku na stůl před dítě. Když se dítě dívá, vložte peletku do lahvičky a zatřepte s ní tak, aby dítě mohlo vidět peletku uvnitř ní. Pak dejte lahvičku dítěti a řekněte: „Teď ji vyndej“.

Administrujte tuto položku maximálně 3x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě záměrně vyndá peletku z lahvičky a užije přitom některý z následujících způsobů cílené snahy. I když nejúčinnější je vysypat peletku z lahvičky, můžete přiznat bod i za jiné strategie – např. třepání lahvičkou, aby peletka vypadla, pokud je činnost dítěte úmyslná a záměřená k tomuto cíli. Důležité je pozorovat směr pohledu dítěte, abyste rozhodli, zda vyndání peletky bylo úmyslné.

86. Vloží 3 kostky do hrníčku

sed

(hrníček a 9 kostek)

Administrace: viz pol. 74

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vloží alespoň 3 kostky do hrníčku

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 95 (Vloží 9 kostek do hrníčku).

Předchozí podobná položka: 74

87. Opakovaně zasouvá jeden kolíček

sed

(kolíčková deska,

6 žlutých kolíčků, stopky)

Administrace: Vložte kolíčky do kolíčkové desky, při vkládání ji držte na klíně nebo pod stolkem tak, aby dítě nevidělo, jak kolíčky zasouváte. Položte kolíčkovou desku na stůl přímo před dítě do jeho dosahu. Když se dítě dívá, vyndejte po jednom kolíčky a položte je mezi dítě a desku do jeho střední roviny kolmo k desce. Ukažte nejprve na kolíčky a pak na otvory a řekněte: „Dej je do dírek. Dej je tam všechny.“

Začněte měřit čas, když dítě uchopí první kolíček, a pokračujte dokud nevloží všechny kolíčky nebo dokud neuplyne 70 s.

Pokud dítě vloží jeden nebo více kolíčků za 70 s nebo dříve, poskytněte mu maximálně 3 pokusy. Ujistěte se, že dítě nevidělo před žádnou administrací, jak zasunujete kolíčky do desky.

Desku můžete dítěti přidržovat na místě a můžete mu přisunout každý kolíček, který se odkutálí stranou, ale žádný kolíček mu nepodávejte ani mu nepředvádějte zasouvání kolíčků. Dítě, které nerozumí tomu, že má zaplnit všechny dírky, může opakovaně zasouvat jeden kolíček. Pokuste se přesvědčit dítě, aby nechalo kolíček zasunutý a řekněte: „Dej je tam všechny“.

Pak nechte dítě pracovat s kolíčky jeho vlastním způsobem.

Pokud dítě umístí všechny kolíčky za 70 s nebo méně, zapište do záznamního archu

čas, který potřebovalo k dokončení a počet vložených kolíčků (v tomto případě 6).

Čas: K zasunutí kolíčků ponechte dítěti 70 s.

Skórování: Bod přiznejte, pokud do 70 s dítě umístí alespoň jeden kolíček dvakrát nebo vícekrát do stejné dírky nebo do různých otvorů nebo pokud dítě umístí 2 nebo více kolíčků do desky.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 98 (Zasune kolíčky za 70 s).

Předchozí podobná položka: 79

88. Získá hračku I.

sed

(průhledná krabička a králíček nebo jiná hračka)

Administrace: Držte hračku uvnitř průhledné krabičky. Hračku a krabičku položte současně na stůl tak, aby otevřený konec krabičky směřoval k dítěti. Krabička má být natolik blízko, aby dítě mohlo vidět hračku jen skrz horní stěnu krabičky (dítě nemá mít možnost vidět hračku skrz otevřený konec bez toho, že by záměrně změnilo svoji polohu). Odtáhněte ruku, kterou jste drželi hračku, protáhněte ji přitom pod tou stranou krabičky, která je naproti jejímu otevřenému konci. Držte krabičku na stole, přidržujte ji palcem a ukazováčkem za zadní rohy tak, abyste nepřekáželi dítěti v pohledu na hračku. Dítěti řekněte: „Vezmi si hračku, Zkus to. Vezmi si ji“.

Ponechte dítěti asi 20 s na to, aby získalo hračku.

Skórování: Bod přiznejte, pokud si dítě vezme hračku otevřeným koncem krabičky.

Pozn. k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 105 (Získá hračku II.).

89. Vloží 6 korálků do krabičky

sed

(krabička, víčko s otvorem, 8 čtvercových korálků)

Upozornění: Zabraňte dítěti, aby si dalo jakýkoliv korálek do úst.

Administrace: Dejte víčko na krabičku a pak dejte krabičku a korálky na stůl do dosahu dítěte. Zvedněte korálek, pusťte jej do dírky a řekněte: „Vidíš? Ty patří sem. (Jméno dítěte), dej je tam. Dej je tam všechny.“

Můžete přidržovat víčko, aby nemohlo náhodně sklouznout, nebraňte ale dítěti, aby víčko sundalo, pokud se o to snaží. Pokud dítě sundá víčko nebo vyndá korálky, administrujte tuto položku znovu.

Tuto položku administrujte maximálně 3x.

Do záznamního archu запиšte největší počet korálků, které dítě vložilo do krabičky během jedné administrace.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vloží alespoň 6 korálků do krabičky s víčkem během jedné administrace.

90. Umístí jeden dílek – modrá deska

sed

(modrá deska, 4 kruhové a 5 čtvercových dílků z modré sady a stopky)

Úkoly s modrou sadou neadministrujte bezprostředně před ani po úkolech s červenou sadou.

Administrace: Položte všechny dílky na stůl před sebe. Desku dejte na stůl před dítě. Podejte dítěti kruhový dílek. Ukazujte na otvory a řekněte: „Dej kostku do dírky. Dej ji tam, kam patří.“

Čas začněte měřit, když dítě uchopí první dílek.

Pokračujte a střídavě podávejte dítěti čtvercové a kruhové dílky po jednom tak dlouho, dokud je dítě pokládá na desku k své spokojenosti, bez ohledu na to, zda jsou umístěny správně nebo ne, nebo dokud neuplyne 150 s.

K správnému umístění dílků dítěti nijak nepomáhejte.

Pokud dítě umístí všechny dílky správně za méně než 150 s, запиšte do záznamního archu čas potřebný k dokončení úkolu a počet správně umístěných dílků (v tomto případě 9). Pokud dítě za 150 s neumístí všechny dílky správně, запиšte spotřebovaný čas (v tomto případě 150 s) a počet správně umístěných dílků.

Čas: K umístění dílků ponechte dítěti 150 s.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě během 150 s umístí správně alespoň jeden dílek. Aby byl dílek správně umístěn, musí úplně zapadnout do otvoru.

91. Spontánně čará

sed

(křídová pastelka a list bílého papíru)

Administrace: Položte papír na stůl před dítě. Pak položte křídovou pastelku na papír tak, aby špičkou směřovalo od dítěte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě spontánně a záměrně čmárá křídovou pastelkou na papír bez předvedení a povzbuzování. Bod nepřiznávejte, pokud dítě udělá čáru na papír náhodně, když si s křídovou pastelkou hraje.

Pozn. k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 103 (Napodobí tah křídovou pastelkou).

Předchozí podobná položka: 60

92. Zavře kulatou krabičku

sed

(kulatá krabička)

Administrace: Držte zavřenou krabičku před dítětem a otevřete ji a znovu zavřete 2x, když se dítě dívá. Pak položte krabičku a víčko otvorem nahoru na stůl do dosahu dítěte. Řekněte: „Zavři krabičku. Dej na ni víčko. Dej ho na ni.“

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě zavře krabičku.

93. Umístí kruhový dílek – růžová deska)

sed

(růžová deska a červené tvary: čtverec, trojúhel., kruh, stopky)

Tuto položku neadministrujte bezprostředně před ani po položce s modrou sadou.

Administrace: Umístěte tvary správně do desky, přitom je držte na klíně nebo pod stolkem tak, aby dítě nevidělo, jak tvary vkládáte. Položte desku na stůl přímo před dítě tak, aby kruhový otvor byl k dítěti nejbližší. Řekněte: „Vyndám je“ a vyjměte dílky a položte je mezi desku a dítě v následujícím pořadí od levé strany dítěte k pravé: čtverec, kruh, trojúhelník. Ukažte na desku a povzbudivě řekněte: „(Jméno dítěte), dej je tam“.

Začněte měřit čas.

Neukazujte přímo na žádný tvar.

Čas: Na umístění tvarů ponechte dítěti 180 s.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně umístí kruhový tvar během 180 s.

94. Napodobí slovo

Administrace: V průběhu vyšetření naslouchejte dítěti a všimněte si, zda dítě napodobuje slova vaše nebo rodičů.

Pokud dítě neprodukuje žádnou podobnou vokalizaci, hravým tónem řeči řekněte dítěti několik slov jako „máma, táta, není, hop, balon, báb, díky, mimi“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě napodobí alespoň jedno slovo, i když nápodoba obsahuje pouze samohlásky. Ujistěte se, že bod přiznáváte za imitaci slova a nikoliv za slovo nebo zvuk, který dítě užilo náhodně nebo opakovaně v průběhu vyšetření. Nápodoba má být bezprostředně po vašem slově.

Předchozí podobná položka: 63

95. Vloží 9 kostek do hrníčku

sed

(hrníček a 9 kostek)

Administrace: viz pol.86

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vloží 9 kostek do hrníčku v kterémkoliv čase administrace této položky.

Předchozí podobná položka: 86

96. Najde hračku pod vyměněnými hrníčky

sed

(2 hrníčky a králíček)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 84.

Administrace: Položte 2 obrácené hrníčky a králíčka na stůl do horizontální řady před sebe. Ukažte králíčka dítěti a řekněte: „Podívej, to je králíček. Schovám ho.“

(Ujistěte se, že se dítě dívá).

„Schovám ho pod tento hrníček“.

Dejte králíčka pod hrníček po pravé ruce dítěte. Pak vyměňte hrníčky, přistrčte je k dítěti a řekněte: „Najdi králíčka! Kde je králíček?“

Tento postup představuje jeden pokus.

Provedte maximálně 3 pokusy, střídejte přitom umístění králíčka v každém pokuse.

Do záznamního archu udělejte značku do políčka každého pokusu, v němž dítě našlo králíčka.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě alespoň ve 2 pokusech najde králíčka tak, že se nejdříve podívá pod správný hrníček. Dítě musí najít králíčka, když je nalevo, i když je napravo.

Pozn. k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 102 (Získá hračku – viditelné přemístění).

Předchozí podobná položka: 84

97. Postaví věž ze 2 kostek

sed

(12 kostek)

Administrace: Položte všechny kostky na stůl před sebe. Postavte na sebe 3 kostky a zeptejte se: „Vidíš mou věž?“

Položte 3 kostky před dítě a řekněte: „Vezmi si ty kostky a postav velkou věž.“

Nechte svoji věž stát jako model pro dítě, ale pokud dítě chce, dovolte mu užít kostky z vaší věže.

Pokud dítě postaví věž ze 3 kostek, přistrčte k němu 6 zbývajících kostek a řekněte: „Postav svou věž co největší. Vezmi si všechny kostky.“

Tento postup tvoří pokus I.

Pro další pokusy přistrčte k dítěti všechny kostky a řekněte: „Postav jinou věž. Udělej ji co největší.“

Provedte 3 pokusy.

Žádnou kostku dítěti nepodávejte ani

jiným způsobem stavbu dítěte neřídíte ani neusměrňujete.

Do záznamního archu запиšte ke každému pokusu počet kostek ve věži dítěte (viz oddíl „skórování“ této položky).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě na sebe postaví alespoň 2 kostky, aby tvořily věž. Kostku nepočítejte jako součást věže, dokud ji dítě nepustí a ona nezůstane stát na horní straně jediné jiné kostky. Nepočítejte ani kostku, se kterou věž padá. Bod nepřiznávejte, pokud dítě přidá kostku k vaší věži.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 123 (Staví věž z 6 kostek).

98. Zasune kolíčky za 70 s

sed

(kolíčková deska,

6 žlutých kolíčků a stopky)

Administrace: viz položka 87

Čas: viz položka 87

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě zasune všechny kolíčky za 70 s nebo méně.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 119 (Zasune kolíčky za 25 s).

Předchozí podobná položka: 87

99. Ukáže na 2 obrázky

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na první stránce pro položky 99/109/122/133 a položte knížku na stůl přímo před dítě.

Ukažte na psa a zeptejte se: „Co je to?“ nebo řekněte: „Řekni mi, co je toto.“

Bez ohledu na odpověď dítěte ukazujte na další obrázky na stránce a ptejte se: „Co je to?“ u každého z nich.

Abyste dítě povzbudili k dalším odpovědím, dávejte najevo radostné přijetí každé odpovědi, kterou dítě dá. Ke každému obrázku, který nebyl jmenován, se můžete jednou vrátit.

Obraťte na druhou stránku pro položky 99/109/122/133.

Začněte s hodinami a ptejte se na název každého obrázku. Ke každému obrázku, který nebyl jmenován, se můžete jednou vrátit.

Poté, kdy jste dali dítěti příležitost jmenovat každý obrázek na každé straně, vraťte se ke každému obrázku, který dítě správně nepojmenovalo a řekněte bez ukázování: „Ukaž mi (název obrázku). Dej prst na (název obrázku).“

Do záznamního archu udělejte značku k názvu každého obrázku, který dítě správně pojmenovalo nebo ukázalo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně ukáže alespoň 2 obrázky. Správné pojmenování zahrnuje název třídy, do níž znázorněný předmět patří (např. pes, štěně), ale ne osobní jméno (např. Brok pro psa). Výjimkou jsou bota a auto, pro něž jsou některá osobní jména přijatelná. Můžete přijmout i špatně artikulovaná slova i přibližné označení, pokud je záměr dítěte jasný. Seznam správných a nesprávných odpovědí je uveden dále.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i položku 109 (Jmenuje 1 obrázek), 122 (Ukáže na 5 obrázků) a 133 (Jmenuje 5 obrázků).

Položky 99/109/122/133: správné odpovědi – první list:

| | | | |
|-----------|---------|---------|---------|
| Bota | Pes | Šálek | Dům |
| teniska | štěně | hrníček | domov |
| polobotka | pejsek | hrnek | byt |
| botaska | haf-haf | džbáněk | domeček |

Nesprávné odpovědi:

| | | | |
|----------|-------|-----------|---------|
| tkanička | Ben | kafe | okno |
| provázek | Alík | sklenička | dveře |
| noha | kráva | láhev | budova |
| člun | kůň | farma, | stodola |

Položky 99/109/122/133 – správné odpovědi – druhý list:

| | | |
|---------|------------|-------------|
| Hodiny | Knížka | Ryba |
| hodinky | kniha | zlatá rybka |
| tik-tak | pohádková | rybička |
| stopky | knížka | kapřík |
| časoměr | omalovánky | |

| | | |
|-----------|--------|------------|
| Hvězda | List | Auto |
| hvězdička | lístky | vozík |
| | | vůz |
| | | autíčko |
| | | Škodovka |
| | | Ford apod. |

Nesprávné odpovědi:

| | | |
|------------|----------|--------|
| časová věc | stránka | plavec |
| kolo | krabička | žralok |
| kousek | psaní | zvíře |

| | | |
|--------|-------------|---------|
| měsíc | část stromu | autobus |
| vlajka | strom | vlak |
| | kytička | tramvaj |

100. Používá přiměřeně 2 různá slova

Administrace: V průběhu vyšetření poslouchejte a zaznamenejte všechna slova, která dítě spontánně a přiměřeně použije pro konkrétní předmět nebo situaci.

Pokud dítě žádné takové slovo neřeklo, zeptejte se pečovatele, jaká slova dítě říká. Pokuste se je u dítěte vyvolat tak, že mu ukážete známé předměty.

Zaznamenejte zvlášť všechna slova, která uvádí pečovatel, ale nepřiznávejte za ně bod.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě říká přiměřeně 2 různá slova. Bod přiznejte za „máma, táta, ham, baba,, ap., pokud jsou užita s významem. Můžete přijmout slova špatně artikulovaná nebo přibližná, pokud je záměr dítěte jasný. Bod nepřiznávejte za napodobení slov (bezprostřední echolalie slov řečených vámi nebo pečovatelem). Bod přiznejte jen za ta slova, která jste sami slyšeli dítě užít.

Předchozí podobná položka: 94

101. Ukáže botu, jinou část oděvu nebo předmět

Administrace: V kteroukoliv vhodnou chvíli, kdy dítě může snadno vidět a ukázat svou botu, řekněte: „Kde máš boty? Ukaž mi botu.“ nebo „Boty?“

(Jediné slovo může být pro dítě méně matoucí). Ujistěte se, že můžete vidět boty dítěte, když na ně dítě ukáže.

Pokud dítě nenosí boty, zeptejte se ho na jinou část oblečení (např. tričko) nebo předmět, který by mohlo znát jménem, jako např. hračka nebo láhev. Můžete požádat pečovatele, aby vám navrhl obvyklé věci, které by dítě mohlo znát i s jejich jménem.

Do záznamního archu запиšte část oděvu nebo předmět, který jste dítěti jmenovali, a část oděvu nebo předmět, který vám dítě ukázalo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě reaguje na váš pokyn a ukáže, dotkne se nebo se jasně podívá na část oblečení nebo předmět, který jmenujete.

Předchozí podobná položka: 81

102. Nalezne hračku – viditelné přemístění

sed

(2 hrníčky a králíček)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 96.

Administrace: Položte 2 obrácené hrníčky a králíčka do horizontální řady na stůl před sebe. Řekněte dítěti: „(Jméno dítěte), podívej. Schovám králíčka“.

Ujistěte se, že se dítě dívá a schovejte králíčka pod hrníček na pravé straně dítěte. Pak, když se dítě stále dívá, jej hned vyndejte a dejte pod hrníček na jeho levé straně a hrovným tónem mu přitom říkejte: „Zase ho schovám“.

Pokud se dítě ihned nepokusí najít hračku, řekněte: „Kde je hračka. Najdi si jí“.

Tento postup představuje jeden pokus.

Proveďte maximálně 3 pokusy, v každém pokuse přitom střídejte umístění králíčka.

V záznamním archu vyznačte všechny pokusy, v nichž dítě našlo králíčka bez toho, aby jej nejprve hledalo pod hrníčkem, pod kterým byl zprvu schován.

Skórování: Bod přiznejte, pokud alespoň ve 2 pokusech dítě najde králíčka bez toho, aby jej nejprve hledalo pod hrníčkem, kde byl schován na začátku. Dítě musí najít králíčka, když je napravo i když je nalevo.

103. Napodobí tah křídovou pastelkou

sed

(2 křídové pastelky a list bílého papíru)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 91.

Administrace: Položte papír na stůl před dítě. Pak položte křídovou pastelku na papír tak, aby špička směřovala od dítěte. Vezměte si jinou křídovou pastelku a nakreslete na papír rovnou svislou čáru; pohybujte tužkou rychle směrem k dítěti a přitom říkejte: „Podívej. To to jede. Udělej to!“

Ponechte dítěti dost času, aby čáru reprodukovalo.

Předvedení a instrukce předložte maximálně 2x.

Bez ohledu na výkon dítěte nakreslete na papír horizontální čáru, tužkou pohybujte z vaší pravé strany doleva a říkejte: „Teď to udělej takhle. Šup. Udělej to“.

Předvedení a instrukce podejte maximálně 2x.

Papír můžete dítěti přidržovat na místě.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě udělá čáru jakýmkoliv směrem.

Pozn. ke skórování: Ihned po této položce administrujte položku 116 (Rozlišuje čarány od čáry).

Předchozí podobná položka: 91

104. Užije tyčku k získání hračky

sed

(králíček a tyčka)

Administrace: Položte králíčka na stůl, dost daleko mimo dosah dítěte tak, aby muselo udělat 3 nebo 4 pohyby tyčkou, aby králíčka získalo. Pomocí tyčky přistrčte králíčka k dítěti a přitom řekněte: „Podívej, co dělám, aby králíček k tobě přišel“.

Pak vraťte králíčka do jeho původní polohy a položte tyčku do dosahu dítěte. Řekněte: „(Jméno dítěte), přitáhni si králíčka“.

Pokud dítě nereaguje, administrujte tuto položku znovu, přitom se přesuňte vedle dítěte a předvedte mu pohyby, které od něj očekáváte a řekněte: „Pojď, králíčku. Pojď králíčku“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě pomocí tyčky pokusí získat králíčka, i když se mu to nepodaří. Bod nepřiznávejte, pokud dítě tluče do hračky nahodilými pohyby s tyčkou bez záměru přisunout hračku k sobě.

105. Získá hračku II.

sed

(průhledná krabička
a králíček nebo jiná hračka)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 88.

Administrujte: Držte hračku uvnitř průhledné krabičky. Hračku a krabičku dejte současně na stůl tak, aby otevřený konec krabičky směřoval k levé straně dítěte. Krabička má být tak blízko, aby dítě mohlo vidět hračku jen vrchní stranou krabičky (dítě nemá mít možnost vidět hračku otevřeným koncem bez toho, že by úmyslně změnilo polohu). Vyndejte ruku, kterou jste drželi hračku tak, že ji necháte vyklouznout pod stranou krabičky, která je naproti otevřenému konci krabičky. Přidržujte krabičku na stole palcem a ukazováčkem za její zadní rohy tak, abyste dítěti nebránili ve výhledu na hračku. Řekněte dítěti: „Vezmi si hračku. Zkus to. Vezmi si jí“.

Nechte dítěti asi 20 s, aby si vzalo hračku. Tento postup představuje jeden pokus.

Bez ohledu na výkon dítěte proveďte druhý pokus s otevřeným koncem krabičky směřujícím na pravou stranu dítěte.

Do záznamního archu označte každý pokus, kdy dítě získá hračku otevřeným koncem krabičky.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě získá hračku v obou pokusech otevřeným koncem krabičky v časovém limitu 20 s.

Předchozí podobná položka: 88

106. Používá slova

k vyjádření svých přání

Administrace: V průběhu vyšetření poslouchejte a zaznamenávejte všechna slova, která dítě užívá k vyjádření svých přání.

Děti tohoto věku většinou užívají jednotlivá slova jako nahoru, dolů, ještě, moje, ne, chci, prosím nebo lahev, říkají je rozkazovacím tónem nebo je doprovázejí gesty.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě užívá alespoň jedno slovo k vyjádření svého přání.

Předchozí podobná položka: 100

107. Splní pokyny – Panenka

sed

(panenka, lžička, hřeben a kapesníček)

Administrace: Proveďte následující 3 pokusy.

Pokus I: Posadte panenku na stůl do dosahu dítěte. Podejte dítěti lžičku a řekněte: „Panenka chce jíst. Nakrm panenku“.

Ponechte dítěti dost času na reakci, pak odstraňte lžičku.

Pokus 2: Podejte dítěti hřeben a řekněte: „Tady je hřeben. Učeš panence vlasy“.

Ponechte dítěti dost času na reakci, pak odstraňte hřeben.

Pokus 3: Podejte dítěti kapesníček a řekněte: „Tady je kapesník. Utři panence nos.“

Děti někdy krmí sebe, češou své vlastní vlasy nebo si utírají svůj nos v reakci na tyto instrukce. V takovém případě opakujte příslušný pokyn, ale neukazujte na panenku.

Do záznamního archu označte každý pokus, ve kterém dítě reagovalo správně (viz pokyny ke skórování této položky).

Skórování: Při správné reakci pro pokus 1 musí dítě záměrně pohybovat lžící blízko oblasti mezi čelem a rameny panenky.

Při správné reakci pro pokus 2 musí dítě provést česací pohyb na hlavě panenky.

Při správné reakci pro pokus 3 musí dítě otřít panenku někde na obličeji.

Pokud dítě trvá na provedení úkolu na sobě, považujte reakci pro daný pokus za nesprávnou.

Bod přiznejte, pokud dítě reaguje správně alespoň ve 2 pokusech.

Předchozí podobná položka: 101

108. Ukáže 3 části těla panenky

sed

(panenka)

Administrace: Držte panenku v dosahu dítěte a řekněte: „Ukaž mi, kde má panenka vlasy“.

Pokud dítě nereaguje, řekněte: „Kde má panenka vlasy?“

Pokud ani pak dítě nereaguje, řekněte: „Vlasy?“

Stejný postup užíjte pro ústa, uši, ruce, oči, nohy a nos.

Do záznamního archu udělejte značku ke každé části těla, kterou dítě správně identifikuje.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně ukáže na 3 části těla panenky.

Předchozí podobná položka: 107

109. Jmenuje 1 obrázek

sed

(testový sešit)

Administrace: viz pol.99

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně pojmenuje alespoň jeden obrázek.

Kriteria správnosti – viz pol.99

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 122 (Ukáže 5 obrázků) a v položce 133 (Jmenuje 5 obrázků).

Předchozí podobná položka: 99

110. Jmenuje 1 předmět

sed

(míč, knížka, tužka, lžička a hrníček)

Administrace: Položte 5 předmětů na stůl do dosahu dítěte. Ponechte dítěti čas, aby si mohlo předměty prohlédnout. Když dítě zvedne nějaký předmět, zeptejte se ho: „Co je to? Co to máš?“

Pokud dítě neprozkoumá všechny předměty v průběhu 2 minut, zvedněte neprozkoumaný předmět (předměty) po jednom a ptejte se dítěte: „Co je to? Co to mám?“

Do záznamního archu označte každý předmět, který dítě správně pojmenovalo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně jmenuje alespoň 1 předmět. Můžete přijmout i špatně artikulovaná slova nebo přibližné názvy, pokud je záměr dítěte jasný. Následuje seznam správných odpovědí.

Správné odpovědi:

| Míč | Obrázková knížka |
|------------|-------------------------|
| kopací míč | pohádková knížka |
| tenisák | |
| míček | |
| balon | |
| ----- | |

| | | |
|----------------|---------------|--------------|
| Hrníček | Lžička | Tužka |
| hrníček | lžice | pero |
| hrnek | | |

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i položku 126 (Jmenuje 3 předměty).

111. Kombinuje slova a gesta

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda užívá současně gesto a slovo nebo slova, aby se vyjádřilo. V takovém případě může dítě např. říci „máma“ a ukázat na matku nebo říci „míč“ a sáhnout po míči.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě kombinuje slovo a gesto.

Předchozí podobná položka: 106

112. Umístí 4 dílky za 150 s – modrá deska

sed

(modrá sada a stopky)

Administrace: viz.pol.90

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě umístí alespoň 4 dílky za 150s. Aby bylo umístění správné, musí tvar úplně zapadnout do otvoru.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 130 (Dokončí modrou desku za 75 s).

Předchozí podobná položka: 90

113. Říká 8 různých slov

Administrace: V průběhu vyšetření naslouchejte a zaznamenávejte všechna slova, která dítě spontánně a vhodně užije k označení specifických předmětů nebo situací.

Pokud dítě taková slova neříká, zeptejte se pečovatele, jaká slova dítě užívá. Pak se je pokuste u dítěte vyvolat tím, že mu předložíte známé předměty.

Zvlášť запиšte všechna slova, která uvádí pečovatel, ale bod za ně nepřiznávejte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě říká 8 různých slov. Uznejte i bum,ee ap., pokud jsou užívána s významem. Můžete přijmout i špatně artikulovaná slova nebo slova přibližná, pokud je záměr dítěte zřejmý. Bod přiznejte jen za slova, která jste sami od dítěte slyšeli. Bod nepřiznávejte za napodobování slov (bezprostřední opakování slov, která jste řekli vy nebo pečovatel).

Předchozí podobná položka: 111

114. Užívá dvouslovné promluvy

Administrace: V průběhu vyšetření poslouchejte a zaznamenejte všechny dvouslovné promluvy dítěte, v nichž každé ze slov označuje jiný pojem. Některými obvyklými příklady tohoto typu promluv jsou: „hodný kluk“, „co je?“, „Jája-pa-pa“, „máma bum“, „kde táta“ a „dej mi“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě řekne 1 promluvu, která obsahuje 2 slova, každé z nich přitom označuje jiný pojem. Bod nepřiznávejte za 2 slova, která označují pouze jeden pojem. (např. pa-pa,už není). Slova musí být použita přiměřeným způsobem a nesmí být oddělena zřetelnou pauzou.

Předchozí podobná položka: 113

115. Zasune 3 tvary do růžové desky

sed

(růžová sada a stopky)

Administrace: viz pol. 93

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně umístí všechny tvary v časovém limitu 180s.

Pozn. k administraci: Pokud dítě získá bod za tuto položku, ihned administrujte položku 120 (Dokončí obrácenou růžovou desku). Pokud dítě nezíská bod za tuto položku, neadministrujte ani nepřiznávejte bod za položku 120.

Předchozí podobná položka: 93

116. Odlišuje čarání od čáry

sed

(2 křídové pastelky a list bílého papíru)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 103.

Administrace: Položte papír na stůl před dítě. Pak položte jednu pastelku na papír tak, aby špička směřovala od dítěte. Vezměte si druhou pastelku a nakreslete na papír rovnou svislou čáru, pastelkou přitom pohybujte rychle směrem k dítěti a říkejte: „Vidíš? To to frčí. Udělej to“.

Ponechte dítěti dost času, aby mohlo napodobit čáru.

Demonstraci a instrukce podejte maximálně 2x.

Bez ohledu na výkon dítěte pak nakreslete na papír vodorovnou čáru, tužkou pohybujte z vaší pravé strany doleva a říkejte: „Teď to pojede takhle. Šup. Udělej to“.

Demonstraci a instrukce podejte maximálně 2x.

Pokud dítě udělá zřetelnou čáru v jakémkoliv směru, udělejte na papír kruhovou čáranici a řekněte: „Teď to bude takhle. Udělej to také“.

Pokud dítě neudělá zřetelnou čáru v žádném směru, administraci přerušete a dítěti za tuto položku nepřiznávejte bod.

Demonstraci a instrukce podejte maximálně 2x.

Papír můžete dítěti přidržovat na místě.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě nejprve udělá čáru v jakémkoliv směru a pak v reakci na další pokyn přejde od rovné čáry ke kruhovému čmárání.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 139 (Napodobí vertikální a horizontální čáru).

Předchozí podobná položka: 103

117. Napodobí dvouslovnou větu

Administrace: V průběhu vyšetření naslouchejte dítěti, abyste určili, zda po vás nebo po pečovateli napodobuje víceslovné věty.

Pokud dítě nenapodobuje víceslovné věty, říkejte mu hrovým způsobem: „Máma jde. Táta papá. Mimi pije. Jdeme domů. Dej sem. Co je to?“, nebo jakékoliv jiné věty, které by dítě mohlo znát.

Větu můžete opakovat několikrát.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě napodobí víceslovnou větu. Můžete přijmout i špatně artikulovaná slova a zkomoleniny, pokud je záměr dítěte zřejmý.

118. Poznává předměty na fotografii

sed

(podložka pro předměty,
králíček, zvonek, kostka, auto,
trojúhelník, zástěna a testový sešit)

Administrace: Ujistěte se, že dítě sedí vzpřímeně co nejbližší kraji stolu. Vložte předměty do podložky podle fotografie v testovém sešitě a položte podložku na stůl tak, aby auto a kostka byly k dítěti nejbližší a podložka aby byla asi 23cm od dítěte. Ukažte na králíčka a zeptejte se: „Co je to?“

Pokud králíčka pojmenuje (přijatelný je jakýkoliv přiměřený název), dejte zástěnu před podložku a tak ji zakryjte. Pak položte na stůl fotografii podložky, která by měla být natočena stejně jako podložka. Řekněte: „Ukaž mi (název králíčka užité dítětem) na tomto obrázku“.

Bez ohledu na výkon dítěte opakujte tento pokus se zvonkem, kostkou, autem a trojúhelníkem.

Pokud dítě předmět nejmenuje, pojmenujte mu jej vy.

Do záznamního archu vyznačte každý předmět, který dítě správně pozná na obrázku podložky.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě určí alespoň 2 z předmětů na obrázku.

119. Vloží kolíčky za 25 s

sed

(kolíčková deska,
6 žlutých kolíčků a stopky)

Administrace: viz pol. 98

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vloží všechny kolíčky do desky za 25s nebo méně.

Předchozí podobná položka: 98

120. Vloží 3 tvary do obrácené růžové desky

sed

(růžová sada a stopky)

Pokud dítě získalo bod za položku 115, administrujte po ní ihned tuto položku. Tuto položku neadministrujte bezprostředně před nebo po žádné položce s modrou deskou.

Administrace: Ujistěte se, že tvary jsou v desce správně umístěny. Položte desku na stůl přímo před dítě tak, aby kruh byl nejbližší k němu. Když se dítě dívá, vyjměte všechny dílky a řekněte: „Vyndám je“.

Tvary dejte mezi desku a dítě v následujícím pořadí od levé strany dítěte k jeho pravé straně: čtverec, kruh, trojúhelník. Pak řekněte: „Podívej. Dívej se, co udělám“.

Desku nechte na povrchu stolku a pomalu a opatrně ji otočte o 180° tak, aby čtvercový otvor byl na pravé straně dítěte. Pak řekněte: „Teď je dej na jejich místa“ a gestem ukažte od tvarů k desce.

Neukazujte přímo na žádný otvor. Nedovolte dítěti, aby obrátilo desku zpět do původní polohy.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě umístí všechny 3 části správně, když je deska v obrácené poloze.

Předchozí podobná položka: 115

121. Užívá zájmena

Administrace: V průběhu vyšetření poslouchajte a zaznamenávejte všechna zájmena, která dítě užívá. Některými obvyklými příklady jsou: moje, mi, já, ty, to, ona, on.

Pokud dítě žádné zájmeno neužívá, ukažte na nějakou součást jeho oblečení a zeptejte se: „Čí (část oděvu) je to? Je to tvoje (daná část oděvu)?“

Do záznamního archu запиšte každé zájmeno, které dítě použilo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě používá alespoň 1 zájmeno. Užítí zájmena nemusí být gramaticky správné.

122. Ukáže 5 obrázků

sed

(testový sešit)

Administrace: viz pol. 99

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně ukáže alespoň 5 obrázků. Kriteria hodnocení správných a nesprávných odpovědí – viz pol. 99.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 133 (Jmenuje 5 obrázků).

Předchozí podobná položka: 109

123. Staví věž ze 6 kostek

sed

(12 kostek)

Administrace: viz pol.97

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě postaví na sebe alespoň 6 kostek tak, aby tvořily věž. Kostku nepočítejte jako součást věže, dokud ji dítě nepustí a ona nezůstane stát na horní straně jiné jednotlivé kostky. Nepočítejte ani kostku, která způsobí pád věže.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 135 (Staví věž z 8 kostek). Bod nepřiznávejte, pokud dítě přidává kostky k vaší věži.

Předchozí podobná položka: 97

124. Rozlišuje kostku, knížku a klíč

sed

(obrázková knížka, kostka a klíč)

Administrace: Začněte na levé straně dítěte a položte knížku, kostku a klíč do horizontální řady na stůl do dosahu dítěte. Řekněte: „Ukaž mi kostku. Prosím, ukaž mi kostku.“

Pochvalte každou odpověď: „děkuji“.

Každý předmět, který se pohnul, vraťte do jeho původní polohy.

Potom řekněte: „Teď mi ukaž klíč. Prosím, ukaž mi klíč“.

Opakujte tento postup s obrázkovou knížkou.

Pokyny ke každému předmětu dejte maximálně 3x.

Do záznamního archu udělejte značku ke každému předmětu, který dítě správně určilo (viz oddíl skórování této položky).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně určí všechny 3 předměty, i pokud se jich nechce vzdát. Dítě může předmět určit tím, že vám jej podá, ukáže na něj nebo se jej dotkne.

125. Přirazuje obrázky

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 125A. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Ukažte na letadlo na horní části stránky a řekněte dítěti: „To je letadlo“.

Pak přejeďte klouzavým pohybem ruky přes dolní polovinu stránky a řekněte: „Najdeš jiné letadlo? Ukaž mi ještě jedno letadlo tady dole“.

Pokud dítě reaguje správně v položce 125A, předložte položku 125B (tříkolka), 125C (strom) a 125D (telefon) stejným postupem.

Pokud dítě nereaguje správně v položce 125A, ukažte na letadlo na dolní polovině stránky a řekněte: „Tady je další letadlo ; vypadá stejně jako toto.“

(ukážete na letadlo na horní části stránky). Pak předložte stejným způsobem položky 125B, 125C a 125D, ale další pomoc již neposkytujte.

Pokud dítě ukáže více než jeden obrázek na stránce, zeptejte se: „Který z nich?“

Pokud dítě stále ještě neukazuje pouze na jeden obrázek, považujte odpověď za nesprávnou.

Do záznamního archu označte každou stránku, na které dítě ukázalo správně.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě ukáže správně alespoň na 3 stránkách.

126. Jmenuje 3 předměty

sed

(míček, knížka, tužka, lžice a hrníček)

Administrace: viz pol. 110

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně pojmenuje alespoň 3 předměty.

Kriteria správnosti odpovědí – viz pol. 110

Předchozí podobná položka: 110

127. Užívá tříslavné věty

Administrace: V průběhu vyšetření naslouchejte a zaznamenejte každou větu dítěte, která obsahuje alespoň 3 slova. Některé obvyklé příklady jsou „Táta jde domů. Dej mi hračku. Udělej to ještě. Mně dej míč“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě užije tříslavnou větu kdykoliv v průběhu vyšetření. Věta nemusí být gramaticky správná.

Předchozí podobná položka: 117

128. Přiřadí 3 barvy

sed

(testový sešit,

červené, žluté a modré kolečko)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 128. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Položte červené kolečko před sešit. Ukažte na červené kolečko a pak na červený kruh na stránce a řekněte: „Červené. Oboje je červené“.

Přistrčte kolečko k dítěti a řekněte: „Dej ten červený sem“.

(ukážete na červený kruh na stránce).

Pokud dítě reaguje správně, odstraňte červené kolečko a položte před dítě žluté, ukažte na stránku a řekněte: „Hele. Kam to patří?“

Ponechte dítěti dost času na reakci. Bez ohledu na výkon dítěte odstraňte žluté kolečko a opakujte postup s modrým kolečkem.

Pokud se zdá, že dítěti není jasné, kam má červené kolečko dát, opakujte předvedení a instrukce a ponechte dítěti dostatek času na reakci. Bez ohledu na výkon dítěte odstraňte červené kolečko. Pak již nenabízejte další pomoc a předložte žluté a modré kolečko uvedeným způsobem.

Do záznamního archu označte políčko každé barvy, kterou dítě označilo správně (viz kriteria skórování pro tuto položku).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě umístí všechna 3 kolečka na nebo blízko kruhů stejné barvy v testovém sešitě nebo ukáže na správné kruhy.

Poznámka k administraci: Administrujte položku 137 (Přiřadí 4 barvy) ihned po této položce.

129. Utvoří kontingentní sdělení

Administrace: V průběhu vyšetření poslouchejte a zaznamenejte víceslovné promluvy dítěte, které obsahují slovo (téma) předchozí promluvy vaší nebo dítěte samého a přidávají novou informaci. V tomto typu promluv je dítěti např. ukázáno auto a je řečeno: „Tady je auto“ a dítě reaguje: „Auto modré“, tedy přidává novou informaci o autě.

Kontingentní sdělení může být zčásti opakováním toho, co bylo řečeno dítěti, ale musí obsahovat nějakou novou informaci. Promluva nemusí být větou, ale zřejmý význam musí být správný. Např. nepřiznávejte bod za „auto červené“, pokud je auto modré.

Zapište promluvu dítěte do záznamního archu.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě řekne jakoukoliv víceslovnou promluvu, která obsahuje novou informaci k předchozí promluvě, kterou proneslo dítě nebo kdokoliv jiný v průběhu vyšetření.

Předchozí podobná položka: 127

130. Umístí tvary do modré desky za 75 s

sed

(modrá sada a stopky)

Administrace: viz pol. 90

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě umístí všechny dílky v časovém limitu 75 s. Aby dílky byly správně umístěny, musí úplně zapadnout do otvoru.

Předchozí podobná položka: 112

131. Poslouchá pohádku

sed

(obrázková knížka)

Administrace: Položte knížku na stůl před dítě. Otevřete ji na první straně a řekněte: „Podívej se. Vidíš?“

Dovolte dítěti, aby – pokud chce – si knížku prohlédlo, dívalo se na obrázky a obracelo stránky. Pak řekněte: „Budeme číst pohádku“.

Posadte se vedle dítěte. Vezměte si knížku od dítěte, otevřete ji a začněte číst, čtení uveďte slovy: „Poslouchej pohádku“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě poslouchá celou pohádku. Poslouchání zahrnuje i pokles pohybové aktivity; to, že se dítě dívá na obrázky, naslouchá slovům nebo se ptá na obrázky, když čtete.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i položku 142 (Tvoří věty z více slov v reakci na obrázkovou knížku).

Předchozí podobná položka: 73

132. Vloží korálky do tuby za 120 s

sed

(tuba, šňůrka s korálky a stopky)

Administrace: Položte tubu a šňůrku korálků na stůl do dosahu dítěte. Pokud dítě zvedne oboje, ukažte z korálků na tubu a řekněte: „Dej korálky do tubičky. Dej je tam všechny“.

Začněte měřit čas.

Pokud dítě tubu a korálky spontánně nezvedne, podejte mu je, pak zadejte instrukce a začněte měřit čas.

Instrukce opakujte maximálně 2x.

Čas: Na vložení korálků do tubičky nechte dítěti 120 s.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vloží celou šňůrku korálků do tuby za 120 s.

133. Jmenuje 5 obrázků

sed

(testový sešit)

Administrace: viz pol.99

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně pojmenuje alespoň 5 obrázků.

Kriteria správnosti odpovědí: viz pol.99

Předchozí podobná položka: 122

134. Dává najevo

verbální porozumění

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 134. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Řekněte dítěti: „Budu ti číst. Chci, abys mi ukazoval(a) obrázky, o kterých čtu“.

Pokus I. Řekněte: „Děti si spolu hrají s míčem. Ukaž mi obrázek, na kterém si děti hrají s míčem. Ukaž na obrázek“.

Pokud dítě v pokuse I odpoví správně, zadejte pokus 2-6 tak, že čtete po jedné následující věty, každou větu uvedete slovy: „Teď mi ukaž obrázek, kde...“

Pokud dítě neodpoví správně v pokuse I, ukažte na správný obrázek a řekněte: „Vidíš? To je obrázek, kde si děti hrají s míčem“.

Pak zadejte pokusy 2-6, další pomoc již neposkytujte.

Pokus 2 – „dítě jí“

Pokus 3 – „holčička se houpe“

Pokus 4 – „kluk si vybarvuje“

Pokus 5 – „dítě spí“

Pokus 6 – „děti se spolu procházejí“

V záznamním archu zaškrtněte každý pokus, v němž dítě určilo správný obrázek.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně určí alespoň 3 obrázky.

135. Staví věž z 8 kostek

sed

(12 kostek)

Administrace: viz položka 97

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě při stavbě věže na sebe postaví alespoň 8 kostek.

Kriteria skórování – viz pol.97

Poznámka k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 138 (Staví vlak z kostek).

Předchozí podobná položka: 123

136. Klade otázku(y)

Administrace: V průběhu vyšetření naslouchejte a zaznamenávejte všechny otázky dítěte, které začínají: kdo, co, kdy, kde nebo proč, jako např. „Co je to?“

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě položí jakoukoliv otázku uvedeného typu. Otázka nemusí být gramaticky správná. Může jít i o otázku, kterou jste vy sami někdy dříve položili, ale bod nepřiznávejte za otázku, která je pouze imitací otázky bezprostředně předtím položené vámi.

Předchozí podobná položka v serii: 129

137. Přiřadí 4 barvy

sed

(testový sešit, červené, žluté, modré, černé, zelené kolečko)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 137/155. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Položte červené kolečko před sešit. Ukažte na červené kolečko a pak na červený kruh na stránce a řekněte: „Červené. Oboje je červené.“

Přistrčte kolečko k dítěti a řekněte: „Dej ten červený sem“ (ukážete na červený kruh na stránce).

Pokud dítě reaguje správně, odstraňte červené kolečko a položte před dítě žluté, ukažte na stránku a řekněte: „Hele. Kam to patří?“

Ponechte dítěti dost času na reakci. Bez ohledu na výkon dítěte odstraňte žluté kolečko a opakujte postup s modrým, černým a zeleným kolečkem.

Pokud se zdá, že dítěti není jasné, kam má červené kolečko dát, opakujte předvedení a instrukce a ponechte dítěti dostatek času na reakci. Bez ohledu na výkon dítěte odstraňte červené kolečko. Pak již nenabízejte další pomoc a předložte žluté, modré, černé a zelené kolečko uvedeným způsobem.

Do záznamního archu označte políčko každé barvy, kterou dítě označilo správně (viz kriteria skórování pro tuto položku).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě umístí alespoň 4 kolečka na nebo blízko kruhů příslušných barev v testovém sešitě nebo ukáže alespoň na 4 kruhy správné barvy.

Předchozí podobná položka: 128

138. Staví vlak z kostek

sed

(10 kostek)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 135 (Staví věž z 8 kostek).

Administrujte: Řekněte: „Dívej se, postavím vlak, takhle, tak a tak“ a přitom pokládejte 4 kostky do vodorovné řady tak, aby se sebe navzájem dotýkaly. Pak řekněte: „A tady je komín“. a přitom položte pátou kostku na horní stranu první kostky.

„Podívej, jak jede“.

Postrkujte vlak po stole a říkejte: „Š-š-š.“

Přistrčte zbývajících 5 kostek do dosahu dítěte a řekněte: „Postav ho taky. Udělej vlak (š-š) jako já“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě postaví alespoň 3 kostky do řady a postrkuje je při napodobování vlaku.

Předchozí podobná položka: 135

139. Napodobí svislý a vodorovný tah

sed

(2 křídové pastelky
a list bílého papíru)

Administrace: Položte papír na stůl před dítě. Pak položte 1 pastelku na papír tak, aby špička směřovala od dítěte. Vezměte si druhou tužku a nakreslete na papír rovnou svislou čáru, pastelkou pohybujte rychle směrem k dítěti a říkejte přitom: „Vidíš? Takhle – šup. Udělej to také!“

Ponechte dítěti dost času, aby mohlo čáru napodobit.

Předvedení a instrukce zadejte maximálně 2x.

Bez ohledu na výkon dítěte udělejte na papír vodorovnou čáru, tužkou přitom pohybujte od vaší pravé strany doleva a přitom říkejte: „Teď to uděláme takhle. Udělej to také“.

Předvedení a instrukce zadejte maximálně 2x.

Papír můžete dítěti přidržovat na místě.

Do záznamního archu udělejte značku do políčka pro svislý tah, pokud dítě nakreslí svislou čáru, která se neodchyluje o více než asi 30° od vaší svislé čáry. Zaškrtněte políčko pro vodorovnou čáru, pokud dítě nakreslí vodorovnou čáru, která se neodchyluje o více než asi 30° od vaší vodorovné čáry..

Skórování: Bod přiznejte, pokud se svislá čára neodchyluje o více než asi 30° od vaší svislé čáry a jeho vodorovná čára se neodchyluje o více než asi 30° od vaší vodorovné čáry.

Předchozí podobná položka: 116

140. Rozumí 2 předložkám

sed

(králíček a 2 hrníčky)

Administrace: Položte 2 šálky na stůl do dosahu dítěte, jeden vzpřímeně a druhý obráceně. Před dítě na stůl položte králíčka a řekněte: „Tenhle králíček chce jít na hrníček. Polož ho na hrníček“.

Jednou opakujte instrukce, pokud je to nutné.

Bez ohledu na výkon dítěte vezměte králíčka a postup opakujte s následujícími pokyny. Každý pokyn můžete jednou opakovat.

„Teď chce králíček do hrníčku. Dej ho do hrníčku“.

„Králíček chce pod hrníček. Dej ho pod hrníček“.

„Králíček chce mezi hrníčky. Dej ho mezi hrníčky“.

Bez ohledu na výkon dítěte v předchozích položkách odstraňte obrácený šálek ze stolu a natočte držátko druhého šálku směrem k pravé straně dítěte. Podejte dítěti králíčka a řekněte: „Králíček chce jít za hrníček. Dej ho za hrníček“.

Opakujte tento postup a řekněte: „Králíček chce jít před hrníček. Dej ho před hrníček“.

Do záznamního archu udělejte značku do políčka pro každý úkol, v němž dítě správně umístilo králíčka.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně umístí králíčka alespoň ve 2 z uvedených úkolů. U obou posledních úkolů (za a před) je správné umístění závislé na poloze dítěte.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i položku 153 (Rozumí 4 předložkám).

141. Rozumí pojmu jeden

sed

(3 kostky)

Administrace: Položte 3 kostky na stůl před dítě. Natáhněte ruku a řekněte: „Podej mi jednu kostku“.

Ruku neodtahujte, pokud dítě nedá najevo, že úkol dokončilo nebo až uplyne asi 5 s, aniž by dítě reagovalo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud vám dítě podá pouze 1 kostku.

142. Tvoří věty z více slov

v reakci na obrázkovou knížku

sed

(obrázková knížka)

Administrace: Položte knížku na stůl před dítě. Otevřete ji na 1. straně a řekněte: „Podívej se. Vidiš?“

Ponechte dítěti dost času, aby si mohlo, pokud chce, knížku prohlédnout, dívat se na obrázky a obracet stránky. Pozorujte dítě a všimněte si, zda při prohlížení knížky spontánně verbalizuje a zaznamenávejte všechny promluvy dítěte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě pronese alespoň 2 víceslovné promluvy, které se vztahují k obrázkům nebo k příběhu v knížce. Např. bod přiznejte, pokud dítě řekne: „Prasátko si hraje“ a „Kůň moký“. Bod nepřiznávejte, pokud dítě řekne „kůň“ nebo „š-š“.

Předchozí podobná položka: 131

143. Pamatuje si geometrické tvary

sed

(kruh, čtverec, trojúhelník a zástěna)

Administrace: Na stůl před sebe mimo dosah dítěte položte 3 geometrické tvary v následujícím pořadí: trojúhelník, kruh, čtverec. Ponechte dítěti asi 10s, aby si tvary prohlédlo. Pak dejte před tvary zástěnu tak, aby byly zakryty. Kruhový tvar podejte dítěti a řekněte: „To je kruh“.

Dovolte mu s ním několik sekund manipulovat. Pak si tvar od dítěte vezměte, vraťte jej na původní místo za zástěnu a zástěnu odstraňte. Řekněte dítěti: „Ukaž na kruh. Ukaž na to, co jsem ti právě dal(a)“.

Tento postup opakujte s čtvercovým a trojúhelníkovým dílem.

V záznamním archu zaškrtněte každý tvar, který dítě správně určilo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně určí alespoň 2 tvary.

144. Rozlišuje obrázky I.

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 144A a položte jej na stůl přímo před dítě. Nechte dítě, aby se několik sekund dívalo na jablko; pak na něj ukažte a zeptejte se: „Vidíš ten obrázek?“

Pak otočte na položku 144B a řekněte: „Ukaž mi stejný obrázek tady“.

Tento postup tvoří pokus 1.

Pokud dítě odpoví správně, předložte stejným způsobem položky 144C a 144D.

Pokud dítě neodpoví správně v položce 144B, obraťte zpátky na položku 144A a pak otočte na položku 144B. Ukažte na jablko na této stránce a řekněte: „Vidíš? To je stejný obrázek jako jsi právě viděl“.

Pak předložte pokus 2 s položkami 144C a 144D, další pomoc již neposkytujte.

V záznamním archu zaškrtněte políčko pro každý obrázek, který dítě jakýmkoliv způsobem správně určilo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě určí jablko na obrázku 144B a žirafu na obrázku 144D jakýmkoliv způsobem.

Poznámka k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 151 (Rozlišuje obrázky II).

145. Porovnává velikosti

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 145 a položte jej na stůl přímo před dítě. Řekněte dítěti: „Který strom je veliký? Ukaž veliký strom“.

Ponechte dítěti dost času na odpověď. Bez ohledu na výkon dítěte řekněte: „Ukaž na malý strom. Který strom je malý?“

V záznamním archu zaškrtněte políčko každé velikosti stromu, na který dítě správně ukázalo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně ukáže na velký i na malý strom.

146. Počítá – názvy čísel

sed

Administrace: Řekněte dítěti: „Chci vědět, kam až umíš počítat. Počítej tak daleko, jak umíš“.

Do záznamního archu запиšte číslo, do kterého dítě počítalo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě počítá alespoň do 3 a čísla říká ve správném pořadí.

Poznámka k administraci: Pokud dítě získá bod za tuto položku, ihned administrujte položku 164 (Počítá – základní číslice). Pokud dítě nezíská bod za tuto položku, neadministrujte ani nepřiznávejte bod za položku 164.

147. Porovnává váhu

sed

(2 krabičky s pevnými víčky)

Administrace: Podejte 2 krabičky dítěti a zeptejte se: „Která krabička je těžká?“

Ponechte dítěti dost času na odpověď. Tento postup tvoří jeden pokus.

Bez ohledu na výkon dítěte si krabičky od dítěte vezměte. Dejte je mimo dohled dítěte, obraťte v rukou jejich polohu a předložte druhý pokus.

V záznamním archu vyznačte každý pokus, v němž dítě určí těžší krabičku.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě v obou pokusech určí těžší krabičku.

148. Užívá minulý čas

Administrace: V průběhu vyšetření poslouchajte a zaznamenávejte všechny výroky, v nichž dítě užívá minulý čas.

Pokud dítě neužívá minulý čas, zeptejte se jej např.: „Co jsi dělal(a) včera“?

Do záznamního archu запиšte každé užití minulého času.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě alespoň jednou použije minulý čas. Slovo nemusí být utvořeno správně ani nemusí být ve správném rodě.

149. Staví most

sed

(6 kostek)

Administrace: Položte před sebe na stůl 3 kostky a řekněte: „Podívej: Postavím most“ a postavte 3 kostky podle obrázku: (vyobrazen most z kostek)

Pak položte zbývající 3 kostky na stůl před dítě a řekněte: „Teď postav most ty. Udělej stejný jako já“.

Svůj most nechte stát jako model pro dítě. Pokud však dítě chce použít kostky z vašeho modelu, dovolte mu to. Nechte dítě s kostkami pracovat tak dlouho, dokud nedá najevo, že stavbu dokončilo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě napodobí most. Horní kostka musí spočívat na obou spodních, ale nemusí být přesně uprostřed. Mezera mezi spodními kostkami musí být zřetelná, ale nemusí být velká.

Pozn. k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 150 (Staví zed’).

Předchozí podobná položka: 138

150. Staví zed’

sed

(8 kostek)

Administrace: Na stůl před sebe položte 4 kostky a řekněte: „Podívej. Postavím zed’“ a postavte kostky na sebe tak, aby tvořily zed’ (viz obr.) (vyobrazena zed’)

Pak položte zbývající 4 kostky před dítě a řekněte: „Teď postav zeď ty. Udělej ji stejně jako já“.

Nechte svoji zeď stát jako model pro dítě. Pokud však dítě chce použít kostky z modelu, dovolte mu to. Nechte dítě s kostkami pracovat tak dlouho, dokud nedá najevo, že svoji stavbu dokončilo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě napodobí zeď. Dovoleny jsou malé mezery mezi kostkami (asi 6 mm) i malé nerovnosti (asi 6 mm).

Předchozí podobná položka: 149

151. Rozlišuje obrázky II.

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 151A a položte jej na stůl přímo před dítě. Nechte dítě, aby se několik sekund dívalo na tele; pak na něj ukažte a řekněte: „Vidíš ten obrázek?“

Pak otočte na položku 151B a řekněte: „Ukaž mi stejný obrázek tady“.

Tento postup tvoří pokus 1.

Pokud dítě reaguje správně, předložte stejným způsobem položky 151C a 151D.

Pokud dítě nereaguje správně u položky 151B, otočte zpět na položku 151A a pak se vraťte k položce 151B. Ukažte na tele na této stránce a řekněte: „Vidíš? To je stejný obrázek, jaký jsi teď viděl(a)“.

Pak předložte pokus 2 s položkami 151C a 151D, další pomoc neposkytujte.

V záznamním archu udělejte značku ke každému obrázku, který dítě jakýmkoliv způsobem správně určilo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě určí tele na obrázku 151B a osla na obrázku 151D jakýmkoliv způsobem.

Předchozí podobná položka: 144

152. Opakuje řadu 3 čísel

sed

Administrace: Řekněte: „Budeme si hrát hru na čísla. Poslouchej čísla a řekni je po mně. Řekni jedna“.

Ponechte dítěti dost času na odpověď.

Bez ohledu na výkon dítěte řekněte: „Teď zkusím jiné. Teď řekni čtyři.“

Bez ohledu na výkon dítěte pokračujte a žádejte dítě, aby opakovalo každou z následujících sekvencí. Pokud se dítě pokouší počítat, připomeňte mu, že má opakovat jen ta čísla, která jste řekli vy.

A 3 – 5

B 2 – 1

C 4 – 2 – 5

D 3 – 1 – 4

Do záznamního archu udělejte značku ke každé sekvenci, kterou dítě opakovalo správně.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně opakuje alespoň 3 ze sekvencí A-D.

153. Rozumí 4 předložkám

sed

(2 hrníčky a králíček)

Administrace: viz pol. 140

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě umístí králíčka správně alespoň ve 4 úkolech. U obou posledních úkolů (za a před) je správné umístění závislé na pozici dítěte.

Předchozí podobná položka: 140

154. Určuje pohlaví

sed

Administrace: Ve vhodné době v průběhu vyšetření položte dítěti následující otázky:

Pokus 1: „(Jméno dítěte), řekni mi: Jsi holka nebo kluk?“

Ponechte dítěti čas na odpověď.

Pokus 2: „Až vyrosteš, budeš žena nebo muž?“

Ponechte dítěti čas na odpověď.

Pokus 3: „Budeš máma nebo táta?“

Ponechte dítěti čas na odpověď.

Do záznamního archu udělejte značku ke každému pokusu, v němž dítě správně určí své pohlaví (viz oddíl skórování pro tuto položku).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně určí své pohlaví v pokuse 1 a buď v pokuse 2 nebo 3.

Správné odpovědi: Pokus 1 – kluk nebo holka

Pokus 2 – žena nebo muž

Pokus 3 – máma nebo táta

155. Jmenuje 4 barvy

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 137/155. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Řekněte dítěti: „Chci, abys mi jmenoval(a) tyto barvy:“

Ukazujte postupně kruhy a vždy se zeptejte: „Jaká je to barva?“

Do záznamního archu udělejte značku ke každé barvě, kterou dítě správně pojmenovalo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně jmenuje alespoň 4 barvy.

Předchozí podobná položka: 137

156. Rozumí pojmu více

sed

(8 kostek)

Administrace: Položte na stůl před sebe 6 kostek a před dítě 2 kostky. Řekněte dítěti: „To jsou moje kostky“.

(ukážte na kostky před vámi)

„ a to jsou tvoje kostky .“

(ukážte na kostky před dítětem).

„Kdo má více?“

Tento postup představuje 1 pokus. Ponechte dítěti čas na odpověď.

Bez ohledu na výkon dítěte předložte druhý pokus, ve kterém dáte dítěti 6 kostek a sobě 2.

V záznamním archu zaškrtněte každý pokus, v němž dítě určilo větší skupinu kostek.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě určí větší skupinu kostek v obou pokusech.

Předchozí podobná položka: 141

157. Počítá – jedno číslo k jedné kostce

sed

(5 kostek)

Administrace: Během administrace položky 164 (Počítá/Základní číslice) naslouchejte dítěti a pozorujte je; všimněte si, zda přiřazuje vždy jen jedno číslo ke každé kostce, kterou počítá.

Pokud neadministrujete položku 164, položte kostky na stůl do horizontální řady tak, aby byly asi 2,5cm od sebe. Řekněte dítěti: „Spočítej mi ty kostky. Začni tady.“

(ukážte na kostku na levé straně dítěte)

„a spočítej tyhle kostky“.

Skórování: bod přiznejte, pokud dítě přiřazuje při počítání vždy jen jedno číslo ke každé kostce. Dítě nemusí říkat čísla ve správném pořadí.

Předchozí podobná položka: 146

158. Rozumí perspektivě druhého I.

sed

(krabička s pevným víčkem a králíček)

Administrace: Položte krabičku doprostřed stolu do dosahu dítěte. Podejte dítěti králíčka a řekněte: „Budeme si hrát hru na schovávanou. Schovej králíčka za tu krabičku tak, aby ty jsi ho viděl(a), ale já abych ho nemohl(a) vidět. Schovej ho tak, ať ho nevidím“.

Pokud se zdá, že dítě nerozumí pokynům nebo se zdráhá úkol provést, povzbudte ho a řekněte: „Zakryj králíčka krabičkou. Schovej ho, ať ho nevidím“.

Pokud se dítě snaží zvednout krabičku nebo si s ní hrát, řekněte mu, aby ji nechal na stole.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě schová králíčka na tu stranu krabičky, která směřuje k němu, takže vy králíčka vidět nemůžete, ale dítě ano. Bod nepřiznávejte, pokud dítě schová hračku bez použití krabičky.

Pozn. k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 172 (Rozumí perspektivě druhého II.).

159. Počítá – stabilní pořadí čísel

sed

Administrace: Z toho, jak dítě počítá v položce 146 (Počítá – názvy čísel) a v položce 164 (Počítá – základní číslice) určete, zda dítě říká čísla v obou položkách ve stejném pořadí.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě opakuje čísla ve stejném pořadí v položce 146 i v položce 164, i když čísla v položce 146 i 164 přeskakuje nebo je neříká ve správném pořadí.

Předchozí podobná položka: 157

160. Pamatuje si sekvenci

sed

Administrace: Řekněte dítěti: „Zahrajeme si hru. Chci, abys pozorně poslouchal(a) a udělal(a), co ti řeknu. Chceš?“

„Plácní do stolu“.

Nechte dítěti dost času na reakci. Pokud dítě správně nereaguje, opakujte instrukci a řekněte: „Takhle plácní do stolu:“ (předvedte to dítěti a plácněte jednou do stolu otevřenou dlaní). Pak řekněte: „Teď to udělej ty“.

Bez ohledu na výkon dítěte řekněte: „Teď plácní do stolu a pak si sáhni na nos.“

Bez ohledu na výkon dítěte řekněte: „Dobře. Teď plácní do stolu, sáhni si na nos a pak tleskni rukama“.

Řekněte tuto poslední sekvenci zřetelně, ale dost rychle, aby dítě nemohlo reagovat v době, kdy mluvíte, ale muselo si pokyny pamatovat.

Do záznamního archu udělejte značku ke každé sekvenci, kterou dítě provedlo správně.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vykoná správně poslední sekvenci.

161. Rozlišuje vzorce

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 161A. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Řekněte dítěti: „Jeden z těchto tvarů není stejný jako ty ostatní. Řekni mi, který není stejný jako ty ostatní. Který z nich je jiný?“

Pokud dítě reaguje správně na obrázku 161A, předložte stejným způsobem položky 161B a 161C.

Pokud dítě nereaguje správně na obrázku 161A, ukažte na otočený čtverec a řekněte: „Tehle není stejný. Je jiný. Není jako ty ostatní, protože je otočený. Vidíš. Ty ostatní stojí na svých stranách, ale tenhle je na špičce.“

Pak předložte položky 161B a 161C stejným způsobem, ale žádnou další pomoc už neposkytujte.

Do záznamního archu udělejte značku k číslu každé stránky, na které dítě určilo správný obrazec (viz oddíl skórování této položky).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě určí alespoň 2 správné obrazce.

Správné obrazce: str.161A otočený čtverec – str.161B obrácený trojúhelník – str.161C obrácené E

162. Třídí kolíčky podle barvy

sed

(4 červené, 4 žluté, 4 modré kolíčky,
3 plastické sáčky)

Administrace: Všechny kolíčky položte v náhodném pořadí na stůl před dítě. Pak položte před dítě 3 plastické sáčky a řekněte: „Dej všechny červené kolíčky do jednoho sáčku, všechny žluté kolíčky do jiného sáčku a všechny modré kolíčky do dalšího sáčku.“

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě třídí kolíčky podle barvy buď tak, že dává kolíčky do jednotlivých sáčků, nebo tak, že je dává na samostatné hromádky. Pokud má dítě obtíže při vkládání kolíčků do sáčků, povzbudte je, aby dávalo kolíčky na hromádky.

163. Rozlišuje velikosti

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 163A. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Ukažte na pomeranč a řekněte: „Vidíš ten pomeranč? Potřebuji najít mísu“. (ukažte na mísu).

„Pro ten pomeranč. Která miska má tu správnou velikost?“

(Ukažte na každou z misek).

„Která z nich není příliš velká ani příliš malá?“

Pokud dítě odpoví správně na položku 163A, předložte položku 163B, ukažte na krabičku a řekněte: „Vidíš tu krabičku? Potřebuji najít víčko, které se hodí na tu krabičku. Které víčko se hodí právě na tuto krabičku?“ (Ukažte na každé z víček).

„Které není příliš velké ani příliš malé?“

Bez ohledu na výkon dítěte předložte položku 163C a řekněte: „Potřebuji najít botu, která se hodí na tuto nohu. Která bota se přesně hodí na tuto nohu? Která bota není příliš velká ani příliš malá?“

Pokud dítě neodpovědělo správně na položku 163A, ukažte na správnou misku a řekněte: „Ne, je to tato miska. Do této misky se přesně vejde ten pomeranč. Ta není ani příliš velká ani příliš malá. Ta se přesně hodí“.

Pomocí prstů změřte misku a ukažte dítěti, jak do ní zapadne pomeranč. Další pomoc již neposkytujte a předložte položku 163B a 163C dříve uvedeným způsobem.

Do záznamního archu udělejte značku do políčka pro každou stránku, na níž dítě určilo správný obrázek (viz oddíl skórování pro tuto položku).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě určí správný obrázek alespoň ve 2 pokusech.

- Správné obrázky: - položka 163A
největší miska
- položka 163B
prostřední víčko
- položka 163C
nejmenší bota

164. Počítá – základní číslice

sed

(5 kostek)

Pokud dítě získalo bod za položku 146, administrujte ihned tuto položku.

Administrace: **Pokus 1.** Položte kostky na stůl do horizontální řady asi 2,5 cm od sebe přímo před dítě. Řekněte dítěti: „Spočítej mi tyto kostky. Začni tady (ukážte na kostku na levé straně dítěte) a spočítej je“.

Ponechte dítěti čas na spočítání kostek. Pak se zeptejte: „Kolik je tu kostek?“

Pokud dítě řekne nějaké číslo, předložte Pokus 2. Pokud dítě neodpoví, položku ukončete.

Pokus 2. Zeptejte se: „Je tady (uvedte číslo o jednu větší než byla odpověď dítěte) kostek?“

Do záznamního archu запиšte odpověď dítěte v každém pokuse.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě odpoví správně v obou pokusech. Správná odpověď pro Pokus 1 je číslo, které dítě řeklo jako poslední, když počítalo (i když dítě čísla přeskakuje nebo je neříká ve správném pořadí). Správná odpověď pro Pokus 2 je „Ne“.

Pozn. ke skórování: Výkon dítěte v položce 157 (Počítá – jedno číslo k jedné kostce) skórujte z této administrace.

Pozn. k administraci: Po administraci této položky nechte kostky na stole a ihned administrujte položku 175 (Počítá – uvede správný počet kostek).

Předchozí podobná položka: 159

165. Umístí tvary do modré desky za 30 s

sed

(modrá sada a stopky)

Neadministrujte položky s modrou deskou bezprostředně před ani po růžové desce.

Administrace: viz pol.130

Čas: Na umístění dílků ponechte dítěti 150 s.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně umístí všechny dílky za 30 s nebo méně. Aby byly dílky správně umístěny, musí úplně zapadnout do otvorů.

Předchozí podobná položka: 130

166. Určí 3 neúplné obrázky

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 166A. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Zeptejte se: „Co to je?“

Pokud dítě neurčí předmět jako květinu, předložte položku 166B a řekněte: „Tady je zase. Teď už víš, co je to?“

Pokud dítě předmět neurčí správně, obraťte na položku 166C a otázku opakujte. Pokud dítě předmět stále ještě správně neurčí, určete mu jej. Tento postup tvoří pokus 1.

V tomto bodě položku ukončete.

Pokud dítě určilo obrázek jako květinu na straně 166A nebo 166B, předložte mu pokus 2 a 3 s položkami 166D-F a 166G-I stejným způsobem jako v pokuse I.

Pokud dítě správně určí předmět na první nebo druhé stránce pokusu, přejděte k následujícímu pokusu.

Pro každý pokus zapište do záznamního archu číslo stránky, na níž dítě předmět správně určilo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě ve všech třech pokusech bylo schopno správně určit obrázek na první nebo druhé stránce pokusu.

Správné odpovědi:

Pokus 1 Květina

Pokus 2 Kočka

Pokus 3 Obličej, kluk, holka, muž, žena, člověk

167. Určí časovou posloupnost událostí

Administrace: Zapojte dítě do rozhovoru o jakémkoliv předmětu, který jej zřejmě nejvíce zajímá a stimuluje. Pak se zeptejte: „Šel jsi někdy do obchodu? (Jméno dítěte), řekni mi něco o tom, co děláš, když jdeš do obchodu“.

Pokud se dítě zdráhá nebo nechce říci více, než jen krátkou informaci, povzbudte jej tak, že rozšíříte každé jeho sdělení do jednoduché věty a dodáte: „a co děláš pak?“

Pokud dítě umí mluvit, ale nerozumí otázce, můžete mu pomoci tak, že řeknete např.: „Nejdříve vyjdeš z domova a co děláš pak?“

Do záznamního archu zapište události, které dítě uvádí. Ujistěte se, že je zaznamenáváte ve stejném pořadí, ve kterém je dítě uvádí.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vyjmenuje alespoň 3 události, které mají vztah k cestě do obchodu ve správné časové posloupnosti nebo v posloupnosti, která je časově možná. Posloupnost může mít mezery, ale nesmí být časově nelogická. Např. dítě nedostane bod za následující sekvenci: “Odejdem z obchodu, Zaplatíme za nákup. Vezmeme si nákupní vozík na nákup.”

168. Dokončí vzor

sed

(kolíčková deska, 4 červené,
3 modré, 2 žluté kolíčky)

Administrace: Položte desku na stůl přímo před dítě.

Pokus 1. Vezměte si do ruky 4 červené a 3 modré kolíčky a řekněte dítěti:

„Vezmu tyto barevné kolíčky a udělám vzoreček“.

Pak kolíčky správně umístěte a přitom říkejte:

„Nejdřív dám červený kolíček a pak modrý kolíček. Pak dám další červený kolíček a modrý kolíček. Teď tam dám červený kolíček“.

Položte zbývající kolíčky před dítě a řekněte:

„Který barevný kolíček přijde teď? Příští kolíček dej do dírky ty.“

Bez ohledu na reakci dítěte předložte pokus 2.

Pokus 2. Vezměte si do ruky 3 červené, 3 modré a 2 žluté kolíčky a řekněte dítěti:

„Uděláme jiný vzoreček.“

Vložte správně kolíčky a přitom říkejte:

„Nejdřív tam dám červený kolíček a pak modrý kolíček a pak žlutý kolíček. Pak dám další červený kolíček a pak modrý kolíček“.

Zbývající kolíčky položte před dítě a řek-

něte: „Který barevný kolíček přijde teď? Dej příští kolíček do dírky“.

Do záznamního archu udělejte značku k pokusu 1, pokud dítě vložilo modrý kolíček a k pokusu 2, pokud vložilo žlutý kolíček.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vložilo modrý kolíček v pokuse 1 a žlutý kolíček v pokuse 2.

Předchozí podobná položka: 162

169. Najde nejkratší cestu na mapě

sed

(mapa a auto)

Administrace: Položte mapu na stůl přímo před dítě (ujistěte se, že škola na mapě je v pravém dolním rohu z pohledu dítěte). Položte auto na silnici před dům paralelně s ním do dolního levého rohu z pohledu dítěte. Řekněte dítěti: „Pojď si hrát. Představ si, že chceš jet na hřiště“ (ukážte na hřiště). „Jed' nejkratší cestou na hřiště. Jed' s autem po silnici a jed' na hřiště“.

Tento postup představuje jeden pokus.

Pokud dítě jede jinudy než nejkratší cestou na hřiště, předložte druhý pokus a řekněte: „To byla jedna z cest na hřiště. Teď najdi nejkratší cestu na hřiště“.

Pokud dítě nenajde nejkratší cestu, ukažte mu nejkratší cestu.

Pokud dítě nedoručí auto na silnici, jednou mu to připomeňte a řekněte: „Pamatuj si, drž auto na silnici“.

Do záznamního archu udělejte značku do políčka pro ten pokus, v němž dítě pohybovalo autem po nejkratší cestě na hřiště.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě v prvním pokuse pohybuje autem po nejkratší cestě na hřiště, i když přejede cíl nebo přetahuje na rozích.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 170.

170. Najde alternativní cestu na mapě

sed

(mapa, auto, tyčinka)

Tuto položku administrujte po položce 169.

Administrace: Mapu ponechte stále před dítětem, auto vraťte na silnici před dům, paralelně s ním do dolního levého rohu z pohledu dítěte. Položte tyčinku přes krátkou cestu na hřiště a řekněte přítomnému dítěti: „Teď si představ, že přes cestu postavili zeď. Musíš najít jinou cestu na hřiště. Najdi jinou cestu na hřiště“.

Pokud dítě nedoručí auto na silnici, připomeňme mu to a řekněte: „Pamatuj si, drž auto na silnici“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě pohybuje autem po alternativní cestě na hřiště. Nevadí, pokud dítě vyjíždí ze silnice a překračuje rohy, ale musí být zřejmé, že sleduje silnici.

Pozn. k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 171.

Předchozí podobná položka: 169

171. Přibere 2 přátele na mapě

sed

(mapa, auto)

Administrujte tuto položku bezprostředně po položce 170.

Administrace: Mapu ponechte stále před dítětem, auto vraťte na silnici před dům, paralelně s ním do dolního levého rohu z pohledu dítěte. Řekněte dítěti: „Teď si představ, že chceš vzít s sebou na hřiště kamarády. Představ si, že máš kamarády tady před domem“

(ukážte na chlapce před domem)

„a kamaráda tady u školy“

(ukážte na dívku před školou).

„Potřebuješ je vyzvednout a odvézt na hřiště. Jeď nejkratší cestou.“

Když se dítě zdráhá, když dojede k chlapci nebo k dívce, můžete říci: „Dobře, představ si, že jsi kamaráda vyzvedl“.

Pokud dítě nedrží auto na silnici, jednou mu to připomeňte a řekněte: „Pamatuj si, drž auto na silnici.“

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě pohybuje autem k budově, pak zatočí doleva ke škole a jede k hřišti (to je nejkratší cesta). Nevadí, pokud dítě vyjíždí ze silnice nebo přejíždí rohy, musí být ale zřejmé, že sleduje silnici.

Předchozí podobná položka: 170

172. Rozumí perspektivě druhého II.

sed

(krabíčka s pevným víčkem a králíček)

Tuto položku administrujte ihned po položce 158.

Administrace: Postavte krabíčku doprostřed stolu do dosahu dítěte. Podejte dítěti králíčka a řekněte: „Teď chci, abys schoval(a) králíčka tak, abych já mohl vidět, ale ty abys ho vidět nemohl.“

Když se zdá, že dítě nerozumí pokynům nebo se zdráhá provést úkol, povzbudte jej tím, že řeknete: „Schovej králíčka tak, abys ho nemohl vidět.“

Pokud se dítě pokouší zvednout krabíčku nebo si s ní hrát, vedte je k tomu, aby ji nechalo na stole.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě schová králíčka na tu stranu krabíčky, která je proti vám, takže vy jej můžete vidět, ale dítě nemůže. Bod nepřiznávejte, pokud dítě schová hračku mimo stůl.

Předchozí podobná položka: 158

173. Staví „T“

sed

(10 kostek)

Administrace: Položte 5 kostek na stůl před sebe a řekněte: „Podívej, udělám T“, přitom položte kostky k sobě tak, aby vytvořily T (kostky mají tvořit T z perspektivy dítěte). Pak položte jiných 5 kostek před dítě a řekněte: „Teď udělej T ty. Udělej zrovna takové jako já“.

Vaše T ponechte jako vzor pro dítě. Pokud ovšem dítě chce použít kostky z modelu, dovolte mu to. Nechte dítě, aby pracovalo s kostkami tak dlouho, dokud nedá najevo, že svoji stavbu dokončilo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě napodobí T. Povoleny jsou malé mezery mezi kostkami (asi 0,5 cm) a lehké nerovnosti (asi 0,5 cm).

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 176 (staví schody).

Předchozí podobná položka: 150

174. Třídí předměty

sed

(testový sešit)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 174A. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Řekně: „Vidíš ty věci na tom obrázku? Většina těch věcí patří k sobě, ale jedna z nich k ostatním nepatří. Ukaž tu jednu, která k ostatním nepatří.“

Pokud dítě odpoví správně na položku 174A, předložte položky 174B a 174C stejným způsobem. Pokud dítě neodpoví správně na položku 174A, ukažte na vláček a pak na nádobí a přitom říkejte: „Vidíš ten vláček? Vláček tam nepatří. Tyto ostatní

obrázky jsou všechno věci, které užíváme při vaření. S vláčkem nemůžeš vařit. Vláček k ostatním nepatří.“

Pak předložte položku 174B a 174C stejným způsobem, ale další pomoc již neposkytujte.

Do záznamního archu udělejte značku do políčka každé stránky, na které dítě správně určilo předmět, který k ostatním nepatří.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě alespoň na 2 stránkách správně určí předmět, který tam nepatří.

Správné odpovědi:

Položka 174A Vláček

Položka 174B Lampa

Položka 174C Banán

175. Počítá – uveďte stejný počet kostek

sed

(5 kostek)

Tuto položku administrujte ihned po položce 164.

Administrace: Kostky ponechte v pozici z položky 164, ukažte na kostku nejvzdálenější z pravé strany dítěte a zeptejte se : „Když začneme počítat tady, kolik kostek tu máme? Řekni.“ Odpověď dítěte zapište do záznamního archu.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě bez přepočítávání uvede stejný počet kostek, jako uvedlo v položce 164.

Předchozí podobná položka: 164

176. Staví schody

sed

(5 kostek)

Tuto položku administrujte bezprostředně po položce 173.

Administrace: Položte na stůl před sebe 6 kostek a řekněte

„Podívej, stavím schody“,

a přitom dávejte kostky na sebe tak, aby vytvořily schody. Pak položte dalších 6 kostek před dítě a řekněte: „Teď udělej schody ty. Udělej je stejně jako já“.

Své schody nechte stát jako model pro dítě. Pokud ovšem chce dítě použít kostky z modelu, dovolte mu to. Dovolte dítěti pracovat s kostkami tak dlouho, dokud nedá najevo, že svoji stavbu dokončilo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě napodobí stavbu schodů. Povoleny jsou malé mezery mezi kostkami (asi 0,5 cm) i mírné nerovnosti(asi 0,5 cm).

Předchozí podobná položka : 173

177. Rozumí, co je splnitelný a nesplnitelný úkol

sed

Administrace: Řekněte dítěti: „Budeme si hrát hru. Jak si budeme hrát: Požádám tě, abys udělal(a) dvě věci najednou. Můžeš si dát ruku na hlavu a zadupat nohama najednou?“

Pokud se zdá, že je dítě zmatené nebo neodpovídá, pomozte mu tím, že řeknete: „Ano, můžeš si dát ruku na hlavu a zadupat nohama najednou. Podívej se“.

Předvedte úkol a přitom řekněte: „Můžu to udělat. Vidíš? Můžu udělat oboje najednou. Dám si ruku na hlavu a zadupu nohama najednou.“ Pak řekněte: „Teď zkusíme něco jiného. Řekni mi: Můžeš se dotknout nosu a kolena najednou?“

Ponechte dítěti dost času na odpověď.

Bez ohledu na výkon dítěte předložte poslední úkol a řekněte: „Ještě něco. Řekni mi: Můžeš si sednout a stoupnout najednou?“

Pokud se dítě směje v reakci na tento úkol, zeptejte se ho: „Proč je to legrační?“

Skórování: Bod přiznejte, pokud dá dítě najevo, že poslední dvojice činností je nemožná. Dítě může odpovědět tím, že řekne, že to nejde; tím, že zavrtí hlavou nebo tím, že zkusí úkol splnit, pak se zarazí a řekne, že to udělat nemůže. Bod nepřiznávejte, pokud dítě odpoví jen tím, že se pokusí sednout si a stoupnout si najednou.

178. Řeší problém stavění mostu

sed

(testový sešit a 3 tyčinky)

Administrace: Otevřete testový sešit na položce 178. Položte sešit na stůl přímo před dítě. Pak položte 3 tyčinky mezi sešit a dítě. Řekněte dítěti: „Tohle dítě“

(ukážte na dítě na obrázku)

„chce jít přes řeku za tím psem,“

(ukážte na psa),

„ale není tu žádný most. Chci, abys tomu dítěti postavil(a) most. Na postavení mostu potřebuješ jen 2 z těchto tyčinek. Polož tyčky odsud až sem“ (ukážte na krajní body mostu) „a udělej most. Nedělej ho moc velký ani moc malý. Použij 2 tyčinky a udělej most, aby byl právě odsud až sem“ (ukážte na krajní body mostu).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě použije krátkou a střední tyčku, aby postavilo most z jednoho krajního bodu do druhého.

4.2. Motorická škála (položky 1 – 111)

1. Zvedá ruce ve hře

na zádech

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte aktivitu dítěte v době, kdy není omezeno oblečením a je spokojený.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě náhodně několikrát zvedne ruce, když je v aktivním stavu.

2. Zvedá nohy ve hře

na zádech

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte aktivitu dítěte v době, kdy není omezeno oblečením a je spokojený.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě náhodně několikrát zvedne nohy, když je v aktivním stavu.

3. Zvedá hlavu, když je drženo u ramene

na zádech



Administrace: Zvedněte dítě, položte přitom své ruce pod paže dítěte kolem jeho těla. Roztáhněte prsty na jeho zádech a na

zadní straně krku, abyste poskytli oporu pro hlavičku. Držte dítě ve vzpřímené poloze s hlavou opřenou o vaše rameno, jednou rukou přitom přidržíte záda a druhou hlavičku dítěte (viz obrázek). Opatrně odtáhněte ruku z krku dítěte – přizpůsobujte se přitom jeho schopnosti zvedat hlavu a držet ji vzpřímeně.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě opakovaně zvedá hlavu z vašeho ramene.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách:

položka 4 (Drží hlavu vzpřímeně 3 s – vertikální poloha)

položka 5 (Přizpůsobí svoji polohu, když je drženo u ramene)

položka 7 (Drží hlavu vzpřímeně a pevně 15 s)

Pozn. k administraci: Administrujte položku 15 (Drží hlavu pevně, když s ním pohybujeme) ihned po této položce.

4. Drží hlavu vzpřímeně 3 s – vertikální poloha zvednuté u ramene

Administrace: viz položka 3

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě hlavu vzpřímeně alespoň 3 s poté, kdy odtáhněte ruku z jeho krku.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 5 (Přizpůsobí svoji polohu, když je drženo u ramene) a 7 (Drží hlavu vzpřímeně a pevně 15 s).

Předchozí podobná položka: 3

5. Přizpůsobí svoji polohu, když je drženo u ramene

zvednuté u ramene

Administrace: viz položka 3

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě přizpůsobí polohu své hlavy, páteře a končetin, aby se přizpůsobilo tvaru vašeho ramene.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 7 (Drží hlavu vzpřímeně a pevně 15 s).

Předchozí podobná položka: 4

6. Ruce v pěst

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte ruce dítěte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud má dítě většinu doby ruce sevřeny v pěst.

7. Drží hlavu

vzpřímeně a pevně 15 s

zvednuté u ramene

Administrace: viz položka 3

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě drží hlavu vzpřímeně a pevně asi 15 s poté, kdy odtáhnete ruku z jeho krku.

Předchozí podobná položka: 5

8. Zvedá hlavu – dorzální závěs

vzpřímená poloha



Administrace: Dítě nejprve opřete o své rameno a pak je pokládejte tak, aby bylo v poloze rovnoběžné s podložkou několik

cm nad jejím povrchem. Trup dítěte přitom podpírejte jednou rukou a hlavičkou druhou rukou (viz obrázek).

Opatrně odtáhněte svoji ruku z týla hlavičky dítěte – přizpůsobujte se přitom jeho schopnosti kompenzovat ztrátu opory zvedáním hlavy.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě alespoň částečně zvedá hlavu.

9. Drží nohy zvednuté 2 s

na zádech

Administrace: Pozorujte pohyby dítěte, když leží na vyšetřovací podložce.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě drží nohy zvednuté ze stolu po dobu alespoň 2 s.

10. Provádí plazivé pohyby

na bříšku

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda provádí nohama střídavé plazivé pohyby.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě provádí nohama jakékoliv střídavé plazivé pohyby.

11. Otáčí se z boku na záda

na zádech

Administrace: Otočte dítě ze zad na bok. Ujistěte se, že nemá ruku pod tělem, že není omezeno oblečením a že je jeho poloha stabilní.

Položte ruku na záda dítěte, abyste určili, zda napíná svaly při pokusu otočit se z boku na záda.

Pokud je to nutné, lehce ohněte jedno nebo obě kolena dítěte, abyste zabránili pasivnímu přetočení.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě aktivně obrací z boku na záda. Svaly na zádech se napnou, pokud se přetáčí aktivně.

12. Snaží se dát ruku do úst

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se snaží dát si ruku do úst.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě záměrně snaží dát si ruku do úst. Dítě si nemusí skutečně ruku do úst vložit.

13. Podrží kroužek

na zádech

(kroužek s provázkem)

Administrace: Vložte dítěti do ruky kroužek.

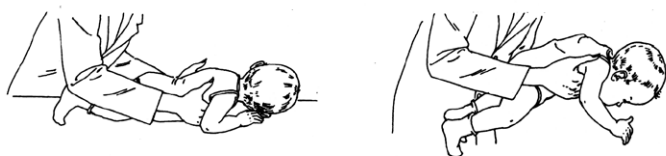
Pokud má dítě ruce sevřené, hladte mu prsty jedné ruky, abyste vyvolali otevření dlaně. Pokud hlazení prstů nemá žádoucí účinek, jemně prsty dítěte rozevřete.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě podrží kroužek po dobu alespoň 2 s.

14. Přizpůsobí hlavu

ventrálnímu závěsu

na břišku



Administrace: Položte obě ruce pod dítě tak, aby vaše palce byly za jeho lopatkami. Jemně zvedněte dítě 20-25 cm nad vyšetřovací povrch a držte je v horizontálním závěsu bříškem dolů (viz obrázek).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě přizpůsobí polohu hlavy tak, že je v linii trupu nebo nad jeho úroveň.

Předchozí podobná položka: 8

15. Drží hlavu pevně, když s ním pohybuje

vzpřímené u ramene

Tuto položku administrujte ihned po položce 3.

Administrace: Držte dítě u ramene bez opory hlavy. Noste dítě po místnosti nebo se jemně naklánějte dopředu a dozadu.

Pokud hlava dítěte kolísá nebo vypadá nepevně, podepřete ji rukou a položku ukončete.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě drží hlavu vzpřímeně a pevně bez opory, když s ním pohybuje.

Předchozí podobná položka: 7

16. Provádí symetrické pohyby

na zádech

Administrace: Pozorujte dítě, když leží na vyšetřovací podložce.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě provádí symetrické pohyby rukama nebo nohama.

17. Drží hlavu ve střední poloze

na zádech

Administrace: Pozorujte dítě, když leží na vyšetřovací podložce a nemá podepřenou hlavu, a všimněte si, zda drží hlavu ve střední poloze po většinu doby.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě drží hlavu ve střední poloze po většinu doby.

18. Vzpírá se o ruce

na bříšku

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se vzpírá o předloktí nebo lokty nad vyšetřovací podložku.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě zvedá hlavu a horní část trupu a opírá se přitom o lokty nebo předloktí. Tento pohyb se liší od Landauova reflexu, v němž se záda dítěte prohne a hlava, ramena a nohy se zvednou v mimovolním tonickém reflexu.

19. Udržuje hlavu v rovnováze

vzpřímená poloha

Administrace: Držte dítě ve vzpřímené poloze nad vyšetřovací podložkou. Pomalu nakloňte tělo dítěte 45° dopředu a pak jej vraťte do vzpřímené polohy. Několik vteřin počkejte. Stejným způsobem nakloňte tělo dítěte 45° dozadu, doprava a doleva; vždy jej vraťte do vzpřímené polohy a několik vteřin počkejte, než jej kterýmkoliv směrem nakloníte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě udržuje hlavu v rovnováze v rovině těla nebo dítě pohyb překompenzuje nakloněním hlavy směrem k vertikální rovině.

Předchozí podobná položka: 15

20. Udržuje hlavu ve 45°

a pokládá ji s volní kontrolou

na bříšku

Administrace: Když dítě leží na vyšetřovací podložce, pozorujte je a všimněte si, zda zvedá hlavu 45° nad podložku, krátce drží hlavu v této poloze a pak hlavu položí zpět na vyšetřovací podložku s volní kontrolou.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě drží hlavu alespoň 45° nad vyšetřovací pod-

ložkou alespoň po dobu 2 s a pak položí hlavu zpět na vyšetřovací povrch kontrolovaným způsobem.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i položku 24 (Drží hlavu v 90° a pokládá ji s volní kontrolou).

21. Sedí s oporou

sed

Administrace: Posadte dítě na vyšetřovací podložku tak, aby mělo nohy lehce pokrčené a roztažené v úhlu asi 45°. Poskytněte mu oporu tím, že položíte své ruce kolem spodní části jeho zad. Postupně, podle schopnosti dítěte sedět bez opory, uvolňujte své držení.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě napíná svaly ve snaze udržet se v sedu a nespolehá zcela na vaši oporu.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte

v položce 22 (Sedí 10 s s lehkou oporou)

28 (Krátce sedí samo)

34 (Sedí samo 30 s)

22. Sedí s lehkou oporou 10 s

sed

Administrace: viz položka 21

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě sedí s lehkou oporou alespoň 10s.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách:

28 (Krátce sedí samo)

34 (Sedí samo 30s)

36 (Sedí samo pevně)

Předchozí podobná položka: 21

23. Ruce má většinou otevřené

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte ruce dítěte v době, kdy není ničím rušeno.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě drží ruce otevřené po většinu doby, kdy není ničím rušeno.

Předchozí podobná položka: 6

24. Drží hlavu v 90°

a pokládá ji s volní kontrolou

na bříšku

Administrace: Pozorujte dítě, když leží na vyšetřovací podložce a všimněte si, zda zvedá hlavu do 90° nad podložku, krátce udrží hlavu v této poloze a pak ji s volní kontrolou pokládá zpět na vyšetřovací podložku.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě drží hlavu 90° nad vyšetřovací podložkou alespoň 2 s, pak ji s volní kontrolou pokládá zpět na vyšetřovací podložku.

Předchozí podobná položka: 20

25. Přenáší váhu na pažích

na bříšku

Administrace: Pozorujte dítě, když spočívá na extendovaných pažích a má zvednutou hlavu, a všimněte si, zda přenáší váhu z jedné paže na druhou. Např. pozorujte dítě těsně předtím, než se přetočí na bok, nebo když se pokouší se dívat na něco, co je nad ním.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě přenáší váhu z jedné paže na druhou. Paže dítěte musí být nataženy před jeho tělem.

Předchozí podobná položka: 18

26. Otáčí se ze zad na bok

na zádech

(zvonek nebo chrastítko)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se přetáčí ze zad na bok. Pokud se dítě spontánně neotáčí ze zad na bok, položte je na záda na vyšetřovací podložku (ujistěte se, že není ničím omezeno) a potřeste zvonkem nebo chrastítkem na jedné jeho straně, ale mimo jeho dosah. Pokud se dítě neotočí k této straně, zatřeste zvonkem nebo chrastítkem na druhé straně dítěte, ale mimo jeho dosah.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě otáčí ze zad na bok.

Pozn. ke skórování: Z tohoto náhodného pozorování nebo administrace skórujte i výkon dítěte v položce 38 (Otáčí se ze zad na bříško).

Předchozí podobná položka: 11

27. Otáčí zápěstím

(kostka, zvonek, chrastítko
nebo jiná hračka)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte pohyby zápěstí dítěte a všimněte si, zda otáčí zápěstím při manipulaci s hračkou nebo s jiným předmětem.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě volně otáčí zápěstím při manipulaci s hračkou nebo s jiným předmětem.

28. Sedí krátce samo

sed

Administrace: viz položka 21

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě krátce (alespoň 2 s) sedí samo bez opory.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 34 (Sedí samo 30 s) a v položce 36 (Sedí samo pevně).

Předchozí podobná položka: 22

29. Uchopuje tyčku celou rukou

sed
(tyčka)

Administrace: Položte tyčku do dosahu dítěte a pozorujte je, jak ji uchopuje.

Do záznamního archu запиšte typ úchopu, který dítě užívá.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopuje tyčku celou rukou. Prsty musí být extendované a v abdukci (natažené a roztažené), když se dítě přibližuje k tyčce, a musí se flektovat a addukovat (ohnout se a spojit se) při úchopu. Palec dítěte může směřovat nahoru nebo dolů. Bod také přiznejte, pokud dítě uchopuje tyčku s částečnou opozicí palce nebo mezi koneček palce a koneček (konečky) kteréhokoliv prstu.

30. Sahá jednostranně

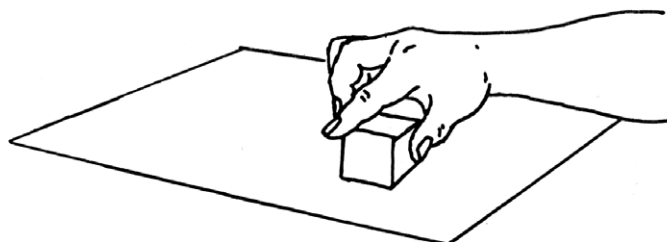
Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda má tendenci sahat jednou rukou, když pokládáte předměty do jeho dosahu.

Do záznamního archu zaznamenejte, kterou ruku při sahání dítě převážně užívá.

Skórování: Bod přiznejte, pokud má dítě tendenci častěji sahat jednou rukou než oběma rukama. Dítě může používanou ruku střídat.

31. Uchopuje kostku s částečnou opozicí palce

sed
(kostka)



Tuto položku můžete skórovat z položky 45 Mentální škály (Zvedne kostku).

Administrace: Položte kostku na stůl přímo před dítě do jeho dosahu.

Pokud dítě kostku ihned neuchopuje, připoutejte jeho pozornost tím, že s ní začnete na stůl, pak ruku rychle odtáhněte.

Tuto položku administrujte maximálně 2x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopí kostku tak, že palec je částečně v opozici vůči ostatním prstům (viz obrázek). Dítě může uchopovat dlaní nebo palcem a prsty. Prsty by se neměly při úchopu kostky úplně flektovat a addukovat (ohnout a spojit). Bod máte také přiznat, pokud dítě drží kostku mezi špičkou palce a ostatních prstů.

Pozn. ke skórování: Z této položky skórujte i výkon dítěte v položce 37 (Uchopuje kostku konečky prstů).

32. Pokouší se uchopit peletku

sed
(cukrová peletka)

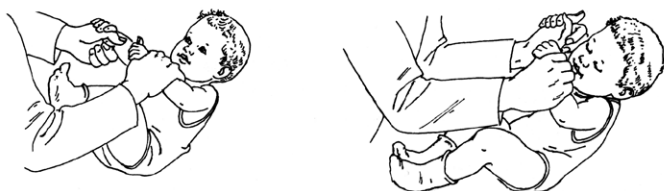
Upozornění: Informujte pečovatele, že peletka je vyrobena z cukru a dítěti nemůže ublížit, pokud ji spolkne.

Administrace: Položte peletku na stůl přímo před dítě do jeho dosahu. Upoutejte k ní pozornost dítěte tím, že blízko ní poklepete o stůl. Nakloňte okraj peletky tak, aby se rozhoupala, ještě když se peletka hýbe, odtáhněte ruku.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě pokusí uchopit peletku, i když se mu to nepodaří.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i položku 41 (Uchopí peletku celou rukou).

33. Přitahuje se do sedu na zádech



Administrace: Postavte se dítěti k nohám a nakloňte se nad ně. Vložte své palce do dlaní dítěte. Pak sevřete prsty přes hřbet ruky dítěte (viz obrázek). Umožněte dítěti, aby se přitahovalo do sedu a pokud možno i do vzpřímeného stoje. Jak se dítě přitahuje, zvedejte zvolna své ruce, ale dítě netáhněte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě za vaše palce přitahuje do sedu.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 45 (Přitahuje se do stoje).

34. Sedí samo 30 s

sed
(stopky)

Administrace: viz položka 21

Čas: 30 s

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě sedí samo alespoň 30s.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 36 (Sedí samo pevně).

Předchozí podobná položka: 28

35. Sedí samo při hře s hračkou

(králíček, zvonek, chrastítko
nebo jiná hračka)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda manipuluje s hračkou nebo s jiným předmětem, když sedí bez opory na vyšetřovací podložce.

Pokud se dítě takovou činností nezabývá, posadte je na vyšetřovací podložku nebo na podlahu tak, aby mělo nohy mírně pokrčené a roztažené v úhlu asi 45°. Pak dítěti podejte hračku.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě sedí samo a přitom manipuluje s hračkou nebo s jiným předmětem.

Předchozí podobná položka: 4

36. Sedí samo pevně

sed

Administrace: viz položka 21

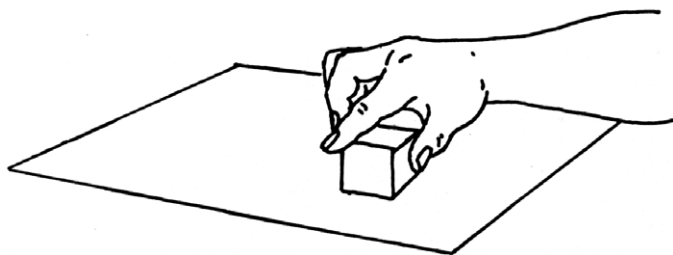
Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě sedí samo pevně bez opory a má záda téměř rovná.

Předchozí podobná položka: 35

37. Uchopuje kostku konečky prstů

sed

(kostka)



Tato položka může být skórována z položky 45 (Zvedne kostku) nebo 53 (Sahá po druhé kostce) Mentální škály.

Administrace: viz položka 31

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopuje kostku mezi bříško palce a bříško (bříška) kteréhokoliv z ostatních prstů (viz obrázek).

Předchozí podobná položka: 31

38. Otáčí se ze zad na bříško

na zádech

(zvonek nebo chrastítko)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se přetáčí ze zad na bříško. Pokud se dítě spontánně neotáčí ze zad na bříško, položte je na záda na vyšetřovací podložku (ujistěte se, že není ničím omezováno) a potřeste zvonkem nebo chrastítkem na jedné jeho straně, ale mimo jeho dosah. Pokud se dítě neotočí k této straně, zatřeste zvonkem nebo chrastítkem na druhé straně dítěte, ale mimo jeho dosah.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě otáčí ze zad na bříško.

Předchozí podobná položka: 26

39. Uchopuje nohu rukama

na zádech

(papírové kapesníčky)

Administrace: Pozorujte dítě, když leží na vyšetřovací podložce, a všimněte si, zda uchopuje svoji nohu jednou nebo oběma rukama.

Pokud dítě spontánně neuchopuje svoji nohu, pokryjte jednu z jeho nohou papírovým kapesníčkem, abyste získali jeho pozornost.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopuje jednu nebo obě nohy.

40. Dělá rané kráčivé pohyby

stoj

Administrace: Držte dítě v podpaží ve vzpřímené poloze tak, aby se nohama dotýkalo podlahy nebo vyšetřovací podložky.

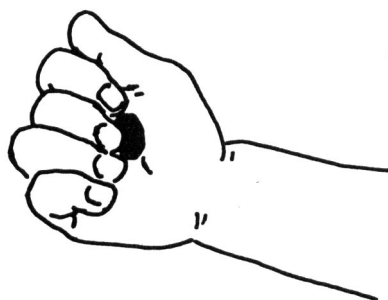
Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě dělá kráčivé pohyby, které je posouvají kupředu, i když plně neunesou svoji váhu.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 44 (Krátce udrží váhu ve stoji).

41. Uchopuje peletku celou rukou

sed

(cukrová peletka)



Upozornění: Informujte pečovatele, že peletka je vyrobena z cukru a nemůže dítěti ublížit, pokud ji spolkne.

Administrace: viz položka 32

Tuto položku administrujte maximálně 2x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopuje peletku celou ručkou. Prsty mají být extendovány a abdukovány (napnuty a roztaženy), když se dítě přibližuje k peletce, a pak flektovány a addukovány (pokřčeny a spojeny), když peletku uchopí (viz obrázek). Bod máte také přiznat, pokud dítě uchopuje peletku s částečnou opozicí palce nebo mezi bříško palce a bříško (bříška) kteréhokoliv z ostatních prstů.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 49 (Uchopuje peletku s částečnou opozicí palce) a v položce 56 (Uchopuje peletku konečky prstů).

Předchozí podobná položka: 32

42. Pokouší se zvednout do sedu

na zádech

(zvonek nebo chrastítko)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všímejte si, zda zvedá hlavu a ramena z vyšetřovací podložky ve snaze si sednout. Pokud se dítě nepokouší zvednout se do sedu, zatřeste zvonkem nebo chrastítkem před dítětem, ale právě mimo jeho dosah, nebo se postavte k nohám dítěte s rukama vybízivě nataženýma směrem k němu.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě zkouší zvednout hlavu a ramena v poloze na zádech.

43. Pohybuje se dopředu – lokomoce předcházející chůzi

sed

(zvonek nebo chrastítko)

Administrace: Posadte dítě na podlahu. Položte zvonek nebo chrastítko na podlahu před dítě, ale mimo jeho dosah. Pozorujte dítě a všímejte si, zda se dostává ze sedu do polohy na bříšku a jaký je jeho způsob lokomoce, když se pohybuje za zvonkem nebo chrastítkem.

Pokud se dítě nedostává do polohy na čtyřech, položte je na bříško a pozorujte jeho způsob lokomoce.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě posune o více než 20 cm jedním z následujících způsobů: po rukou a kolenou (lezení); po bříšku přitahováním rukama (plazení); po rukou a chodidlech (kvadrupedálně), po zadečku (posunováním).

Předchozí podobná položka: 25

44. Krátce udrží váhu ve stoji

stoj

Administrace: Postavte dítě na podlahu a držte je za ruce tak, aby mělo paže extendovány ve výši ramen. Pokud se zdá, že dítě dokáže ve stoji udržet vlastní váhu, pomalu uvolňujte své držení podle jeho schopnosti stát bez opory. Pozorujte dítě a všímejte si, zda chvilku stojí a vaše ruce potřebuje jen k udržení rovnováhy, ale ne k opoře.

Pokud dítě chvilku stojí a udrží svoji váhu, pomalu odtáhněte ruce a pozorujte ho, zda stojí samo.

Ruce nechte blízko u dítěte pro případ, že by ztratilo rovnováhu.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě udrží váhu alespoň krátce (alespoň 2 s) a vaše ruce mu slouží pouze k udržení rovnováhy.

Pozn. ke skórování: Z této administrace můžete skórovat i položku 46 (přenáší váhu ve stoji) a položku 53 (pokouší se chodit).

Předchozí podobná položka: 40

45. Přitahuje se do stoje

na zádech

Administrace: viz položka 33

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě za vaše palce přitáhne do stoje.

Předchozí podobná položka: 33

46. Přenáší váhu ve stoji

stoj

Administrace: Když dítě stojí, pozorujte je a všimněte si, zda ve stoji zvedá nohu a pokládá ji zpět na stejné místo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě ve stoji zvedne alespoň jednu nohu a vrátí ji na zem do stejné polohy, dítě se může opírat.

Pozn. ke skórování: Z této administrace můžete skórovat i položku 53 (pokouší se chodit).

Předchozí podobná položka: 44

47. Zvedá se do sedu

na zádech

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se samo zvedá do sedu s pomocí křesla, nohy stolu nebo jiného vhodného předmětu.

Pokud se dítě spontánně do sedu nepřitahuje, položte je na podlahu a zatřeste zvonkem nebo chrastítkem, pak zvonkem nebo

chrastítka položte na roh křesla.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě zvedá do sedu s pomocí křesla nebo jiného vhodného předmětu.

Předchozí podobná položka: 42

48. Dává lžičky nebo kostky do střední roviny

sed

(2 lžičky nebo kostky)

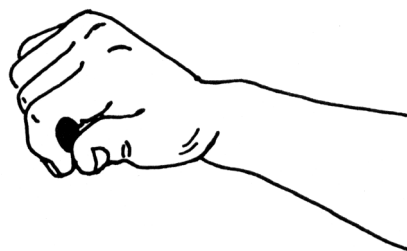
Administrace: Držte jednu lžičku nebo kostku v každé ruce a Źukejte s nimi o sebe. Pak je nabídněte dítěti a povzbudte je, aby s nimi Źukalo o sebe. Pozorujte dítě a všimněte si, zda dává předměty k sobě ve střední rovině.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě dává lžičky nebo kostky k sobě ve střední linii.

49. Uchopuje peletku s částečnou opozicí palce

sed

(cukrová peletka)



Upozornění: Informujte pečovatele, že peletka je vyrobena z cukru a dítěti nemůže ublížit, pokud ji spolkne.

Administrace: viz položka 32

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopuje peletku tak, že má palec v částečné opozici proti ostatním prstům. Uchopovat může celou rukou stejně jako palcem

a prsty. Prsty nemají být úplně flektovány a addukovány (ohnuty a spojeny k sobě), když peletku uchopuje (viz obrázek). Bod máte také přiznat, pokud dítě drží peletku mezi bříškem palce a bříškem (bříšky) které-hokoliv jiného prstu.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v poloze 56 (Uchopuje peletku konečky prstů).

Předchozí podobná položka: 41

50. Otáčí trupem

v samostatném sedu

sed

(zvonek)

Administrace: Když dítě sedí na zemi bez opory, zazvoňte zvonkem přímo před ním, abyste upoutali jeho pozornost, pak zvonek položte napravo od dítěte asi 15-20 cm od něj. Poskytněte dítěti dostatek času, aby si zvonek vzalo. Tento postup představuje 1 pokus.

Bez ohledu na výkon dítěte předložte druhý pokus, zvonek položte nalevo od dítěte.

Pokud se zdá, že dítě o zvonek ztratilo zájem, zazvoňte s ním ještě jednou na místě.

Pokud se dítě snaží ke zvonku doplazit, podržte je zlehka za kotníky, abyste mu v plazení zabránili.

V záznamním archu zaškrtněte políčko pro každý pokus, v němž dítě reagovalo správně.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě alespoň v jednom z pokusů otočí trupem a sáhne si pro zvonek, i když se při otáčení opírá o paži. Bod nepřiznávejte, pokud dítě změní polohu ze sedu (např. leze, pře-padne).

Předchozí podobná položka: 36

51. Dostane se ze sedu

do polohy na čtyřech

sed

(zvonek)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se dostává ze sedu do polohy na čtyřech. Pokud se dítě spontánně nepřemístí ze sedu do polohy na čtyřech, posadte je na podlahu bez opory. Zazvoňte zvonkem přímo před ním, abyste upoutali jeho pozornost, pak zvonek položte asi 30-37 cm před něj.

Pokud se zdá, že dítě nemá o zvonek zájem, znovu s ním zazvoňte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě dostane ze sedu do polohy na čtyřech (na rukou a kolenou) ve snaze získat zvonek. Aby bod získalo, nemusí skutečně lézt ani zvonek dosáhnout.

Předchozí podobná položka: 50

52. Zvedá se do stoje

na zádech

(zvonek nebo chrastítko)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda se, když je na zemi, přitahuje do stoje za křeslo, nohu stolku nebo jiný vhodný předmět.

Pokud se dítě spontánně nepřitahuje do stoje, položte je na podlahu a zatřeste zvonkem nebo chrastítkem, pak jej položte na roh křesla.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě zvedá do stoje s pomocí židle nebo jiného vhodného předmětu.

Předchozí podobná položka: 47

53. Pokouší se chodit

stoj

Administrace: Postavte dítě na podlahu tak, aby stálo čelem k vám, a držte je za obě ruce tak, aby mělo paže nataženy ve výši ramen. Povzbudte dítě, aby šlo k vám.

Pokud dítě jde koordinovanými kroky, pomalu, podle jeho schopnosti chodit bez opory, uvolňujte své držení rukou dítěte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě při chůzi dělá koordinované střídavé kráčívé pohyby. Můžete mu přitom poskytovat oporu držení za jednu nebo obě ruce.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 60 (Chodí s pomocí) a v položce 61 (Stojí samo).

Předchozí podobná položka: 46

54. Chodí do strany, přidrží se nábytku

stoj

Administrace: Když dítě stojí, pozorujte je a všimněte si, zda se pohybuje z jednoho místa na druhé chůzí do strany. Může se opírat přidržováním o nábytek.

Pokud se dítě ve stoji jen zlehka opírá, ale nechodí, ujistěte se, že má před sebou dostatečnou možnost opory, jíž by se mohlo při chůzi držet. Pak je povzbudte aby šlo tím, že položíte hračku na nábytek blízko od dítěte, ale mimo jeho dosah tak, aby si muselo pro hračku dojít.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jde do strany a přidrží se přitom nábytku jako opory a pro udržení rovnováhy. Dítě má zvednout a přemístit jednu nohu a pak zvednout druhou nohu a postavit ji vedle první nohy, přitom se přidrží nábytku. Bod máte také přiznat, pokud dítě chodí samostatně.

Předchozí podobná položka: 53

55. Sedá si ze stoje

stoj

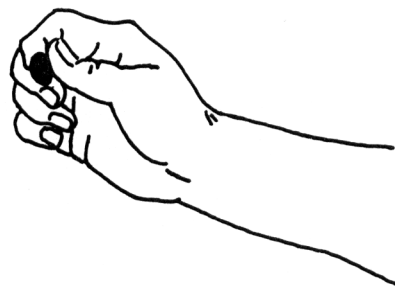
Administrace: Pokud dítě stojí (s oporou nebo bez ní), pozorujte jak se dostává do polohy v sedu.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě záměrně spustí do sedu kontrolovaným způsobem. Bod nepřiznávejte, pokud dítě spadne nebo s sebou plácne do sedu.

56. Uchopuje peletku konečky prstů

sed

(cukrová peletka)



Upozornění: viz položka 32

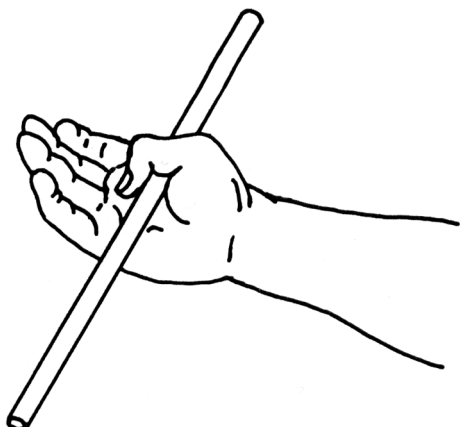
Administrace: viz položka 32

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopuje peletku mezi bříško palce a bříško (bříška) kteréhokoliv z ostatních prstů.

Předchozí podobná položka: 49

57. Uchopuje tyčku s částečnou opozicí palce

sed
(tyčka)



Administrace: Položte tyčku do dosahu dítěte a pozorujte, jak ji uchopuje.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopí tyčku tak, že palec je v částečné opozici k ostatním prstům. Dítě může uchopovat tyčku dlaní nebo palcem a prsty. Prsty nesmí být úplně flektovány a addukovány (skrčeny a spojeny k sobě), když dítě tyčku uchopí (viz obrázek). Bod máte také přiznat, pokud dítě drží tyčku mezi bříškem palce a bříškem kteréhokoliv z ostatních prstů.

Předchozí podobná položka: 29

58. Uchopuje tužku na nejvzdálenějším konci

sed
(tužka a list bílého papíru)

Administrace: Položte papír na stůl před dítě. Pak položte tužku do středu papíru tak, aby špička směřovala od dítěte. Řekněte dítěti: „Nakresli obrázek“.

Poskytněte dítěti 1-2 minuty čas, aby kreslilo.

Pokud dítě neuchopí tužku, řekněte: „Pojď, nakresli něco, co chceš“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopí tužku v 1/3 od vzdálenějšího konce.

Bod také přiznejte, pokud dítě tužku uchopí blíže ke špičce.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 70 (Uchopí tužku ve středu).

59. Stoupá si I.

sed
(podlaha pokrytá kobercem – není nutností)

Administrace: Hrovým způsobem položte dítě na záda na podlahu od všech předmětů, které by mohlo užit jako opora. Řekněte s nadšením: „Teď vstaň. Postav se co nejrychleji!“

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě nejdříve obrátí na břicho a pak se postaví bez jakékoliv opory, za kterou by se přitáhlo. Bod také přiznejte, pokud se dítě před postavením otočí na bok nebo se posadí.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 68 (Stoupá si II.).

60. Chodí s pomocí

stoj

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda chodí s vaší oporou nebo s oporou o nábytek.

Pokud dítě tuto činnost neprovádí, postavte je na podlahu a držte je za jednu ruku pro oporu.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě provádí koordinované kroky jen s lehkou oporou, drží se přitom jen jednou rukou nábytku nebo dospělého, aby udrželo rovnováhu. Bod máte také přiznat, pokud dítě chodí samo.

Pozn. ke skórování: Z této administrace můžete skórovat i výkon dítěte v následujících položkách:

Položka 61 (Stojí samo)

Položka 62 (Chodí samo)

Položka 63 (Chodí samo s dobrou koordinací)

Předchozí podobná položka: 54

61. Stojí samo

stoj

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda stojí samo. Pokud dítě spontánně samo nestojí, postavte je na podlahu a držte je za ruce tak, aby mělo paže nataženy ve výši ramen. Pokud se zdá, že je dítě schopné ve stoji unést svoji vlastní váhu, pomalu uvolňujte své držení podle jeho schopnosti stát bez opory. Ruce držte blízko u dítěte pro případ, že by ztratilo rovnováhu.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě stojí samo alespoň 2 s.

Pozn. ke skórování: Z tohoto náhodného pozorování nebo administrace můžete skórovat i výkon dítěte v položce 62 (Chodí samo) a v položce 63 (Chodí samo s dobrou koordinací).

Předchozí podobná položka: 60

62. Chodí samo

stoj

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda chodí samo.

Pokud dítě spontánně samo nechodí, postavte je na podlahu a držte je za ruce tak, aby mělo paže nataženy ve výši ramen. Ujistěte se, že nemůže dosáhnout na žádný předmět, kterého by se mohlo přidržovat. Pomalu uvolňujte své držení podle

jeho schopnosti stát bez opory. Můžete je povzbuzovat k chůzi tím, že se postavíte před ně a vybízivě natáhnete své paže. Ruce držte blízko u dítěte pro případ, že ztratí rovnováhu.

Do záznamního archu zapište počet kroků, které dítě učiní.

Skórování: Z tohoto náhodného pozorování nebo administrace skórujte i výkon dítěte v položce 63 (Chodí samo s dobrou koordinací).

Předchozí podobná položka: 61

63. Chodí samo s dobrou koordinací

stoj

(jakákoliv hračka, která dítě zajímá)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda chodí samo po místnosti.

Pokud dítě tuto činnost neprovádí, držte hračku asi 1,5 m od dítěte a povzbuzujte je, aby šlo přes místnost a hračku si vzalo.

Do záznamního archu zapište počet kroků, které dítě udělá.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě udělá samostatně alespoň 5 kroků s dobrou koordinací a rovnováhou. Bod nepřiznávejte, pokud dítě chodí s napjatými nohama a vratce.

Předchozí podobná položka: 62

64. Hází míčem

stoj

(míč)

Pokud dítě dosud samo nestojí, administrujte tuto položku v sedu u stolku nebo na zemi.

Administrace: Ukažte míč dítěti a řekněte: „Pojď si hrát s míčem“.

Svrchním pohybem ruky hodte míč jemně

dítěti a dovolte mu si míč vzít.

Pokud si dítě míč nevezme a nehodí jej dopředu, vložte mu jej do ruky a řekněte dítěti: „Teď mi ho hod.“

Pokud dítě ani nyní nehodí míčem, vezměte si jej a hodte jej dítěti znovu a žádejte, aby vám jej hodilo zpět.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě záměrně odhodí míč směrem dopředu. Bod nepřiznávejte, pokud dítě míč upustí nebo kutálí nebo jej odhodí dozadu.

65. Krátce sedí na bobečku

stoj

Administrace: Když si dítě hraje, pozorujte je a všimněte si, zda se spouští ze stoje do polohy na bobečku a zpět a udržuje přitom rovnováhu. Děti obvykle krátce sedí na bobečku, když si hrají s hračkou nebo si berou hračku z podlahy.

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě spustí ze stoje do polohy na bobečku a zvedne se zpět do stoje a udrží přitom rovnováhu.

Předchozí podobná položka: 55

66. Jde do schodů s pomocí

stoj

(schody a jakákoliv hračka, která dítě zajímá)

Administrace: Postavte dítě dolů pod schodiště. Pokud dítě spontánně nezačne stoupat po schodech, položte hračku doprostřed třetího schodu a povzbudte je, aby šlo nahoru a hračku si vzalo. Stůjte blízko u dítěte pro případ, že by ztratilo rovnováhu, ale za ruku je nedržte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vyjde alespoň 2 schody a přidržuje se přitom o zeď nebo o zábradlí. Bod máte také přiznat, pokud dítě jde po schodech bez přidržování o zeď nebo o zábradlí.

Pozn. ke skórování: Z této administrace můžete skórovat i výkon dítěte v položce 79 (Jde samo do schodů – přisunuje nohy).

Pozn. k administraci: Pokud dítě získá bod za tuto položku, ihned administrujte položku 69

(Jde se schodů s pomocí). Pokud dítě nezíská bod za tuto položku, neadministrujte ani nepřiznávejte bod za položku 69.

67. Chodí pozadu

stoj

(hračka na provázku)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda chodí pozadu.

Pokud dítě spontánně nechodí pozadu, předvedte mu chůzi pozadu a táhněte přitom hračku. Pak podejte šňůrku tahací hračky dítěti a povzbudte je, aby táhlo hračku po místnosti.

Do záznamního archu запиšte počet kroků, které dítě udělá.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě udělá alespoň 2 kroky dozadu.

Předchozí podobná položka: 63

68. Stoupá si II.

stoj

(podlaha pokrytá kobercem – není nutností)

Administrace: viz položka 59

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě nejprve otočí na bok a pak se postaví bez jakékoliv opory, za niž by se přitáhlo nahoru. Bod také přiznejte, pokud se dítě

nejprve posadí a pak vstane.

Bod nepřiznávejte, pokud se dítě před postavením otáčí na břicho.

Předchozí podobná položka: 59

69. Jde se schodů s pomocí

stoj

(schody a jakákoliv hračka, která dítě zajímá)

Pokud dítě získá bod za položku 66, administrujte ihned tuto položku.

Administrace: Když se dítě dostane na 3.schod, přesuňte hračku na podlahu k patě schodů a slovy dítě povzbudte, aby sešlo se schodů a hračku si vzalo. Stůjte blízko u dítěte pro případ, že by ztratilo rovnováhu, ale ruku mu nepodávejte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jde se schodů a přidržuje se přitom zdi nebo zábradlí. Bod také přiznejte, pokud dítě jde se schodů bez opory zdi nebo zábradlí.

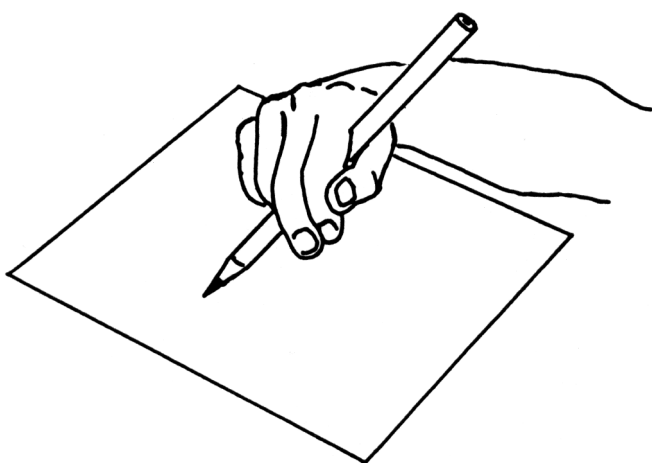
Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 80 (Jde samo se schodů – prisunuje nohy).

Předchozí podobná položka: 66

70. Uchopí tužku v prostředku

sed

(tužka a list bílého papíru)



Administrace: viz položka 58

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopí tužku v prostřední třetině (viz obrázek). Bod také přiznejte, pokud dítě uchopí tužku blíže ke špičce.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v následujících položkách:

Položka 74 (Uchopuje tužku konečky prstů)
Položka 75 (Rukou si přidržuje papír na místě)

Položka 90 (Uchopuje tužku za nejbližší konec)

Předchozí podobná položka: 58

71. Chodí bokem

stoj

(hračka na provázku)

Administrace: V průběhu vyšetření pozorujte dítě a všimněte si, zda chodí stranou.

Pokud dítě nevykoná tuto aktivitu, předvedte mu chůzi do strany a táhněte přitom hračku. Pak podejte šňůrku od hračky dítěti a povzbudte je, aby táhlo hračku po podlaze.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě udělá alespoň 2 kroky stranou.

Předchozí podobná položka: 67

72. Stojí na pravé noze s pomocí

stoj

Administrace: Postavte sa vedle dítěte a podržte je za jednu ruku. Požádejte dítě, aby zvedlo levou nohu.

Můžete mu zvedání levé nohy předvést a přitom řekněte: „Vidíš moji botu? Ukaž mi svoji botu“.

Pokud se dítě zdráhá, povzbudte je tím, že je požádáte, aby dalo nohu na předmět, který je před ním na podlaze.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě stojí na pravé noze, když je vy držíte za jednu ruku. Bod také přiznejte, pokud dítě stojí na pravé noze samo.

Pozn. k administraci: Pokud dítě získá bod za tuto položku, ihned administrujte položku 82 (Stojí samo na pravé noze). Pokud dítě nezíská bod za tuto položku, neadministrujte ani nepřiznávejte bod za položku 82.

73. Stojí na levé noze s pomocí stoj

Administrace: Postavte se vedle dítěte a podržte je za ruku. Požádejte dítě, aby zvedlo pravou nohu.

Můžete mu zvedání pravé nohy předvést a přitom řekněte: „Vidíš moji botu? Ukaž mi svoji botu.“

Pokud se dítě zdráhá, povzbudte je tím, že je požádáte, aby dalo nohu na předmět, který je před ním na podlaze.

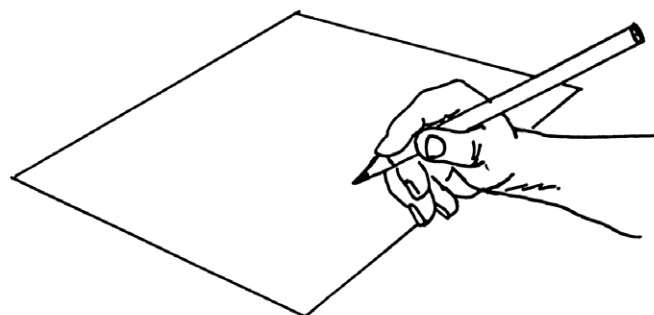
Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě stojí na levé noze, když je vy držíte za jednu ruku. Bod také přiznejte, pokud dítě stojí na levé noze samo.

Pozn. k administraci: Pokud dítě získá bod za tuto položku, ihned administrujte položku 83 (Stojí samo na levé noze). Pokud dítě nezíská bod za tuto položku, neadministrujte ani nepřiznávejte bod za položku 83.

Předchozí podobná položka: 72

74. Uchopuje tužku konečky prstů sed

(tužka a list bílého papíru)



Administrace: viz položka 58

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopí tužku mezi bříško palce a bříško (bříška) kteréhokoliv z ostatních prstů (viz obr.).

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 75 (Rukou si přidržuje papír na místě) a v položce 90 (Uchopuje tužku za nejbližší konec).

Předchozí podobná položka: 70

75. Rukou si přidržuje papír na místě sed

(tužka a list bílého papíru)

Administrace: viz položka 58

Skórování: Bod přiznejte, pokud si dítě jednou rukou přidržuje papír na místě, zatímco čará nebo kreslí druhou rukou.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 90 (Uchopuje tužku za nejbližší konec).

76. Vloží 10 peletek do lahvičky za 60 s

sed

(12 cukrových peletek, lahvička a stopky)

Upozornění: Informujte pečovatele, že peletky jsou vyrobeny z cukru a dítěti nemůže nijak ublížit, pokud je spolkne.

Administrace: Položte 12 peletek a lahvičku na stůl před dítě do jeho dosahu. Rozložte peletky tak, aby se nedotýkaly navzájem a aby se nedotýkaly ani lahvičky. Zvedněte jednu peletku a vhodte ji do lahvičky. Řekněte: „Dám další tabletku do lahvičky.“

Vpusťte ji tam a řekněte: „Teď ty. Dej je tam všechny“.

Lahvičku dítěti přidržujte. Čas začněte měřit, když dítě zvedne první peletku. Měření ukončete, když dítě umístí 10 peletek nebo když uplyne 60 s.

Pokud dítě peletku nezvedne, začněte měřit čas poté, kdy vložíte další peletku do lahvičky a zopakujete instrukce. Pokud dítě ani pak peletku nezvedne, položku ukončete. Pokud dítě převrhne lahvičku nebo peletky vyndává, pokračujte v měření času poté, kdy vrátíte lahvičku na místo a v duchu spočítejte peletky, které byly v ní.

Do záznamního archu запиšte počet peletek, které dítě vložilo do lahvičky během 60 s.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vloží 10 peletek do lahvičky za 60 s nebo méně.

Předchozí podobná položka: 56

77. Koordinovaně běhá

stoj

(míč)

Administrace: Kutálejte míč po podlaze a povzbudte dítě, aby za ním běželo, řekněte: „Pospěš si. Vezmi si míč. Utíkej pro něj“.

Tuto položku administrujte maximálně 3x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě běží s dobrou koordinací. Pohyby dítěte musí být rychlé a vyrovnané, s úzkou bazí (s nohama pod trupem).

Předchozí podobná položka: 71

78. Poskočí na podlaze – oběma nohama

stoj

(provázek)

Administrace: Upevněte jeden konec provázku 20 cm nad podlahou za nohu stolu nebo křesla. Položte provázek na podlahu tak, aby tvořilo rovnou čáru. Vy nebo pečovatel můžete předvést skok sounož přes švihadlo v místě, kde leží natažené na podlaze. Povzbudte dítě, aby udělalo totéž.

Tuto položku administrujte maximálně 3x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě poskočí na podlaze. Dítě může skočit sounož nebo jednou nohou napřed, ale během skoku musí být obě nohy současně ve vzduchu.

79. Jde samo do schodů – přisunuje nohy

stoj

(schody a jakákoliv hračka, která dítě zajímá)

Pokud dítě nezískalo bod za položku 66, neadministrujte ani nepřidělujte bod za tuto položku.

Administrace: Položte hračku doprostřed třetího schodu. Pak řekněte dítěti: „Jdi do schodů a vezmi si hračku. Zkus se nedržet.“

Stůjte blízko u dítěte pro případ, že by ztratilo rovnováhu, ale za ruku je nedržte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jde do schodů bez opory o zábradlí nebo o zeď a pokládá obě nohy na každý schod, dříve než si stoupne na další. Bod také přiznejte, pokud dítě jde do schodů bez opory o zábradlí nebo o zeď a nohy střídá.

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 95 (Jde do schodů, střídá nohy).

Pozn. k administraci: Pokud dítě získá bod za tuto položku, administrujte ihned položku 80 (Jde samo se schodů, přisunuje nohy). Pokud dítě nezíská bod za tuto položku, neadministrujte ani nepřiznávejte bod za položku 80.

Předchozí podobná položka: 69

80. Jde samo se schodů – přisunuje nohy

stoj

(schody a jakákoliv hračka, která dítě zajímá)

Pokud dítě získalo bod za položku 79, administrujte ihned tuto položku.

Administrace: Položte hračku na zem k patě schodů. Pak řekněte dítěti: „Jdi se schodů a vezmi si hračku. Zkus se nedržet“,

Stůjte blízko u dítěte pro případ, že by ztratilo rovnováhu, ale za ruku je nedržte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jde se schodů bez opory o zábradlí nebo o zeď a pokládá obě nohy na každý schod, dříve než sestoupí na další. Bod také přiznejte, pokud dítě jde se schodů bez opory o zábradlí nebo o zeď a střídá nohy.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 81 (Seskočí s posledního schodu).

Předchozí podobná položka: 79

81. Seskočí s posledního schodu

stoj

(schody)

Administrace: Postavte dítě na nejnižší schod. Pak se postavte před dítě a požádejte je, aby seskočilo s nejnižšího schodu na podlahu. Řekněte: „Skoč. Skoč nejdál, jak umíš“.

Buďte připraveni dítě chytit v případě, že by ztratilo rovnováhu, ale za ruku je nedržte.

Jednou mu můžete seskočení předvést.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě seskočí na podlahu. Dítě může seskočit snožmo nebo jednou nohou napřed, ale během skoku musí mít v určitém okamžiku obě nohy ve vzduchu.

Předchozí podobná položka: 78

82. Stojí samo na pravé noze

stoj

Pokud dítě získá bod za položku 72, administrujte ihned tuto položku.

Administrace: Postavte dítě tak, aby nemohlo dosáhnout na žádný předmět, kterého by se mohlo přidržovat. Požádejte dítě, aby zvedlo levou nohu.

Dítěti můžete zvednutí levé nohy předvést a řekněte mu přitom: „Vidíš moji botu? Ukaž mi tvoji botu“.

Pokud se dítě zdráhá, povzbudte je tím, že je požádáte, aby dalo nohu na nějaký předmět, který je před ním na podlaze.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě stojí samo na pravé noze alespoň 2s.

Předchozí podobná položka: 73

83. Stojí samo na levé noze

stoj

Pokud dítě získá bod za položku 73, administrujte ihned tuto položku.

Administrace: Postavte dítě tak, aby nemohlo dosáhnout na žádný předmět, kterého by se mohlo přidržovat. Požádejte dítě, aby zvedlo pravou nohu.

Dítěti můžete zvednutí pravé nohy předvést a přitom mu řekněte: „Vidíš moji botu? Ukaž mi svoji botu“.

Pokud se dítě zdráhá, povzbudte je tím, že je požádáte, aby se nohou dotklo nějakého předmětu, který je těsně před ním na podlaze.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě stojí samo na levé noze alespoň 2s.

Předchozí podobná položka: 82

84. Jde dopředu po čáře

stoj

(měřicí páska)

Administrace: Položte měřicí pásku na podlahu. Jděte dopředu po celé délce pásky malými krůčky, obě nohy držte na čáře a přitom řekněte: „Vidíš? Jdu po téhle čáře. Teď to udělej ty. Jdi oběma nohama po čáře. Přejdi celou tu čáru.“

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jde alespoň jednou nohou po čáře po celé její délce.

Pozn. k administraci: Bezprostředně po této položce administrujte položku 85 (Jde pozpátku blízko čáry).

Předchozí podobná položka: 77

85. Jde pozpátku blízko čáry

stoj

(měřicí páska)

Tuto položku administrujte ihned po položce 84.

Administrace: Položte měřicí pásku na podlahu. Jděte dozadu, po celé délce pásky malými krůčky, obě nohy přitom držte na čáře. Řekněte: „Vidíš? Jdu pozpátku po této čáře. Teď to udělej ty. Zůstaň oběma nohama na čáře. Přejdi celou tu čáru“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jde pozpátku blízko čáry (asi do 15 cm od měřicí pásky) po celé její délce.

86. Kývá nohou, aby koplo do míče

stoj

(míč)

Administrace: Položte míč před sebe na podlahu. Jemně kývněte nohou dozadu a pak dopředu, abyste kopli do míče. Vezměte míč a položte jej před dítě. Povzbudte dítě, aby koplo do míče, připomeňte mu, aby koplo jemně.

Tuto položku administrujte maximálně 3x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě udrží rovnováhu, když kývne nohou za sebe a pak ji dá dopředu, aby koplo do míče. Dítě nemusí do míče skutečně kopnout.

Předchozí podobná položka: 83

87. Přeskočí vzdálenost 10 cm

stoj

(měřicí páska)

Administrace: **Pokus 1.** Položte měřicí pásku na podlahu. Ukažte na začátek pásky a řekněte dítěti: „Postav se sem“ (ujistěte se, že dítě má nohy u sebe a stojí na začátku pásky)

„ a skoč co nejdál“.

Pokud dítě skočí, změřte vzdálenost od začátku pásky k té patě dítěte, která je blíž k začátku pásky. Tuto vzdálenost zapište do příslušného místa záznamního archu. Pak předložte pokus 2 a 3.

Pokud dítě neskočí, předvedte mu to maximálně 3x. Pokud ani tehdy dítě neskočí, položku ukončete.

Pokus 2 a 3. U každého pokusu řekněte: „Udělej to znovu. Ukaž mi, jak daleko dokážeš skočit“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě v kterémkoliv pokuse skočí alespoň 10 cm. Dítě může skočit sounož nebo jednou nohou napřed, ale musí mít v jednom okamžiku skoku obě nohy současně ve vzduchu.

Předchozí podobná položka: 78

88. Navlékne 3 korálky

sed

(2 tkaničky od bot

a 8 čtvercových korálků)

Upozornění: Dbejte na to, abyste zabránili dítěti vložit si korálky do úst.

Administrace: Udělejte uzel na jednom konci každé tkaničky a položte korálky na stůl. Na svoji tkaničku navlékněte 2 korálky. Pak dejte dítěti druhou tkaničku a 3 korálky. Dítěti řekněte: „Tady máš šňůrku. Dej korálky na šňůrku. Dej je tam všechny“.

Pokud dítě dá na šňůrku všechny 3 korálky, přistrčte zbývající 3 korálky k dítěti a řekněte: „Dej tam i tyhle. Dej je tam všechny“.

Pokud dítě přestane navlékat nebo sundává korálky před navlékáním dalších tří korálků, řekněte: „Dej tam ještě další korálky. Podívej, tyhle všechny tam můžeš dát“.

Do záznamního archu zapište počet korálků, které dítě navléklo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě navlékne alespoň 3 korálky na šňůrku kdykoliv během administrace položky.

89. Jde po špičkách 4 kroky

stoj

(měřicí páska)

Administrace: Položte měřicí pásku na podlahu. Jděte po špičkách po celé délce pásky a přitom dítěti řekněte: „Vidíš? Jdu po špičkách. Udělej to také. Jdi po špičkách přes celou tu čáru“.

Do záznamního archu zapište počet kroků, které dítě udělá.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě udělá alespoň 4 kroky bez toho, že by se dotklo patami podlahy, i když nezůstane na čáře.

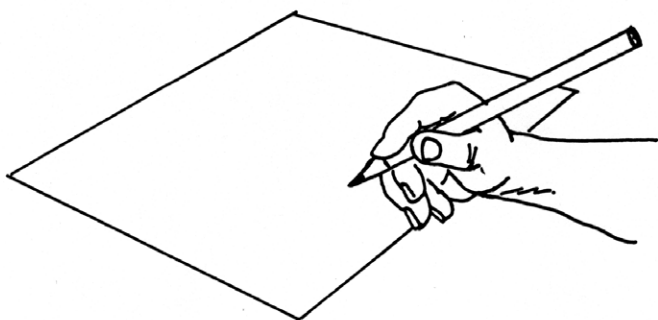
Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 99 (Jde po špičkách 2,7 metrů).

Předchozí podobná položka: 85

90. Uchopí tužku za nejbližší konec

sed

(tužka a list bílého papíru)



Administrace: viz položka 58

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě uchopí tužku v té třetině, která je nejbližší špičce (viz obr.).

Pozn. ke skórování: Z této administrace skórujte i výkon dítěte v položce 93 (Manipuluje tužkou v ruce).

Předchozí podobná položka: 74

91. Napodobuje pohyby ruky

sed

Administrace: Řekněte dítěti: „Budeme si hrát hru s rukama. Dívej se na mě“.

Tříkrát tleskněte rukama s pauzami asi 1 s mezi tlesknutími. Pak řekněte: „Teď jsi na řadě ty. Udělej to ty. Udělej totéž, co já“.

Pokud dítě reaguje správně, předložte pokusy 1-3.

Pokud dítě nereaguje správně, opakujte předvedení. Pak, bez ohledu na výkon dítěte, předložte pokusy 1-3, další pomoc již neposkytujte.

Pokus 1. Natáhněte ruce před sebe a dotkněte se na obou rukách ukazováčkem palce tak, aby vytvořily kroužek. Dejte ruce dolů a řekněte: „Teď to udělej ty“.

Pokus 2. Současně se dotkněte svojí pravou rukou pravého ucha a levou rukou levého ucha. Dejte ruce dolů a řekněte: „Teď to udělej ty“.

Pokus 3. Natáhněte ruce s otevřenými dlaněmi před sebe a opište jimi malý kroužek (obvod asi 15 cm), levou rukou pohybujte ve směru hodinových ručiček a pravou proti směru hodinových ručiček. Dejte ruce dolů a řekněte: „Teď to udělej ty“.

Do záznamního archu udělejte značku do políčka u každého pokusu, v němž dítě reagovalo správně.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě reaguje správně alespoň ve dvou z pokusů 1-3. Aby získalo bod v pokuse 3, musí udělat kruhové pohyby, ale nemusí pohybovat rukama ve stejném směru, jako vy při demonstraci.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 98 (Napodobuje postoj).

92. Rozlišuje tvary hmatem

sed

(2 kolíčky, 2 kostky, 2 čtvercové dílky z modré sady a zástěna)

Administrace: Položte si do klína 1 kolíček, 1 kostku a 1 čtvercový dílek tak, aby byly mimo zorné pole dítěte. Do horizontální řady z levé strany dítěte k pravé položte na stůl před dítě druhou kostku, kolíček a čtverec. Držte zástěnu kolmo a řekněte dítěti: „Polož ruku na stůl. Já tvoji ruku tímhle schovám“. (ukážte na zástěnu) „Pak ti dám hračku“.

Vedte dítě k tomu, aby položilo svoji ruku vedle předmětů. Postavte zástěnu přes paži dítěte asi 7,5 cm nad zápěstím tak, aby dítě nemohlo vidět, co mu dáváte do ruky. Vezměte si z klína kolíček a dejte ho dítěti do ruky. Nechte dítě s kolíčkem asi 2-3 s manipulovat. Pak si kolíček od dítěte vezměte, vraťte si ho do klína a odstraňte zástěnu. Řekněte: „Ukaž mi, kterou z nich jsem ti dal (a). Je úplně stejná, jako jedna z těchto“

(ukážte na kostku, kolíček a čtverec před dítětem), „která hračka to byla?“

Pokud dítě správně určí kolíček, opakujte tento postup s kostkou a s čtvercovým dílkem. Pokud dítě neurčí kolíček správně, ukažte na něj v řadě na stole a řekněte: „To je ten úplně stejný, jako jsem ti právě dal(a). Zkusme to znovu“.

Pak postup opakujte s kostkou a čtvercem, ale další pomoc již neposkytujte.

Do záznamního archu udělejte značku do políčka u každého předmětu, který dítě určilo správně (viz oddíly skórování u této položky).

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně určí (ukáže, pojmenuje nebo vám podá) alespoň 2 předměty.

93. Manipuluje tužkou v ruce

sed

(tužka a list bílého papíru)

Administrace: viz položka 58

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě zvedne tužku a pouze pomocí prstů upraví její polohu pro čmárání na papír.

Předchozí podobná položka: 90

94. Stoupá si III.

stoj

(podlaha pokrytá kobercem – není nutností)

Administrace: viz položka 59

Skórování: Bod přiznejte, pokud se dítě bez přetočení na bok nejprve posadí a pak vstane.

Předchozí podobná položka: 68

95. Jde do schodů, střídá nohy

stoj

(schody a jakákoliv hračka, která dítě zajímá)

Pokud dítě nezískalo bod za položku 80, neadministrujte ani nepřiznávejte bod za tuto položku.

Administrace: viz položka 80

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jde do schodů a střídá nohy při stoupání na každý následující schod. Bod nepřiznávejte, pokud dítě položí obě nohy na jeden schod nebo pokud se opírá o zeď nebo o zábradlí.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 108 (Jde se schodů, střídá nohy).

Předchozí podobná položka: 80

96. Obkresluje kruh

sed

(tužka a list bílého papíru)

Administrace: Položte papír na stůl před dítě . Na polovinu papíru nakreslete kruh a přitom dítěti řekněte: „Kreslím míč. Vidíš?“

Položte tužku na papír tak, aby špička směřovala od dítěte, a řekněte: „Nakresli míč jako já.“

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vytvoří jakoukoliv křivku, která není otevřená více než v 1/8 obvodu kruhu (obvod= 3,14x průměr) vypočteného z nejdelšího průměru.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 104 (Obkresluje znaménko plus).

97. Užívá koordinaci oko-ruka při házení kroužku

stoj

(tyčka, kolíčková deska a kroužek)

Administrace: Vložte tyčku do jedné z prostředních dírek kolíčkové desky a kolíčkovou desku položte na podlahu. Vedte dítě k tomu, aby se postavilo čelem ke kolíčkové desce asi 15 cm od ní. Postavte se vedle dítěte a předvedte upuštění kroužku na tyčku. Podejte kroužek dítěti a povzbudte je, aby upustilo kroužek na tyčku.

Tuto položku administrujte maximálně 3x.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě upustí kroužek na tyčku.

98. Napodobuje postoj

stoj

Tuto položku administrujte ihned po položce 91.

Administrace: Postavte dítě vedle sebe tak, abyste oba měli dost prostoru k volnému pohybu. Řekněte dítěti: „Budeme si hrát jinou hru. Chci, abys dělal(a) totéž, co já. Jsi připraven(a)?“

Položte si ruce na boky a předkloňte se v pase. Pak se opět narovnejte.

„Teď jsi na řadě ty. Teď to udělej ty. Udělej totéž, co já“.

Pokud dítě reaguje správně, předložte pokusy 1-3. Pokud dítě nereaguje správně, zopakujte předvedení. Pak, bez ohledu na výkon dítěte, předložte pokusy 1-3.

Pokus 1. Položte levou nohu před pravou, špičkou k patě a ruce držte upažené do stran ve výši ramen. Řekněte: „Teď jsi na řadě ty“.

Pokus 2. Položte si levou ruku na levý bok a nakloňte se doprava. Řekněte: „Teď jsi na řadě ty“.

Pokus 3. Zvedněte levou ruku nad hlavu a pravou ruku upažte do strany ve výši ramen. Řekněte: „Teď jsi na řadě ty“.

Do záznamního archu udělejte značku k políčku každého pokusu, v němž dítě reagovalo správně.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě reaguje správně alespoň ve 2 pokusech.

Předchozí podobná položka: 91

99. Jde po špičkách 2,7 m

stoj

(měřicí páska)

Administrace: Položte měřicí pásku na podlahu. Jděte po špičkách po celé délce pásky a řekněte přitom dítěti: „Vidiš, jdu po špičkách. Udělej to také. Jdi po špičkách po celé té čáře“.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jde po špičkách blízko čáry (asi do 15 cm od ní) po celé její délce.

Předchozí podobná položka: 89

100. Zastaví se z plného běhu

stoj

(měřicí páska)

Administrace: Položte měřicí pásku na podlahu. Postavte dítě na jeden konec pásky a řekněte mu: „Postav se sem a utíkej co nejrychleji až na konec té čáry. Pak se zastav co nejrychleji. Pamatuj si: „Utíkej až řeknu běž a zastav se na konci čáry. Teď běž!“

Tento postup představuje pokus 1.

Bez ohledu na výkon dítěte předložte pokusy 2 a 3, při každém pokuse řekněte: „Ještě jednou.“

Do záznamního archu запиšte u každého pokusu počet kroků, které dítě ještě udělá v okamžiku, kdy má zastavit.

Skórování: Bod přiznejte, pokud alespoň ve 2 pokusech dítě kontrolovaně zastaví maximálně 2 kroky od konce pásky na druhé straně naproti startu.

101. Zapne 1 knoflík

sed

(cvičný knoflík)

Administrace: Držte cvičný knoflík před dítětem. Zapněte jej a rozeptejte a přitom říkejte: „Vidíš ten knoflík Vidíš, jak se to dělá?“ Pak řekněte: „Zkus to. Zapni to“.

Držte dítěti látku a nechte je pracovat, dokud neuspěje nebo nedá najevo, že úkol dokončilo.

Pokud si dítě chce látku držet samo, dovolte mu to. Pokud je dítě zřetelně frustrováno, můžete mu pomoci, ale bod mu nepřiznávejte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě zapne knoflík.

102. Stojí samo na levé noze 4 s

stoj

Administrace: Postavte dítě tak, aby se nemohlo o nic opírat. Požádejte je, aby zvedlo pravou nohu. Můžete mu zvednutí pravé nohy ukázat a přitom dítěti řekněte: „Vidíš moji botu? Ukaž mi svou botu.“

Pokud se dítě zdráhá, požádejte je, aby dalo nohu na nějaký předmět, který je před ním na podlaze.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě stojí samo na levé noze alespoň 4 s.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 103 (Stojí samo na pravé noze 4 s).

Předchozí podobná položka: 83

103. Stojí samo na pravé noze 4 s

stoj

Administrujte tuto položku bezprostředně po položce 102.

Administrace: Postavte dítě tak, aby se nemohlo o nic opírat. Požádejte je, aby zvedlo levou nohu. Můžete mu zvednutí levé nohy ukázat a přitom dítěti řekněte: „Vidíš moji botu? Ukaž mi svou botu.“

Pokud se dítě zdráhá, požádejte je, aby dalo nohu na nějaký předmět, který je před ním na podlaze.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě stojí samo na pravé noze alespoň 4 s.

Předchozí podobná položka: 102

104. Obkresluje znaménko plus

sed

(tužka a list bílého papíru)

Tuto položku administrujte ihned po položce 96.

Administrace: Položte papír na stůl před dítě. Řekněte dítěti: „Nakreslím znaménko plus. Dívej se, co dělám.“

Nakreslete svislou čáru asi 5cm dlouhou a řekněte: „Nejdřív udělám čáru takhle.“

Pak nakreslete vodorovnou čáru asi 5 cm dlouhou, která půlí vertikální linii a řekněte: „Teď kreslím takovouto čáru. Je z toho znaménko plus. Teď to udělej ty.“

Položte tužku na papír tak, aby špička směřovala od dítěte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vytvoří dvě křížující se čáry, z nichž jedna je odchýlena maximálně 30° od horizontální a druhá 30° od vertikální linie. Čáry mohou být vlnité, ale ne lomené a mají se přetínat tak, aby vertikální linie zřetelně přesahovala nad i pod čáru horizontální.

Pozn. k administraci: Ihned po této položce administrujte položku 111 (Obkresluje čtverec).

Předchozí podobná položka: 96

105. Obtahuje tvary

sed

(záznamní arch a tužka)

Administrace: Záznamní arch pro obtahování tvarů položte na stůl před dítě. Řekněte: „Podívej, co dělám.“

Nakreslete čáru mezi dvojicí čar na horní straně papíru a řekněte přitom : „ Dělám čáru mezi tyto dvě čáry.“

Pak položte tužku na papír tak, aby špička směřovala od dítěte, a řekněte: „Teď ty udělej čáru mezi tyto čáry.“ a ukažte na druhou dvojici čar. „Pamatuj, drž se mezi těmi čarami.“

Bez ohledu na výkon dítěte předložte kruh, čtverec a kosočtverec, vždy obkreslení předvedte a říkejte: „Teď zkus toto. Pamatuj, drž se mezi čarami.“

Do záznamního archu udělejte značku do políčka pro každý tvar, který dítě správně obtáhne.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě správně obtáhne alespoň 2 tvary (kruh, čtverec, kosočtverec). Při správném obkreslení tvaru se nesmí čáry dotýkat ani přesahovat vnitřní ani vnější hranice předtištěného tvaru. Čára musí vypadat relativně plynulá, ale může být nerovná a utvořená z několika čar spojených dohromady.

Předchozí podobná položka: 104

106. Přeskočí přes provázek

stoj

(provázek)

Upozornění: Nedržte provázek tak napnutý, aby o něj dítě mohlo zakopnout.

Administrace: Připevněte jeden konec provázku 20cm nad podlahu za nohu stolu nebo křesla. Druhý konec provázku držte volně tak, aby střední část šňůry byla asi 5cm nad podlahou. Povzbudte dítě, aby přeskočilo přes provázek tak, aby mělo současně obě nohy ve vzduchu. Pokud je to nutné, připevněte volný konec provázku k noze židle nebo k jinému pevnému předmětu a předvedte dítěti, jak má provázek přeskočit.

Pokud dítě přeskočí provázek bez toho, že by se ho dotklo, zvedněte ho asi o 5 cm. Po každém úspěšném pokuse pokračujte zvednutím provázku asi o 5 cm. Nepřesáhněte 20 cm.

Předložte maximálně 2 pokusy na každé výšce. Položku ukončete, pokud dítě neuspěje alespoň v 1 z obou pokusů.

V záznamním archu zaškrtněte číslo každého pokusu, v němž dítě přeskočilo provázek, aniž by se ho dotklo.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě přeskochí provázek bez dotyku ve výšce 20 cm. Dítě může skočit i jednou nohou napřed, pokud má v některém okamžiku skoku obě nohy ve vzduchu najednou.

Předchozí podobná položka: 87

107. Poskočí 2x na jedné noze

stoj

(měřicí páska)

Administrace: Položte měřicí pásku na podlahu a postavte se na její začátek. Přeskákejte po jedné noze přes celou délku pásy. Řekněte: „Vidíš? Skáču po jedné noze. Udělej to také.“

Pokud se dítě nepokusí poskakovat, povzbudte je slovy, aby skákalo.

Do záznamního archu запиšte počet poskoků, které dítě udělá.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě poskočí na jedné noze alespoň 2x.

Pozn. ke skórování: Z této administrace můžete skórovat i výkon dítěte v položce 110 (Poskakuje 1,5 m).

Předchozí podobná položka: 103

108. Jde se schodů, střídá nohy

stoj

(schody a jakákoliv hračka, která dítě zajímá)

Tuto položku administrujte ihned po položce 95 (Jde do schodů, střídá nohy).

Administrace: Položte hračku na podlahu k patě schodů. Pak dítěti řekněte: „Jdi se schodů a vezmi si hračku. Zkus se nedržet.“

Stůjte blízko u dítěte pro případ, že by ztratilo rovnováhu, ale za ruku je nedržte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě jde se schodů a střídá nohy, když je pokládá na každý následující schod. Bod nepřiznávejte,

pokud dítě nohy přisouvá nebo pokud se opírá o zeď nebo o zábradlí.

Předchozí podobná položka: 95

109. Přeskočí vzdálenost 60 cm

stoj

(měřicí páska)

Administrace: viz položka 87

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě skočí alespoň 60 cm v kterémkoliv z pokusů. Dítě může skočit snožmo nebo jednou nohou napřed, pokud během skoku má v některém okamžiku obě nohy současně ve vzduchu.

Předchozí podobná položka: 106

110. Poskakuje 1,5 m

stoj

(měřicí páska)

Administrace: viz položka 107

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě skáče po jedné noze do vzdálenosti nejméně 1,5m.

Předchozí podobná položka: 107

111. Obkresluje čtverec

sed

(tužka a list bílého papíru)

Administrace: Položte papír na stůl před dítě. Řekněte dítěti: „Nakreslím čtverec. Dívej se, co dělám.“

Nakreslete jednu svislou čáru asi 5cm dlouhou a řekněte: „Nejdřív udělám čáru tímto směrem.“

Pak pokračujte nakreslením 3 rovných čar stejné délky, které vytvoří čtverec. Pokaždé, když děláte čáru, říkejte: „Teď nakreslím čáru tímto směrem.“

Když nakreslíte čtverec, řekněte: „Vidíš? Ty čáry tvoří čtverec. Jsou spojené ve všech čtyřech rozích.“

(Ukažte na všechny rohy).

„Teď nakresli čtverec ty.“

Položte tužku na papír tak, aby špička směřovala od dítěte.

Skórování: Bod přiznejte, pokud dítě vytvoří tvar, který má 4 strany a mezery v rozích nejsou větší než 0,6cm. Nejdelší strana nesmí být delší než dvojnásobek délky nejkratší strany. Čáry tvořící strany mohou být nerovné, ale nesmí být lomené.

Předchozí podobná položka: 105

4.3. Škála chování (položky 1 – 30)

Informace pro hodnocení položky 1 a 2 musíte získat od pečovatele při dokončení vyšetření.

1. Hodnocení chování dítěte rodiči 1-42 měs.

Zeptejte se pečovatele: „Jak typické bylo chování Vašeho dítěte? Hrál(a) si /jméno dítěte/ tak jako obvykle? Byl(a) tak spokojený(á) nebo rozrušený(á) jako obvykle?“

Stejně bdělý(á) a aktivní jako obvykle?“

Skórování:

| | |
|--|---|
| Velmi netypické; pečovatel nikdy neviděl tento typ chování | 1 |
| Převážně atypické | 2 |
| Trochu atypické; pečovatel občas tento typ chování pozoroval | 3 |
| Typické | 4 |
| Velmi typické; pečovatel vždy pozoruje tento typ chování | 5 |

2. Hodnocení adekvátnosti výkonu dítěte rodiči 1-42 měs.

Zeptejte se pečovatele: „Myslíte, že /jméno dítěte/ podávalo tak dobré výkony, jak mohlo?“

Viděl jste /jméno dítěte/ podávat lepší nebo horší výkony v podobných úkolech, jaké jsme zkoušeli tady?“

Skórování:

| | |
|---|---|
| Špatný ukazatel optimálního výkonu; dítě vždy zvládá podobné úkoly o mnoho lépe | 1 |
| Stěží adekvátní (zvládá podobné úkoly o něco lépe) | 2 |

| | |
|--|---|
| Adekvátní; dítě v průměru zvládalo úkoly dobře | 3 |
| Dobrý; (dítě zde zvládalo úkoly spíše lépe) | 4 |
| Vynikající; dítě nikdy zatím nezvládalo úkoly lépe | 5 |

Po odchodu pečovatele proveďte posouzení dítěte ve všech položkách chování vztahujících se k věku dítěte. Své posouzení založte na pozorování dítěte v průběhu mentální a motorické škály. Zaškrtněte jeden ze skórů 1-5, který nejlépe vystihuje typické chování dítěte v průběhu testového sezení.

3. Převažující stav 1 - 12 měs.

Stav dítěte, který převažuje v průběhu testového sezení. Stav se pohybuje od dřimoty nebo ospalosti k bdělosti a čilosti.

Skórování:

| | |
|---|---|
| Ospalé nebo spí | 1 |
| Převážně ospalé; několik chviliek bdělé | 2 |
| Ospalé polovinu doby; bdělé a čilé polovinu doby | 3 |
| Převážně bdělé a čilé; několik chviliek ospalosti | 4 |
| Bdělé a čilé stále | 5 |

4. Labilita stavu 1 - 12 měs.

Zda se stav dítěte v průběhu vyšetření mění nebo zda jeden ze stavů převažuje. Např. dítě může kolísat mezi ospalostí/spánkem a bdělostí/čilostí nebo dítě může být ospalé na počátku vyšetření, ale stává se bdělým později v průběhu vyšetření. Naopak může dítě zůstat po celou dobu vyšetření bdělé a čilé nebo ospalé.

Skórování:

| | |
|--|----------|
| Stálé změny ze stavu ospalosti nebo spánku do bdělého stavu..... | 1 |
| Časté změny ze stavu ospalosti nebo spánku do bdělého stavu | 2 |
| Několik změn ze stavu ospalosti nebo spánku do bdělého stavu | 3 |
| Jedna nebo dvě změny ze stavu ospalosti nebo spánku do bdělého stavu | 4 |
| Trvale stav ospalosti nebo bdění..... | 5 |

5. Pozitivní emoce

1 - 42 měs.

Míra, v níž dítě dává najevo pozitivní emoce v reakci na testový materiál nebo na vyšetřujícího či pečovatele. Pozitivní emoce zahrnují úsměvy, smích nebo zvuky, které jsou vnímány jako projev excitace, štěstí nebo radosti. Posouzení se vztahuje jak k délce trvání, tak i k intenzitě emocí.

Skórování:

| | |
|---|----------|
| Žádné pozitivní emoce | 1 |
| Jednou nebo dvakrát krátce pozitivní emoce | 2 |
| Třikrát nebo vícekrát krátce pozitivní emoce | 3 |
| Jednou nebo dvakrát intenzivní, zesílené nebo prodloužené pozitivní emoce | 4 |
| Třikrát nebo vícekrát intenzivní, zesílené nebo prodloužené pozitivní emoce | 5 |

6. Negativní emoce

1 - 42 měs.

Míra, v níž dítě dává najevo negativní emoce v reakci na testový materiál nebo na vyšetřujícího či pečovatele. Negativní emoce zahrnují fňukání, špulení rtů, kňourání, pláč a vokální nebo tělesný výraz bolesti. Posouzení se vztahuje jak k délce trvání, tak i k intenzitě emocí.

Skórování:

| | |
|---|----------|
| Třikrát nebo vícekrát intenzivní, zesílené nebo prodloužené negativní emoce | 1 |
| Jednou nebo dvakrát intenzivní, zesílené nebo prodloužené negativní emoce | 2 |
| Třikrát nebo vícekrát krátce negativní emoce | 3 |
| Jednou nebo dvakrát krátce negativní emoce | 4 |
| Žádné negativní emoce | 5 |

7. Uklidnitelnost při rozrušení

1 - 42 měs.

Množství vnější pomoci potřebné k uklidnění dítěte, když se dítě rozruší. Pokud se dítě během vyšetření nerozruší, zeptejte se pečovatele na uklidnitelnost dítěte v podobných situacích, které zahrnují různé interakce s cizími lidmi, a na tomto základě určit nejlépe vystihující hodnotu.

Skórování:

| | |
|--|----------|
| Nelze je uklidnit | 1 |
| Uklidní se jen při tělesném utišování (např.držení, hlazení) | 2 |
| Uklidní se podáním žádané hračky nebo předmětu | 3 |
| Uklidní se když na ně dospělý mluví | 4 |
| Není nutná vnější pomoc k uklidnění .. | 5 |

8. Přecitlivělost na testový materiál a podněty

1 - 42 měs.

Dráždivost dítěte nebo jeho citlivost na podněty vycházející z testového materiálu, z prostředí (např. osvětlení, zvuky v pozadí) nebo od vás či od pečovatele při interakci s dítětem. Dispozice nebo organizace chování precitlivělého dítěte může být tak narušena vjemy a zvuky v testové situaci, že dítě není schopné soustředit se na úkoly. Méně sensitivní dítě může negativně reagovat na jeden nebo 2 typy podnětů, může projevat mírnou reakci na některé podněty nebo nemusí být podněty rušeno vůbec.

Skórování:

| | |
|--|---|
| Trvale precitlivělé, precitlivělost ruší vyšetření | 1 |
| Většinou precitlivělé; v jednom nebo dvou případech se vrací k testovým úkolům | 2 |
| Občas precitlivělé | 3 |
| Většinou reaguje přiměřeně, zřídka precitlivělé | 4 |
| Po celou dobu reaguje přiměřeně | 5 |

9. Energie

1 - 42 měs.

Chování, které je aktivní, živé nebo výrazné.

Skórování:

| | |
|--|---|
| Trvale mu chybí oživení či energie, je unavené a „bez života“ | 1 |
| Většinou unavené a „bez života“, jedna nebo dvě chvilky oživení či energie | 2 |
| Živé polovinu doby; unavené a „bez života“ polovinu doby | 3 |
| Většinou doby živé; jedna nebo dvě chvíle, kdy je unavené a „bez života“ ... | 4 |
| Trvale živé | 5 |

10. Přizpůsobení změnám v testovém materiálu

1 - 42 měs.

Schopnost dítěte opakovaně se vzdát materiálu užitého pro jednu položku a přijmout materiál pro položku další. Dítě, pro které jsou tyto změny obtížné, může být v různé míře zneklidněno, když se examinátor snaží přimět je, aby se materiálu vzdalo. Dítě, které snadno přechází od jednoho materiálu k druhému, bude projevat zájem o nový materiál, i když bylo hrou se starým zaujato a snadno se předchozího vzdává při nabídnutí nového.

Skórování:

| | |
|---|---|
| Trvale odmítá vzdát se testového materiálu nebo odmítá přijmout nový materiál | 1 |
| Většinou odmítá vzdát se testového materiálu nebo přijmout nový materiál; jednu nebo dvě změny přijalo snadno | 2 |
| Změny přijímá špatně polovinu doby; snadno přijímá změny polovinu doby ... | 3 |
| Většinou se vzdává materiálu a přijímá nový; jednu nebo dvě změny přijímá špatně | 4 |
| Vždy se vzdává materiálu a přijímá nový dobře | 5 |

11. Zájem o testový materiál a podněty

1 - 42 měs.

Míra zájmu, který projevuje dítě o podněty nebo o materiál. Nejde o míru zaujetí, vytrvalosti nebo celkové pozornosti, které dítě o materiály projevuje, ale spíše o stupeň počátečního zaměření na materiál nebo na vyšetřujícího v průběhu administrace každé položky.

Skórování:

| | |
|------------------------------------|---|
| Bez zájmu | 1 |
| Jeden nebo dva projevy zájmu | 2 |
| Střední zájem | 3 |
| Častý zájem | 4 |
| Trvalý zájem | 5 |

12. Iniciativa u úkolů

6 - 42 měs.

Rozsah, v němž je dítě iniciativní při exploraci materiálů nebo prostředí.

Skórování:

| | |
|--|---|
| Po celou dobu neprojevuje žádnou iniciativu | 1 |
| Většinou neprojevuje žádnou iniciativu; jeden nebo dva případy, kdy je iniciativní | 2 |
| Iniciativu projevuje polovinu doby | 3 |
| Většinou iniciativní; jeden nebo dva případy, kdy je bez iniciativy | 4 |
| Trvale projevuje iniciativu | 5 |

13. Explorace předmětů a okolí

1 - 42 měs.

Míra, v níž dítě aktivně vyhledává nové aspekty předmětů nebo prostředí; zahrnuje vizuální, sluchovou i taktilní exploraci.

Skórování:

| | |
|--|---|
| Neexploruje | 1 |
| Jeden nebo dva případy explorace | 2 |
| Střední explorace | 3 |
| Častá explorace | 4 |
| Stálá explorace | 5 |

14. Pozornost k úkolům

6 - 42 měs.

Míra, v níž dítě zůstává soustředěné na úkoly předkládané vyšetřujícím; jinými slovy stupeň, v němž dítě udržuje zájem o úkoly.

Skórování:

| | |
|---|---|
| Trvale nezaměřené na úkol, nesleduje úkol | 1 |
| Většinou nezaměřené na úkol; pozorné k úkolu v jednom nebo dvou případech | 2 |
| Polovinu doby nesoustředěné k úkolům | 3 |
| Převážně pozorné; jeden nebo dva odklony pozornosti | 4 |
| Trvale pozorné | 5 |

15. Vytrvalost ve snaze splnit úkoly

6 - 42 měs.

Stupeň, v němž dítě setrvává u úkolů při pokusech o jejich splnění. Vytrvalost je nutné odlišit od perseverace, při níž dítě opakuje části úkolu bez snahy o dokončení celého úkolu.

Skórování:

| | |
|---|---|
| Po celou dobu mu chybí vytrvalost | 1 |
| Většinou není vytrvalé; jeden nebo dva případy, kdy vytrvalé je | 2 |
| Vytrvalost mu chybí polovinu doby | 3 |
| Většinou vytrvalé; v jednom či dvou případech mu vytrvalost chybí | 4 |
| Po celou dobu vytrvalé | 5 |

16. Zaujetí pro úkoly

6 - 42 měs.

Stupeň, v němž dítě dává najevo hluboké soustředění k materiálům nebo úkolům spojené se vzrušením nebo radostí.

Skórování:

| | |
|--|---|
| Trvale bez zaujetí; nedává najevo žádný zvláštní zájem při sledování úkolů | 1 |
| Většinou bez zaujetí; zaujato v jednom nebo ve dvou případech | 2 |
| Bez zaujetí polovinu doby | 3 |
| Většinou zaujato; bez zájmu v jednom nebo ve dvou případech | 4 |
| Trvale zaujaté | 5 |

17. Bázlivost

6 - 42 měs.

Míra, v níž dítě dává najevo strach z examinátora, když s ním examinátor navazuje tělesný nebo sociální kontakt nebo když mu předkládá materiál. Bázlivé dítě se může např. schovávat za pečovatele, strkat hlavu pečovateli do klína nebo se dokonce ostýchá vstoupit do místnosti s vyšetřujícím. Méně bázlivé dítě může projevovat strach jen pokud se vyšetřující příliš přiblíží.

Skórování:

| | |
|--|---|
| Trvale bázlivé; nikdy nedává najevo důvěru | 1 |
| Většinou bázlivé; důvěřuje v jednom nebo ve dvou případech | 2 |
| Bázlivé polovinu doby; důvěřivé polovinu doby | 3 |
| Většinou důvěřivé; jeden nebo dva případy strachu | 4 |
| Trvale důvěřivé, bez známek strachu | 5 |

18. Frustrace z neschopnosti

splnit úkoly

6 - 42 měs.

Do jaké míry je dítě frustrováno, když není schopno porozumět úkolu nebo ho splnit.

Skórování:

| | |
|--|---|
| Vždy je nedokončením frustrováno | 1 |
| Většinou dochází k frustraci | 2 |
| Občas dochází k frustraci | 3 |
| Zřídka dochází k frustraci | 4 |
| Nikdy nedochází k frustraci | 5 |

19. Orientace na vyšetřujícího

1 - 42 měs.

Stupeň, v němž vás dítě přijímá v době od příchodu na místo vyšetření až do jeho odchodu. Responzivní dítě přijímá vaši přítomnost i vaše kontakty s ním. Vyhýbavé (avoidant) dítě může odvracet obličej

nebo zavírat oči, když s ním vstupujete do kontaktu nebo když mu předkládáte testový materiál. Vzduřující (resistant) dítě vás může odstrkovat, když se ho dotýkáte nebo je držíte, nebo ztuhne nebo se prohýbá v zádech, když ho držíte. Vzduřující dítě může také odstrkovat testový materiál, který mu předkládáte.

Skórování:

| | |
|---|---|
| Trvale se vyhýbá nebo vzduří, nikdy na vyšetřujícího nereaguje..... | 1 |
| Většinou se vyhýbá nebo vzduří; jednou nebo dvakrát zareaguje | 2 |
| Vyhýbá se nebo vzduří polovinu doby; reaguje polovinu doby | 3 |
| Většinou reaguje; jeden nebo dva případy, kdy se vyhýbá nebo vzduří | 4 |
| Trvale reaguje; nikdy se nevyhýbá ani nevzduří | 5 |

20. Sociální zaujetí

6 - 42 měs.

Stupeň, v němž se dítě záměrně pokouší vás nebo pečovatele zapojit do sociální interakce. Dítě při iniciaci interakce může ale nemusí používat jakýkoliv materiál.

Skórování:

| | |
|--|---|
| Nepokouší se o sociální interakci | 1 |
| Jeden nebo dva pokusy o sociální interakci | 2 |
| Několik pokusů o sociální interakci | 3 |
| Mnoho pokusů o sociální interakci | 4 |
| Stále se snaží o sociální interakci | 5 |

21. Spolupráce

6 - 42 měs.

Stupeň, v němž dítě reaguje na vaše pokyny k provádění úkolů.

Skórování:

Vždy odmítá návrhy nebo požadavky ... **1**

Většinou odmítá návrhy nebo požadavky, jeden nebo dva případy spolupráce **2**

Odmítá návrhy nebo požadavky polovinu doby, spolupracuje polovinu doby **3**

Většinou spolupracuje; jeden nebo dva případy odmítá **4**

Po celou dobu spolupracuje **5**

22. Hrubá motorika potřebná

k zvládnutí úkolů

1 - 42 měs.

Přiměřenost pohybů a koordinace rukou, nohou a trupu dítěte v reakci na požadavky jednotlivých úkolů.

Skórování:

Trvale nepřiměřená **1**

Většinou nepřiměřená; jeden nebo dva případy přiměřených pohybů **2**

Nepřiměřená polovinu doby; přiměřená polovinu doby **3**

Většinou přiměřená, jeden nebo dva případy, kdy je nepřiměřená **4**

Trvale přiměřená **5**

23. Jemná motorika potřebná

k zvládnutí úkolů

6 - 42 měs.

Přiměřenost pohybů a koordinace rukou a prstů dítěte v reakci na požadavky jednotlivých úkolů.

Skórování:

Trvale nepřiměřená **1**

Většinou nepřiměřená; jeden nebo dva případy přiměřených pohybů **2**

Nepřiměřená polovinu doby;

přiměřená polovinu doby **3**

Většinou přiměřená; jeden nebo dva případy, kdy je nepřiměřená **4**

Trvale přiměřená **5**

24. Řízení pohybů

1 - 42 měs.

Způsob, jakým dítě zvládá své pohyby i polohy, když je uvolněné, když mění polohu nebo se za něčím pohybuje.

Skórování:

Trvale trhavé nebo neobratné **1**

Většinou trhavé nebo neobratné **2**

Trhavé nebo neobratné polovinu doby; plynulé nebo koordinované polovinu doby **3**

Většinou plynulé a koordinované **4**

Trvale plynulé a koordinované **5**

25. Hypotonie

1 - 42 měs.

Snížené svalové napětí, které se projevuje v pohybech dítěte. Snížené svalové napětí může být omezeno jen na určité části těla.

Skórování:

Trvale hypotonické, jako hadrová panenka **1**

Většinou hypotonické; jeden nebo dva případy normálního svalového napětí **2**

Hypotonické polovinu doby; normální svalové napětí polovinu doby **3**

Většinou normální svalový tonus; jeden nebo dva případy hypotonie **4**

Bez hypotonie **5**

26. Hypertonie

1 - 42 měs.

Svalová tuhost nebo staženost, která se projevuje v pohybech dítěte. Tuhost nebo staženost může být omezena jen na určité části těla.

Skórování:

| | |
|---|---|
| Trvale hypertonické; svaly jsou tuhé a stažené..... | 1 |
| Většinou hypertonické; jeden nebo dva případy normálního svalového napětí | 2 |
| Hypertonické polovinu doby; normální svalové napětí polovinu doby | 3 |
| Většinou normální svalový tonus; jeden nebo dva případy hypertonie | 4 |
| Bez hypertonie | 5 |

27. Třesy

1 - 42 měs.

Třesy v pohybech dítěte. Třesy se mohou jevit jako intermitentní spastické pohyby svalů nebo trvalé chvění končetin nebo jiných částí těla.

Skórování:

| | |
|--------------|---|
| Trvale | 1 |
| Časté | 2 |
| Občas | 3 |
| Zřídka | 4 |
| Žádné | 5 |

28. Pomalé a časově zpožděné pohyby

1 - 42 měs.

Pohyby, které se jeví jako zpomalené nebo zpožděné v čase. Tato položka se vztahuje i ke kvalitě pohybu a množství času, který dítěti zabere pohyb směrem k testovým materiálům nebo aby změnilo polohu.

Skórování:

| | |
|---|---|
| Trvale pomalé a s latencemi | 1 |
| Většinou pomalé a s latencemi; jeden nebo dva případy, kdy je pohyb načasováním i tempem přiměřený | 2 |
| Pomalé a zpožděné polovinu doby; načasováním i tempem přiměřené polovinu doby | 3 |
| Většinou načasováním i tempem přiměřené; jeden nebo dva případy, kdy jsou pohyby pomalé a s latencemi | 4 |
| Trvale přiměřené načasováním i tempem | 5 |

29. Prudké, „zbrklé“ pohyby

1 - 42 měs.

Pohyby, které se jeví jako nadměrně rychlé nebo chaotické. Tato položka se vztahuje ke kvalitě pohybu a množství času, který dítěti zabere pohyb směrem k testovým materiálům nebo aby změnilo polohu.

Skórování:

| | |
|---|---|
| Trvale prudké, zbrklé | 1 |
| Většinou prudké, zbrklé; jeden nebo dva případy, kdy je pohyb načasováním i tempem přiměřený..... | 2 |
| Prudké, zbrklé polovinu doby; načasováním i tempem přiměřené polovinu doby | 3 |
| Většinou načasováním i tempem přiměřené; jeden nebo dva případy prudkých, zbrklých pohybů | 4 |
| Trvale přiměřené načasováním i tempem | 5 |

30. Hyperaktivita

6 - 42 měs.

Nadměrná úroveň pohybové aktivity. Hyperaktivní dítě se může kroutit nebo kopat nohama, starší dítě může poskakovat na křesle nebo pobíhat okolo během administrace jednotlivých položek.

Skórování:

Trvale hyperaktivní; neposedné, pohybově neklidné..... **1**

Většinou hyperaktivní; jeden nebo dva případy přiměřené úrovně pohybové aktivity..... **2**

Hyperaktivní polovinu doby; přiměřená pohybová aktivita polovinu doby **3**

Většinou není hyperaktivní; jeden nebo dva případy hyperaktivity..... **4**

Trvale bez hyperaktivity; nikdy se nevrtil, není pohybově neklidné **5**

5. ČESKÁ STANDARDIZACE

5.1. Zácvič a shoda vyšetřujících psychologů

Psychologové, kteří se účastnili české standardizace vývojových škál Bayleyové měli dokončené vysokoškolské studium psychologie a určitou praxi s vyšetřováním malých dětí. Většina však neměla zkušenost s vyšetřováním dětí v prvních měsících života ani s uvedenou metodou. Proto jsme nejdříve přistoupili k jejich školení o metodě Bayleyové BSID-II a k zácvičování v testování vývoje dětí nejranějšího věku. Celý tým (9 psychologů z Čech a 6 psychologů z Moravy) se scházel opakovaně na pracovních schůzkách v Ústavu pro péči o matku a dítě v Praze, kde školení probíhala. Základním úkolem bylo zajistit, aby psychologové, kteří se na studii podíleli, byli nejen dostatečně zacvičeni v práci s testem BSID-II, ale abychom též docílili shody při hodnocení výkonů jednotlivých dětí a nepodléhali různým chybám v posuzování.

K posouzení shody mezi jednotlivými psychology jsme vybrali videozáznam vyšetření dítěte ve věku 1 měsíce a ve věku 5 měsíců. Tyto věkové úrovně jsme zvolili proto, že psychologické vyšetřování nejmenších dětí je pro malou stabilitu jejich chování značně obtížné. Videozáznamy posuzovali všichni zúčastnění psychologové samostatně, nezávisle na sobě. Tyto výsledky byly statisticky zhodnoceny a znovu probírány.

Pro stanovení shody mezi posuzovateli jsme hledali vhodnou míru shody mezi větším počtem posuzovatelů. Jelikož se posuzoval vždy větší počet položek, nebylo možno se vyhnout jisté závislosti, která mezi položkami nutně existuje. Na toto riziko jsme se při přípravě posuzovatelů zaměřili

(efekt prvního dojmu, navázaného kontaktu aj., viz též Břicháček, 1977).

Při sledování výkonu dětí v mentální a motorické škále jsme se soustředili na zjištění, zda úkol dítě splnilo či nikoliv. Pro numerické stanovení míry shody jsme volili techniku navrženou Fleissem (1971), která je jistou formou rozšíření Cohenova indexu kappa (1960) a v úvahu jsme ještě brali studii Cartwrighta (1956). Došli jsme k následujícím závěrům:

U posouzení dítěte ve věku 1 měsíce byla shoda mezi posuzovateli v mentální škále na hladině

$k=0,857$ a v motorické škále na hladině $k=0,802$. Při posouzení dítěte ve věku 5 měsíců byla v mentální škále shoda analogická jako u dítěte v 1. měsíci: $k=0,851$ a u motorické škály byla zjištěna hodnota ještě vyšší než v 1. měsíci, a to $k=0,926$. I když Fleissova technika není přesně tabulována co do hodnoty statistické významnosti, je zřejmé, že námi zjištěné hodnoty shody jsou velmi vysoké a zcela uspokojující.

Při posuzování chování dětí byla situace poněkud složitější, protože posuzovatelé hodnotili děti na pětibodové škále. Používají se poněkud složitější výpočty a zjištěné hodnoty se převádějí vedle techniky navržené Fleissem na klasické hodnoty „z“. V našem případě hodnota „z“ při posuzování dítěte ve věku 5 měsíců činila $z=10,34$ (při $k=0,417$ a varianci 0,0403) a ve věku 1 měsíce byla hodnota $z=18,21$ (při hodnotě $k=0,312$ a varianci 0,0381). Soudíme proto, že mezi posuzovateli, kteří byli vesměs zkušenými psychologové, pracující v dětských zařízeních, byla dobrá shoda.

5.2. Výběr dětí do studie

Postup při náboru dětí do studie přinesl řadu komplikací. Po konzultacích s právníky, jak v ÚPMD, tak na Úřadu pro ochranu osobních údajů v Praze, jsme museli volit postup, kdy jsme byli odkázáni na dobrovolné přihlášení rodičů s dítětem do studie, aniž jsme měli většinou předem informace o některých charakteristikách dítěte a rodičů.

Nábor dětí do studie se ponejvíce uskutečňoval na odděleních zdravých novorozenců, pomocí informačních letáků, které zde byly k dispozici, ojediněle pak na základě ústních informací o projektu, které psycholog sděloval matkám přímo v porodnici. Pro nábor starších dětí byla využívána i jiná zařízení, jako např. mateřské kluby, mateřské školy apod., přičemž formy „oslovení“ rodičů byly stejné.

V případě, že se rodiče rozhodli na základě podaných informací účastnit se svým dítětem dané studie, vyplnili přihlášku, na jejímž základě pak byli zváni na vyšetření. Zároveň podepisovali „informovaný souhlas“ se zpracováním získaných dat z vyšetření dítěte a z anamnestických údajů, které jsme obdrželi během rozhovoru s rodiči.

Do informačních letáků pro rodiče jsme zařadili alespoň některá kritéria výběru dětí: požadovali jsme děti narozené jako zdravé, donošené, z jednočetných těhotenství a české národnosti. Jelikož velká část dětí byla vyšetřována opakovaně v určitých časových intervalech (jak o tom budeme hovořit dále), vyskytly se i ojedinělé případy, kdy se teprve v průběhu vývoje dítěte objevily závažnější zdravotní komplikace, které mohly ovlivnit jeho psychomotorický vývoj. Všechny tyto děti byly sice dále sledovány, ale do standardizačního souboru zdravých

dětí nebyly zařazeny. Počet vyšetřených dětí a počet provedených vyšetření byl tudíž ve skutečnosti vyšší, než je počet dětí a počet vyšetření analyzovaný v této studii.

5.3. Charakteristika souboru

Při sestavování souboru jsme použili stejný postup jaký je popsán v manuálu Bayleyové. V souboru je zastoupeno 17 věkových skupin, pokrývajících věkové rozmezí od 1. do 42. měsíce. V první polovině 1. roku života, kdy dochází k velice rychlým vývojovým změnám, se provádí vyšetření

Tabulka 5.1 Průměrný věk dětí při vyšetření v jednotlivých věkových obdobích

| Věkové období (měsíce) | Průměrný věk (ve dnech) | Průměrný věk (měsíce +dny) | SD (ve dnech) |
|----------------------------------|-----------------------------------|--------------------------------------|-------------------------|
| 1 | 32,7 | 1 + 2,7 | 3,3 |
| 2 | 61,8 | 2 + 1,8 | 4,0 |
| 3 | 91,7 | 3 + 1,7 | 3,2 |
| 4 | 122,7 | 4 + 2,7 | 3,4 |
| 5 | 152,0 | 5 + 2,0 | 3,8 |
| 6 | 182,1 | 6 + 2,1 | 3,6 |
| 8 | 243,5 | 8 + 3,5 | 5,2 |
| 10 | 302,0 | 10 + 2,0 | 4,9 |
| 12 | 369,0 | 12 + 4,0 | 6,1 |
| 15 | 458,8 | 15 + 3,8 | 6,3 |
| 18 | 551,2 | 18 + 6,2 | 7,1 |
| 21 | 638,9 | 21 + 3,9 | 7,4 |
| 24 | 732,4 | 24 + 2,4 | 7,9 |
| 27 | 825,4 | 27 + 5,4 | 6,9 |
| 30 | 915,1 | 30 + 5,1 | 8,5 |
| 36 | 1098,3 | 36 + 3,3 | 10,2 |
| 42 | 1278,1 | 42 + 3,1 | 9,0 |

v každém měsíci, tj. v 1., 2., 3., 4., 5. a 6. měsíci. V druhé polovině prvního roku – v každém druhém měsíci, tj. v 8., 10. a 12. měsíci. Dále je doporučeno vyšetřovat ve tříměsíčních intervalech: v 15., 18., 21., 24., 27., a 30. měsíci. Poslední dvě vyšetření jsou provedena ve 36. a 42. měsíci života. Věkové rozpětí pro vyšetřování dětí ve věku 1 až 5 měsíců je udáváno v originálním manuálu \pm 1 týden a pro děti ve věku od 6 do 18 měsíců \pm 2 týdny. Pro věk 21 až 42 měsíců je to pak věkové rozmezí \pm 3 týdny. Jaký byl průměrný věk námi vyšetřených dětí v každém věkovém období uvádí tabulka 5.1.

V každém věkovém období bylo při standardizaci metody na americké populaci vyšetřeno 100 dětí – polovina chlapců a polovina děvčat, což představuje provést nejméně 1700 vyšetření. V naší studii jsme se snažili dodržovat stejná pravidla popsána v originálním manuálu. Každý z vyšetřujících psychologů měl vyšetřit děti ze všech 17 věkových období. Vzhledem k časovému omezení projektu jsme zvolili kombinaci průřezového a longitudinálního postupu při vyšetřování souboru dětí. Soubor jsme rozdělili do 5 skupin, v nichž probíhala vyšetřování ve věkových obdobích popsaných v tabulce 5.2.

Tabulka 5.2 Vytvoření skupin a jejich vyšetřování v různém věkovém období

| Věk při vyšetření (v měsících) | | | | | | |
|-----------------------------------|---|---|---|----|----|----|
| | 1 | 4 | 8 | 12 | 18 | 24 |
| I. skupina | | | | | | |
| II. skupina | | | | | | |
| III. skupina | | | | | | |
| IV. skupina | | | | | | |
| V. skupina | | | | | | |

Odstupy mezi opakovanými vyšetřeními byly v nejranějším věku minimálně tříměsíční a s postupujícím věkem se dále zvětšovaly, aby nedocházelo k překrývání položek v za sebou následujících vyšetřeních, což by mohlo vést k nácvičku položek.

Vzhledem k tomu, že ne všechny děti se účastnily všech vyšetření v dané skupině (např. z důvodu nemoci v době vyšetřování, nebo ztráty zájmu či přestěhování apod.) není počet dětí při opakovaných vyšetřeních ve skupině shodný. Stávalo se tak, že některé děti byly vyšetřeny jen jednou. Některé z nich vstupovaly do skupin až později. Kolik bylo vyšetřeno v jednotlivých skupinách dětí za celou dobu trvání studie, jakož i jejich celkový počet a zastoupení dívek a chlapců je uveden v tabulce 5.3.

Tabulka 5.3 Přehled celkového počtu dětí, které vstoupily do studie v jednotlivých skupinách

| Skupiny | POČET DĚTÍ | | |
|------------|------------|-----------------------|-----------------------|
| | Celkem | Dívky | Chlapci |
| I | 170 | 81 | 89 |
| II | 168 | 80 | 88 |
| III | 142 | 76 | 66 |
| IV | 144 | 72 | 72 |
| V | 139 | 81 | 58 |
| Celkem | 763 | 390 (51,1%) | 373 (48,9%) |

Celkový počet dále analyzovaných vyšetření a počet těchto vyšetření provedených v jednotlivých věkových obdobích a v jednotlivých krajích České republiky (dle starého rozdělení) je uveden v tabulce 5.4.

Tabulka 5.4 Přehled počtu vyšetření zahrnutých do studie v jednotlivých věkových obdobích a v jednotlivých krajích ČR

| Věk (měsíce) | POČET VYŠETŘENÍ | | | | | | | | | | |
|-----------------|-----------------|-----------------------|------------------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| | Celkem | Dívky | Chlapci | Praha | Stř.Č | JČ | ZČ | Sev.Č | VČ | JM | SM |
| 1 | 107 | 49 | 58 | 21 | 7 | 7 | 12 | 10 | 10 | 22 | 18 |
| 2 | 131 | 61 | 70 | 17 | 12 | 14 | 11 | 11 | 15 | 33 | 18 |
| 3 | 136 | 71 | 65 | 18 | 14 | 6 | 7 | 11 | 17 | 34 | 29 |
| 4 | 104 | 46 | 58 | 21 | 5 | 5 | 14 | 10 | 10 | 24 | 15 |
| 5 | 122 | 53 | 69 | 15 | 13 | 13 | 10 | 10 | 15 | 30 | 16 |
| 6 | 125 | 70 | 55 | 20 | 8 | 5 | 5 | 11 | 16 | 32 | 28 |
| 8 | 112 | 51 | 61 | 18 | 9 | 9 | 7 | 10 | 12 | 28 | 19 |
| 10 | 116 | 51 | 65 | 14 | 11 | 12 | 10 | 10 | 16 | 27 | 16 |
| 12 | 107 | 54 | 53 | 16 | 4 | 7 | 7 | 10 | 10 | 32 | 21 |
| 15 | 110 | 49 | 61 | 18 | 7 | 11 | 7 | 10 | 14 | 27 | 16 |
| 18 | 102 | 48 | 54 | 15 | 7 | 9 | 4 | 9 | 10 | 31 | 17 |
| 21 | 104 | 46 | 58 | 15 | 9 | 10 | 8 | 10 | 15 | 15 | 22 |
| 24 | 105 | 51 | 54 | 16 | 8 | 7 | 9 | 9 | 10 | 29 | 17 |
| 27 | 135 | 67 | 68 | 21 | 12 | 13 | 10 | 11 | 15 | 34 | 19 |
| 30 | 126 | 71 | 55 | 27 | 4 | 10 | 13 | 10 | 12 | 31 | 19 |
| 36 | 116 | 59 | 57 | 16 | 9 | 13 | 4 | 11 | 12 | 28 | 23 |
| 42 | 105 | 60 | 45 | 20 | 5 | 10 | 11 | 10 | 11 | 16 | 22 |
| Celkem | 1963 | 957 (48,8%) | 1006 (51,2%) | 308 | 144 | 161 | 149 | 173 | 220 | 473 | 335 |

5.3.1. Několik poznámek k zdravotnímu stavu dětí

Protože nemocnost nebo neuromotorické problémy mohou ovlivnit psychomotorický vývoj dětí raného věku, sledovali jsme i tyto údaje u našeho souboru dětí.

Nemocnost dětí byla v našem souboru v první polovině roku minimální. Od konce prvního roku byl výskyt nemocí častější (v průměru u 20% dětí), přičemž šlo o onemocnění, která jsme klasifikovali jako lehčí. U nejstarších dětí, které začaly častěji navštěvovat kolektivní zařízení, bylo toto procento mírně vyšší. Od 8. měsíce věku se také objevilo na každé věkové úrovni několik dětí (v rozmezí 2-6 případů) s chronickým onemocněním. Obvykle měly tyto děti kožní potíže (ekzémy).

I u zdravých donošených dětí se vyskytnou v průběhu vývoje dětí, u nichž dochází k určitým vývojovým problémům, kde je nutné indikovat rehabilitaci. V našem souboru šlo jen o mírnou formu stimulace motorického vývoje, a to v průměru zhruba u 5% dětí. Jen výjimečně bylo potřebné přikročit např. k reflexní Vojtově metodě. Nejvíce takovýchto případů (5) se objevilo u dětí v 8. měsíci života. Právě v tomto věkovém období dosáhl průměrný psychomotorický vývojový index nejnižší hodnoty v našem souboru dětí, jak bude ukázáno dále, což svědčí pro dobrou citlivost této metody. Nicméně i u těchto dětí docházelo s postupujícím věkem k redukci jejich vývojových problémů a nutnost rehabilitace se postupně snižovala.

5.3.2. Některé charakteristiky rodinného zázemí dětí

Ve většině případů pečovaly o děti našeho souboru jejich matky. Ojediněle se vyskytl případ, kdy bylo dítě během dne v péči otce, babičky či paní, a to obvykle až po 1. roce života dítěte. Kolektivní zařízení navštěvovalo jen 1 dítě ve věku 21 měsíců a dále pak 2 děti ve věku 30 měsíců, 12 dětí ve věku 36 měsíců a 27 dětí ve 42 měsících.

Jaké bylo vzdělání matek dětí našeho souboru ukazuje tabulka 5.5.

Tabulka 5.5 Zastoupení matek s různým vzděláním v našem souboru

| Věk měs. | počet dětí | Vzdělání matek | | | | | |
|-------------|---------------|-----------------|------|-------------|------|------------|------|
| | | bez maturity | | s maturitou | | vys. škola | |
| | | N | % | N | % | N | % |
| 1 | N=107 | 17 | 15,9 | 61 | 57,0 | 29 | 27,1 |
| 2 | N=131 | 19 | 14,5 | 69 | 52,7 | 43 | 32,8 |
| 3 | N=136 | 20 | 14,7 | 79 | 52,2 | 45 | 33,1 |
| 4 | N=104 | 13 | 12,5 | 63 | 60,6 | 28 | 26,9 |
| 5 | N=121 | 16 | 13,2 | 68 | 56,2 | 37 | 30,6 |
| 6 | N=124 | 16 | 12,8 | 66 | 52,8 | 42 | 33,6 |
| 8 | N=112 | 17 | 15,2 | 63 | 56,3 | 32 | 28,6 |
| 10 | N=115 | 18 | 15,6 | 57 | 49,2 | 40 | 34,5 |
| 12 | N=107 | 15 | 14,0 | 62 | 58,0 | 30 | 28,0 |
| 15 | N=110 | 12 | 10,9 | 60 | 54,5 | 38 | 34,5 |
| 18 | N=102 | 11 | 10,8 | 58 | 56,9 | 33 | 32,4 |
| 21 | N=104 | 11 | 10,6 | 49 | 47,1 | 44 | 38,5 |
| 24 | N=105 | 15 | 14,3 | 57 | 54,3 | 33 | 31,5 |
| 27 | N=135 | 24 | 17,8 | 82 | 60,8 | 29 | 21,5 |
| 30 | N=126 | 30 | 23,8 | 66 | 52,8 | 30 | 23,8 |
| 36 | N=116 | 21 | 18,1 | 70 | 60,3 | 25 | 21,6 |
| 42 | N=104 | 24 | 22,9 | 49 | 46,7 | 31 | 29,5 |

Z následující tabulky 5.6 je patrné, že většina dětí ve všech věkových kategoriích žila se svými rodiči (více než 90 %, kteří byli ponejvíce oddáni). Jen nepatrný počet dětí žil pouze se svou matkou. Do katego-

rie „jiné“ jsou zařazeny případy, kdy matka s dítětem, případně i s otcem dítěte, žila společně s rodiči či jinými příbuznými, nebo po rozvodu žila s jiným mužem než byl otec dítěte. I těchto případů se vyskytlo velice málo.

Tabulka 5.6 Soužití rodiny

| Věk měs. | počet dětí | Matka s dítětem žije | | | | | |
|-------------|---------------|----------------------|------|------|-----|------|-----|
| | | s otcem | | sama | | jiné | |
| | | N | % | N | % | N | % |
| 1 | N=107 | 101 | 94,4 | 0 | 0,0 | 6 | 5,6 |
| 2 | N=131 | 122 | 93,1 | 3 | 2,3 | 6 | 4,6 |
| 3 | N=136 | 129 | 94,9 | 2 | 1,5 | 5 | 3,6 |
| 4 | N=104 | 97 | 93,3 | 2 | 1,9 | 5 | 4,8 |
| 5 | N=122 | 114 | 93,4 | 0 | 0,0 | 8 | 6,5 |
| 6 | N=125 | 120 | 96,0 | 2 | 1,6 | 3 | 2,4 |
| 8 | N=112 | 105 | 93,8 | 3 | 2,7 | 4 | 3,6 |
| 10 | N=116 | 107 | 92,2 | 5 | 4,3 | 4 | 3,5 |
| 12 | N=107 | 98 | 91,6 | 3 | 2,8 | 6 | 5,6 |
| 15 | N=110 | 102 | 92,7 | 3 | 2,7 | 5 | 4,5 |
| 18 | N=102 | 94 | 92,2 | 2 | 2,0 | 6 | 5,8 |
| 21 | N=104 | 98 | 94,2 | 3 | 2,9 | 3 | 2,9 |
| 24 | N=105 | 97 | 92,4 | 3 | 2,9 | 5 | 4,7 |
| 27 | N=135 | 123 | 91,1 | 2 | 1,5 | 10 | 7,4 |
| 30 | N=126 | 117 | 92,9 | 4 | 3,2 | 5 | 4,0 |
| 36 | N=116 | 108 | 93,1 | 0 | 0,0 | 8 | 6,9 |
| 42 | N=104 | 96 | 92,3 | 2 | 1,9 | 6 | 5,8 |

Na základě výpovědi rodičů se domníváme, že také ekonomická a bytová situace rodin našeho souboru byla dobrá. V průměru 15% rodičů (přes všechna věková období v rozmezí od 23% do 7 %) uvedlo, že žijí na úrovni životního minima, takže pobírají určitou sociální podporu. Dále jsme zjistili, že v průměru pouze u 30% rodičů připadá na hlavu v jejich rodině méně než jedna místnost (počet místností, včetně kuchyně : počtem osob v rodině), přičemž výpočet 0,5 místnosti na hlavu se objevil v našem souboru jen velice řídce. Můžeme

tedy předpokládat, že bytová, ale i celková ekonomická a psychosociální situace našich rodin byla poměrně dobrá.

5.4. Zpracování dat a statistická analýza

Jak jsme postupovali při přípravě získaných údajů pro jejich zavádění na počítačové médium a jak dále probíhala statistická analýza, uvádíme pro stručnost a přehlednost v následujících bodech:

- 1) Získaná data na základě vyšetření dětí i na základě anamnestických údajů byla kódována a převáděna v grafické podobě do formulářů speciálně vypracovaných k tomuto účelu. Převod dat na tyto formuláře byl v každém jednotlivém případě kontrolován.
- 2) Byly konstruovány šablony pro skenování dat programem Remark Office OMR (2000), po té byla data převedena na počítačové médium a transformována na soubory formátu sav.
- 3) Po zavedení do počítače byla data zkontrolována z hlediska rozsahu a vzájemných logických vazeb.
- 4) Statistické zpracování dat bylo realizované souborem programů SPSS Win ver.12.0 (2003).
- 5) Byla vytvořena makra pro hodnocení jednotlivých vývojových stupnic.
- 6) Analýza dat byla provedena:
 - a) v rámci každého věkového období (průřezový projekt),
 - b) z hlediska longitudinálního pohledu (prospektivní projekt); do analýzy dat byly zařazeny pouze děti, které měly všechna vyšetření v jednotlivých skupinách.

- 7) Data byla popsána z hlediska centrální tendence a variability (průměr, medián, modus, SD, šikmost, špičatost, minimální a maximální hodnoty, 25., 50. a 75. percentil).
- 8) Byla ověřena absolutní a kumulativní distribuce výsledků hodnocení v rámci jednotlivých škál i jednotlivých položek testu. U všech položek byla testována míra obtížnosti.
- 9) Vazby mezi jednotlivými škálami v rámci každého věkového období, jakož i testování vztahů mezi výsledky v jedné škále v různých časových etapách, byly zkoumány korelační analýzou (Spearmanův a Pearsonův korelační koeficient).
- 10) Po převodu hrubých skóre na vývojové indexy a po provedení věkové interpolace byly vytvořeny české normy pro mentální a motorickou vývojovou škálu. Postupovali jsme tak, že jsme hrubé skóre převedli na stupnici o průměru 100 se standardní odchylkou 15. K tomu bylo třeba vypočítat závislost průměrů a standardních odchylek hrubých skóre na věku dětí. Aby se zlepšilo proložení křivkou, vypočetli jsme závislost na logaritmu věku. Dále byly ještě vypočteny kubické regrese pro závislost na přirozeném logaritmu věku.

Výpočet indexů jsme prováděli podle vzorce:

$$\text{Index} =$$

$$100 + 15 * (\text{hrubý skór} - \text{očekávaný průměr}) / \text{očekávaná standardní odchylka}$$

Očekávaný průměr byl vypočten z dat (po opravě) jako kubická funkce přirozeného logaritmu věku (v měsících) :

Pro mentální skór:

očekávaný průměr=

$$15,3434 + 7,7564 * \ln(t) + 10,6715 * \ln(t)^2 - 0,4633 \ln(t)^3$$

Pro motorický skór:

očekávaný průměr=

$$12,0186 - 3,4500 * \ln(t) + 13,5525 * \ln(t)^2 - 1,5681 * \ln(t)^3$$

Při výpočtu očekávané standardní odchylky z naměřených dat byla zjištěna značná rozdílnost vypočtených standardních odchylek ve vyšetřovaných věkových skupinách. Při srovnání se standardními odchylkami, které použila Bayleyová byl zjištěn podobný trend vůči věku, jen u nejmladších dětí jsou standardní odchylky Bayleyové vyšší. To může být způsobeno jednak menší věkovou homogenitou vyšetřovaných skupin amerických dětí oproti českým, kde byl věk dětí ve skupině co nejbližší jmenovitému věku pro zjišťovaná data, a právě u nejmenších dětí se mohou i malé věkové rozdíly nejvíce odrážet v hodnocení, a jednak výběrem zdravých dětí do českého souboru. Vzhledem k tomu, že průměrné mentální i motorické skóry českých dětí jsou ve velmi dobré shodě s průměry Bayleyové (viz grafy 5.1 a 5.2), je pravděpodobnějším důvodem menší věková homogenita amerických skupin dětí, která může v raném věku podstatně ovlivnit různorodost dat ve skupině. Pro praktické použití považujeme za vhodnější odhad variability dat dle Bayleyové, neboť v praxi je přesný věk (co nejbližše celému měsíci) zřídka dodržen. Pro výpočet indexů jsme se proto rozhodli použít standardní odchylky odvozené z originálního manuálu Bayleyové. Tyto odchylky byly opět proloženy kubickou funkcí přirozeného logaritmu věku a byly získány následující vztahy:

Pro mentální skór:

očekávaná stand. odchylka=

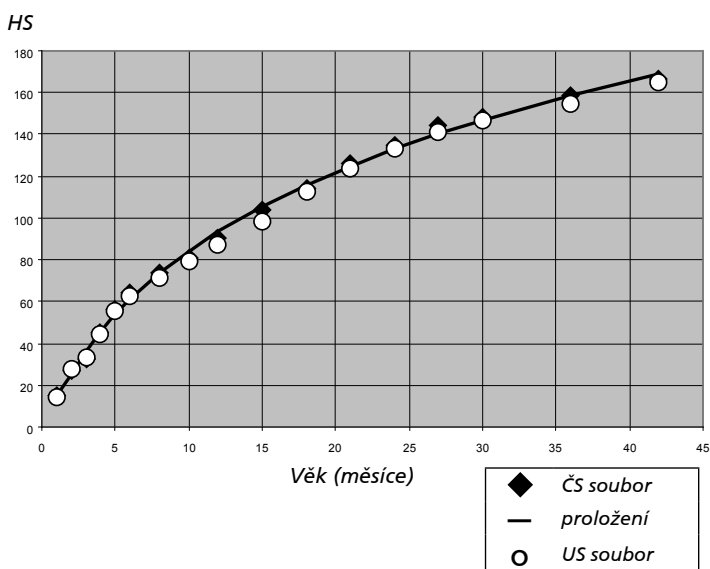
$$6,7611 + 1,0935 * \ln(t) - 0,7034 * \ln(t)^2 + 0,1231 * \ln(t)^3$$

Pro motorický skór:

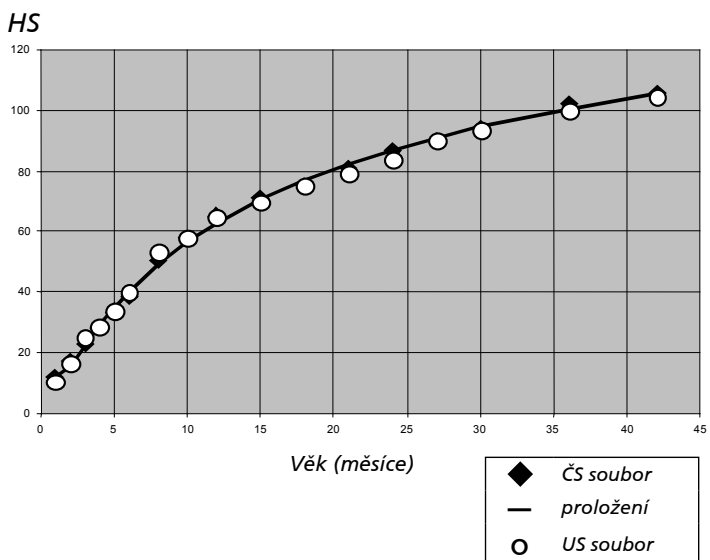
očekávaná stand. odchylka=

$$3,5345 + 3,1375 * \ln(t) - 1,9331 * \ln(t)^2 + 0,3063 * \ln(t)^3$$

Graf 5.1 Hrubé mentální skóry českého souboru, jejich proložení a porovnání s hrubými skóry amerického souboru



Graf 5.2 Hrubé motorické skóry českého souboru, jejich proložení a porovnání s hrubými skóry amerického souboru



Pro převod hrubých skórů na vývojové indexy (mentální vývojový index–MVI a psychomotorický vývojový index–PVI) byly vytvořeny české tabulky (viz přílohy 5 a 6).

5.5. Průřezové šetření

Jak jsme již uvedli, vyšetřovali jsme soubor českých dětí v 17 různých věkových obdobích, přičemž děti jsme si rozdělily do 5 skupin. V každé z těchto skupin se vyskytovaly děti vyšetřené jen jednou nebo vícekrát. Nejdříve uvádíme výsledky získané na základě průřezového zpracování dat v každé z věkových etap, kde jsou zařazeny děti bez ohledu na počet vyšetření.

5.5.1. Mentální a motorická škála

Základní deskriptivní statistické údaje týkající se výsledků získaných pomocí mentální a motorické škály pro jednotlivá věková období našeho českého souboru dětí ve formě hrubých skóre uvádíme v tabulkách 5.7 a 5.8.

Tabulka 5.7 Deskripce hrubých skóre získaných v mentální škále ve všech testovaných věkových obdobích

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Nejnižší hodnota | Nejvyšší hodnota |
|--------------|--------|--------|-----|------------------|------------------|
| 1 | 15,1 | 15 | 3,3 | 8 | 22 |
| 2 | 27,2 | 28 | 4,9 | 12 | 41 |
| 3 | 32,5 | 32 | 4,2 | 18 | 41 |
| 4 | 45,3 | 44 | 5,6 | 29 | 62 |
| 5 | 56,5 | 58 | 5,6 | 37 | 66 |
| 6 | 64,4 | 65 | 4,6 | 54 | 79 |
| 8 | 73,9 | 74 | 4,8 | 63 | 84 |
| 10 | 80,7 | 81 | 4,2 | 65 | 91 |
| 12 | 90,5 | 90 | 4,8 | 79 | 105 |
| 15 | 104,0 | 104 | 5,6 | 90 | 122 |
| 18 | 114,2 | 114 | 6,0 | 93 | 129 |
| 21 | 125,7 | 126 | 7,3 | 106 | 141 |
| 24 | 134,5 | 135 | 6,5 | 116 | 149 |
| 27 | 144,1 | 144 | 5,4 | 131 | 162 |
| 30 | 148,3 | 148 | 5,8 | 134 | 162 |
| 36 | 158,9 | 159 | 5,2 | 147 | 177 |
| 42 | 166,4 | 168 | 6,2 | 147 | 176 |

SD – směrodatná odchylka

Tabulka 5.8 Deskripce hrubých skóre získaných v motorické škále ve všech testovaných věkových obdobích

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Nejnižší hodnota | Nejvyšší hodnota |
|--------------|--------|--------|-----|------------------|------------------|
| 1 | 11,7 | 12 | 2,9 | 4 | 17 |
| 2 | 17,1 | 17 | 3,1 | 7 | 28 |
| 3 | 22,8 | 22,5 | 3,2 | 12 | 30 |
| 4 | 27,9 | 28 | 3,2 | 21 | 36 |
| 5 | 33,5 | 34 | 3,5 | 24 | 41 |
| 6 | 38,3 | 38 | 4,0 | 30 | 51 |
| 8 | 50,5 | 51 | 5,1 | 39 | 59 |
| 10 | 58,2 | 58 | 3,2 | 47 | 67 |
| 12 | 65,2 | 65 | 3,7 | 55 | 74 |
| 15 | 71,4 | 72 | 3,9 | 59 | 83 |
| 18 | 75,4 | 76 | 3,1 | 66 | 83 |
| 21 | 81,1 | 81 | 4,2 | 72 | 93 |
| 24 | 86,5 | 86,5 | 3,9 | 78 | 96 |
| 27 | 90,3 | 90 | 3,6 | 82 | 98 |
| 30 | 94,3 | 95 | 3,3 | 81 | 101 |
| 36 | 102,2 | 103 | 3,5 | 88 | 110 |
| 42 | 105,6 | 106 | 2,9 | 93 | 111 |

SD – směrodatná odchylka

5.5.2. Škála chování

Celkové hodnocení chování

Základní deskriptivní údaje týkající se celkového hodnocení chování našeho souboru dětí uvádíme v tabulkách 5.9 – 5.11. Tabulka 5.9 charakterizuje výsledky pro věkové období od 1 do 5 měsíců, tabulka 5.10 od 6 do 12 měsíců a tabulka 5.11 udává výsledná hodnocení ve věkovém rozmezí od 15 do 42 měsíců.

Rozdělení hodnocení do tří výše zmíněných věkových rozmezí zvláště je zde nezbytné, neboť jednotlivá období nejsou v testu Bayleyové hodnocena totožně. Jak bylo již řečeno dříve při popisu škál, liší se jak v počtu položek, tak i v počtu a obsahu faktorů chování (jak je např. též patrné ze

záznamového listu pro hodnocení chování).

Z tabulky 5.9 je zřejmé, že nejvíce problémů se vyskytlo v chování u nejmenších dětí ve věku 1 měsíce. Průměrná hodnota celkového hrubého skóre zde byla nejnižší (71,6), stejně tak jako hodnota mediánu (71). Mezi jednotlivými dětmi byly v tomto věku značné rozdíly, což dosvědčuje např. nejvyšší hodnota směrodatné odchylky (SD=8,5), jakož i největší rozdíl mezi 25. a 75. percentilem (13 bodů). U dvouměsíčních dětí je hodnoceno chování již lépe, ale i tak nedosahuje hodnot celkového hrubého skóru, který získaly děti ve věku 3 až 5 měsíců, kdy je hodnocení chování již poměrně vyrovnané. Tento výsledek není překvapující, neboť doba bdění nejmenších dětí je velice krátká a je proto časté, že dítě během vyšetření není v klidném bdělém stavu, který je pro dobrý průběh vyšetření potřebný.

Tabulka 5.9 Deskripce výsledků na škále chování: celkové hodnocení pro věkové období 1 – 5 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|-----------------|--------|--------|-----|------------|----|----|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 1 | 71,6 | 71 | 8,5 | 65 | 71 | 78 |
| 2 | 76,5 | 77 | 6,3 | 72 | 77 | 81 |
| 3 | 79,7 | 80 | 5,8 | 77 | 80 | 84 |
| 4 | 79,4 | 80 | 5,8 | 76 | 80 | 84 |
| 5 | 79,9 | 80 | 6,0 | 77 | 80 | 84 |

SD – směrodatná odchylka

Tabulka 5.10 Deskripce výsledků na škále chování: celkové hodnocení pro věkové období 6–12 měsíců

| Věk (mě-síce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|------------------|--------|--------|-----|------------|-------|-----|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 6 | 127,2 | 128 | 7,8 | 121 | 128 | 133 |
| 8 | 123,6 | 125 | 8,4 | 119 | 125 | 129 |
| 10 | 128,9 | 130,5 | 7,3 | 127 | 130,5 | 134 |
| 12 | 126,8 | 128 | 7,5 | 121 | 128 | 134 |

SD – směrodatná odchylka

Tabulka 5.11 Deskripce výsledků na škále chování: celkové hodnocení pro věkové období 15–42 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|-----------------|--------|--------|-----|------------|-----|-------|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 15 | 117,9 | 119 | 7,7 | 115 | 119 | 124 |
| 18 | 117,1 | 119 | 8,2 | 113 | 119 | 123 |
| 21 | 120,0 | 120 | 6,0 | 117 | 120 | 124 |
| 24 | 119,3 | 120 | 7,0 | 116 | 120 | 124,5 |
| 27 | 117,6 | 119 | 7,7 | 114 | 119 | 123 |
| 30 | 118,5 | 120 | 8,8 | 113 | 120 | 125 |
| 36 | 119,6 | 120 | 6,2 | 116 | 120 | 124 |
| 42 | 121,2 | 121 | 7,0 | 118 | 121 | 127 |

SD – směrodatná odchylka

Tabulka 5.10 udává výsledky celkového hodnocení chování pro věk 6 až 12 měsíců. Vidíme, že zatímco ve věku 6 a 12 měsíců byly děti hodnoceny velice podobně, hodnocení v 8. a 10. měsíci se mírně lišilo. V 8. měsíci byly děti hodnoceny hůře, což je možné vysvětlit větší citlivostí dětí na neznámé prostředí a osoby, jež se objevuje právě kolem 7. a 8. měsíce. Při pohledu na výsledky hodnocení jednotlivých faktorů chování, které jsou uvedeny dále v tabulkách 5.12– 5.19 je patrné, že 8-měsíční děti dopadly hůře zejména ve faktoru „orientace/zaujetí“, kde se nejvíce odráží kvalita spolupráce s dítětem při vyšetření (viz tabulka 5.13).

Nejlépe byly naše děti hodnoceny v průměru v 10. měsíci. Rozdíl mezi 25. a 75. percentilem je zde nejmenší, což naznačuje relativně větší homogenost získaných dat.

O celkovém hodnocení dětí ve věkovém rozmezí 15 až 42 měsíců se dovídáme z tabulky 5.11. Až na menší výkyvy byly děti v jednotlivých časových bodech hodnoceny poměrně vyrovnaně.

Hodnocení jednotlivých faktorů chování

Následující tabulky 5.12-5.19 popisují základní statistické údaje o výsledcích hodnocení jednotlivých faktorů chování, které

uvádíme ve shodě s americkou škálou chování a to opět ve třech věkových rozmezích: 1-5 měsíců, 6-12 měsíců a 15-42 měsíců.

Faktor „pozornost/bdělost“

Jak už bylo uvedeno při charakteristice škály ve 2. kapitole, faktor „pozornost/bdělost“ se hodnotí pouze ve věku 1-5 měsíců. Z tabulky 5.12 vidíme, že v nejnižších věkových úrovních – v prvním a méně výrazně i v druhém měsíci – byly děti hodnoceny méně příznivě než v měsících následujících. To je vysvětlitelné krátkou dobou a malou setrvalostí bdění v tomto věku.

Tabulka 5.12 Deskripce výsledků hodnocení na škále chování: faktoru „pozornost/bdělost“ pro věkové období 1 – 5 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|-----------------|-------------|--------|-----|------------|----|----|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 1 | 33,3 | 33 | 5,7 | 29 | 33 | 38 |
| 2 | 36,7 | 37 | 4,1 | 33 | 37 | 40 |
| 3 | 38,3 | 39 | 3,8 | 36 | 39 | 41 |
| 4 | 38,7 | 39 | 3,6 | 37 | 39 | 41 |
| 5 | 38,7 | 40 | 3,7 | 37 | 40 | 41 |

SD – směrodatná odchylka

Faktor „orientace/zaujetí“

Z tabulky 5.13 a 5.14 vidíme, že výsledky hodnocení faktoru „orientace/zaujetí“ jsou vyrovnané. Výjimku představuje pouze 8.

měsíc, v kterém je hodnocení nejnižší. Nižší hodnocení orientace a zaujetí by mohlo souviset s větší citlivostí dítěte tohoto věku na neznámé prostředí, jak už jsme se zmínili při hodnocení celkovém.

Tabulka 5.13 Deskripce výsledků hodnocení na škále chování: faktoru „orientace/zaujetí“ pro věkové období 6 – 12 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|-----------------|-------------|--------|-----|------------|----|----|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 6 | 49,4 | 50 | 3,7 | 47 | 50 | 52 |
| 8 | 47,7 | 48 | 4,1 | 46 | 48 | 51 |
| 10 | 49,9 | 51 | 3,7 | 48 | 51 | 52 |
| 12 | 49,1 | 50 | 4,0 | 46 | 50 | 53 |

SD – směrodatná odchylka

Tabulka 5.14 Deskripce výsledků hodnocení na škále chování: faktoru „orientace/zaujetí“ pro věkové období 15 – 42 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|-----------------|-------------|--------|-----|------------|----|----|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 15 | 40,2 | 41 | 3,6 | 38 | 41 | 42 |
| 18 | 39,9 | 40 | 3,4 | 38 | 40 | 42 |
| 21 | 40,7 | 41 | 3,0 | 39 | 41 | 43 |
| 24 | 40,2 | 41 | 3,4 | 38 | 41 | 42 |
| 27 | 39,8 | 40 | 3,7 | 38 | 40 | 42 |
| 30 | 39,8 | 40 | 4,5 | 38 | 40 | 43 |
| 36 | 40,3 | 40 | 3,1 | 38 | 40 | 43 |
| 42 | 40,7 | 41 | 4,0 | 39 | 41 | 44 |

SD – směrodatná odchylka

Faktor „emoční regulace“

Podobně jako při hodnocení orientace a zájmu nacházíme v emoční regulaci nižší hodnocení u dětí v 8. měsíci. V některých ukazatelích (např. medián) se však výsledky této věkové skupiny ostatním sku-

pinám vyrovnávají. Ve věkovém období 15-36 měsíců jsou výsledky značně vyrovnané. Nejstarší skupina (42. měsíc) dosahuje nejlepších výsledků, jak ukazují hodnoty dosažených skóre (průměr a medián) i hodnoty 25., 50. a 75. percentilu.

Tabulka 5.15 Deskripce výsledků hodnocení na škále chování: faktoru „emoční regulace“ pro věkové období 6 – 12 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|-----------------|-------------|--------|-----|------------|----|----|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 6 | 36,2 | 36 | 2,8 | 34 | 36 | 39 |
| 8 | 35,0 | 36 | 3,0 | 34 | 36 | 37 |
| 10 | 36,3 | 36 | 2,4 | 35 | 36 | 38 |
| 12 | 35,3 | 35 | 3,0 | 33 | 35 | 38 |

SD – směrodatná odchylka

Tabulka 5.16 Deskripce výsledků hodnocení na škále chování: faktoru „emoční regulace“ pro věkové období 15 – 42 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|-----------------|-------------|--------|-----|------------|----|----|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 15 | 44,3 | 44 | 3,6 | 42 | 44 | 47 |
| 18 | 43,5 | 44 | 4,6 | 42 | 44 | 47 |
| 21 | 45,3 | 46 | 3,1 | 43 | 46 | 47 |
| 24 | 44,9 | 45 | 3,4 | 44 | 45 | 47 |
| 27 | 43,8 | 44 | 3,7 | 42 | 44 | 47 |
| 30 | 44,5 | 45 | 4,3 | 42 | 45 | 47 |
| 36 | 44,9 | 45 | 3,2 | 42 | 45 | 47 |

Faktor „kvalita motoriky“

V kvalitě motoriky, která se hodnotí ve všech věkových skupinách (tab. 5.17 – 5.19), dosáhly nejnižšího hodnocení děti

v 1. měsíci života (tab. 5.17). S věkem se však hodnocení zlepšuje, a jak vidíme z tab. 5.18 a 5.19, jsou výsledky v dalších věkových skupinách (6-12 a 15-42 měsíců) vyrovnané.

Tabulka 5.17 Deskripce výsledků hodnocení na škále chování: faktoru „kvalita motoriky“ pro věkové období 1 – 5 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|-----------------|--------|--------|-----|------------|----|----|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 1 | 30,2 | 30 | 2,8 | 28 | 30 | 32 |
| 2 | 31,5 | 32 | 2,2 | 30 | 32 | 33 |
| 3 | 32,5 | 33 | 2,2 | 32 | 33 | 34 |
| 4 | 31,8 | 32 | 2,5 | 31 | 32 | 33 |
| 5 | 32,5 | 33 | 2,4 | 31 | 33 | 35 |

SD – směrodatná odchylka

Tabulka 5.18 Deskripce výsledků hodnocení na škále chování: faktoru „kvalita motoriky“ pro věkové období 6 – 12 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Medián | SD | Percentily | | |
|-----------------|--------|--------|-----|------------|----|----|
| | | | | 25 | 50 | 75 |
| 6 | 32,9 | 33 | 2,0 | 32 | 33 | 35 |
| 8 | 32,2 | 32 | 2,4 | 31 | 32 | 34 |
| 10 | 33,5 | 34 | 1,8 | 33 | 34 | 35 |
| 12 | 33,4 | 34 | 1,7 | 32 | 34 | 35 |

SD – směrodatná odchylka

Tabulka 5.19 Deskripce výsledků hodnocení na škále chování: faktoru „kvalita motoriky“ pro věkové období 15 – 42 měsíců

| Věk (měsíce) | Průměr | Me- dián | SD | Roz- sah | Percentily | | |
|-----------------|--------|-------------|-----|-------------|------------|----|----|
| | | | | | 25 | 50 | 75 |
| 15 | 38,6 | 39 | 1,8 | 8 | 38 | 39 | 40 |
| 18 | 38,6 | 39 | 1,3 | 6 | 38 | 39 | 40 |
| 21 | 39,0 | 39 | 1,2 | 6 | 38 | 39 | 40 |
| 24 | 39,0 | 39 | 1,3 | 6 | 38 | 39 | 40 |
| 27 | 39,0 | 39 | 1,3 | 9 | 38 | 39 | 40 |
| 30 | 39,0 | 40 | 1,4 | 7 | 38 | 40 | 40 |
| 36 | 39,2 | 40 | 1,1 | 4 | 39 | 40 | 40 |

Převedení hrubých skóreů na percentily při hodnocení chování

Uvedené tabulky zahrnovaly základní statistické údaje o hrubých skóreech, kterých děti při souhrnném hodnocení chování a při hodnocení jednotlivých faktorů dosáhly. Zatímco při hodnocení mentální a motorické škály převádí autorka dosažené skóre na vývojové indexy, při hodnocení chování jsou dosažené skóre převáděny na percentily. Studie dětí normálních a dětí s různými patologiemi (morbus Down, autismus, různé vývojové odchylky), které autorka se spolupracovníky prováděla, ukázaly, že děti, které byly výrazně (o více než dvě standardní odchylky) opožděny v mentál-

ním a motorickém vývoji, se řadily svými výsledky ve škále chování do rozmezí 1.–10. percentilu. Podle těchto výsledků je takové hodnocení chápáno jako problémové (non-optimal), výkon v 11.–25. percentilu je považován za kategorii hraniční, a konečně 26.–99. percentil udává rozmezí normálních nálezů.

Stejným způsobem jako autorka testu jsme hrubé skóre, dosažené našimi dětmi ve škále chování, převedli na percentily. Z tabulky 5.20 vidíme, že velká většina nálezů je v normě, mimo normu v jednotlivých věkových úrovních není buď žádné dítě nebo jen velmi malý počet (jedno až tři).

Tabulka 5.20 Kategorie chování podle percentilového rozložení: počty dětí, které se umístily 1 – jako problémové (1.–10. percentil) 2 – v hraničním pásmu (11.–25. percentil) 3 – v normě (26.–99. percentil)

| Věk měsíce | Počet dětí | Celkové hodnocení | | | Kvalita motoriky | | | Pozornost / bdělost | | | Orientace / zájem | | | Emoční regulace | | |
|---------------|---------------|----------------------|----|-----|---------------------|----|-----|------------------------|----|-----|----------------------|---|-----|--------------------|----|-----|
| | | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 | 1 | 2 | 3 |
| 1 | 107 | 8 | 24 | 75 | 1 | 19 | 87 | 10 | 18 | 79 | | | | | | |
| 2 | 131 | 2 | 6 | 123 | 0 | 4 | 127 | 1 | 6 | 124 | | | | | | |
| 3 | 136 | 1 | 2 | 133 | 1 | 2 | 133 | 0 | 3 | 133 | | | | | | |
| 4 | 104 | 0 | 2 | 102 | 2 | 3 | 99 | 0 | 1 | 103 | | | | | | |
| 5 | 121 | 1 | 5 | 115 | 1 | 3 | 117 | 1 | 3 | 117 | | | | | | |
| 6 | 125 | 0 | 6 | 119 | 2 | 7 | 116 | | | | 1 | 5 | 119 | 0 | 5 | 120 |
| 8 | 112 | 3 | 9 | 110 | 3 | 15 | 94 | | | | 3 | 8 | 101 | 5 | 9 | 98 |
| 10 | 116 | 1 | 3 | 112 | 0 | 5 | 111 | | | | 1 | 4 | 111 | 0 | 2 | 114 |
| 12 | 107 | 0 | 3 | 104 | 0 | 3 | 104 | | | | 1 | 6 | 100 | 1 | 10 | 96 |
| 15 | 110 | 2 | 2 | 106 | 4 | 9 | 97 | | | | 2 | 1 | 107 | 0 | 3 | 107 |
| 18 | 102 | 0 | 9 | 93 | 0 | 6 | 96 | | | | 0 | 3 | 99 | 0 | 10 | 92 |
| 21 | 104 | 0 | 1 | 103 | 0 | 5 | 99 | | | | 0 | 1 | 103 | 0 | 1 | 103 |
| 24 | 105 | 1 | 2 | 102 | 0 | 5 | 100 | | | | 2 | 2 | 101 | 0 | 4 | 101 |
| 27 | 135 | 1 | 8 | 126 | 1 | 3 | 131 | | | | 2 | 5 | 128 | 1 | 7 | 127 |
| 30 | 126 | 2 | 2 | 122 | 1 | 5 | 120 | | | | 2 | 5 | 119 | 1 | 5 | 120 |
| 36 | 116 | 0 | 1 | 115 | 0 | 2 | 114 | | | | 1 | 0 | 115 | 0 | 1 | 115 |
| 42 | 105 | 0 | 4 | 101 | 0 | 7 | 98 | | | | 3 | 1 | 101 | 0 | 1 | 104 |

Výjimku tvoří nálezy v prvním měsíci, a to hlavně pro výsledky, dosažené ve faktoru „pozornost/bdělost“, které se promítají i do výsledků celkového hodnocení. Domníváme se, že to je působeno především zvláštnostmi chování dítěte tohoto věku, a nikoli jeho abnormitou. V kategorii hraniční se objevuje menší počet dětí. Jejich vymezení pokládáme za klinicky velmi užitečné, protože nám ukazuje, kterým dětem je třeba věnovat zvýšenou pozornost.

Celkově se výsledky našeho hodnocení chování shodují s hodnocením chování, jak je provedla autorka BSID-II.

5.6. Longitudinální šetření

Naše longitudinální šetření provedené v rámci standardizační studie bychom zde rádi využili k zamyšlení nad problematikou možné predikce psychického vývoje z nejranějšího věku do věku pozdějšího. V úvodu této kapitoly uvádíme nejprve obecnější poznámky k tomuto tématu.

5.6.1. Obecné poznámky k možnosti predikce z raného věku

Nejčastěji se objevuje otázka, zda je možné předvídat z vyšetření v raném věku obecnou inteligenci dětí starších. Ačkoli úkoly při testování raného vývoje dítěte a inteligence v pozdějším věku se podstatně liší, některé úkoly se mohou týkat základů stejných schopností. Ukazuje se, že úkoly pro děti raného věku, jejichž plnění vyžaduje zpracování informací, paměť, diskriminaci nebo pozornost, vysoce korelují s inteligencí v pozdějším věku (např. Fagan a Fulker 1991).

Mnoho studií, které se zabývaly predikcí pozdější inteligence na základě schopností

testovaných v raném věku, užilo vzorek dětí bez zdravotních komplikací. V raném věku je však rozpětí skóreů BSID v normální populaci omezené, a to může snižovat možnost predikovat pozdější inteligenci. Pokud jsou však testovány děti se zdravotními komplikacemi, které přinášejí riziko vývojového opoždění, bývají průměrné skóre těchto dětí významně nižší než dětí bez zdravotních komplikací, přičemž se zde objevuje tendence i nadále zůstat na nižší úrovni i při následném testování (Mc Grath, 2004).

Je však také důležité si uvědomit, že rovněž faktory prostředí mohou ovlivnit, do jaké míry bude daný test předvídat pozdější inteligenci. Mezi faktory prostředí se významně uplatňuje zejména rodičovské chování. Uvádí se, že matčino vzdělání obvykle pozitivně koreluje s kvalitou jejího chování vůči dítěti. Vliv vzdělání matek na hodnocení testu BSID-II v prvních měsících života však nebyl prokázán. V naší studii se objevily náznaky takového vztahu až kolem 2. roku života dětí (Sobotková et al., 2003).

Také individuální rozdíly v temperamentu dítěte, stavu bdělosti, citovém rozpoložení nebo v motivaci mohou v různém věku různě ovlivňovat výkon dítěte v testu, což snižuje schopnost předvídat, jaký bude jeho pozdější výsledek v inteligenčních testech.

Závěrem bychom zde chtěli upozornit, že raný vývoj bychom měli pojímat jako složitý dynamický systém, skládající se z různorodých subsystémů, které se mění v čase a navzájem se různě ovlivňují, jak na to upozorňuje řada autorů (Thelen 1990, Fogel 1990, Goldfield a Wolff 2004). Při takovémto pojetí vývoje je pak zřejmé, že schopnost předvídat z jakékoli řady proměnných je značně omezená.

5.6.2. Vazby mezi vyšetřeními v různých věkových obdobích

Jak jsme již uvedli v úvodu, vyšetřovali jsme děti v pěti skupinách. Ve skupině I byly děti opakovaně vyšetřeny ve věkovém rozmezí od 1. do 24. měsíce maximálně šestkrát a ve skupině II v rozmezí od 2. do 21. měsíce maximálně pětkrát. Ve skupině III – V mohly být děti vyšetřeny již jen dvakrát. Kolik dětí mělo všechna vyšetření v každé z 5 skupin udává následující tabulka. Celkem jsme longitudinálně sledovali 461 dětí (234 dívek a 227 chlapců).

Tabulka 5.21 Přehled počtu dětí, které absolvovaly všechna vyšetření v jednotlivých skupinách

| Skupina | Počet dětí | | |
|---------------|------------|-----------------------|-----------------------|
| | Celkem | Dívky | Chlapci |
| I | 61 | 29 | 32 |
| II | 79 | 32 | 47 |
| III | 120 | 67 | 53 |
| IV | 107 | 54 | 53 |
| V | 94 | 52 | 42 |
| Celkem | 461 | 234 (50,8%) | 227 (49,2%) |

Pro názornou ukázkou vzájemných vztahů mezi vyšetřeními v čase jsme vybrali skupinu I, která byla opakovaně nejvícekrát hodnocena, a dále pak skupinu IV (vyšetřenou ve 27. a 36. měsíci) a skupinu V (vyšetřenou ve 32. a 42. měsíci), kde intervaly mezi vyšetřeními byly nejdelší. Jaké jsou korelace mezi jednotlivými vyšetřeními v rámci každé z uvedených skupin, které jsme hodnotily jak v mentální a motorické škále, tak v celkovém chování, uvádíme v tabulkách 5.22 – 5.24.

Ve skupině I bylo vyšetřeno 61 dětí opakovaně v následujícím věku: v 1., 4., 8., 12., 18., a 24. měsíci. Vzájemné vazby mezi výsledky hodnocení mentálního vývoje dětí v daných časových etapách ukazuje tabulka 5.22. Z tabulky je patrné, že hodnocení mentálního vývoje v 1. měsíci života není v žádném vztahu k následnému vývoji v daných věkových obdobích. Podobně je tomu i u 4. měsíce, kde korelace s dalšími vyšetřeními jsou sice již vyšší, ale nejsou statisticky průkazné. Od 8. měsíce již pozorujeme významné korelace dat s výsledky v následujících etapách. Čím je však časový interval mezi vyšetřeními delší, tím je korelace nižší, čili možnost predikce dalšího vývoje se snižuje.

Tabulka 5.22 Korelace mezi vyšetřeními mentálního vývoje ve skupině I v šesti věkových obdobích

| | 4 měs. (Pearson) | 8 měs. (Pearson) | 12 měs. (Pearson) | 18 měs. (Pearson) | 24 měs. (Pearson) |
|---------|---------------------|---------------------|----------------------|----------------------|----------------------|
| 1 měs. | 0.080 | -0.025 | -0.014 | 0.102 | 0.056 |
| 4 měs. | | 0.223 | 0.255 | 0.207 | -0.078 |
| 8 měs. | | | 0.604** | 0.446** | 0.237 |
| 12 měs. | | | | 0.690** | 0.515** |
| 18 měs. | | | | | 0.682** |

Sig. (2-tailed) ** $p < 0,01$

Podobně jako u hodnocení mentálního vývoje, platí i u hodnocení motorického vývoje (viz tabulka 5.23), že vyšetření v 1. měsíci nemá predikční hodnotu pro další vývoj dítěte v této škále. Na rozdíl od mentálního vývoje však pozorujeme při hodnocení motorického vývoje ve 4. měsíci významný vztah s následným vyšetřením v 8., ale i ve 12. měsíci. Z výsledků uvedených v tabulce 5.23 opět dospíváme k závěru, že čím je časový interval mezi vyšetřeními delší, tím se korelace mezi nimi snižují a tím mizí i možnost predikce dalšího motorického vývoje.

Jaké jsou vztahy týkající se posuzování celkového chování dětí při vyšetření znázorňuje tabulka 5.24. Při posouzení chování a jeho stálosti v čase docházíme ke stejným

zjištěním jako u hodnocení mentálního a motorického vývoje: posouzení chování v 1. měsíci není v žádném vztahu s následnými posouzeními v pozdějším věku. Ve 4. měsíce je naznačen pouze vztah k hodnocení v 8. měsíci. Od 8. měsíce jsou korelace mezi hodnocením chování v následujících časových etapách již vyšší, přičemž v čase dochází k jejich poklesu. Výjimku zde tvoří 12. měsíc, kdy vazba mezi hodnocením chování v tomto věku a ve věku 24 měsíců je silnější, než je tomu u věku 18 měsíců.

Zjištěné korelace ve škále chování, které se týkají posouzení celkového chování, jsou relativně nižší oproti korelacím v mentální i motorické škále. V oblasti mentálního vývoje jsou vazby mezi následnými vyšetřeními nejsilnější, a to zejména od 8. měsíce.

Tabulka 5.23 Korelace mezi vyšetřeními motorického vývoje ve skupině I v šesti věkových obdobích

| | 4 měs. (Pearson) | 8 měs. (Pearson) | 12 měs. (Pearson) | 18 měs. (Pearson) | 24 měs. (Pearson) |
|----------------|----------------------------|----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|
| 1 měs. | 0.194 | 0.119 | -0.013 | 0.113 | 0.252 |
| 4 měs. | | 0.522** | 0.334** | 0.222 | 0.068 |
| 8 měs. | | | 0.570** | 0.329** | 0.160 |
| 12 měs. | | | | 0.596** | 0.178 |
| 18 měs. | | | | | 0.540** |

Sig. (2-tailed) ** $p < 0,01$

Tabulka 5.24 Korelace mezi celkovým posouzením chování ve skupině I v šesti věkových obdobích

| | 4 měs. (Pearson) | 8 měs. (Pearson) | 12 měs. (Pearson) | 18 měs. (Pearson) | 24 měs. (Pearson) |
|----------------|----------------------------|----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|-----------------------------|
| 1 měs. | 0.010 | -0.043 | 0.106 | -0.011 | 0.103 |
| 4 měs. | | 0.263 | 0.008 | -0.058 | -0.201 |
| 8 měs. | | | 0.406** | 0.334** | 0.140 |
| 12 měs. | | | | 0.312 | 0.454** |
| 18 měs. | | | | | 0.505** |

Sig. (2-tailed) ** $p < 0,01$

Nižší hodnoty korelačních vazeb při hodnocení chování jsme našli také ve skupině IV mezi vyšetřeními ve 27. a 36. měsíci (viz tabulka 5.25). Ve skupině V byly děti vyšetřeny ve 30. a 42. měsíci, což byl nejdelší časový interval (1 rok), který se v naší studii vyskytl. Děti v této skupině byly nejstarší a vazby jsou zde nejsilnější. Z těchto výsledků můžeme soudit, že možnosti predikce dalšího vývoje dětí po 30. měsíci života se zlepšují oproti situaci v nejranějším věku.

Z našich výsledků vyplývá, že u mentálního vývoje jsou vazby mezi vyšetřeními nejvyšší, oproti vazbám mezi hodnoceními motorického vývoje. U hodnocení chování jsou zjištěné korelace mezi následnými vyšetřeními nejnižší, takže hodnocení chování v čase se jeví jako nejméně stabilní. Naše poznatky a zkušenosti bychom shrnuli do následujících bodů:

- Možnost predikce dalšího vývoje dítěte z hodnocení stavu v nejranějším věku je omezená.
- Čím je časové období mezi vyšetřeními kratší, tím je vazba těsnější.
- S přibývajícím věkem se vazba mezi hodnoceními zvyšuje, a to i pro delší časové úseky.

- Ranému vývoji lze lépe porozumět je-li hodnoceno více ukazatelů, pokud možno opakovaně a v širším kontextu, včetně sociálního prostředí.

Zcela na závěr bychom chtěli upozornit, že význam BSID vidíme nikoli v tom, jak jsou tyto škály schopny předvídat pozdější inteligenci, ale v tom, že zpřesňují diagnózu opoždění vývoje dítěte a umožňují odhalit děti nejen se závažným narušením vývoje, ale i děti s mírnými poruchami. Z toho vyplývají naše dvě následující závěrečné poznámky o významu psychologického vyšetření v nejranějším věku dítěte, i když má nízkou predikční validitu:

- pomáhá zachytit děti s vývojovými odchylkami, aby se mohly zahájit intervenční programy co nejdříve, kdy je CNS nezralý a plastický a možnosti nápravy nejúčinnější,
- při kontaktu s rodiči během vyšetření je můžeme lépe vést ke správnému pozorování a porozumění chování dítěte a jeho možnostem, případně pomoci napravit narušené interakční chování mezi dítětem a rodiči.

Tabulka 5.25 Korelace mezi dvěma hodnoceními v čase ve škále mentální, motorické a chování ve skupinách IV a V

| Korelace mezi věkem | Korelační koeficient: | Mentální škála | Motorická škála | Chování (celkové) |
|-----------------------------|-----------------------|----------------|-----------------|-------------------|
| 27 a 36 měs., sk.IV (N=107) | Pearson | 0.648** | 0.435** | 0.367** |
| 30 a 42 měs., sk.V (N=94) | Pearson | 0.663** | 0.498** | 0.522** |

Sig. (2-tailed) ** $p < 0,01$

5.7. Srovnání hodnocení českých a amerických dětí

5.7.1. Srovnání hodnocení položek českých a amerických dětí v mentální a motorické škále

Nejdříve jsme porovnali jak plnily jednotlivé položky mentální a motorické škály české a americké děti. Postupovali jsme tak, že jsme zjistili, kolik procent českých dětí plnilo v daných věkových obdobích každou jednotlivou položku, a podle toho jsme stanovili pořadí položek. Z našeho srovnání jsme vypustili položky, které plnilo méně než 10 % dětí, protože šlo o velmi řídké, často i náhodné případy. Rovněž jsme nehodnotili pořadí položek, které plnily skoro všechny děti, tj. 90-100% dětí, protože rozdíl v pořadí v takových případech znamená jen malý rozdíl v procentech plnění.

Za výrazný rozdíl v pořadí položek českých a amerických dětí jsme na základě empirických porovnaní i věcné úvahy pokládali případy, kdy pořadí položky podle plnění českými dětmi bylo o sedm či více míst předsunuté nebo naopak posunutě zpět vzhledem k pořadí zjištěnému u amerických dětí. V případě, že se položka objevila v předsunutém pořadí, považovali jsme ji pro české děti za snadnější, v druhém případě za obtížnější.

Tabulky 5.26 a 5.27 udávají počet položek, jejichž pořadí podle obtížnosti se u českých a amerických dětí lišilo, tj. které položky byly u českých dětí ve srovnání s dětmi americkými snadnější nebo naopak obtížnější.

Z obou tabulek vidíme, že pořadí velké většiny položek se v obou standardizačních vzorcích dětí shodovalo: snadnější položky mentální škály se u českých dětí vyskytovaly

ve velké většině v méně než 10%, jen v 18. a 21. měsíci jejich výskyt přesáhnul 10% (12,0% v 18. měsíci, 13,7% v 21. měsíci). Také obtížnější položky se většinou vyskytovaly v méně než 10%, výskyt nad 10% jsme zaznamenali jen ve 3. měsíci (14,7%), a v 21. a 24. měsíci (13,7%). V motorické škále se pořadí u obou skupin dětí ještě více shodovalo, snadnějších a obtížnějších položek motorické škály bylo méně, dokonce v 9 věkových úrovních z celkového počtu 17 nebyl podle našeho hodnocení v pořadí českých a amerických dětí žádný rozdíl.

Tabulka 5.26 Snadnější a obtížnější položky u českých dětí – mentální škála

| Věk (měsíce) | Počet hodnocených položek | Snadnější položky | | Obtížnější položky | |
|--------------|---------------------------|-------------------|------|--------------------|------|
| | | N | % | N | % |
| 1 | 16 | 1 | 6,2 | 0 | 0 |
| 2 | 26 | 1 | 3,8 | 0 | 0 |
| 3 | 21 | 1 | 4,7 | 3 | 14,7 |
| 4 | 19 | 0 | 0 | 1 | 5,2 |
| 5 | 25 | 2 | 8,0 | 0 | 0 |
| 6 | 24 | 1 | 4,1 | 0 | 0 |
| 8 | 24 | 1 | 4,1 | 0 | 0 |
| 10 | 20 | 1 | 5,0 | 1 | 5,0 |
| 12 | 26 | 1 | 3,8 | 2 | 7,6 |
| 15 | 24 | 2 | 8,3 | 2 | 8,3 |
| 18 | 25 | 3 | 12,0 | 1 | 4,0 |
| 21 | 29 | 4 | 13,7 | 4 | 13,7 |
| 24 | 29 | 2 | 6,8 | 4 | 13,7 |
| 27 | 28 | 2 | 7,1 | 1 | 3,5 |
| 30 | 27 | 1 | 3,7 | 1 | 3,7 |
| 36 | 33 | 2 | 6,0 | 3 | 9,0 |
| 42 | 30 | 4 | 9,5 | 4 | 9,5 |

Tabulka 5.27 Snadnější a obtížnější položky u českých dětí – motorická škála

| Věk (měsíce) | Počet hodno- cených položek | Snadnější položky | | Obtížnější položky | |
|-----------------|--------------------------------------|----------------------|------|-----------------------|------|
| | | N | % | N | % |
| 1 | 12 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 2 | 15 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 3 | 11 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 4 | 11 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 5 | 14 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 6 | 18 | 1 | 5,5 | 3 | 16,6 |
| 8 | 21 | 2 | 9,5 | 1 | 4,7 |
| 10 | 11 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 12 | 12 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 15 | 12 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 18 | 18 | 1 | 5,5 | 0 | 0 |
| 21 | 15 | 2 | 13,3 | 1 | 6,6 |
| 24 | 17 | 0 | 0 | 0 | 0 |
| 27 | 20 | 0 | 0 | 1 | 5,0 |
| 30 | 15 | 0 | 0 | 1 | 6,6 |
| 36 | 18 | 0 | 0 | 1 | 5,5 |
| 42 | 12 | 0 | 0 | 1 | 8,3 |

Snadnější položky mentální škály

Většina položek, které byly pro české děti snadnější než pro děti americké, se týkala porozumění řeči, a to od 6. měsíce až do poslední věkové úrovně 42 měsíců. Také položky vokalizace v prvních měsících života byly pro české děti snadnější. Tyto skutečnosti je možno chápat jako důsledek individuální mateřské péče, které se našim dětem v prvních letech života dostává, protože ženy, které zůstávají s dítětem doma, mají více příležitostí na děti mluvit a tím stimulovat vývoj vokalizace i porozumění. Naproti tomu se dětem v USA dostává

v prvních letech života méně individuální mateřské péče: jak ukazují některé statistiky USA, 65% žen se vrací velmi brzo po porodu do práce, a to většinou na celý úvazek (Clark a d. 1997).

K snadnějším položkám v pozdějším věku se řadí dále některé položky, popisující složitější mentální operace („porovnává velikosti“, „třídí kuličky podle barvy“) a složitější sensoricko-motorické činnosti („staví vlak z kostek“, „dokončí modrou desku za 30 sek.“). Je pravděpodobné, že české matky věnují dětem větší péči i při takovýchto hrách.

Tabulka 5.28
Snadnější položky mentální škály pro české děti

| Číslo položky | Název položky | % dětí, které položku splnily | Věk (měsíce) |
|----------------------|---|--------------------------------------|---------------------|
| 15 | Oči sledují kroužek – horizontální pohyb | 81,3 | 1 |
| 31 | Vyjadřuje své pocity vokalizací | 71,8 | 2 |
| 36 | Oči sledují tyčku | 70,6 | 3 |
| 60 | Pozoruje čarání | 68,0 | 5 |
| 61 | Vokalizuje 3 různé samohláskové zvuky | 55,7 | 5 |
| 69 | Dívá se na obrázky v knížce | 72,0 | 6 |
| 81 | Reaguje na slovní pokyn | 50,0 / 88,8 | 8 / 10 |
| 100 | Používá přiměřeně 2 různá slova | 49,5 / 83,6 | 12 / 15 |
| 101 | Ukáže botu, jinou část oděvu nebo předmět | 80,0 | 15 |
| 111 | Kombinuje slova a gesta | 80,4 | 18 |
| 122 | Ukáže 5 obrázků | 55,7 | 18 |
| 124 | Rozlišuje kostku, knížku a míč | 47,1 / 81,0 | 18 / 21 |
| 125 | Přiřazuje obrázky | 78,6 | 21 |
| 131 | Poslouchá pohádku | 75,7 | 21 |
| 134 | Dává najevo verbální porozumění | 61,2 | 21 |
| 138 | Staví vlak z kostek | 60,0 / 86,4 | 24 / 27 |
| 141 | Rozumí pojmu jeden | 55,8 | 24 |
| 145 | Porovnává velikosti | 78,8 / 83,9 | 27 / 30 |
| 156 | Rozumí pojmu více | 89,0 | 42 |
| 162 | Třídí kuličky podle barvy | 74,1 | 36 |
| 165 | Dokončí modrou desku za 30 sek. | 68,1 / 86,0 | 36 / 42 |
| 173 | Staví „T“ | 70,5 | 42 |
| 176 | Staví schody | 30,5 | 42. |

Obtížnější položky mentální škály

K obtížnějším položkám v raném věku u českých dětí patří položky habituace a zrakové preference. Ty se vyšetřují ve 3. měsíci v sedu. Jak uvidíme dále při rozboru snadnějších a obtížnějších položek motorické škály, jsou pro české děti v prvních měsících života položky sedu obtížné. Domníváme se, že nezvyklost sedu v tak raném věku a nestabilita, kterou naše děti v tomto raném období mají při sedění, působí často nepříz-

nivě na úspěšné provedení položek habituace a vizuální preference.

V dalších věkových úrovních je to vedle některých položek, hodnotících složitější sensoricko-motorické činnosti také expresivní složka řeči („užívá zájmena“, „užívá dvou a tříslavné věty“), kterou české děti zvládají obtížněji než děti americké.

Také opakování a napodobování řeči, jakož i napodobování pohybů podle dospělého zvládají české děti ve 2 až 3,5 letech obtížněji.

Tabulka 5.29
Obtížnější položky mentální škály pro české děti

| Číslo položky | Název položky | % dětí, které položku splnily | Věk (měsíce) |
|---------------|--|-------------------------------|--------------|
| 27 | Rozpozná nový zrakový obrazec | 47,8 | 3 |
| 28 | Dává najevo vizuální preferenci | 39,0 | 3 |
| 29 | Preferuje nový podnět | 20,6 | 3 |
| 33 | Vokalizuje, když se na ně vyšetř. usmívá | 71,2 | 4 |
| 75 | Pokouší se uchopit 3 kostky | 55,2 / 71,0 | 10 / 12 |
| 87 | Opakovaně zasouvá 1 kolíček | 43,9 | 12 |
| 93 | Umístí kruhový dílek | 71,8 | 15 |
| 98 | Zasune kolíčky za 70 sek. | 58,2 | 15 |
| 104 | Užije tyčku k získání hračky | 58,8 | 18 |
| 110 | Jmenuje jeden předmět | 70,8 | 21 |
| 114 | Užívá dvouslovné promluvy | 68,0 | 21 |
| 117 | Napodobí dvouslovnou větu | 52,4 / 70,5 | 21 / 24 |
| 121 | Užívá zájmena | 35,9 / 58,1 | 21 / 24 |
| 127 | Užívá tříslavné věty | 45,7 | 24 |
| 129 | Utvoří kontingentní sdělení | 36,2 / 72,7 | 24 / 27 |
| 146 | Počítá – názvy čísel | 29,0 / 64,7 | 30 / 36 |
| 152 | Opakuje řadu 3 čísel | 31,9 / 64,8 | 36 / 42 |
| 160 | Pamatuje si sekvenci | 29,3 / 49,5 | 36 / 42 |
| 164 | Počítá – základní číslice | 44,8 | 42 |
| 166 | Uřídí 3 neúplné obrázky | 41,9 | 42 |

Tabulka 5.30
Snadnější položky motorické škály pro české děti

| Číslo položky | Název položky | % dětí, které položku splnily | Věk (měsíce) |
|---------------|---|-------------------------------|--------------|
| 39 | Uchopuje nohu rukama | 62,3 / 88,8 | 5 / 6 |
| 57 | Uchopuje tyčku s část. opozicí palce | 83,9 | 8 |
| 58 | Uchopuje tučku na nejvzdálenějším konci | 58,9 | 8 |
| 77 | Koordinovaně běhá | 88,2 | 18 |
| 84 | Jde dopředu po čáře | 72,5 | 21 |
| 86 | Kývá nohou, aby koplo do míče | 63,1 | 21 |

Snadnější položky motorické škály

Snadnější položky v 1. roce života jsou jen tři, dvě z nich jsou položkami charakterizujícími jemnou motoriku. Snadnost těchto položek pro české děti by mohla také souviset s intenzivnější individuální mateřskou péčí o raný psychomotorický vývoj v naší zemi.

Obtížnější položky motorické škály

Mezi obtížnější položky v prvním roce života patří položky sedění a stání. To je možno vysvětlit různou stimulací motorického vývoje u nás a v USA. Zatímco v USA, jak můžeme vysledovat již z testů Gesellových, se klade důraz na časně sedění a stání, u nás se pod vlivem poznatků o neuromotorickém vývoji v raném dětském věku (Vlach a d. 1979) stimuluje více rozvoj pohybů v poloze na bříšku, a dávat děti do sedu a stoje se v raném věku nedoporučuje.

Pokud jde o obtížnější motorické položky ve 2. a 3. roce života, jsou pouze tři. Ve všech těchto položkách jde o nápodobu pohybů a poloh dospělého.

Srovnání výsledků českých dětí s americkými normami BSID-II pokud jde o mentální a motorickou škálu ukázalo, že velkou většinu položek obou škál zvládají české děti obdobně jako děti americké. Znamená to, že test BSID-II zachycuje obecné vývojové zákonitosti, a že je tedy do velké míry použitelný i pro naši populaci. Rozdíly, které jsme ve zvládnutí některých položek českými a americkými dětmi zjistili, se odrazily v některých menších rozdílech mezi našimi a americkými normami mentálního a motorického vývoje.

Tabulka 5.31

Obtížnější položky motorické škály pro české děti

| Číslo položky | Název položky | % dětí, které položku splnily | Věk (měsíce) |
|----------------------|---------------------------------|--------------------------------------|---------------------|
| 34 | Sedí samo 30 sek. | 29,6 | 6 |
| 35 | Sedí samo při hře s hračkou | 20,8 | 6 |
| 36 | Sedí samo pevně | 13,6 | 6 |
| 46 | Přenáší váhu ve stoji | 57,1 | 8 |
| 78 | Poskočí na podlaze oběma nohama | 38,8 | 21 |
| 91 | Napodobuje pohyby ruky | 33,6 / 38,7 | 27 / 30 |
| 98 | Napodobuje postoj | 30,2 / 66,7 | 36 / 42 |

5.7.2. Srovnání výsledků českých a amerických dětí ve škále chování

Hrubé skóry, které děti dosáhly v jednotlivých faktorech chování i v celkovém skóru, jsme převedli na percentily, tak jak je uváděno v testu BSID-II. Připomeneme, že hodnocení, které spadá do rozmezí 1.-10. percentilu, je chápáno jako „problémové“, v rozmezí 11.-25. percentilu je považováno za „hraniční“, a 26.-99. percentil udává rozmezí normálních nálezů. Podle tohoto hodnocení byla velká většina nálezů v našem standardizačním vzorku zdravých dětí v normě, mimo normu se umístilo jen několik málo dětí. Soudíme, že tyto výsledky svědčí pro možnost převzetí amerických norem pro naši populaci.

Domníváme se však, že by se vyšetřující neměl spokojit jen s hodnocením celkového skóru chování a jednotlivých faktorů. Zdá se totiž, že při vymezení faktorů chování v testu BSID-II byl zřetel věnován více statistickému a méně obsahovému hledisku, a tím povaha vymezených faktorů není jednotná. Proto by se měla pozornost věnovat i skórování jednotlivých položek, které faktor tvoří. Nízké skórování jedné nebo dvou položek nemusí ovlivnit celkový skór faktoru, a při tom může signalizovat i vážnější odchylku v chování (např. vysokou míru hyperaktivity nebo velmi malou schopnost koncentrace).

6. INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

Klinický psycholog musí interpretovat výsledky testu v rámci celkového klinického obrazu. Interpretace výsledků má vycházet z řady informací: z výsledků testu, z pozorování dítěte v různých situacích, z lékařských zpráv či zpráv dalších odborníků, jakož i z údajů o psychosociálním prostředí, ve kterém dítě vyrůstá. Spoléhání se jen na jeden zdroj informací může vést k nesprávným závěrům. Stejně výsledky v testu mohou být značně různě interpretovány v závislosti na zdravotním stavu dítěte, jeho sociálním prostředí či aktuální motivaci k předkládaným úkolům. Pokud vyšetřujeme dítě opakovaně, je nutné vycházet i z výsledků předchozích vyšetření.

Následující poznámky k interpretaci nemají být chápány jako jediné možné způsoby vysvětlení. Nelze vymezit obecné interpretace, vždy je třeba brát v úvahu zvláštnosti dítěte, jehož vývoj a chování hodnotíme.

6.1. Interpretace výsledků mentální a motorické škály

Interpretace výsledků v mentální a motorické škále vychází z vývojových indexů, tj. z MVI (mentálního vývojového indexu) a PVI (psychomotorického vývojového indexu).

MVI a PVI mají formát IQ, tj. jejich průměrná hodnota je 100 bodů a směrodatná

odchylka (SD) 15 bodů. Hodnota 100 představuje v obou škálách průměrný výsledek. Hodnoty vývojových indexů ležících v pásmu mezi 85 a 114 body odpovídají hodnotám, které spadají do rozmezí 1 SD pod průměrem až 1 SD nad průměrem. Jak je patrné z tabulky 6.1 a z grafu 6.1, zhruba dvě třetiny dětí (68%) v běžné populaci podávají v obou škálách výkony, které jsou hodnoceny vývojovými indexy mezi 85 – 114 body, tj. pohybují se v pásmu normálních výkonů. Přibližně 95% dětí dosahuje výkon, který je hodnocen vývojovými indexy v rozmezí 70 – 130, což je rozmezí ± 2 SD od průměrné hodnoty 100 a téměř všechny děti (99,9%) by se měly umístit do pásma ± 3 SD od průměru, tj. jejich výkon se pohybuje mezi 55 a 145. Výkony charakterizované vývojovým indexem 54 nebo nižším, resp. indexem 146 a vyšším se v normální populaci vyskytují jen ojediněle (v 0,1% případů) – viz graf 6.1.

Vedle této kvantitativní interpretace výsledků dítěte v testu, se v klinické praxi užívají různé slovní termíny. Aby nedocházelo k nejasnostem a nedorozumění mezi odborníky v chápání slovního hodnocení, měla by se užívat terminologie přesně vymezená, založená na statistickém rozboru výsledků tak jak uvádí Bayleyová (viz tabulka 6.1). Autorka klasifikuje výkony dětí v testu do 4 kategorií:

Tabulka 6.1 Klasifikace vývojových indexů a jejich očekávané zastoupení v populaci

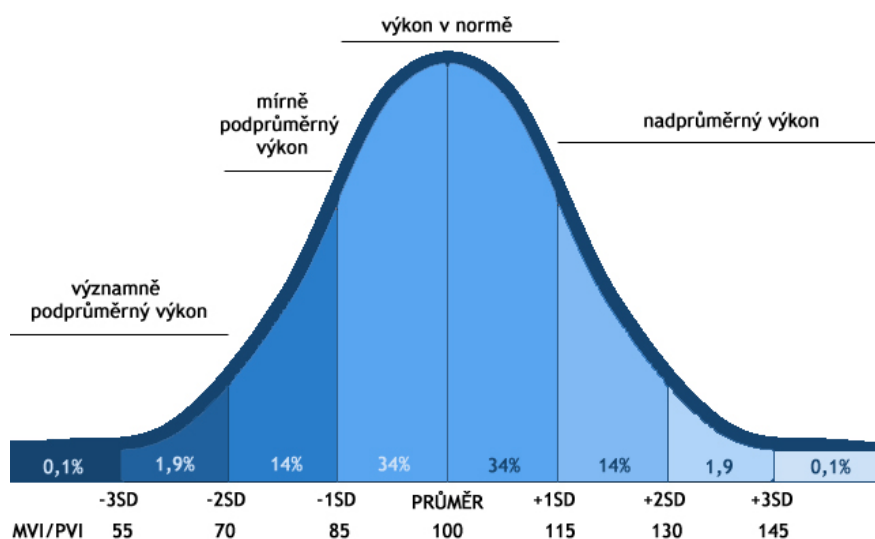
| Vývojové indexy | Klasifikace | Normální rozložení (%) |
|-------------------|----------------------------|------------------------|
| 115 a více | nadprůměrný výkon | 16.0 |
| 85 – 114 | výkon v mezích normy | 68.0 |
| 70 – 84 | mírně podprůměrný výkon | 13.5 |
| 69 a méně | významně podprůměrný výkon | 2.5 |

1. Pokud výkon odpovídá vývojovým indexům **115 nebo vyšším** – označuje ho autorka jako „Accelerated performance“, což bychom doslovně přeložili jako urychlený výkon. Protože se však v češtině takovéto spojení neuznává, domníváme se, že je adekvátnější užívat termín **nadprůměrný výkon**.
2. Výkon dosahující hodnot vývojových indexů od **85 do 114** – označuje Bayleyová termínem „Within normal limits“, čemuž by nejlépe odpovídal překlad **výkon v mezích normy, či v normě**.
3. Výkon charakterizovaný vývojovými indexy v pásmu od **70 do 84** – nazývá „Mildly delayed performance“. Domníváme se, že nejvhodnější překlad je **mírně podprůměrný výkon**.
4. Výkon, kterému odpovídá vývojový index **69 nebo nižší** hodnotí jako „Significantly delayed performance“, což překládáme jako **významně podprůměrný výkon**.

V ojedinělých případech se může stát, že výkon dítěte je nižší než odpovídá vývojovému indexu 50. Protože jde o velice řídký jev, jak jsme si řekli výše, Bayleyová již nižší hodnoty vývojových indexů dále neuvádí. Podobně je tomu naopak u výkonů přesahujících vývojový index 150. K další interpretaci takového výsledku je třeba podrobně zhodnotit vývoj dítěte v jednotlivých sadách položek i další faktory, které mohly na tento výjimečný výsledek spolupůsobit. Výkon dítěte je pak nejlépe označit jako nižší než 50, resp. vyšší než 150.

Chtěli bychom zde krátce upozornit, že v České republice je v případě opoždujícího se vývoje dítěte užívána zatím nejčastěji klasifikace uvedená v MKN 10 (Mezinárodní klasifikace nemocí – 10. revize, 1992). Opoždující se vývoj je zde popsán pomocí 4 stupňů mentální retardace (lehká, střední, těžká a hluboká), která je založena na klasifikaci IQ. Domníváme se, že pro děti raného věku není tato klasifikace vyhovující a také ve světové odborné literatuře se u nejmenších dětí této klasifikace neuznává. Navíc může docházet k nedorozuměním, pokud je jedním odborníkem výkon dítěte charakterizován dle klasifikace Bayleyové a jiným

Graf 6.1 Grafické znázornění normálního rozložení



odborníkem dle MKN 10. Zatímco Bayleyová označuje výkon dítěte s vývojovým indexem 69 a nižším již za významně podprůměrný (opožděný), v MKN 10 se užívá pro výkon hodnocený v rozmezí 69–50 IQ termín „lehká mentální retardace“.

V některých zahraničních studiích se považuje vývoj dítěte za vážně opožděný, pokud jeho výkon spadá pod 3 SD pod průměrem (100-45=55), tj. vývojový index dosahuje hodnoty 54 nebo nižší. Jiné studie hovoří o vážně opožděném vývoji v případě, že vývojový index je nižší než 50 (Sobotková, 2005, Zaban, 2004).

Aby nedocházelo zbytečně k nedorozuměním při interpretaci nálezů různými odborníky, měli bychom uvádět jakou metodou bylo dítě vyšetřeno a jakému věku vývojově odpovídá, případně uvést i hodnotu dosaženého vývojového indexu.

6.2. Interpretace výsledků škály chování

Bayleyová uvádí, že výsledky ve škále chování možno interpretovat v jedné nebo až ve čtyřech následujících rovinách: 1) celkový skór 2) skóry v jednotlivých oblastech chování (faktorech) 3) jednotlivé položky chování 4) srovnání výsledků v mentální a motorické škále s výsledky ve škále chování. Rozbor ve všech rovinách musí brát ohled na hodnocení výsledků chování dítěte rodiči (položky 1 a 2). Pokud rodiče hodnotí chování dítěte při vyšetření nízkými skóry (1 nebo 2), což znamená, že podle nich se dítě při vyšetření chovalo jinak než obvykle nebo že dítě plnilo testové úkoly méně úspěšně než podle rodičů odpovídá jeho schopnostem, musí vyšetřující znovu zvážit všechny okolnosti, které mohly na dítě působit a rozebrat

podrobně výsledky v jednotlivých položkách, než začne výsledky testu interpretovat.

6.2.1. Interpretace celkového skóru

Celkový skór pro děti ve věku 1-5 měsíců zahrnuje 18 položek, pro děti 6-12 měsíční 28 položek a pro děti 13-42 měsíční 26 položek. U nejmenších dětí je podle Bayleyové možno celkový skór chápat jako výraz neurobehaviorální integrity, u dětí starších zachycuje spíše stupeň přizpůsobení se prostředí.

Hodnocení celkového skóru má tři deskriptivní kategorie: „v normě“ (skóry, které vzhledem k věku odpovídají 26. a vyššímu percentilu); „hraniční“ (odpovídají 11.- 25. percentilu); a „problémové“ / v angličtině non-optimal/ (10. a nižší percentil).

Skóry poslední kategorie („problémové“) signalizují, že chování dítěte je opožděné nebo odchylné v jedné nebo více důležitých oblastech, skóry kategorie „hraniční“ upozorňují, že chování dítěte může být odchylné, a že je třeba další jeho rozbor.

6.2.2. Interpretace skóru v jednotlivých faktorech

Autorka testu BSID-II došla metodami faktorové analýzy k vymezení čtyř faktorů chování: „pozornost/bdělost“, „kvalita motoriky“, „orientace/zaujetí“ a „emoční regulace“. První faktor se hodnotí pouze u 1-5 měsíčních dětí spolu s faktorem „kvality motoriky“, u dětí 6 měsíčních a starších se hodnotí tři faktory – „kvalita motoriky“, „orientace/zaujetí“ a „emoční regulace“. Podobně jako u celkového skóru, hodnota

každého faktorového skóru může spadat do jedné ze 3 kategorií chování: „v normě“ (odpovídá 26. a vyššímu percentilu), „hraniční“ (11. – 25. percentil) a „problémové“ (10. a nižší percentil).

Faktor pozornost/bdělost: Skóry odpovídající „problémovému chování“ signalizují neschopnost dítěte zůstat čilé a bdělé i nízký stupeň interakce s okolím.

Faktor kvalita motoriky: Skóry odpovídající „problémovému chování“ upozorňují na možnou neuromotorickou dysfunkci.

Faktor orientace/zaujetí: Skóry odpovídající „problémovému chování“ poukazují na nízkou úroveň iniciativy dítěte a jeho zapojení se do činností s dospělým.

Faktor emoční regulace: Podle Bayleyové mohou skóry faktoru „emoční regulace“, které odpovídají „problémovému chování“ ukazovat na negativní nebo vysoký emoční tonus, špatnou přizpůsobivost nebo na nepravidelnou a nestabilní bio-behaviorální seberegulaci s tendencí snížené přizpůsobivosti a vyšších hladin distresu.

6.2.3. Interpretace jednotlivých položek

Hodnocení položky skórem 1 může signalizovat vážnou odchylku v příslušné oblasti chování. Také skór 2 upozorňuje na možnost vážnější odchylky. Na všechny takto hodnocené položky je nutné zaměřit pozornost. Zejména hodnocení položky „pozornost k úkolům“ a „hyperaktivita“ by nemělo uniknout našemu zájmu. Odchylky v pozornosti s výskytem hyperaktivity mohou signalizovat ADHD syndrom, který bývá diagnostiko-

ván až v pozdějším věku. Klinicky užitečné je zachytit odchylky v pozornosti a v pohybové aktivitě co nejdříve, protože jejich časné odhalení umožňuje včasnou péči, která pomáhá mírnit nebo i předcházet některým nepříznivým důsledkům pro další vývoj těchto dětí. Tyto položky jsou hodnoceny v rámci faktoru „emoční regulace“ s dalšími osmi položkami, které s nimi mají jen malou obsahovou souvislost (např. pláč dítěte při vyšetření, orientace k vyšetřujícímu ad.). Tak může být výsledné hodnocení faktoru příznivé, ale jednotlivé položky – v našem případě pozornost dítěte a jeho pohybová aktivita – může být odchylná. Proto bychom měli věnovat náležitou pozornost hodnocení i jednotlivých položek chování.

6.2.4. Porovnání výsledků získaných v jednotlivých škálách

Jak bylo uvedeno dříve, interpretace výsledků má vycházet z různých informací, které vyšetřující o dítěti získal. Pro porozumění výsledkům ve škále chování je důležité srovnat údaje o chování s výkonem v mentální a motorické škále: např. nízká kvalita motoriky může souviset s opožděním motorického vývoje, orientace a zaujetí dítěte může být ovlivněno stupněm mentálního vývoje.

7. PŘÍLOHY

Příloha 1

Ukázky Záznamových listů mentální škály

| Věk | Položky 1-26 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|-------------------------|--|----------------------|--------------------------|-----------------|-----------------|----------------------|---------------------|
| 1. měs. | 1. Krátce pohlédne na osobu | Leh na zádech | | | 14, 19, 21 | | |
| | •2. Uklidní se, když je zvednuto | Leh na zádech | | | | | |
| | 3. Reaguje na hlas | Leh na zádech | | | | | |
| | •4. Prohlíží okolí | | | | | | |
| | 5. Očima sleduje pohybující se osobu | Leh na zádech | | | | | |
| | 6. Dívá se na kroužek po dobu 3 sekund | Leh na zádech | Kroužek na provázku | | 15 | | |
| | 7. Habituační na chřastítko | Leh na zádech | Chřastítko | | 8 | Pokus 1_ 2_ 3_ 4_ 5_ | |
| | 8. Rozlišuje mezi zvonkem a chřastítkem | Leh na zádech | Zvonek | 7 | | | |
| | 9. Hledá očima zdroj zvuku | Leh s podporou hlavy | Chřastítko a zvonek | 8 | | | |
| | •10. Vokalizuje čtyřikrát | | | | | | |
| | 11. Anticipační vzrušení | Leh na zádech | | 2 | 12 | | |
| | 12. Anticipační příz-působení na zvednutí | Leh na zádech | | 11 | | | |
| 2. měs. | 13. Poznává pečovatele zrakem | Leh na zádech | | | 20 | | |
| | 14. Usmívá se při hovoru vyšetřujícího | Leh na zádech | | 1 | 19, 21, 33 | | |
| | 15. Oči sledují horizontální pohyb kroužku | Leh na zádech | Kroužek na provázku | 6 | 16 | | |
| | 16. Oči sledují vertikální pohyb kroužku | Leh na zádech | Kroužek na provázku | 15 | 17 | | |
| | 17. Oči sledují kruhový pohyb kroužku | Leh na zádech | Kroužek na provázku | 16 | 18 | | |
| | 18. Oči sledují pohyb kroužku v oblouku | Leh s podporou hlavy | Kroužek na provázku | 17 | 37 | | |
| | 19. Usmívá se na úsměv vyšetřujícího | Leh na zádech | | 14 | 21, 33 | | |
| 3. měs. (1 měs.) | 20. Reguje na zmizení obličeje | Leh na zádech | | 13 | | | |
| | 21. Vokalizuje když vyšetřující mluví | Leh na zádech | | 19 | 33 | | |
| | •22. Vokalizuje dva samohláskové zvuky | | | 10 | | | |
| | 23. Přesun pohledu ze zvonku na chřastítko | Leh na zádech | Chřastítko a zvonek | 9 | 35 | Kriterium: 2 ze 3 | |
| | 24. Hlavou sleduje kroužek | Sed na klíně u stolu | Kroužek na provázku | 18 | | | |
| | 25. Dívá se na kostku 3 sekundy | Sed na klíně u stolu | Jedna kostka | | | | |
| | 26. Habituační na zrak. podnět - 30 sekund | Sed na klíně u stolu | Karta 26, stojan, stopky | | 27 | | |

• náhodné pozorování v průběhu vyšetření

Počet splněných položek (S): _____

| Věk | Položky 27-53 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S,N,O, V, SR |
|----------|--|----------------------|-----------------------------|-----------------|--------------------|--|-------------------|
| 3. měs. | 27. Rozpozná nový obrazec – 10 sekund | Sed na klíně u stolu | Karty 27A-B, stojan, stopky | 26 | 28 | Kriterium: 2 ze 2 karta 27A_, 27B_ | |
| | 28. Vizuální preference – 15 sekund | Sed na klíně u stolu | Karty 28A-B, stojan, stopky | 27 | 29 | Kriterium: 2 ze 2 karta 28A_, 28B_ | |
| | 29. Preferuje nový podnět – A:20, B,C:10s | Sed na klíně u stolu | Karty 29A-C, stojan, stopky | 28 | | Kriterium: 2 ze 2 karta 29A_, 29B_, 29C_ | |
| 4. měs. | 30. Otáčí hlavu za zvukem | Sed na klíně u stolu | Chrastítko a zvonček | 23 | | | |
| | •31. Vokalizací vyjadřuje pocity | | | | | Libost_, nelibost_, dychtivost_, a jiné_ | |
| | 32. Oči sledují míček kutálející se po stole | Sed na klíně u stolu | Míček | | | | |
| | 33. Vokalizuje při úsměvu vyšetřujícího | Leh na zádech | | 21 | | | |
| | •34. Prohlíží si své ručky | | | | | | |
| | 35. Hraje si s chrastítkem | Leh na zádech | | | | | |
| | 36. Oči sledují tyčku | Leh na zádech | | | | | |
| | (2 měs.) 37. Manipuluje s kroužkem | Leh na zádech | Kroužek | | 38, 40 | | |
| | 38. Sahá po zavěšeném kroužku | Leh na zádech | Kroužek | 37 | 39 | | |
| | 39. Uchopuje zavěšený kroužek | Leh na zádech | Kroužek | 38 | | | |
| (3 měs.) | 40. Dává kroužek do úst | Leh na zádech | Kroužek | 39 | | | |
| | 41. Přibližuje se k zrcadlu | Sed na klíně u stolu | Zrcadlo | | 49, 50 | | |
| 5. měs. | 42. Sahá po kostce | Sed na klíně u stolu | 3 kostky | | 44-5, 53, 57-8, 65 | | |
| | 43. Sahá vytrvale | Sed na klíně u stolu | Kostka, jiná malá hračka | | | | |
| | 44. Koordinace oko ruka při sahání | Sed na klíně u stolu | 3 kostky | 42 | 45,53,57, 58, 65 | | |
| | 45. Zvedne kostku | Sed na klíně u stolu | 3 kostky | 44 | 53, 57, 58, 65, | | |
| | 46. Udrží pohled 2 s. po zmizení míčku | Leh na zádech | Zástěna a míček | | | | |
| | •47. Vědomí neznámého prostředí | | | | | | |
| | 48. Hra se šňůrkou | Sed na klíně u stolu | Kroužek na provázku | | 62 | | |
| 6. měs. | 49. Usmívá se na svůj obraz v zrcadle | Sed na klíně u stolu | Zrcadlo | 41 | 50 | | |
| | 50. Reaguje hrou na svůj obraz v zrcadle | Sed na klíně u stolu | Zrcadlo | 49 | | | |
| | 51. Postřehne peletku | Sed na klíně u stolu | Peletka | | M32, M41 | | |
| | (4 měs.) 52. Bouchá hračkou | Sed na klíně u stolu | Lžice nebo tvrdá hračka | | | | |
| | 53. Sahá po druhé kostce | Sed na klíně u stolu | 3 kostky | 45 | 57, 58, 65 | | |

• náhodné pozorování v průběhu vyšetření

Počet splněných položek (S): _____

| Věk | Položky 54-77 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|-----------------------|---|----------------------|----------------------------------|-----------------|------------------|--------------------------|---------------------|
| 7 měs. | •54. Překládá předmět z ruky do ruky | Leh na zádech, sed | Chrastítko, kroužek, jiné zvonek | | | | |
| | 55. Zvedá obrácený hrníček | Sed na klíně u stolu | Hrníček, kostka králíček, jiné | | 67 | | |
| | 56. Hledá spadlou lžičku | Sed na klíně u stolu | Zrcadlo a lžička | | | | |
| | 57. Obratně zvedne kostku | Sed na klíně u stolu | 3 kostky | 53 | 58, 65, M31 a 37 | | |
| | 58. Podrží 2 kostky po dobu 3 s | Sed na klíně u stolu | 3 kostky | 57 | 65 | | |
| 8 měs. | 59. Manipuluje se zvonkem, zájem o podrob. | Sed na klíně u stolu | Zvonek | | 66 | | |
| | 60. Pozoruje čarání | Sed na klíně u stolu | Tužka a papír | | | | |
| | •61. Vokalizuje 3 různé samohláskové zvuky | | | 22 | | Jaké samohláskové zvuky: | |
| 9 měs. | 62. Tahá za šňůrku, aby se zmocnilo kroužku | Sed na klíně u stolu | Kroužek se šňůrkou | 48 | 82 | | |
| | 63. Napodobuje vokalizaci | | | | | Jakou vokalizaci: | |
| 10 měs. | 64. Spolupracuje při hře | Sed na klíně u stolu | Zástěna | | | | |
| | 65. Podrží 2 kostky ze 3 - po dobu 3 s | Sed na klíně u stolu | 3 kostky | 58 | 75 | | |
| 11 měs. (5 měs.) | 66. Záměrně zvoní zvonkem | Sed | Zvonek | 59 | | | |
| | 67. Zvedá hrníček za ouško | Sed na klíně u stolu | Hrníček, kostka, králíček, jiné | 55 | | | |
| | •68. Užívá gest k vyjádření svých přání | | | | | Jaké(á) gesto(a): | |
| | 69. Dívá se na obrázky v knížce | Sed na klíně u stolu | Obrázková knížka | | 73 | | |
| | 70. Naslouchá selektivně 2 známým slovům | | | | | | |
| 12 měs. (6 a 7 m.) | •71. Opakuje slabiku (kombin. samohl. a souhl.) | | | 61 | | Jakou slabiku(y): | |
| | 72. Hledá obsah krabičky | Sed na klíně u stolu | 2 korálky a krab. bez víčka | | | | |
| | 73. Obrací stránky v knize | Sed na klíně u stolu | | 69 | | | |
| | 74. Vloží 1 kostku do hrníčku | Sed na klíně u stolu | Hrníček a 9 kostek | | 86, 95 | Počet vložených kostek: | |
| | 75. Pokouší se uchopit 3 kostky | Sed na klíně u stolu | 3 kostky | 65 | | | |
| | •76. Expresivní žargon | | | 71 | | | |
| | 77. Postrkuje auto | Sed na klíně u stolu | Auto | | | | |

• náhodné pozorování v průběhu vyšetření

Počet splněných položek (S): _____

| Věk | Položky 78-100 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|--|--|--------------------|--|-----------------|--|---|------------------------|
| 13 měs. | 78. Vokalizuje 4 různé slabiky | | | 76 | | Jaké slabiky: | |
| | 79. Ohmatává otvory v kolíkové desce | Sed | Kolíčková deska bez kol. kolíčků | | | | |
| | 80. Sejme víčko s krabičky | Sed | Krabička, plné víčko a hračka | 72 | | Kriterium: 2 ze 3 Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| | 81. Reaguje na slovní pokyn | | | 70 | | | |
| | (8 měs.) 82. Zavěsí kroužek za šňůrku | Sed | Kroužek se šňůrkou | 62 | | | |
| | 83. Plácá napodobivě do hračky | Sed | Pískací hračka | | | | |
| | 84. Najde jeden předmět | Sed | Hračka a 2 hrníčky | 67 | 96 | Kriterium: 2 ze 3 Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| (9 měs.) | 85. Vyndá peletku z lahvičky | Sed | Peletka a lahvička | | | | |
| | 86. Vloží 3 kostky do hrníčku | Sed | Hrníček a 9 kostek | 74 | 95 | Počet kostek v hrníčku: | |
| 14-16 měs. (10 měs.) | 87. Opakovaně zasouvá 1 kolíček – čas 70 sek. | Sed | Kolíčková deska, 6 žlutých kolíčků | 79 | 98 | Počet kolíčků: Pokus 1__ 2__ 3__ čas 1__ 2__ 3__ | |
| | 88. Získá hračku I. | Sed | Průhledná krabička | | 105 | | |
| | 89. Vloží 6 korálků do krabičky | Sed | Krabička, víčko s otvor., 8 korál. | | | Kriterium: 6 z 8 Počet korálků: ____ | |
| | 90. Umístí 1 dílek (modrá deska) | Sed | Modrá deska, 4 dílky kruhové a 5 čtvercových | | | Počet dílků: ____ Čas: ____ | |
| | 91. Spontánně čará | Sed | Tužka a papír | 60 | 103 | | |
| | (11 měs.) 92. Zavře kulatou krabičku | Sed | Kulatá krabička | | | | |
| | 93. Umístí kruhový tvar | Sed | Růžová deska, červené tvary | | | | |
| | 94. Napodobí slovo | | | 63 | | | |
| | 95. Vloží 9 kostek do hrníčku | Sed | Hrníček a 9 kostek | 86 | | Počet kostek v hrníčku: | |
| 96. Najde hračku pod vyměněnými hrnký | Sed | 2 hrníčky a hračka | 84 | 102 | Kriterium: 2 ze 3 Pokus 1__ 2__ 3__ | | |
| 17-19 měs. | 97. Staví věž ze 2 kostek | Sed | 12 kostek | | 123 | Počet kostek: Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| | 98. Zasune kolíčky za 70 s. | Sed | Kolíčková d., 6 žlutých kolíčků | 87 | 119 | Počet kolíčků: Pokus 1__ 2__ 3__ čas 1__ 2__ 3__ | |
| | 99. Ukáže na 2 obrázky | Sed | Testový sešit | | 109, 122 133 | Kriterium: 2 z 10 jmenuje ukazuje bota pes hrníček dům hodiny knížka ryba hvězda list auto | |
| (12 měs.) | 100. Používá přiměřeně 2 různá slova | | | 94 | | Jaká slova: | |

| Věk | Položky 102-122 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|----------------|---|--------|---|-----------------|-----------------|---|---------------------|
| (13 měs.) | 101. Ukáže botu, část oděvu, jiný předmět | | | 81 | | Oděv/předmět: | |
| | 102. Nalezne hračku po viditelném přemístění | Sed | 2 hrníčky, králíček | 96 | | Kriterium: 2 ze 3 Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| | 103. Napodobí tah křídovou pastelkou | Sed | 2 křídové pastelky a papír | 91 | 116 | | |
| | 104. Užije tyčku k získání hračky | Sed | Malá hračka, tyčka | | | | |
| | 105. Nalezne hračku II. | Sed | Průhledná krabička, malá hračka | 88 | | Kriterium: 2 ze 2 Pokus 1__ 2__ | |
| | •106. Používá slova k vyjádření přání | | | 100 | | Slova: | |
| 20 – 22 měs. | 107. Splní pokyny (panenka) | Sed | Panenka, lžice, hřebec, kapesník | 101 | | Kriterium: 2 ze 3 Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| | 108. Ukáže na 3 části těla (panenka) | Sed | Panenka | 107 | | Kriterium: 3 ze 7: vlasy ústa uši ruce oči nohy nos | |
| | 109. Jmenuje 1 obrázek | Sed | Testový sešit | 99 | 122, 133 | Kriterium: 1 z 10 Jmenuje ukazuje bota pes hrníček dům hodiny knížka ryba hvězda list auto | |
| | 110. Jmenuje 1 předmět | Sed | Míč, knížka, tužka, lžice, hrníček | | 126 | Kriterium: 1 z 5: míč knížka tužka lžice hrníček | |
| | •111. Kombinuje slova a gesta | | | 106 | | | |
| (14 – 16 měs.) | 112. Umístí 4 dílky za 150 s. (modrá deska) | Sed | Modrá deska, 4 dílky kruhové a 5 čtvercových | 90 | | Počet dílků: ____ Čas: ____ | |
| | 113. Říká 8 různých slov | | | 111 | | Slova: | |
| 23 – 25 měs. | •114. Užívá dvouslovné věty | | | 113 | | Promluvy: | |
| | 115. Zasune 3 tvary do růžové desky čará | Sed | Růžová deska, 3 tvary, stopky | 93 | 120 | | |
| | 116. Odlišuje čarání od čáry | Sed | 2 křídové pastelky a papír | 103 | 139 | | |
| | 117. Napodobí 2slovnou větu | | | 114 | | | |
| | 118. Poznává předměty na fotografii | Sed | Deska, zvonek, králíček, kostka, auto, trojúhelník, zástěna, test sešit | | | Kriterium: 2 z 5 Králíček __ zvonek __ auto __ kostka __ trojúhelník __ | |
| | 119. Vloží kolíčky za 25 sekund | Sed | Kolíčková deska, 6 žlutých kolíčků, stopky | 98 | | Počet kolíčků: Pokus 1__ 2__ 3__ , čas při pokusu 1__ 2__ 3__ | |
| | 120. Vloží tvary do obrácené růž. desky | Sed | Růžová deska, 3 tvary, stopky | 115 | | Kriterium: 2 ze 3 Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| | 121. Užívá zájmena | | | | | Zájmena: | |
| | 122. Ukáže na 5 obrázků | Sed | | 109 | 133 | Počet obrázků (viz. pol. 109) jmenuje: ____ ukazuje: ____ | |

| Věk | Položky 123-145 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|--|---|--------|------------------------------------|-----------------|-----------------|---|---------------------------|
| 26 – 28 měs. (17-19 měs.) | 123. Staví věž ze 6 kostek | Sed | 12 kostek | 97 | 135 | Počet kostek: Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| | 124. Rozlišuje knížku, kostku a klíč | Sed | Knížka, kostka, klíč | | | Kriterium: 3 ze 3 knížka__ kostka __ klíč __ | |
| | 125. Přiřazuje obrázky | Sed | Testový sešit | | | Kriterium: 3 ze 4 letadlo__ tříkolka__ strom__ telef. __ | |
| | 126. Jmenuje 3 předměty | Sed | Míč, knížka, tužka, lžice, šálek | 110 | | Kriterium: 3 z 5: míč knížka tužka lžice šálek | |
| | •127. Užívá tříslavné věty | | | 117 | | Věty: | |
| | 128. Přiřadí 3 barvy | Sed | Test.sešit, červ., žl., modrý kruh | | 137 | Červená__ žlutá__ modrá __ | |
| | 129. Tvoří kontingentní sdělení | | | 127 | | Sdělení: | |
| | 130. Umístí tvary do modré desky za 75 s | Sed | Modrá deska a 9 dílků, stopky | 112 | | Počet dílků: ____ Čas: ____ | |
| 29 – 31 měs. (20-22 měs.) | 131. Poslouchá pohádku | Sed | Obrázková knížka | 73 | 142 | | |
| | 132. Vloží korálky do tuby za 120 s. | Sed | Tubus, šňůrka s korálky | | | | |
| | 133. Jmenuje 5 obrázků | Sed | Testový sešit | 122 | | Kriterium: 5 z 10 Jmenuje ukazuje Bota Pes Hrniček Dům Hodiny Knížka Ryba Hvězda List Auto | |
| | 134. Dává najevo verbální porozumění | Sed | Testový sešit | | | Kriterium: 3 ze 6 obr.1__ 2__ 3__ 4__ 5__ 6__ | |
| | 135. Staví věž z 8 kostek | Sed | 12 kostek | 123 | 138 | Počet kostek: Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| 32 – 34 měs. | •136. Klade otázky | | | 129 | | Otázka (y): | |
| | 137. Přiřadí 4 barvy | Sed | Testový sešit, 5 barevných kol. | 128 | | Kriterium: 4 z 5 červ., žl., modrá, černá, zelená | |
| | 138. Staví vlak z kostek | Sed | 10 kostek | 135 | | | |
| | 139. Napodobí svislý a vodorovný tah | Sed | 2 tužky a papír | 116 | | svislý__ vodorovný__ | |
| 35 – 37 měs. | 140. Rozumí 2 předložkám | Sed | 2 hrničky a králíček | | 153 | | |
| | 141. Rozumí pojmu jeden | Sed | 3 kostky | | | | |
| | 142. Tvoří věty z více slov – reakce na knížku | Sed | Knížka | 131 | | Věty: | |
| | 143. Pamatuje si geometrické tvary | Sed | Tvary z růž. sady, zástěna | | | Kriterium: 2 ze 3 kruh__ čtverec__ trojúhelník __ | |
| | 144. Rozlišuje obrázky. | Sed | Testový sešit | | | Kriterium: 2 ze 2 jablko __ žirafa __ | |
| | 145. Porovnává velikosti | Sed | Testový sešit | | | Kriterium: 2 ze 2 velký __ malý strom __ | |

| Věk | Položky 146-168 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|-------------------------|---|--------|-----------------------------------|-----------------|-----------------|--|------------------------------|
| 38 – 42 měs. | 146. Počítá (názvy čísel) | Sed | | | 164 | Názvy čísel do: ____ | |
| (23-25 měs.) | 147. Porovnává váhu | Sed | 2 krabičky pevně zavřené | | | Kriterium: 2 ze 2 Pokus 1 __ 2 __ | |
| | 148. Užívá minulý čas | | | | | Příklad užití min. času: | |
| | 149. Staví most | Sed | 6 kostek | 138 | | | |
| (26-28 měs.) | 150. Staví zeď | Sed | 8 kostek | 149 | | | |
| | 151. Rozlišuje obrázky II. | Sed | Testový sešit | 144 | | Kriterium: 2 ze 2 tele __ osel __ | |
| | 152. Opakuje řadu 3 čísel | Sed | | | | Kriterium: 3 ze 4 A __ B __ C __ D __ | |
| | 153. Rozumí 4 předložkám | Sed | | 140 | | Kriterium: 4 ze 6: na__ do_ pod__ mezi__ za__ před__ | |
| | 154. Určuje pohlaví | Sed | | | | Kriterium: 1. správně a ještě jedna ze dvou: 1 __ 2__ 3__ | |
| | 155. Jmenuje 4 barvy | Sed | Testový sešit | 137 | | Kriterium: 4 z 5 červ., žl., modrá, černá, zelená | |
| (29-31 měs.) | 156. Rozumí pojmu více | Sed | 8 kostek | 141 | | Kriterium: 2 ze 2 Pokus 1 __ 2 __ | |
| | 157. Počítá (1 číslo k 1 kostce) | Sed | 5 kostek | 146 | | | |
| | 158. Rozumí perspektivě dru- hého I. | Sed | Pevná krabička a králíček | | 172 | | |
| | 159. Počítá (stabilní pořadí čísel) | | | 157 | | | |
| | 160. Pamatuje si sekvenci | Sed | | | | Kriterium: úspěch při klepnutí/ dotyku/tlesknutí | |
| | 161. Rozlišuje vzorce | Sed | Testový sešit | | | Kriterium: 2 ze 3 čtverec__ trojúhel__ E __ | |
| | 162. Třídí kolíčky podle barvy čára | Sed | 4 červ., modré, žluté, 3 sáčky | | | | |
| (32-34 měs.) | 163. Rozlišuje velikosti | Sed | Testový sešit | | | Kriterium: 2 ze 3 miska__ víčko __ bota __ | |
| | 164. Počítá – základní číslice | Sed | 5 kostek | 159 | 175 | Kriterium: 2 ze 2 Pokus 1 __ 2 __ | |
| | 165. Umístí tvary do modré desky za 30 s. | Sed | Modrá deska a 9 dílků, stopky | 130 | | Počet dílků: ____ Čas: ____ | |
| | 166. Rozpozná 3 neúplné obrázky | Sed | Testový sešit | | | Kriterium: 3 ze 3 Pokus 1 __ 2__ 3__ | |
| | 167. Určí časovou posloupnost událostí | Sed | | | | Události: | |
| (35-37 měs.) | 168. Dokončí vzor | Sed | Kolíčk. deska a barev. kolíčky | 162 | | Kriterium: 2 ze 2 Pokus 1 __ 2 __ | |

Počet splněných položek (S): _____

| Věk | Položky 169-178 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|----------------------|---|--------|----------------------------|-----------------|-----------------|---|---------------------------|
| 38-42m. (pokrač.) | 169. Najde nejkratší cestu na mapě | Sed | Mapa a auto | | 170 | Kritérium: 1. pokus splněn Pokus 1 __ 2 __ | |
| | 170. Najde alternativní cestu na mapě | Sed | Mapa, auto, tyčka | 169 | 171 | | |
| | 171. Přibere na mapě dva přátele | Sed | Mapa a auto | 170 | | | |
| | 172. Rozumí perspektivě druhého II. | Sed | Uzavřená krabice, králíček | 158 | | | |
| | 173. Staví „T“ | Sed | 10 kostek | 150 | 176 | | |
| | 174. Třídí předměty | Sed | Testový sešit | | | Kritérium: 2 ze 3 vlak __ lampa __ banán__ | |
| | 175. Počítá – uvede stejný počet kostek | Sed | 5 kostek | 164 | | Odpověď: | |
| | 176. Staví schody | Sed | 12 kostek | 173 | | | |
| | 177. Rozumí splnitelnosti úkolů | Stoj | | | | | |
| (38-42 més.) | 178. Řeší problém stavění mostu | Sed | Testový sešit a tři tyčky | | | | |

Počet splněných položek (S): _____

Příloha 2

Ukázky Záznamových listů motorické škály

Motorická škála – str 1.

Jméno a příjmení dítěte: _____ věk: _____

| Věk | Položky 1 – 24 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S,N,O, V, SR |
|---|--|-------------------|---------------------|-----------------|-----------------|-------------------|----------------------|
| 1. měs. | •1. Zvedá ruce ve hře | Leh na zádech | | | | | |
| | •2. Zvedá nohy ve hře | Leh na zádech | | | | | |
| | 3. Zvedá hlavu drženo u ramene | Zvednuté u ramene | | | 4, 5, 7, 15 | | |
| | 4. Drží hlavu zpříma 3 s – vertikální poloha | Zvednuté u ramene | | 3 | 5, 7 | | |
| | 5. Přizpůsobuje svoji polohu drženo u ramene | Zvednuté u ramene | | 4 | 7, | | |
| | •6. Ruce většinou v pěst | Leh na zádech | | | | | |
| 2. měs. | 7. Drží hlavu zpříma a pevně 15 s | Zvednuté u ramene | | 5 | 15 | | |
| | 8. Zvedá hlavu – dorzální závěs | | | | | | |
| | •9. Drží nohy zvednuté - 2 s | Leh na zádech | | | | | |
| | •10. Provádí plazivé pohyby | Leh na bříšku | | | | | |
| 3. měs. | 11. Otáčí se z boku na záda | Leh na zádech | | | | | |
| | •12. Snaží se dát ruku do úst | | | | | | |
| | 13. Podrží kroužek | Leh na zádech | Kroužek na provázku | | | | |
| | 14. Přizpůsobí hlavu ventrálnímu závěsu | Leh na bříšku | | 8 | | | |
| | 15. Drží hlavu pevně, když s ním pohybujeme | Zvednuté u ramene | | 7 | | | |
| | •16. Provádí symetrické pohyby | | | | | | |
| 4. měs. (1 měs.) (2 měs.) | •17. Drží hlavu ve střední poloze | Leh na zádech | | | | | |
| | •18. Vzpírá se o ruce | Leh na bříšku | | | | | |
| | 19. Udržuje hlavu v rovnováze | Vzpřímená poloha | | 15 | | | |
| | 20. Udrží hlavu ve 45°, pokládá ji s kontrolou | Leh na bříšku | | | 24 | | |
| | 21. Sedí s oporou | Sed | | | 22, 28, 34 | | |
| | 22. Sedí s lehkou oporou 10 s | Sed | | 21 | 28, 34, 36 | | |
| | •23. Ruce má většinou otevřené | | | 6 | | | |
| | 24. Udrží hlavu v 90°, pokládá ji s kontrolou | Leh na bříšku | | 20 | | | |

• náhodné pozorování v průběhu vyšetření

Počet splněných položek (S): _____

| Věk | Položky 25 – 50 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|-------------------------|--|----------------------------------|---------------------------|-----------------|-----------------|---|------------------------|
| 5. měs. | 25. Přenáší váhu na pažích 3 sekundy | Leh na bříšku | | 18 | | | |
| | 26. Otáčí se ze zad na bok | Leh na zádech | Chrastítko, zvonek a pod. | 11 | 38 | | |
| | •27. Otáčí zápěstím | | Kostka, chrastítko a p. | | | | |
| 6. měs. (3 měs.) | 28. Krátce sedí samo | Sed | | 22 | 34,36 | | |
| | 29. Uchopuje tyčku celou rukou | Sed | Tyčka | | | Typ úchopu: | |
| | •30. Sahá jednostranně | | | | | Ruka: levá pravá | |
| | 31. Úchop kostky s částečnou opozicí palce | Sed | Kostka | | 37 | | |
| | 32. Pokouší se uchopit peletku | Sed | Tabletka | | 41 | | |
| | 33. Přitahuje se do sedu | Leh na zádech | | | 45 | | |
| | 34. Sedí samo 30 s | | Stopky | 28 | 36 | | |
| 7. měs. (4 měs.) | 35. Sedí samo při hře s hračkou | Sed | Malá hračka | 34 | | | |
| | 36. Sedí samo pevně | Sed | | 35 | | | |
| | 37. Uchopuje kostku konečky prstů | Sed | | 31 | | | |
| | 38. Otáčí se ze zad na bříško | Leh na zádech | Chrastítko, zvonek a pod. | 26 | | | |
| | 39. Uchopuje nohu rukama | Leh na zádech | Kapesníček | | | | |
| | 40. Dělá rané kráčivé pohyby | Stoj | | | 44 | | |
| | (5 měs.) | 41. Uchopuje peletku celou rukou | Sed | tabletka | 32 | 49, 56 | |
| 8. měs. | 42. Pokouší se zvednout do sedu | Leh na zádech | Chrastítko, zvonek a pod. | | 47 | | |
| | 43. Pohybuje se dopředu | Sed | Chrastítko, zvonek a pod. | 25 | | Lokomoce předcházející chůzi: | |
| | 44. Krátce udrží váhu | Stoj | Chrastítko, zvonek a pod. | 40 | 46, 53 | | |
| | 45. Přitahuje se do stoje | Leh na zádech | | 33 | | | |
| | 46. Přenáší váhu ve stoji | Stoj | | 44 | 53 | | |
| | 47. Zvedá se do sedu | Leh na zádech | Chrastítko, zvonek a pod. | 42 | | | |
| (6 měs.) | 48. Dává 2 předměty do střední roviny | Sed | 2 lžičky nebo kostky | | | | |
| 9. měs. | 49. Uchopuje peletku, palec-částecná opozice | Sed | Tabletka | 41 | 56 | | |
| | 50. Otáčí trupem v samostatném sedu | Sed | Zvonek | 36 | | Kriterium: 1 ze 2 Pokus 1..... 2..... | |

• náhodné pozorování v průběhu vyšetření

Počet splněných položek (S): _____

| Věk | Položky 51 – 74 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|-----------------------------|---|---------------|---------------------------|-----------------|-----------------|-------------------|------------------------|
| 10. měs. (7 měs.) | 51. Dostane se ze sedu na břicho | Sed | Zvonek a pod | 50 | | | |
| | 52. Zvedá se do stoje | Leh na zádech | Chrástítko, zvonek a pod. | 47 | | | |
| | 53. Pokouší se chodit | Stoj | | 46 | 60, 61 | | |
| 11. měs. | 54. Chodí do stran, přidržuje se nábytkem | Stoj | | 53 | | | |
| | 55. Sedá si ze stoje | Stoj | | | | | |
| | 56. Uchopuje peletku konečky prstů | Sed | Peletka | 49 | | | |
| | 57. Úchop tyčky – částečná opozice palce | Sed | Tyčinka | 29 | | | |
| 12. měs. (8 měs.) | 58. Uchopuje tužku za nejdálější konec | Sed | Tužka a papír | | 70 | | |
| | 59. Stoupá si - I. | Sed | | 52 | 68 | | |
| | 60. Chodí s pomocí | Stoj | | 54 | 61, 62, 63 | | |
| 13. měs. (9 měs.) | 61. Stojí samo | Stoj | | 60 | 62, 63 | | |
| | 62. Chodí samo | Stoj | | 61 | 63 | | |
| 14. – 16. měs. (10 měs.) | 63. Chodí samo s dobrou koordinací | Stoj | Jakákoliv hračka | 62 | | | |
| | 64. Hází míčem | Stoj | Míč | | | | |
| | 65. Krátce sedí na bobečku | Stoj | | 55 | | | |
| 17. – 19. měs. (11 měs.) | 66. Jde do schodů s oporou | Stoj | Schody a hračka | | 69, 79 | | |
| | 67. Chodí pozadu | Stoj | Tahací hračka | 63 | | | |
| | 68. Stoupá si - II. | Stoj | | 59 | | | |
| | 69. Jde se schodů s oporou | Stoj | Schody a hračka | 63 | 80 | | |
| 20. – 22. měs. (12 měs.) | 70. Uchopuje tužku v prostředku | Sed | Tužka a papír | 58 | 74, 75, 90 | | |
| | 71. Jde bokem | Stoj | Tahací hračka | 67 | | | |
| | 72. Stojí na pravé noze s oporou | Stoj | | | 82 | | |
| | 73. Stojí na levé noze s oporou | Stoj | | 72 | 83 | | |
| | 74. Uchopuje tužku konečky prstů | Sed | Tužka a papír | 70 | 75, 90 | | |

• náhodné pozorování v průběhu vyšetření

Počet splněných položek (S): _____

| Věk | Položky 75 – 101 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|---|---|--------|----------------------------------|-----------------|-----------------|--|---------------------|
| 23 – 25 měs. (13 měs.) | 75. Přidrží si papír rukou | Sed | Tužka a papír | | 90 | | |
| | 76. Vloží 10 peletek do lahvičky za 60 s | Sed | 12 peletek, lahvička, stopky | 56 | | | |
| | 77. Koordinovaně běhá | Stoj | Míč, hra na babu | 71 | | | |
| 26 – 28 měs. (14 – 16 měs.) (17- 19 měs.) | 78. Skáče oběma nohama | Stoj | Provázek | | | | |
| | 79. Jde samo do schodů, přisunuje nohy | Stoj | Schody a hračka | 69 | 80, 95 | | |
| | 80. Jde samo se schodů, přisunuje nohy | Stoj | Schody a hračka | 79 | 81 | | |
| | 81. Skáče s posledního schodu | Stoj | Schody | 78 | | | |
| | 82. Stojí samo na pravé noze | Stoj | | 73 | | | |
| | 83. Stojí samo na levé noze | Stoj | | 82 | | | |
| 29 – 31 měs. (20 – 22 měs.) | 84. Jde dopředu po čáře | Stoj | Páska | 77 | 85 | | |
| | 85. Jde pozpátku blízko čary | Stoj | Páska | 84 | | | |
| | 86. Kývá nohou, aby koplo do míče | Stoj | Míč | 83 | | | |
| | 87. Přeskočí vzdálenost 10 cm | Stoj | Páska | 78 | | Kriterium: 1 ze 3 pokusů Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| 32 – 34 měs. | 88. Navlékne 3 korálky | Sed | 8 korálků a 2 šňůrky | | | Počet hranatých korálků: | |
| | 89. Jde po špičkách 4 kroky | Stoj | Páska | 85 | 99 | Kriterium: 4 kroky Počet kroků: | |
| | 90. Uchopí tužku za nejbližší konec | Sed | Tužka a papír | 74 | 93 | | |
| 35 – 37 měs. (23 – 25 měs.) | 91. Napodobuje pohyby ruky | Sed | | | 98 | Kriterium: 2 ze 3 pokusů Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| | 92. Rozlišuje tvary hmatem | Sed | Kolíky, kostky, čtverce, zástěna | | | Kriterium: 2 ze 3 pokusů kolík__ kostka__ čtverec__ | |
| | 93. Manipuluje tužkou v ruce | Sed | Tužka a papír | 90 | | | |
| | 94. Stoupá si III. | Stoj | | 68 | | | |
| | 95. Jde do schodů, střídá nohy | Stoj | Schody a hračka | 80 | 108 | | |
| 36–42 m 26 – 28 m. (29 – 31 měs.) | 96. Obkresluje kruh | Sed | Tužka a papír | | 104 | | |
| | 97. Koordinace oko-ruka při házení kroužk. | Stoj | Tyčka, kroužek, kuličková d. | | | | |
| | 98. Napodobuje postoj | Stoj | | 91 | | Kriterium: 2 ze 3 pokusů Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| | 99. Jde po špičkách 2,7 m | Stoj | Páska | 89 | | | |
| | 100. Zastaví se v běhu | Stoj | Páska | | | Kriterium: 2x ≤ 2 kroky Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| | 101. Zapne 1 knoflík | Sed | Cvičný knoflík | | | | |

Počet splněných položek (S): _____

| Věk | Položky 102 – 111 | Poloha | Pomůcky | Položky předch. | Položky násled. | Pomocné informace | Skór S, N, O, V, SR |
|-------------------------|--|--------|------------------------|-----------------|-----------------|--|---------------------------|
| 38–42 m. (pokračov.) | 102. Stojí samo na levé noze 4 s | Stoj | | 83 | 103 | | |
| | 103. Stojí samo na pravé noze 4 s | Stoj | | 102 | | | |
| | 104. Obkresluje znaménko plus | Sed | Tužka a papír | 96 | 111 | | |
| | 105. Obtahuje tvary | Sed | Záznamový arch a tužka | 104 | | Kriterium: 2 ze 3 tvarů: čtverec, kruh, kosočtverec | |
| (32 – 34 měs.) | 106. Přeskočí přes provázek | Stoj | Provázek | 87 | | Kriterium: 20 cm 5 cm pokus 1__ 2__ 10cm pokus 1__ 2__ 15cm pokus 1__ 2__ 20cm pokus 1__ 2__ | |
| | 107. Poskočí 2x na jedné noze | Stoj | Páska | 103 | 110 | Počet poskoků | |
| | 108. Jde se schodů, střídá nohy | Stoj | Schody, hračka | 95 | | | |
| | 109. Přeskočí vzdálenost 60 cm. | Stoj | Páska | 106 | | Kriterium: 1 ze 3 pokusů Pokus 1__ 2__ 3__ | |
| (35 - 42 měs.) | 110. Poskakuje 1,5 m | Stoj | Páska | 107 | | Vzdálenost: | |
| | 111. Obkresluje čtverec | Sed | Tužka a papír | 105 | | | |

Počet splněných položek (S): _____

Příloha 3

Ukázka Záznamového listu škály chování

Jméno dítěte: _____ dat. nar. _____ věk: _____

| Hodnocení chování dítěte rodiči: 1 2 3 4 5 | | | | | Hodnocení výkonu dítěte rodiči: 1 2 3 4 5 | | | | | |
|--|---|-----------------|------------------|-------------------|---|------------------|-------------------|-----------------|------------------|-------------------|
| Faktory | Položky | 1 – 5 měsíců | 6 – 12 měsíců | 13 – 42 měsíců | 1 – 5 měsíců | 6 – 12 měsíců | 13 – 42 měsíců | 1 – 5 měsíců | 6 – 12 měsíců | 13 – 42 měsíců |
| Pozornost / bdělost | 3. Převažující stav | | | | | | | | | |
| | 4. Labilita stavu | | | | | | | | | |
| | 5. Pozitivní emoce | | | | | | | | | |
| | 6. Negativní emoce | | | | | | | | | |
| | 7. Uklidnitelnost při rozrušení | | | | | | | | | |
| | 9. Energie | | | | | | | | | |
| | 11. Zájem o testový materiál a podněty | | | | | | | | | |
| | 13. Explorace předmětů a okolí | | | | | | | | | |
| 19. Orientace na vyšetřujícího | | | | | | | | | | |
| Celkový skór: Pozornost / bdělost | | | | | | | | | | |
| Orientace / Zaujetí | 3. Převažující stav | | | | | | | | | |
| | 4. Labilita stavu | | | | | | | | | |
| | 5. Pozitivní emoce | | | | | | | | | |
| | 9. Energie | | | | | | | | | |
| | 11. Zájem o testový materiál a podněty | | | | | | | | | |
| | 12. Iniciativa u úkolů | | | | | | | | | |
| | 13. Explorace předmětů a okolí | | | | | | | | | |
| | 15. Vytrvalost ve snaze splnit úkoly | | | | | | | | | |
| | 16. Zaujetí pro úkoly | | | | | | | | | |
| | 17. Bázlivost | | | | | | | | | |
| 19. Orientace na vyšetřujícího | | | | | | | | | | |
| 20. Sociální zaujetí | | | | | | | | | | |
| Celkový skór: Orientace / zaujetí | | | | | | | | | | |
| Emoční Regulace | 6. Negativní emoce | | | | | | | | | |
| | 8. Přecitlivělost na testový materiál a podněty | | | | | | | | | |
| | 10. Přizpůsobení změnám v testovém materiálu | | | | | | | | | |
| | 14. Pozornost k úkolům | | | | | | | | | |
| | 15. Vytrvalost ve snaze splnit úkoly | | | | | | | | | |
| | 18. Frustrace z neschopnosti splnit úkoly | | | | | | | | | |
| | 19. Orientace na vyšetřujícího *(nepřičítat u 13-42 měs.) | | | | | | | | | * |
| | 21. Spolupráce | | | | | | | | | |
| | 29. Prudké, "zbrklé" pohyby | | | | | | | | | |
| | 30. Hyperaktivita | | | | | | | | | |
| Celkový skór: Emoční regulace | | | | | | | | | | |
| Kvalita motoriky | 22. Hrubá motorika potřebná k zvládnutí úkolů | | | | | | | | | |
| | 23. Jemná motorika potřebná k zvládnutí úkolů | | | | | | | | | |
| | 24. Řízení pohybů | | | | | | | | | |
| | 25. Hypotonie | | | | | | | | | |
| | 26. Hypertonie | | | | | | | | | |
| | 27. Třesy | | | | | | | | | |
| | 28. Pomalé a časově zpožděné pohyby | | | | | | | | | |
| | 29. Prudké, "zbrklé" pohyby *(nepřičítat u 13-42 m.) | | | | | | | | | * |
| | Celkový skór: Kvalita motoriky | | | | | | | | | |
| Doplňkové Položky | 7. Uklidnitelnost při rozrušení | | | | | | | | | |
| | 8. Přecitlivělost na testový materiál a podněty | | | | | | | | | |
| | 10. Přizpůsobení změnám v testovém materiálu | | | | | | | | | |
| | 27. Třesy | | | | | | | | | |
| Celkový součet doplňkových položek | | | | | | | | | | |
| Závěrečný celkový skór | | | | | | | | | | |

Příloha 4

Ukázka Záznamového listu shrnujícího vyšetření

VÝVOJOVÉ ŠKÁLY BAYLEYOVÉ (BSID-II) (shrnující záznamový list)

Jméno dítěte: _____

Jméno matky: _____

Jméno otce: _____

Adresa: _____

věk matky: _____

věk otce: _____

tel: _____

| | ROK | MĚSÍC | DEN |
|-------------------|------------|--------------|------------|
| Datum vyšetření | | | |
| Datum narození | | | |
| Chronologický věk | | | |
| Korigovaný věk | | | |

Porod. hmotnost _____

Týden těhotenství _____

Věková korekce _____

ZÁVĚREČNÉ VYHODNOCENÍ

| ŠKÁLA | Vývoj. index | | Hrubý skór | Percentil | Klasifikace | |
|--|--------------|------------|------------|-----------|-------------|------------|
| | korig. věk | chron. věk | | | Korig. věk | chron. věk |
| Mentální | | | | | | |
| Motorická | | | | | | |
| Chování – faktory | | | | | | |
| Pozornost / bdělost (1-5 měs.) | | | | | | |
| Orientace / zaujetí (6-42 měs.) | | | | | | |
| Emoční regulace (6-42 měs.) | | | | | | |
| Kvalita motoriky (1-42 měs.) | | | | | | |
| Doplňkové položky (1-42 měs.) | | | | | | |
| Celkový skór chování | | | | | | |

ANAMNÉZA:

Matka: vzdělání: _____ zaměstnání: _____ rodin. stav: _____

Otec: vzdělání: _____ zaměstnání: _____ rodin. stav: _____

Rodinné soužití - matka a otec žijí s dítětem: ano ne (upřesnit): _____

Denní péče: matka; otec; babička; paní; kol. zařízení; ústav

Sourozenci:

Rehabilitace / terapie / předcházející vyš.:

Nemocnost / léčba:

SOUHRNNÉ POZNÁMKY:

Příloha 5
Tabulky pro převod hrubých skóreů
na mentální vývojové indexy – MVI

Tabulka 1 pro převod hrubých skóreů na mentální vývojové indexy (MVI)

Věk: 1 – 20 měsíců

| MVI | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | MVI |
|-----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 50 | - | - | 12 | 21 | - | 37 | 44 | 50 | - | - | - | 70 | 74 | 78 | 82 | - | 89 | - | - | - | 50 |
| 51 | - | 2 | - | - | 30 | - | - | - | 56 | 61 | 66 | - | - | - | - | 86 | - | 93 | 96 | 99 | 51 |
| 52 | - | - | 13 | 22 | - | 38 | 45 | - | - | - | - | 71 | 75 | 79 | 83 | - | 90 | - | - | - | 52 |
| 53 | - | 3 | - | - | 31 | - | - | 51 | 57 | 62 | 67 | - | - | - | - | 87 | - | - | 97 | 100 | 53 |
| 54 | - | - | 14 | 23 | - | 39 | 46 | - | - | - | - | 72 | 76 | 80 | 84 | - | 91 | 94 | - | - | 54 |
| 55 | - | 4 | - | - | 32 | - | - | 52 | - | 63 | 68 | - | - | - | - | 88 | - | - | 98 | 101 | 55 |
| 56 | - | - | 15 | 24 | - | 40 | - | - | 58 | - | - | 73 | 77 | 81 | 85 | - | 92 | 95 | - | - | 56 |
| 57 | - | 5 | - | - | 33 | - | 47 | 53 | - | 64 | 69 | - | - | - | - | 89 | - | - | - | - | 57 |
| 58 | - | - | - | 25 | - | - | - | - | 59 | - | - | - | 78 | 82 | 86 | - | 93 | 96 | 99 | 102 | 58 |
| 59 | - | 6 | 16 | - | 34 | 41 | 48 | 54 | - | 65 | - | 74 | - | - | - | 90 | - | - | - | - | 59 |
| 60 | - | - | - | 26 | - | - | - | - | 60 | - | 70 | - | 79 | 83 | - | - | - | 97 | 100 | 103 | 60 |
| 61 | - | 7 | 17 | - | 35 | 42 | 49 | 55 | - | 66 | - | 75 | - | - | 87 | 91 | 94 | - | - | - | 61 |
| 62 | - | - | - | 27 | - | - | - | - | 61 | - | 71 | - | 80 | 84 | - | - | - | 98 | 101 | 104 | 62 |
| 63 | - | 8 | 18 | - | - | 43 | 50 | 56 | - | - | - | 76 | - | - | 88 | - | 95 | - | - | - | 63 |
| 64 | - | - | - | 28 | 36 | - | - | - | 62 | 67 | 72 | - | 81 | 85 | - | 92 | - | 99 | 102 | 105 | 64 |
| 65 | - | 9 | 19 | - | - | 44 | 51 | 57 | - | - | - | 77 | - | - | 89 | - | 96 | - | - | - | 65 |
| 66 | 0 | - | - | 29 | 37 | - | - | - | 63 | 68 | 73 | - | - | - | - | 93 | - | 100 | 103 | 106 | 66 |
| 67 | - | 10 | 20 | - | - | 45 | - | 58 | - | - | - | 78 | 82 | 86 | 90 | - | 97 | - | - | - | 67 |
| 68 | 1 | - | - | - | 38 | - | 52 | - | 64 | 69 | 74 | - | - | - | - | 94 | - | - | 104 | 107 | 68 |
| 69 | - | - | 21 | 30 | - | - | - | 59 | - | - | - | 79 | 83 | 87 | 91 | - | 98 | 101 | - | - | 69 |
| 70 | 2 | 11 | - | - | 39 | 46 | 53 | - | 65 | 70 | 75 | - | - | - | - | 95 | - | - | 105 | 108 | 70 |
| 71 | - | - | 22 | 31 | - | - | - | - | - | - | - | 80 | 84 | 88 | 92 | - | 99 | 102 | - | - | 71 |
| 72 | - | 12 | - | - | 40 | - | 54 | 60 | 66 | 71 | - | - | - | - | - | 96 | - | - | - | - | 72 |
| 73 | 3 | - | 23 | 32 | - | 48 | - | - | - | - | 76 | - | 85 | 89 | 93 | - | 100 | 103 | 106 | 109 | 73 |
| 74 | - | 13 | - | - | 41 | - | 55 | 61 | - | 72 | - | 81 | - | - | - | 97 | - | - | - | - | 74 |
| 75 | 4 | - | 24 | 33 | - | 49 | - | - | 67 | - | 77 | - | 86 | 90 | - | - | - | 104 | 107 | 110 | 75 |
| 76 | - | 14 | - | - | 42 | - | 56 | 62 | - | 73 | - | 82 | - | - | 94 | 98 | 101 | - | - | - | 76 |
| 77 | 5 | - | 25 | 34 | - | 50 | - | - | 68 | - | 78 | - | 87 | 91 | - | - | - | 105 | 108 | 111 | 77 |
| 78 | - | 15 | - | - | 43 | - | 57 | 63 | - | 74 | - | 83 | - | - | 95 | - | 102 | - | - | - | 78 |
| 79 | 6 | - | 26 | 35 | - | 51 | - | - | 69 | - | 79 | - | 88 | 92 | - | 99 | - | 106 | 109 | 112 | 79 |
| 80 | - | 16 | - | - | 44 | - | 58 | 64 | - | - | - | 84 | - | - | 96 | - | 103 | - | - | - | 80 |
| 81 | 7 | - | 27 | 36 | - | - | - | - | 70 | 75 | 80 | - | - | - | - | 100 | - | 107 | 110 | 113 | 81 |
| 82 | - | 17 | - | - | 45 | 52 | 59 | 65 | - | - | - | 85 | 89 | 93 | 97 | - | 104 | - | - | - | 82 |
| 83 | - | - | 28 | 37 | - | - | - | - | 71 | 76 | 81 | - | - | - | - | 101 | - | - | 111 | 114 | 83 |
| 84 | 8 | 18 | - | - | 46 | 53 | 60 | 66 | - | - | - | 86 | 90 | 94 | 98 | - | 105 | 108 | - | - | 84 |
| 85 | - | - | 29 | 38 | - | - | - | - | 72 | 77 | 82 | - | - | - | - | 102 | - | - | 112 | 115 | 85 |
| 86 | 9 | 19 | - | - | 47 | 54 | - | 67 | - | - | - | 87 | 91 | 95 | 99 | - | 106 | 109 | - | - | 86 |
| 87 | - | - | 30 | 39 | - | - | 61 | - | 73 | 78 | 83 | - | - | - | - | 103 | - | - | 113 | 116 | 87 |
| 88 | 10 | 20 | - | - | - | 55 | - | - | - | - | - | 88 | 92 | 96 | 100 | - | 107 | 110 | - | - | 88 |
| 89 | - | - | 31 | 40 | 48 | - | 62 | 68 | 74 | 79 | 84 | - | - | - | - | 104 | - | - | - | - | 89 |
| 90 | 11 | 21 | - | - | - | 56 | - | - | - | - | - | - | 93 | 97 | - | - | - | 111 | 114 | 117 | 90 |
| 91 | - | - | - | 41 | 49 | - | 63 | 69 | - | 80 | - | 89 | - | - | 101 | 105 | 108 | - | - | - | 91 |
| 92 | - | 22 | 32 | - | - | 57 | - | - | 75 | - | 85 | - | 94 | 98 | - | - | - | 112 | 115 | 118 | 92 |
| 93 | 12 | - | - | 42 | 50 | - | 64 | 70 | - | 81 | - | 90 | - | - | 102 | - | 109 | - | - | - | 93 |
| 94 | - | 23 | 33 | - | - | 58 | - | - | 76 | - | 86 | - | 95 | 99 | - | 106 | - | 113 | 116 | 119 | 94 |
| 95 | 13 | - | - | 43 | 51 | - | 65 | 71 | - | - | - | 91 | - | - | 103 | - | 110 | - | - | - | 95 |
| 96 | - | - | 34 | - | - | 59 | - | - | 77 | 82 | 87 | - | - | - | - | 107 | - | 114 | 117 | 120 | 96 |
| 97 | 14 | 24 | - | 44 | 52 | - | 66 | 72 | - | - | - | 92 | 96 | 100 | 104 | - | 111 | - | - | - | 97 |
| 98 | - | - | 35 | - | - | 60 | - | - | 78 | 83 | 88 | - | - | - | - | 108 | - | 115 | 118 | 121 | 98 |
| 99 | 15 | 25 | - | 45 | 53 | - | 67 | 73 | - | - | - | 93 | 97 | 101 | 105 | - | 112 | - | - | - | 99 |
| 100 | - | - | 36 | - | - | 61 | - | - | 79 | 84 | 89 | - | - | - | - | 109 | - | - | 119 | 122 | 100 |

Tabulka 2 pro převod hrubých skóreů na mentální vývojové indexy (MVI)

| | | Věk: 1 – 20 měsíců | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|------------|----------|---------------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|------------|--|
| MVI | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | MVI | |
| 101 | - | 26 | - | 46 | 54 | - | 68 | 74 | - | - | - | 94 | 98 | 102 | 106 | - | 113 | 116 | - | - | 101 | |
| 102 | 16 | - | 37 | - | - | 62 | - | - | 80 | 85 | 90 | - | - | - | - | 110 | - | - | 120 | 123 | 102 | |
| 103 | - | 27 | - | 47 | 55 | - | 69 | 75 | - | - | - | 95 | 99 | 103 | 107 | - | 114 | 117 | - | - | 103 | |
| 104 | 17 | - | 38 | - | - | - | - | - | 81 | 86 | 91 | - | - | - | - | 111 | - | - | - | - | 104 | |
| 105 | - | 28 | - | 48 | 56 | 63 | 70 | 76 | - | - | - | - | 100 | 104 | - | - | - | 118 | 121 | 124 | 105 | |
| 106 | 18 | - | 39 | - | - | - | - | - | 82 | 87 | - | 96 | - | - | 108 | 112 | 115 | - | - | - | 106 | |
| 107 | - | 29 | - | - | 57 | 64 | - | - | - | - | 92 | - | 101 | 105 | - | - | - | 119 | 122 | 125 | 107 | |
| 108 | 19 | - | 40 | 49 | - | - | 71 | 77 | - | 88 | - | 97 | - | - | 109 | - | 116 | - | - | - | 108 | |
| 109 | - | 30 | - | - | 58 | 65 | - | - | 83 | - | 93 | - | 102 | 106 | - | 113 | - | 120 | 123 | 126 | 109 | |
| 110 | 20 | - | 41 | 50 | - | - | 72 | 78 | - | 89 | - | 98 | - | - | 110 | - | 117 | - | - | - | 110 | |
| 111 | - | 31 | - | - | 59 | 66 | - | - | 84 | - | 94 | - | 103 | - | - | 114 | - | 121 | 124 | 127 | 111 | |
| 112 | - | - | 42 | 51 | - | - | 73 | 79 | - | - | - | 99 | - | 107 | 111 | - | 118 | - | - | - | 112 | |
| 113 | 21 | 32 | - | - | 60 | 67 | - | - | 85 | 90 | 95 | - | - | - | - | 115 | - | 122 | 125 | 128 | 113 | |
| 114 | - | - | 43 | 52 | - | - | 74 | 80 | - | - | - | 100 | 104 | 108 | 112 | - | 119 | - | - | - | 114 | |
| 115 | 22 | 33 | - | - | - | 68 | - | - | 86 | 91 | 96 | - | - | - | - | 116 | - | - | 126 | 129 | 115 | |
| 116 | - | - | 44 | 53 | 61 | - | 75 | 81 | - | - | - | 101 | 105 | 109 | 113 | - | 120 | 123 | - | - | 116 | |
| 117 | 23 | 34 | - | - | - | 69 | - | - | 87 | 92 | 97 | - | - | - | - | 117 | - | - | 127 | 130 | 117 | |
| 118 | - | - | 45 | 54 | 62 | - | 76 | 82 | - | - | - | 102 | 106 | 110 | 114 | - | 121 | 124 | - | - | 118 | |
| 119 | 24 | 35 | - | - | - | 70 | - | - | 88 | 93 | 98 | - | - | - | - | 118 | - | - | - | 131 | 119 | |
| 120 | - | - | 46 | 55 | 63 | - | 77 | 83 | - | - | - | - | 107 | 111 | - | - | 122 | 125 | 128 | - | 120 | |
| 121 | 25 | 36 | - | - | - | 71 | - | - | 89 | 94 | - | 103 | - | - | 115 | 119 | - | - | - | - | 121 | |
| 122 | - | - | 47 | 56 | 64 | - | 78 | 84 | - | - | 99 | - | 108 | 112 | - | - | - | 126 | 129 | 132 | 122 | |
| 123 | - | - | - | - | - | 72 | - | - | 90 | 95 | - | 104 | - | - | 116 | - | 123 | - | - | - | 123 | |
| 124 | 26 | 37 | 48 | 57 | 65 | - | 79 | 85 | - | - | 100 | - | 109 | 113 | - | 120 | - | 127 | 130 | 133 | 124 | |
| 125 | - | - | - | - | - | 73 | - | - | 91 | 96 | - | 105 | - | - | 117 | - | 124 | - | - | - | 125 | |
| 126 | 27 | 38 | - | 58 | 66 | - | 80 | - | - | - | 101 | - | 110 | - | - | 121 | - | 128 | 131 | 134 | 126 | |
| 127 | - | - | 49 | - | - | - | - | 86 | - | 97 | - | 106 | - | 114 | 118 | - | 125 | - | - | - | 127 | |
| 128 | 28 | 39 | - | 59 | 67 | 74 | - | - | 92 | - | 102 | - | - | - | - | 122 | - | 129 | 132 | 135 | 128 | |
| 129 | - | - | 50 | - | - | - | 81 | 87 | - | - | - | 107 | 111 | 115 | 119 | - | 126 | - | - | - | 129 | |
| 130 | 29 | 40 | - | 60 | 68 | 75 | - | - | 93 | 98 | 103 | - | - | - | - | 123 | - | - | 133 | 136 | 130 | |
| 131 | - | - | 51 | - | - | - | 82 | 88 | - | - | - | 108 | 112 | 116 | 120 | - | 127 | 130 | - | - | 131 | |
| 132 | - | 41 | - | 61 | 69 | 76 | - | - | 94 | 99 | 104 | - | - | - | - | 124 | - | - | 134 | 137 | 132 | |
| 133 | 30 | - | 52 | - | - | - | 83 | 89 | - | - | - | 109 | 113 | 117 | 121 | - | 128 | 131 | - | - | 133 | |
| 134 | - | 42 | - | 62 | 70 | 77 | - | - | 95 | 100 | 105 | - | - | - | - | 125 | - | - | 135 | 138 | 134 | |
| 135 | 31 | - | 53 | - | - | - | 84 | 90 | - | - | - | 110 | 114 | 118 | 122 | - | 129 | 132 | - | - | 135 | |
| 136 | - | 43 | - | 63 | 71 | 78 | - | - | 96 | 101 | 106 | - | - | - | - | 126 | - | - | - | - | 136 | |
| 137 | 32 | - | 54 | - | - | - | 85 | 91 | - | - | - | - | 115 | 119 | - | - | - | 133 | 136 | 139 | 137 | |
| 138 | - | 44 | - | - | 72 | 79 | - | - | 97 | 102 | 107 | 111 | - | - | 123 | - | 130 | - | - | - | 138 | |
| 139 | 33 | - | 55 | 64 | - | - | 86 | 92 | - | - | - | - | 116 | 120 | - | 127 | - | 134 | 137 | 140 | 139 | |
| 140 | - | 45 | - | - | 73 | 80 | - | - | 98 | 103 | - | 112 | - | - | 124 | - | 131 | - | - | - | 140 | |
| 141 | 34 | - | 56 | 65 | - | - | 87 | 93 | - | - | 108 | - | 117 | 121 | - | 128 | - | 135 | 138 | 141 | 141 | |
| 142 | - | 46 | - | - | - | 81 | - | - | 99 | 104 | - | 113 | - | - | 125 | - | 132 | - | - | - | 142 | |
| 143 | - | - | 57 | 66 | 74 | - | 88 | 94 | - | - | 109 | - | - | - | - | 129 | - | 136 | 139 | 142 | 143 | |
| 144 | 35 | 47 | - | - | - | 82 | - | - | - | 105 | - | 114 | 118 | 122 | 126 | - | 133 | - | - | - | 144 | |
| 145 | - | - | 58 | 67 | 75 | - | 89 | - | 100 | - | 110 | - | - | - | - | 130 | - | - | 140 | 143 | 145 | |
| 146 | 36 | 48 | - | - | - | 83 | - | 95 | - | - | - | 115 | 119 | 123 | 127 | - | 134 | 137 | - | - | 146 | |
| 147 | - | - | 59 | 68 | 76 | - | 90 | - | 101 | 106 | 111 | - | - | - | - | 131 | - | - | 141 | 144 | 147 | |
| 148 | 37 | 49 | - | - | - | 84 | - | 96 | - | - | - | 116 | 120 | 124 | 128 | - | 135 | 138 | - | - | 148 | |
| 149 | - | - | 60 | 69 | 77 | - | - | - | 102 | 107 | 112 | - | - | - | - | 132 | - | - | 142 | 145 | 149 | |
| 150 | 38 | 50 | - | - | - | - | 91 | 97 | - | - | - | 117 | 121 | 125 | 129 | - | 136 | 139 | - | - | 150 | |

Tabulka 3 pro převod hrubých skóůů na mentální vývojové indexy (MVI)

| | | Věk: 21 – 42 měsíců | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|-----|-----|---------------------|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| MVI | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | MVI |
| 50 | - | 104 | - | 109 | - | 114 | - | - | 121 | 123 | 125 | 127 | 129 | 131 | - | - | 136 | 138 | - | 141 | 143 | - | 50 |
| 51 | 102 | - | 107 | - | 112 | - | 117 | 119 | - | - | - | - | - | - | 133 | 135 | - | - | 140 | - | - | 145 | 51 |
| 52 | - | 105 | - | 110 | - | 115 | - | - | 122 | 124 | 126 | 128 | 130 | 132 | - | - | 137 | 139 | - | 142 | 144 | - | 52 |
| 53 | - | - | 108 | - | 113 | - | 118 | 120 | - | - | - | - | - | - | 134 | 136 | - | - | 141 | - | - | 146 | 53 |
| 54 | 103 | 106 | - | 111 | - | 116 | - | - | 123 | 125 | 127 | 129 | 131 | 133 | - | - | 138 | 140 | - | 143 | 145 | - | 54 |
| 55 | - | - | 109 | - | 114 | - | 119 | 121 | - | - | - | - | - | - | 135 | 137 | - | - | 142 | - | - | 147 | 55 |
| 56 | 104 | 107 | - | 112 | - | 117 | - | - | - | 126 | 128 | 130 | 132 | - | - | - | 139 | 141 | - | 144 | 146 | - | 56 |
| 57 | - | - | 110 | - | 115 | - | 120 | 122 | 124 | - | - | - | - | 134 | 136 | 138 | - | - | 143 | - | - | 148 | 57 |
| 58 | 105 | 108 | - | 113 | - | 118 | - | - | - | 127 | 129 | 131 | 133 | - | - | - | 140 | 142 | - | 145 | 147 | - | 58 |
| 59 | - | - | 111 | - | 116 | - | - | 123 | 125 | - | - | - | - | 135 | 137 | 139 | - | - | 144 | - | - | 149 | 59 |
| 60 | 106 | 109 | - | 114 | - | 119 | 121 | - | - | 128 | 130 | 132 | 134 | - | - | - | 141 | 143 | - | 146 | 148 | - | 60 |
| 61 | - | - | 112 | - | 117 | - | - | 124 | 126 | - | - | - | - | 136 | 138 | 140 | - | - | 145 | - | - | 150 | 61 |
| 62 | 107 | - | - | 115 | - | 120 | 122 | - | - | - | 131 | 133 | - | - | - | - | 142 | 144 | - | 147 | 149 | - | 62 |
| 63 | - | 110 | 113 | - | 118 | - | - | 125 | 127 | 129 | - | - | 135 | 137 | 139 | 141 | - | - | 146 | - | - | 151 | 63 |
| 64 | 108 | - | - | 116 | - | 121 | 123 | - | - | - | - | 134 | - | - | - | - | 143 | 145 | - | 148 | 150 | - | 64 |
| 65 | - | 111 | 114 | - | 119 | - | - | 126 | 128 | 130 | 132 | - | 136 | 138 | 140 | 142 | - | - | 147 | - | - | 152 | 65 |
| 66 | 109 | - | - | 117 | - | - | 124 | - | - | - | - | 135 | - | - | - | - | 144 | 146 | - | 149 | 151 | - | 66 |
| 67 | - | 112 | - | - | 120 | 122 | - | 127 | 129 | 131 | 133 | - | 137 | 139 | 141 | 143 | - | - | 148 | - | - | 153 | 67 |
| 68 | - | - | 115 | 118 | - | - | 125 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 145 | 147 | - | 150 | - | - | 68 |
| 69 | 110 | 113 | - | - | - | 123 | - | - | 130 | 132 | 134 | 136 | 138 | 140 | 142 | - | - | - | 149 | - | 152 | 154 | 69 |
| 70 | - | - | 116 | - | 121 | - | 126 | 128 | - | - | - | - | - | - | - | 144 | 146 | - | - | 151 | - | - | 70 |
| 71 | 111 | 114 | - | 119 | - | 124 | - | - | 131 | 133 | 135 | 137 | 139 | 141 | 143 | - | - | 148 | 150 | - | 153 | 155 | 71 |
| 72 | - | - | 117 | - | 122 | - | 127 | 129 | - | - | - | - | - | - | - | 145 | 147 | - | - | 152 | - | - | 72 |
| 73 | 112 | 115 | - | 120 | - | 125 | - | - | 132 | 134 | 136 | 138 | 140 | 142 | 144 | - | - | 149 | 151 | - | 154 | 156 | 73 |
| 74 | - | - | 118 | - | 123 | - | 128 | 130 | - | - | - | - | - | - | - | 146 | 148 | - | - | 153 | - | - | 74 |
| 75 | 113 | 116 | - | 121 | - | 126 | - | - | 133 | 135 | 137 | 139 | 141 | 143 | 145 | - | - | 150 | 152 | - | 155 | 157 | 75 |
| 76 | - | - | 119 | - | 124 | - | 129 | 131 | - | - | - | - | - | - | - | 147 | 149 | - | - | 154 | - | - | 76 |
| 77 | 114 | - | - | 122 | - | 127 | - | - | 134 | 136 | 138 | 140 | 142 | 144 | 146 | - | - | 151 | 153 | - | 156 | 158 | 77 |
| 78 | - | 117 | 120 | - | 125 | - | 130 | 132 | - | - | - | - | - | - | - | 148 | 150 | - | - | 155 | - | - | 78 |
| 79 | 115 | - | - | 123 | - | 128 | - | - | 137 | 139 | 141 | 143 | 145 | 147 | - | - | - | 152 | 154 | - | 157 | 159 | 79 |
| 80 | - | 118 | 121 | - | 126 | - | - | 133 | 135 | - | - | - | - | - | - | 149 | 151 | - | - | 156 | - | - | 80 |
| 81 | 116 | - | - | 124 | - | 129 | 131 | - | - | 138 | 140 | 142 | 144 | 146 | - | - | - | 153 | 155 | - | 158 | 160 | 81 |
| 82 | - | 119 | 122 | - | 127 | - | - | 134 | 136 | - | - | - | - | - | 148 | 150 | 152 | - | - | 157 | - | - | 82 |
| 83 | 117 | - | - | 125 | - | 130 | 132 | - | - | 139 | 141 | 143 | 145 | 147 | - | - | - | 154 | 156 | - | 159 | 161 | 83 |
| 84 | - | 120 | - | - | 128 | - | - | 135 | 137 | - | - | - | - | - | 149 | 151 | 153 | - | - | 158 | - | - | 84 |
| 85 | - | - | 123 | 126 | - | - | 133 | - | - | - | 142 | 144 | 146 | 148 | - | - | - | 155 | 157 | - | 160 | 162 | 85 |
| 86 | 118 | 121 | - | - | 129 | 131 | - | 136 | 138 | 140 | - | - | - | - | 150 | 152 | 154 | - | - | 159 | - | - | 86 |
| 87 | - | - | 124 | - | - | - | 134 | - | - | - | 143 | 145 | 147 | 149 | - | - | - | 156 | 158 | - | 161 | 163 | 87 |
| 88 | 119 | 122 | - | 127 | - | 132 | - | 137 | 139 | 141 | - | - | - | - | 151 | 153 | 155 | - | - | 160 | - | - | 88 |
| 89 | - | - | 125 | - | 130 | - | 135 | - | - | - | 144 | 146 | 148 | - | - | - | - | 157 | 159 | - | 162 | 164 | 89 |
| 90 | 120 | 123 | - | 128 | - | 133 | - | - | 140 | 142 | - | - | - | 150 | 152 | 154 | 156 | - | - | 161 | - | - | 90 |
| 91 | - | - | 126 | - | 131 | - | 136 | 138 | - | - | - | 147 | 149 | - | - | - | - | 158 | 160 | - | 163 | 165 | 91 |
| 92 | 121 | 124 | - | 129 | - | 134 | - | - | 141 | 143 | 145 | - | - | 151 | 153 | 155 | 157 | - | - | 162 | - | - | 92 |
| 93 | - | - | 127 | - | 132 | - | 137 | 139 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 159 | 161 | - | 164 | - | 93 |
| 94 | 122 | - | - | 130 | - | 135 | - | - | 142 | 144 | 146 | 148 | 150 | 152 | 154 | 156 | - | - | - | 163 | - | 166 | 94 |
| 95 | - | 125 | 128 | - | 133 | - | 138 | 140 | - | - | - | - | - | - | - | - | 158 | 160 | - | - | 165 | - | 95 |
| 96 | 123 | - | - | 131 | - | 136 | - | - | 143 | 145 | 147 | 149 | 151 | 153 | 155 | 157 | - | - | 162 | 164 | - | 167 | 96 |
| 97 | - | 126 | 129 | - | 134 | - | 139 | 141 | - | - | - | - | - | - | - | - | 159 | 161 | - | - | 166 | - | 97 |
| 98 | 124 | - | - | 132 | - | 137 | - | - | 144 | 146 | 148 | 150 | 152 | 154 | 156 | 158 | - | - | 163 | 165 | - | 168 | 98 |
| 99 | - | 127 | 130 | - | 135 | - | - | 142 | - | - | - | - | - | - | - | - | 160 | 162 | - | - | 167 | - | 99 |
| 100 | 125 | - | - | 133 | - | 138 | 140 | - | 145 | 147 | 149 | 151 | 153 | 155 | 157 | 159 | - | - | 164 | 166 | - | 169 | 100 |

Tabulka 4 pro převod hrubých skóreů na mentální vývojové indexy (MVI)

Věk: 21 – 42 měsíců

| MVI | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | MVI |
|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 101 | - | 128 | - | - | 136 | - | - | 143 | - | - | - | - | - | - | - | 161 | 163 | - | - | 168 | - | 101 | |
| 102 | - | - | 131 | 134 | - | 139 | 141 | - | - | 148 | 150 | 152 | 154 | 156 | 158 | 160 | - | - | 165 | 167 | - | 170 | 102 |
| 103 | 126 | 129 | - | - | 137 | - | - | 144 | 146 | - | - | - | - | - | - | 162 | 164 | - | - | 169 | - | 103 | |
| 104 | - | - | 132 | 135 | - | - | 142 | - | - | 149 | 151 | 153 | 155 | 157 | 159 | 161 | - | - | 166 | 168 | - | 171 | 104 |
| 105 | 127 | 130 | - | - | 138 | 140 | - | 145 | 147 | - | - | - | - | - | - | - | 163 | 165 | - | - | 170 | - | 105 |
| 106 | - | - | 133 | - | - | - | 143 | - | - | 150 | 152 | 154 | 156 | 158 | 160 | 162 | - | - | 167 | 169 | - | 172 | 106 |
| 107 | 128 | 131 | - | 136 | - | 141 | - | 146 | 148 | - | - | - | - | - | - | - | 164 | 166 | - | - | 171 | - | 107 |
| 108 | - | - | 134 | - | 139 | - | 144 | - | - | 151 | 153 | 155 | 157 | 159 | 161 | - | - | - | 168 | 170 | - | 173 | 108 |
| 109 | 129 | 132 | - | 137 | - | 142 | - | 147 | 149 | - | - | - | - | - | - | 163 | 165 | 167 | - | - | 172 | - | 109 |
| 110 | - | - | 135 | - | 140 | - | 145 | - | - | - | 154 | 156 | 158 | 160 | 162 | - | - | - | 169 | 171 | - | 174 | 110 |
| 111 | 130 | - | - | 138 | - | 143 | - | 148 | 150 | 152 | - | - | - | - | - | 164 | 166 | 168 | - | - | 173 | - | 111 |
| 112 | - | 133 | 136 | - | 141 | - | 146 | - | - | - | 155 | 157 | 159 | 161 | 163 | - | - | - | 170 | 172 | - | 175 | 112 |
| 113 | 131 | - | - | 139 | - | 144 | - | - | 151 | 153 | - | - | - | - | - | 165 | 167 | 169 | - | - | 174 | - | 113 |
| 114 | - | 134 | 137 | - | 142 | - | 147 | 149 | - | - | 156 | 158 | 160 | 162 | 164 | - | - | - | 171 | 173 | - | 176 | 114 |
| 115 | 132 | - | - | 140 | - | 145 | - | - | 152 | 154 | - | - | - | - | - | 166 | 168 | 170 | - | - | 175 | - | 115 |
| 116 | - | 135 | 138 | - | 143 | - | 148 | 150 | - | - | - | 159 | 161 | 163 | 165 | - | - | - | 172 | 174 | - | 177 | 116 |
| 117 | 133 | - | - | 141 | - | 146 | - | - | 153 | 155 | 157 | - | - | - | - | 167 | 169 | 171 | - | - | 176 | - | 117 |
| 118 | - | 136 | 139 | - | 144 | - | 149 | 151 | - | - | - | 160 | 162 | 164 | - | - | - | - | 173 | 175 | - | 178 | 118 |
| 119 | - | - | - | 142 | - | 147 | - | - | 154 | 156 | 158 | - | - | - | 166 | 168 | 170 | 172 | - | - | 177 | - | 119 |
| 120 | 134 | 137 | - | - | 145 | - | - | 152 | - | - | - | - | 163 | 165 | - | - | - | - | 174 | 176 | - | - | 120 |
| 121 | - | - | 140 | 143 | - | 148 | 150 | - | 155 | 157 | 159 | 161 | - | - | 167 | 169 | 171 | 173 | - | - | 178 | - | 121 |
| 122 | 135 | 138 | - | - | 146 | - | - | 153 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 175 | 177 | - | - | 122 |
| 123 | - | - | 141 | - | - | 149 | 151 | - | - | 158 | 160 | 162 | 164 | 166 | 168 | 170 | 172 | - | - | - | - | - | 123 |
| 124 | 136 | 139 | - | 144 | 147 | - | - | 154 | 156 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 174 | 176 | 178 | - | 124 |
| 125 | - | - | 142 | - | - | - | 152 | - | - | 159 | 161 | 163 | 165 | 167 | 169 | 171 | 173 | - | - | - | - | - | 125 |
| 126 | 137 | 140 | - | 145 | - | 150 | - | 155 | 157 | - | - | - | - | - | - | - | - | 175 | 177 | - | - | - | 126 |
| 127 | - | - | 143 | - | 148 | - | 153 | - | - | 160 | 162 | 164 | 166 | 168 | 170 | 172 | 174 | - | - | - | - | - | 127 |
| 128 | 138 | - | - | 146 | - | 151 | - | 156 | 158 | - | - | - | - | - | - | - | - | 176 | 178 | - | - | - | 128 |
| 129 | - | 141 | 144 | - | 149 | - | 154 | - | - | 161 | 163 | 165 | 167 | 169 | 171 | 173 | 175 | - | - | - | - | - | 129 |
| 130 | 139 | - | - | 147 | - | 152 | - | 157 | 159 | - | - | - | - | - | - | - | - | 177 | - | - | - | - | 130 |
| 131 | - | 142 | 145 | - | 150 | - | 155 | - | - | 162 | 164 | 166 | 168 | 170 | 172 | 174 | 176 | - | - | - | - | - | 131 |
| 132 | 140 | - | - | 148 | - | 153 | - | 158 | 160 | - | - | - | - | - | - | - | - | 178 | - | - | - | - | 132 |
| 133 | - | 143 | 146 | - | 151 | - | 156 | - | - | - | 165 | 167 | 169 | 171 | 173 | 175 | 177 | - | - | - | - | - | 133 |
| 134 | - | - | - | 149 | - | 154 | - | - | 161 | 163 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 134 |
| 135 | 141 | 144 | 147 | - | 152 | - | 157 | 159 | - | - | 166 | 168 | 170 | 172 | 174 | 176 | 178 | - | - | - | - | - | 135 |
| 136 | - | - | - | 150 | - | 155 | - | - | 162 | 164 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 136 |
| 137 | 142 | 145 | - | - | 153 | - | 158 | 160 | - | - | 167 | 169 | 171 | 173 | 175 | 177 | - | - | - | - | - | - | 137 |
| 138 | - | - | 148 | 151 | - | 156 | - | - | 163 | 165 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 138 |
| 139 | 143 | 146 | - | - | 154 | - | 159 | 161 | - | - | 168 | 170 | 172 | 174 | 176 | 178 | - | - | - | - | - | - | 139 |
| 140 | - | - | 149 | 152 | - | 157 | - | - | 164 | 166 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 140 |
| 141 | 144 | 147 | - | - | 155 | - | - | 162 | - | - | - | 171 | 173 | 175 | 177 | - | - | - | - | - | - | - | 141 |
| 142 | - | - | 150 | - | - | 158 | 160 | - | 165 | 167 | 169 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 142 |
| 143 | 145 | 148 | - | 153 | - | - | - | 163 | - | - | - | 172 | 174 | 176 | 178 | - | - | - | - | - | - | - | 143 |
| 144 | - | - | 151 | - | 156 | - | 161 | - | 166 | 168 | 170 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 144 |
| 145 | 146 | - | - | 154 | - | 159 | - | 164 | - | - | - | 173 | 175 | 177 | - | - | - | - | - | - | - | - | 145 |
| 146 | - | 149 | 152 | - | 157 | - | 162 | - | - | 169 | 171 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 146 |
| 147 | 147 | - | - | 155 | - | 160 | - | 165 | 167 | - | - | - | 176 | 178 | - | - | - | - | - | - | - | - | 147 |
| 148 | - | 150 | 153 | - | 158 | - | 163 | - | - | 170 | 172 | 174 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 148 |
| 149 | 148 | - | - | 156 | - | 161 | - | 166 | 168 | - | - | - | 177 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 149 |
| 150 | - | 151 | 154 | - | 159 | - | 164 | - | - | 171 | 173 | 175 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 150 |

Příloha 6

Tabulky pro převod hrubých skóreů na psychomotorické vývojové indexy - PVI

Tabulka 1 pro převod hrubých skóreů na psychomotorické vývojové indexy (PVI)

| Věk: 1 – 20 měsíců | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |
|--------------------|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|-----|
| PVI | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | PVI |
| 50 | - | - | - | - | - | - | - | 34 | - | - | 46 | 49 | 52 | - | - | - | 62 | 64 | 66 | 68 | 50 |
| 51 | - | - | 6 | - | 19 | - | 30 | - | - | - | - | - | - | 55 | - | 60 | - | - | - | - | 51 |
| 52 | - | 0 | - | 13 | - | 25 | - | - | 39 | 43 | - | - | - | - | 58 | - | - | - | - | - | 52 |
| 53 | 1 | - | - | - | - | - | - | 35 | - | - | - | 50 | 53 | - | - | - | - | 65 | - | - | 53 |
| 54 | - | - | 7 | - | 20 | - | 31 | - | - | - | 47 | - | - | 56 | - | - | 63 | - | 67 | 69 | 54 |
| 55 | - | 1 | - | 14 | - | 26 | - | - | 40 | - | - | - | - | - | - | 61 | - | - | - | - | 55 |
| 56 | - | - | - | - | - | - | - | 36 | - | 44 | - | - | - | - | 59 | - | - | - | - | - | 56 |
| 57 | - | - | 8 | - | 21 | - | - | - | - | - | - | 51 | 54 | - | - | - | - | 66 | - | - | 57 |
| 58 | 2 | 2 | - | 15 | - | 27 | 32 | - | 41 | - | 48 | - | - | 57 | - | 62 | 64 | - | 68 | 70 | 58 |
| 59 | - | - | - | - | - | - | - | 37 | - | 45 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 59 |
| 60 | - | - | 9 | - | 22 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 60 | - | - | - | - | - | 60 |
| 61 | - | 3 | - | 16 | - | 28 | 33 | - | - | - | 49 | 52 | 55 | - | - | - | - | 67 | 69 | - | 61 |
| 62 | 3 | - | - | - | - | - | - | 38 | 42 | - | - | - | - | 58 | - | 63 | 65 | - | - | 71 | 62 |
| 63 | - | - | 10 | - | 23 | - | - | - | - | 46 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 63 |
| 64 | - | 4 | - | 17 | - | 29 | 34 | - | - | - | - | 53 | 56 | - | 61 | - | - | - | - | - | 64 |
| 65 | - | - | - | - | - | - | - | - | 43 | - | 50 | - | - | - | - | - | 66 | 68 | 70 | - | 65 |
| 66 | 4 | - | 11 | - | 24 | - | - | 39 | - | 47 | - | - | - | 59 | - | 64 | - | - | - | 72 | 66 |
| 67 | - | 5 | - | 18 | - | 30 | 35 | - | - | - | - | - | - | - | 62 | - | - | - | - | - | 67 |
| 68 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 51 | 54 | 57 | - | - | - | - | - | - | - | 68 |
| 69 | - | - | 12 | - | 25 | - | - | 40 | 44 | - | - | - | - | 60 | - | - | 67 | 69 | 71 | - | 69 |
| 70 | 5 | - | - | 19 | - | - | - | - | - | 48 | - | - | - | - | - | 65 | - | - | - | 73 | 70 |
| 71 | - | 6 | - | - | - | 31 | 36 | - | - | - | - | - | - | - | 63 | - | - | - | - | - | 71 |
| 72 | - | - | 13 | - | 26 | - | - | 41 | 45 | - | 52 | 55 | 58 | - | - | - | - | - | - | - | 72 |
| 73 | - | - | - | 20 | - | - | - | - | - | 49 | - | - | - | 61 | - | - | 68 | 70 | 72 | - | 73 |
| 74 | - | 7 | - | - | - | 32 | 37 | - | - | - | - | - | - | - | - | 66 | - | - | - | 74 | 74 |
| 75 | 6 | - | 14 | - | 27 | - | - | - | - | - | - | 56 | - | - | 64 | - | - | - | - | - | 75 |
| 76 | - | - | - | 21 | - | - | - | 42 | 46 | - | 53 | - | 59 | - | - | - | - | - | - | - | 76 |
| 77 | - | 8 | - | - | - | 33 | 38 | - | - | 50 | - | - | - | 62 | - | - | 69 | 71 | 73 | - | 77 |
| 78 | - | - | 15 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 67 | - | - | - | 75 | 78 |
| 79 | 7 | - | - | 22 | 28 | - | - | 43 | 47 | - | 54 | 57 | 60 | - | 65 | - | - | - | - | - | 79 |
| 80 | - | 9 | - | - | - | 34 | - | - | - | 51 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 80 |
| 81 | - | - | 16 | - | - | - | 39 | - | - | - | - | - | - | 63 | - | - | 70 | 72 | 74 | - | 81 |
| 82 | - | - | - | 23 | 29 | - | - | - | - | - | - | 58 | - | - | - | 68 | - | - | - | 76 | 82 |
| 83 | 8 | 10 | - | - | - | 35 | - | 44 | 48 | - | 55 | - | 61 | - | 66 | - | - | - | - | - | 83 |
| 84 | - | - | 17 | - | - | - | 40 | - | - | 52 | - | - | - | 64 | - | - | - | - | - | - | 84 |
| 85 | - | - | - | 24 | 30 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 69 | 71 | 73 | 75 | - | 85 |
| 86 | - | 11 | - | - | - | - | - | 45 | 49 | - | 56 | 59 | - | - | 67 | - | - | - | - | 77 | 86 |
| 87 | 9 | - | 18 | - | - | 36 | 41 | - | - | 53 | - | - | 62 | - | - | - | - | - | - | - | 87 |
| 88 | - | - | - | 25 | 31 | - | - | - | - | - | - | - | - | 65 | - | - | - | - | - | - | 88 |
| 89 | - | 12 | - | - | - | - | - | 46 | - | - | - | - | - | - | - | 70 | 72 | 74 | 76 | - | 89 |
| 90 | - | - | 19 | - | - | 37 | 42 | - | 50 | - | 57 | 60 | - | - | 68 | - | - | - | - | 78 | 90 |
| 91 | - | - | - | 26 | 32 | - | - | - | - | 54 | - | - | 63 | - | - | - | - | - | - | - | 91 |
| 92 | 10 | 13 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 66 | - | - | 73 | 75 | - | - | 92 |
| 93 | - | - | 20 | - | - | 38 | - | 47 | 51 | - | - | 61 | - | - | - | 71 | - | - | 77 | 79 | 93 |
| 94 | - | - | - | 27 | 33 | - | 43 | - | - | - | 58 | - | 64 | - | 69 | - | - | - | - | - | 94 |
| 95 | - | 14 | - | - | - | - | - | - | - | 55 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 95 |
| 96 | 11 | - | 21 | - | - | 39 | - | 48 | 52 | - | - | - | - | 67 | - | - | 74 | 76 | - | - | 96 |
| 97 | - | - | - | 28 | 34 | - | 44 | - | - | - | 59 | 62 | - | - | - | 72 | - | - | 78 | 80 | 97 |
| 98 | - | 15 | - | - | - | - | - | - | - | 56 | - | - | 65 | - | 70 | - | - | - | - | - | 98 |
| 99 | - | - | 22 | - | - | 40 | - | 49 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 99 |
| 100 | 12 | - | - | 29 | 35 | - | 45 | - | 53 | - | - | - | - | 68 | - | - | 75 | 77 | - | - | 100 |

Tabulka 2 pro převod hrubých skóreů na psychomotorické vývojové indexy (PVI)

Věk: 1 – 20 měsíců

| PVI | 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 | PVI | |
|------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|-----------|------------|-----|
| 101 | - | 16 | - | - | - | - | - | - | - | - | 60 | 63 | - | - | - | 73 | - | - | - | 79 | 81 | 101 |
| 102 | - | - | 23 | - | - | 41 | - | - | - | 57 | - | - | 66 | - | 71 | - | - | - | - | - | - | 102 |
| 103 | - | - | - | 30 | 36 | - | 46 | 50 | 54 | - | - | - | - | 69 | - | - | - | - | - | - | - | 103 |
| 104 | 13 | 17 | - | - | - | - | - | - | - | - | 61 | 64 | - | - | - | - | 76 | 78 | - | - | - | 104 |
| 105 | - | - | 24 | - | - | - | - | - | - | 58 | - | - | 67 | - | - | 74 | - | - | - | 80 | 82 | 105 |
| 106 | - | - | - | 31 | 37 | 42 | - | 51 | - | - | - | - | - | - | 72 | - | - | - | - | - | - | 106 |
| 107 | - | 18 | - | - | - | - | 47 | - | 55 | - | - | - | - | 70 | - | - | - | - | - | - | - | 107 |
| 108 | - | - | 25 | - | - | - | - | - | - | - | 62 | 65 | - | - | - | 75 | 77 | 79 | 81 | - | - | 108 |
| 109 | 14 | - | - | 32 | 38 | 43 | - | 52 | - | 59 | - | - | 68 | - | 73 | - | - | - | - | - | 83 | 109 |
| 110 | - | 19 | 26 | - | - | - | 48 | - | 56 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 110 |
| 111 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 71 | - | - | - | - | - | - | - | 111 |
| 112 | - | - | - | 33 | - | 44 | - | - | - | 60 | 63 | 66 | - | - | - | 76 | 78 | 80 | 82 | - | - | 112 |
| 113 | 15 | - | 27 | - | 39 | - | 49 | 53 | - | - | - | - | 69 | - | 74 | - | - | - | - | - | 84 | 113 |
| 114 | - | 20 | - | - | - | - | - | - | 57 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 114 |
| 115 | - | - | - | 34 | - | 45 | - | - | - | - | 64 | 67 | - | 72 | - | - | - | - | - | - | - | 115 |
| 116 | - | - | 28 | - | 40 | - | - | 54 | - | 61 | - | - | - | - | - | 77 | 79 | 81 | 83 | - | - | 116 |
| 117 | 16 | 21 | - | - | - | - | 50 | - | 58 | - | - | - | 70 | - | 75 | - | - | - | - | - | 85 | 117 |
| 118 | - | - | - | 35 | - | 46 | - | - | - | - | - | - | - | 73 | - | - | - | - | - | - | - | 118 |
| 119 | - | - | 29 | - | 41 | - | - | - | - | 62 | 65 | 68 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 119 |
| 120 | - | 22 | - | - | - | - | 51 | 55 | - | - | - | - | 71 | - | - | 78 | 80 | 82 | 84 | - | - | 120 |
| 121 | 17 | - | - | 36 | - | - | - | - | 59 | - | - | - | - | - | 76 | - | - | - | - | - | 86 | 121 |
| 122 | - | - | 30 | - | 42 | 47 | - | - | - | - | 66 | - | - | 74 | - | - | - | - | - | - | - | 122 |
| 123 | - | 23 | - | - | - | - | 52 | 56 | - | 63 | - | 69 | - | - | - | - | 81 | - | - | - | - | 123 |
| 124 | - | - | - | 37 | - | - | - | - | 60 | - | - | - | 72 | - | - | 79 | - | 83 | 85 | - | - | 124 |
| 125 | - | - | 31 | - | 43 | 48 | - | - | - | - | - | - | - | - | 77 | - | - | - | - | - | 87 | 125 |
| 126 | 18 | 24 | - | - | - | - | 53 | 57 | - | 64 | 67 | 70 | - | 75 | - | - | - | - | - | - | - | 126 |
| 127 | - | - | - | 38 | - | - | - | - | 61 | - | - | - | - | - | - | - | 82 | 84 | - | - | - | 127 |
| 128 | - | - | 32 | - | 44 | 49 | - | - | - | - | - | - | 73 | - | 78 | 80 | - | - | - | 86 | - | 128 |
| 129 | - | 25 | - | - | - | - | - | - | - | - | 68 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 88 | 129 |
| 130 | 19 | - | - | 39 | - | - | 54 | 58 | - | 65 | - | 71 | - | 76 | - | - | - | - | - | - | - | 130 |
| 131 | - | - | 33 | - | 45 | 50 | - | - | 62 | - | - | - | 74 | - | - | 81 | 83 | 85 | - | - | - | 131 |
| 132 | - | 26 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 79 | - | - | - | - | 87 | - | 132 |
| 133 | - | - | - | 40 | - | - | 55 | 59 | - | 66 | 69 | - | - | 77 | - | - | - | - | - | - | 89 | 133 |
| 134 | 20 | - | 34 | - | 46 | 51 | - | - | 63 | - | - | 72 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 134 |
| 135 | - | 27 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 75 | - | - | 82 | 84 | 86 | - | - | - | 135 |
| 136 | - | - | - | 41 | - | - | 56 | 60 | - | - | - | - | - | - | 80 | - | - | - | - | 88 | - | 136 |
| 137 | - | - | 35 | - | 47 | - | - | - | - | 67 | 70 | 73 | - | 78 | - | - | - | - | - | - | 90 | 137 |
| 138 | 21 | 28 | - | - | - | 52 | - | - | 64 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 138 |
| 139 | - | - | - | 42 | - | - | - | - | - | - | - | - | 76 | - | - | 83 | 85 | 87 | - | - | - | 139 |
| 140 | - | - | 36 | - | 48 | - | 57 | 61 | - | 68 | 71 | - | - | - | 81 | - | - | - | - | 89 | - | 140 |
| 141 | - | 29 | - | - | - | 53 | - | - | 65 | - | - | 74 | - | 79 | - | - | - | - | - | - | 91 | 141 |
| 142 | 22 | - | - | 43 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 142 |
| 143 | - | - | 37 | - | 49 | - | 58 | 62 | - | - | - | - | 77 | - | - | 84 | 86 | 88 | - | - | - | 143 |
| 144 | - | 30 | - | - | - | 54 | - | - | - | 69 | 72 | - | - | - | 82 | - | - | - | - | 90 | - | 144 |
| 145 | - | - | - | 44 | - | - | - | - | 66 | - | - | 75 | - | 80 | - | - | - | - | - | - | 92 | 145 |
| 146 | - | - | 38 | - | - | - | 59 | - | - | - | - | - | 78 | - | - | - | - | - | - | - | - | 146 |
| 147 | 23 | 31 | - | - | 50 | 55 | - | 63 | - | 70 | - | - | - | - | 83 | 85 | 87 | 89 | - | - | - | 147 |
| 148 | - | - | - | 45 | - | - | - | - | 67 | - | 73 | 76 | - | 81 | - | - | - | - | - | 91 | - | 148 |
| 149 | - | - | 39 | - | - | - | 60 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 93 | 149 |
| 150 | - | 32 | - | - | 51 | 56 | - | 64 | - | - | - | - | 79 | - | - | - | 88 | - | - | - | - | 150 |

Tabulka 3 pro převod hrubých skóreů na psychomotorické vývojové indexy (PVI)

Věk: 21 – 42 měsíců

| PVI | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | PVI | |
|-----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|-----|----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|----|
| 50 | - | - | - | - | - | 77 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 88 | - | - | 90 | - | - | 50 | |
| 51 | 70 | - | 73 | - | 76 | - | - | - | - | 82 | 83 | 84 | 85 | - | - | - | - | 89 | - | - | 91 | - | - | 51 |
| 52 | - | - | - | - | - | - | - | 80 | 81 | - | - | - | - | 86 | - | - | - | - | 90 | - | - | 92 | - | 52 |
| 53 | - | 72 | - | 75 | - | - | 79 | - | - | - | - | - | - | - | 87 | 88 | - | - | - | 91 | - | - | 53 | |
| 54 | - | - | - | - | - | 78 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 89 | - | - | - | 92 | - | 54 | |
| 55 | 71 | - | 74 | - | 77 | - | - | - | - | 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | - | - | - | 90 | - | - | - | 93 | - | 55 |
| 56 | - | - | - | - | - | - | - | 81 | 82 | - | - | - | - | - | 88 | - | - | - | 91 | - | - | - | 56 | |
| 57 | - | 73 | - | 76 | - | - | 80 | - | - | - | - | - | - | - | - | 89 | 90 | - | - | 92 | - | - | 57 | |
| 58 | - | - | - | - | - | 79 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 91 | - | - | 93 | - | 58 | |
| 59 | 72 | - | 75 | - | 78 | - | - | - | 83 | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | - | - | - | - | 92 | - | - | 94 | 59 | |
| 60 | - | - | - | - | - | - | - | 82 | - | - | - | - | - | - | 89 | 90 | - | - | - | 93 | - | - | 60 | |
| 61 | - | 74 | - | 77 | - | - | 81 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 91 | - | - | - | 94 | - | 61 | |
| 62 | - | - | 76 | - | - | 80 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 92 | - | - | - | 95 | 62 | |
| 63 | 73 | - | - | - | 79 | - | - | - | 84 | 85 | 86 | 87 | 88 | 89 | - | - | - | - | 93 | - | - | - | 63 | |
| 64 | - | - | - | - | - | - | - | 83 | - | - | - | - | - | - | 90 | 91 | - | - | - | 94 | - | - | 64 | |
| 65 | - | 75 | - | 78 | - | - | 82 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 92 | - | - | - | 95 | - | 65 | |
| 66 | - | - | 77 | - | - | 81 | - | - | - | - | - | 88 | - | - | - | - | - | 93 | 94 | - | - | 96 | 66 | |
| 67 | 74 | - | - | - | 80 | - | - | - | 85 | 86 | 87 | - | 89 | 90 | 91 | - | - | - | - | 95 | - | - | 67 | |
| 68 | - | - | - | - | - | - | - | 84 | - | - | - | - | - | - | - | 92 | 93 | - | - | - | 96 | - | 68 | |
| 69 | - | 76 | - | 79 | - | - | 83 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 94 | - | - | - | - | 69 | |
| 70 | - | - | 78 | - | - | 82 | - | - | - | - | 88 | 89 | 90 | - | - | - | - | - | 95 | - | - | 97 | 70 | |
| 71 | 75 | - | - | - | 81 | - | - | - | 86 | 87 | - | - | - | 91 | 92 | - | - | - | - | 96 | - | - | 71 | |
| 72 | - | - | - | 80 | - | - | 84 | 85 | - | - | - | - | - | - | - | 93 | 94 | - | - | - | 97 | - | 72 | |
| 73 | - | 77 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 95 | - | - | - | 98 | 73 | |
| 74 | - | - | 79 | - | - | 83 | - | - | - | 88 | 89 | 90 | 91 | 92 | - | - | - | - | 96 | - | - | - | 74 | |
| 75 | 76 | - | - | - | 82 | - | - | - | 87 | - | - | - | - | - | 93 | 94 | - | - | - | 97 | - | - | 75 | |
| 76 | - | 78 | - | 81 | - | - | 85 | 86 | - | - | - | - | - | - | - | - | 95 | - | - | - | 98 | - | 76 | |
| 77 | - | - | - | - | - | 84 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 96 | 97 | - | - | 99 | 77 | |
| 78 | - | - | 80 | - | - | - | - | - | - | 89 | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | - | - | - | - | 98 | - | - | 78 | |
| 79 | 77 | - | - | - | 83 | - | - | 87 | 88 | - | - | - | - | - | - | 95 | 96 | - | - | - | 99 | - | 79 | |
| 80 | - | 79 | - | 82 | - | - | 86 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 97 | - | - | - | 100 | 80 | |
| 81 | - | - | - | - | - | 85 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 98 | - | - | - | 81 | |
| 82 | - | - | 81 | - | - | - | - | - | - | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 | - | - | - | - | 99 | - | - | 82 | |
| 83 | 78 | - | - | - | 84 | - | - | 88 | 89 | - | - | - | - | - | - | 96 | 97 | - | - | - | 100 | - | 83 | |
| 84 | - | 80 | - | 83 | - | - | 87 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 98 | - | - | - | 101 | 84 | |
| 85 | - | - | - | - | - | 86 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 99 | 100 | - | - | 85 | |
| 86 | - | - | 82 | - | - | - | - | - | 90 | 91 | 92 | 93 | 94 | 95 | 96 | 97 | - | - | - | - | 101 | - | 86 | |
| 87 | 79 | - | - | - | 85 | - | - | 89 | - | - | - | - | - | - | - | - | 98 | 99 | - | - | - | 102 | 87 | |
| 88 | - | 81 | - | 84 | - | - | 88 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 100 | - | - | - | 88 | |
| 89 | - | - | - | - | - | 87 | - | - | - | - | - | 94 | 95 | 96 | - | - | - | - | - | 101 | - | - | 89 | |
| 90 | - | - | 83 | - | - | - | - | - | 91 | 92 | 93 | - | - | - | 97 | 98 | - | - | - | - | 102 | - | 90 | |
| 91 | 80 | - | - | - | 86 | - | - | 90 | - | - | - | - | - | - | - | - | 99 | 100 | - | - | - | 103 | 91 | |
| 92 | - | 82 | - | 85 | - | - | 89 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 101 | - | - | - | 92 | |
| 93 | - | - | - | - | - | 88 | - | - | - | 94 | 95 | 96 | 97 | 98 | - | - | - | - | - | 102 | 103 | - | 93 | |
| 94 | - | - | 84 | - | 87 | - | - | - | 92 | 93 | - | - | - | - | - | 99 | 100 | - | - | - | - | 104 | 94 | |
| 95 | 81 | - | - | - | - | - | - | 91 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 101 | 102 | - | - | 95 | |
| 96 | - | 83 | - | 86 | - | - | 90 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 103 | - | 96 | |
| 97 | - | - | - | - | - | 89 | - | - | - | 95 | 96 | 97 | 98 | 99 | 100 | - | - | - | - | - | - | 104 | 97 | |
| 98 | - | - | 85 | - | 88 | - | - | - | 93 | 94 | - | - | - | - | - | - | 101 | 102 | - | - | - | - | 98 | |
| 99 | 82 | - | - | - | - | - | - | 92 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 103 | - | - | - | 99 | |
| 100 | - | 84 | - | 87 | - | - | 91 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 104 | 105 | - | 100 | |

Tabulka 4 pro převod hrubých skóreů na psychomotorické vývojové indexy (PVI)

Věk: 21 – 42 měsíců

| PVI | 21 | 22 | 23 | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 | 32 | 33 | 34 | 35 | 36 | 37 | 38 | 39 | 40 | 41 | 42 | PVI |
|-----|----|----|----|----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|-----|
| 101 | - | - | - | - | 90 | - | - | - | 95 | 96 | 97 | 98 | 99 | 100 | 101 | - | - | - | - | - | - | 106 | 101 |
| 102 | - | - | 86 | - | 89 | - | - | - | 94 | - | - | - | - | - | - | - | 102 | 103 | - | - | - | - | 102 |
| 103 | 83 | - | - | - | - | - | - | 93 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 104 | 105 | - | - | 103 |
| 104 | - | 85 | - | 88 | - | - | 92 | - | - | - | - | 99 | 100 | 101 | - | - | - | - | - | - | 106 | - | 104 |
| 105 | - | - | - | - | - | 91 | - | - | - | 96 | 97 | 98 | - | - | - | 102 | 103 | - | - | - | - | - | 105 |
| 106 | 84 | - | 87 | - | 90 | - | - | - | 95 | - | - | - | - | - | - | - | - | 104 | 105 | - | - | - | 106 |
| 107 | - | - | - | - | - | - | - | 94 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 106 | - | - | 107 |
| 108 | - | 86 | - | 89 | - | - | 93 | - | - | - | - | 99 | 100 | 101 | 102 | - | - | - | - | - | 107 | 108 | 108 |
| 109 | - | - | - | - | - | 92 | - | - | - | 97 | 98 | - | - | - | - | 103 | 104 | 105 | - | - | - | - | 109 |
| 110 | 85 | - | 88 | - | 91 | - | - | - | 96 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 106 | 107 | - | - | 110 |
| 111 | - | - | - | - | - | - | 94 | 95 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 108 | 111 |
| 112 | - | 87 | - | 90 | - | - | - | - | - | - | 99 | 100 | 101 | 102 | 103 | 104 | - | - | - | - | - | - | 112 |
| 113 | - | - | - | - | - | 93 | - | - | - | 98 | - | - | - | - | - | - | 105 | 106 | 107 | - | - | - | 113 |
| 114 | 86 | - | 89 | - | 92 | - | - | 96 | 97 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 108 | - | - | 114 |
| 115 | - | - | - | - | - | - | 95 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 109 | 110 | 115 |
| 116 | - | 88 | - | 91 | - | - | - | - | - | 100 | 101 | 102 | 103 | 104 | 105 | 106 | - | - | - | - | - | - | 116 |
| 117 | - | - | - | - | - | 94 | - | - | 98 | 99 | - | - | - | - | - | - | - | 107 | 108 | - | - | - | 117 |
| 118 | 87 | - | 90 | - | 93 | - | - | 97 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 109 | 110 | - | 118 |
| 119 | - | - | - | - | - | - | 96 | - | - | - | - | - | - | 104 | - | - | - | - | - | - | - | - | 119 |
| 120 | - | 89 | - | 92 | - | - | - | - | - | 101 | 102 | 103 | - | 105 | 106 | 107 | 108 | - | - | - | - | - | 120 |
| 121 | - | - | - | - | - | 95 | - | - | 99 | 100 | - | - | - | - | - | - | - | - | 109 | 110 | - | - | 121 |
| 122 | 88 | - | 91 | - | 94 | - | - | 98 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 111 | 122 |
| 123 | - | - | - | - | - | - | 97 | - | - | - | - | 104 | 105 | 106 | 107 | - | - | - | - | - | - | - | 123 |
| 124 | - | 90 | - | 93 | - | 96 | - | - | - | 102 | 103 | - | - | - | - | - | 108 | 109 | 110 | - | - | - | 124 |
| 125 | - | - | - | - | - | - | - | - | 100 | 101 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 111 | - | 125 |
| 126 | 89 | - | 92 | - | 95 | - | - | 99 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 126 |
| 127 | - | - | - | - | - | - | 98 | - | - | - | - | 104 | 105 | 106 | 107 | 108 | 109 | - | - | - | - | - | 127 |
| 128 | - | 91 | - | 94 | - | 97 | - | - | - | 102 | 103 | - | - | - | - | - | - | 110 | 111 | - | - | - | 128 |
| 129 | - | - | 93 | - | - | - | - | - | 101 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 129 |
| 130 | 90 | - | - | - | 96 | - | - | 100 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 130 |
| 131 | - | - | - | 95 | - | - | 99 | - | - | - | - | 105 | 106 | 107 | 108 | 109 | 110 | 111 | - | - | - | - | 131 |
| 132 | - | 92 | - | - | - | 98 | - | - | - | 103 | 104 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 132 |
| 133 | - | - | 94 | - | - | - | - | - | 102 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 133 |
| 134 | 91 | - | - | - | 97 | - | - | 101 | - | - | - | - | - | - | 109 | - | - | - | - | - | - | - | 134 |
| 135 | - | - | - | 96 | - | - | 100 | - | - | - | 105 | 106 | 107 | 108 | - | 110 | 111 | - | - | - | - | - | 135 |
| 136 | - | 93 | - | - | - | 99 | - | - | - | 104 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 136 |
| 137 | - | - | 95 | - | - | - | - | - | 103 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 137 |
| 138 | 92 | - | - | - | 98 | - | - | 102 | - | - | - | 108 | 109 | 110 | 111 | - | - | - | - | - | - | - | 138 |
| 139 | - | 94 | - | 97 | - | - | 101 | - | - | - | 106 | 107 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 139 |
| 140 | - | - | - | - | - | 100 | - | - | - | 105 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 140 |
| 141 | - | - | 96 | - | - | - | - | - | 104 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 141 |
| 142 | 93 | - | - | - | 99 | - | - | 103 | - | - | - | - | 109 | 110 | 111 | - | - | - | - | - | - | - | 142 |
| 143 | - | 95 | - | 98 | - | - | 102 | - | - | - | 107 | 108 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 143 |
| 144 | - | - | - | - | - | 101 | - | - | - | 106 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 144 |
| 145 | - | - | 97 | - | - | - | - | - | 105 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 145 |
| 146 | 94 | - | - | - | 100 | - | - | 104 | - | - | - | 109 | 110 | 111 | - | - | - | - | - | - | - | - | 146 |
| 147 | - | 96 | - | 99 | - | - | 103 | - | - | - | 108 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 147 |
| 148 | - | - | - | - | - | 102 | - | - | 106 | 107 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 148 |
| 149 | - | - | 98 | - | 101 | - | - | 105 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 149 |
| 150 | 95 | - | - | - | - | - | 104 | - | - | - | - | 110 | 111 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 150 |

Příloha 7

Tabulky pro převod hrubých skóre chování na percentily a jejich klasifikace

Tabulka 1 pro převod hrubých skóre chování na percentily a jejich klasifikace

| Per-centil | Klasifikace | Celkový skóre | | | Kvalita motoriky | | | Pozornost/ bdělost | Orientace/ zaujetí | | Emoční regulace | |
|------------|-------------|---------------|--------|---------|------------------|--------|---------|-----------------------|-----------------------|---------|-----------------|---------|
| | | 1 - 5 | 6 - 12 | 13 - 42 | 1 - 5 | 6 - 12 | 13 - 42 | 1 - 5 | 6 - 12 | 13 - 42 | 6 - 12 | 13 - 42 |
| 1 | Problémové | 18-43 | 28-78 | 26-77 | 7-17 | 7-19 | 8-28 | 9-18 | 11-25 | 9-20 | 8-19 | 10-22 |
| 2 | | 44-48 | 79-84 | 78-82 | 18 | 20 | 29-30 | 19-20 | 26-27 | 21-22 | 20-21 | 23-24 |
| 3 | | 49-51 | 85-90 | 83 | 19-20 | 21-23 | - | 21 | 28-29 | 23 | 22 | 25 |
| 4 | | 52-55 | 91-94 | 84-86 | 21 | - | 31 | 22-23 | 30-32 | 24 | 23 | 26-27 |
| 5 | | 56 | 95-96 | 87 | 22 | 24 | 32 | - | 33 | 25 | 24-25 | - |
| 6 | | 57 | 97-99 | 88 | - | 25 | - | 24 | 34 | 26 | 26 | 28 |
| 7 | | 58 | 100 | 89-90 | 23 | - | - | - | 35 | - | - | 29 |
| 8 | | - | 101-2 | - | - | 26 | - | 25 | - | 27 | 27 | 30 |
| 9 | | 59 | 103 | 91 | - | - | 33 | - | 36 | - | - | 31 |
| 10 | | 60 | 104 | 92-93 | 24 | 27 | - | 26 | 37 | 28 | 28 | - |
| 11 | Hraniční | 61 | - | 94 | - | - | - | - | - | - | - | 32 |
| 12 | | - | 105 | 95 | - | - | 34 | - | - | 29 | - | - |
| 13 | | 62 | 106 | 96 | 25 | - | - | - | 38 | - | - | 33 |
| 14 | | - | 107 | 97 | - | - | - | 27 | - | - | 29 | - |
| 15 | | 63 | - | - | 26 | 28 | - | - | 39 | 30 | - | - |
| 16 | | - | 108 | - | - | - | - | - | - | - | - | 34 |
| 17 | | - | - | 98 | - | - | 35 | - | - | - | - | - |
| 18 | | 64 | - | 99 | - | - | - | 28 | 40 | - | 30 | 35 |
| 19 | | - | 109 | - | 27 | - | - | - | - | 31 | - | - |
| 20 | | - | 110 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 21 | | 65 | - | 100 | - | 29 | - | - | 41 | - | - | 36 |
| 22 | | - | 111 | - | - | - | - | 29 | - | - | - | - |
| 23 | | - | - | 101 | - | - | - | - | - | 32 | - | - |
| 24 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 25 | | 66 | 112 | 102 | - | - | 36 | - | 42 | - | 31 | - |
| 26 | V normě | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 27 | | 67 | - | - | 28 | - | - | - | - | 33 | - | 37 |
| 28 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 29 | | - | 113 | 103 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 30 | | 68 | - | - | - | - | - | 30 | - | - | - | - |
| 31 | | - | - | - | - | 30 | - | - | 43 | - | - | - |
| 32 | | - | 114 | 104 | 29 | - | - | - | - | - | - | - |
| 33 | | 69 | - | - | - | - | - | - | - | 34 | - | 38 |
| 34 | | - | - | 105 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 35 | | - | 115 | - | - | - | 37 | - | - | - | - | - |
| 36 | | - | - | - | - | - | - | 31 | - | - | 32 | - |
| 37 | | 70 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 38 | | - | - | 106 | - | - | - | - | 44 | - | - | 39 |
| 39 | | - | 116 | - | - | - | - | - | - | 35 | - | - |
| 40 | | 71 | - | - | 30 | - | - | - | - | - | - | - |
| 41 | | - | - | 107 | - | 31 | - | - | - | - | - | - |
| 42 | | - | 117 | - | - | - | - | 32 | - | - | - | - |
| 43 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 44 | | 72 | 118 | - | - | - | - | - | 45 | - | - | 40 |
| 45 | | - | - | 108 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 46 | | - | - | - | 31 | - | - | - | - | 36 | 33 | - |
| 47 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 48 | | - | - | - | - | - | 38 | - | - | - | - | - |
| 49 | | 73 | 119 | 109 | - | - | - | - | - | - | - | - |

Tabulka 2 pro převod hrubých skóre chování na percentily a jejich klasifikace

| Per- centil | Klasifikace | Celkový skór | | | Kvalita motoriky | | | Pozornost/ bdělost | Orientace/ zaujetí | | Emoční regulace | |
|----------------|-------------|--------------|---------|---------|------------------|--------|---------|-----------------------|-----------------------|---------|-----------------|---------|
| | | 1 - 5 | 6 - 12 | 13 - 42 | 1 - 5 | 6 - 12 | 13 - 42 | 1 - 5 | 6 - 12 | 13 - 42 | 6 - 12 | 13 - 42 |
| 50 | | - | - | - | - | - | - | 33 | - | - | - | - |
| 51 | | - | - | - | - | - | - | - | 46 | - | - | 41 |
| 52 | | - | - | - | - | 32 | - | - | - | - | - | - |
| 53 | | 74 | 120 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 54 | | - | - | 110 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 55 | | - | - | - | - | - | - | - | - | 37 | - | - |
| 56 | | - | - | - | - | - | - | 34 | - | - | - | - |
| 57 | | 75 | - | - | 32 | - | - | - | 47 | - | 34 | - |
| 58 | | - | - | 111 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 59 | | - | 121 | - | - | - | - | - | - | - | - | 42 |
| 60 | | - | - | 112 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 61 | | 76 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 62 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 63 | | - | 122 | - | - | 33 | - | - | - | 38 | - | - |
| 64 | | - | - | 113 | - | - | - | 35 | - | - | - | - |
| 65 | | - | - | - | - | - | - | - | 48 | - | - | - |
| 66 | | 77 | 123 | - | - | - | 39 | - | - | - | - | - |
| 67 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 68 | | - | - | 114 | - | - | - | - | - | - | - | 43 |
| 69 | | - | 124 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 70 | | - | - | - | 33 | - | - | - | - | - | 35 | - |
| 71 | | - | - | 115 | - | - | - | 36 | - | 39 | - | - |
| 72 | | 78 | - | - | - | - | - | - | 49 | - | - | - |
| 73 | | - | 125 | 116 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 74 | V normě | - | - | - | - | 34 | - | - | - | - | - | - |
| 75 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 44 |
| 76 | | 79 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 77 | | - | 126 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 78 | | - | - | - | - | - | - | 37 | - | - | - | - |
| 79 | | - | - | - | - | - | - | - | 50 | 40 | 36 | - |
| 80 | | - | 127 | 117 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 81 | | 80 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 82 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 45 |
| 83 | | - | - | 118 | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 84 | | - | 128 | - | - | - | - | 38 | - | - | - | - |
| 85 | | 81 | - | - | - | - | - | - | - | 41 | - | - |
| 86 | | - | 129 | 119 | 34 | - | - | - | - | - | 37 | 46 |
| 87 | | - | - | - | - | - | - | - | 51 | - | - | - |
| 88 | | 82 | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 89 | | - | - | 120 | - | - | - | 39 | - | - | 38 | - |
| 90 | | - | 130 | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 91 | | 83 | 131 | 121 | - | - | - | - | - | 42 | - | 47 |
| 92 | | - | 132 | - | - | - | - | 40 | 52 | - | - | - |
| 93 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - | - |
| 94 | | 84 | - | 122 | - | - | - | - | - | - | - | 48 |
| 95 | | - | 133 | 123 | - | - | - | 41 | - | 43 | - | - |
| 96 | | 85 | 134 | 124 | - | - | - | - | 53 | - | - | - |
| 97 | | - | - | - | - | - | - | - | - | - | 39 | - |
| 98 | | 86 | 135 | 125 | - | - | - | 42 | 54 | 44 | - | 49 |
| 99 | | 87-90 | 136-140 | 126-130 | 35 | 35 | 40 | 43-45 | 55 | 45 | 40 | 50 |

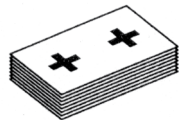
Příloha 8

Seznam testových pomůcek

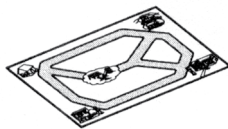
(obsažených v originálním americkém testu BSID-II)



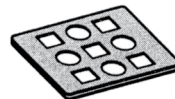
1



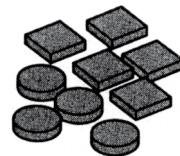
2



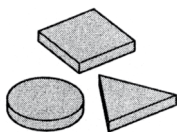
3



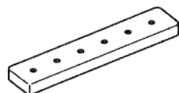
4



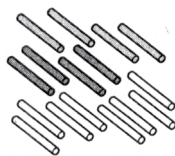
5



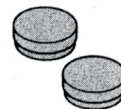
6



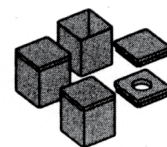
7



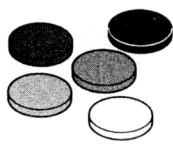
8



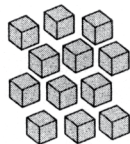
9



10



11



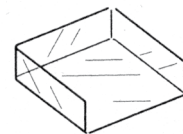
12



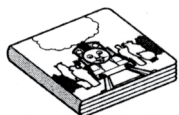
13



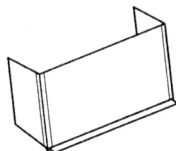
14



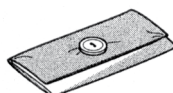
15



16



17



18



19



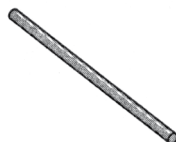
20



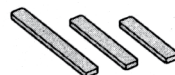
21



22



23



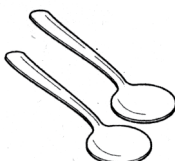
24



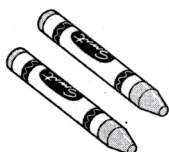
25



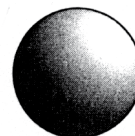
26



27



28



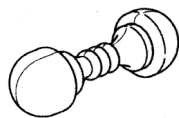
29



30



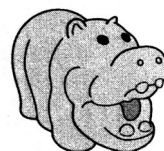
31



32



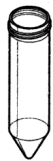
33



34



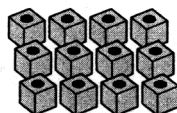
35



36



37



38



39



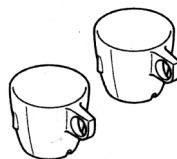
40



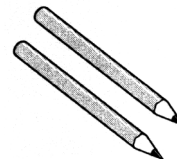
41



42



43

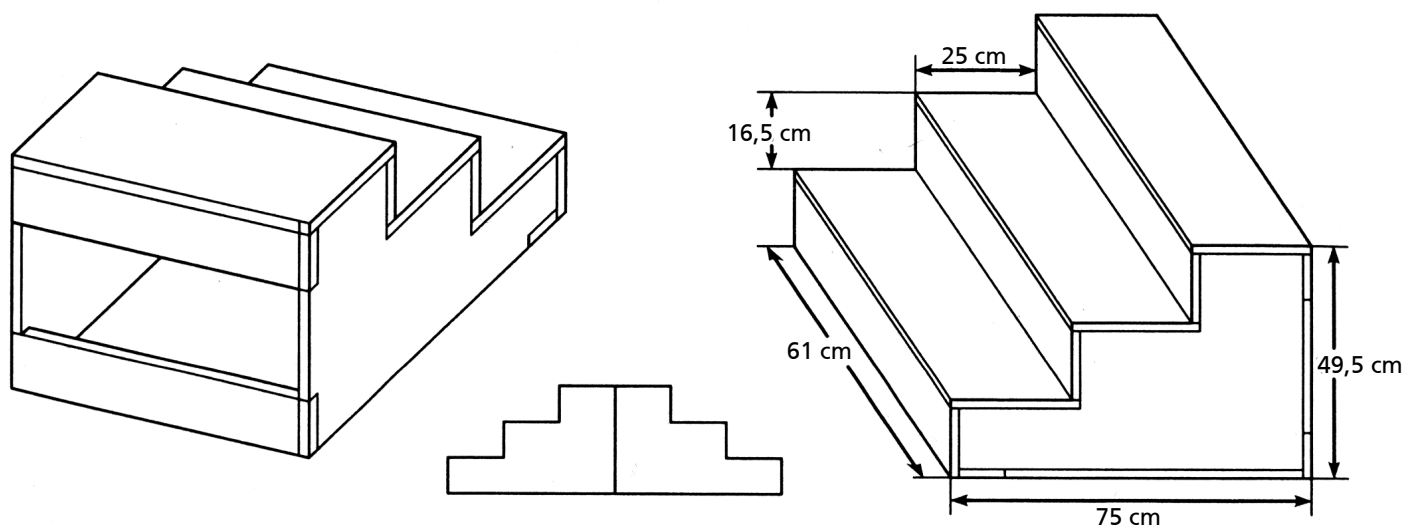


44

1. Testový sešit
2. 8 karet se zrakovými podněty
3. Mapa
4. Deska (růžová/modrá)
5. Modrá sada tvarů (4 kulaté, 4 čtvercové)
6. Červená sada tvarů (čtverec, kolečko, trojúhelník)
7. Kolíčková deska
8. 16 kolíčků (8 žlutých, 4 červené, 4 modré)
9. 2 kulaté krabičky
10. Sada krabiček (1 těžká krabička s pevným víčkem, 1 lehká krabička s pevným víčkem, 1 krabička a 2 nepřipevněná víčka – 1 víčko má uprostřed otvor)
11. 5 koleček (červené, zelené, modré, černé, žluté)
12. 12 kostek
13. Podložka pro předměty
14. Zástěna
15. Průhledná krabička
16. Obrázková knížka
17. Podstavec
18. Cvičný knoflík
19. Zrcadlo
20. Králíček
21. Zvonek
22. Auto

23. Tyčka
24. 3 tyčinky
25. Hřeben
26. Klíč
27. 2 lžíce
28. 2 křídové pastelky
29. Míč
30. Panenka
31. Lahvička
32. Chrastítko
33. Peletky
34. Pískací hračka
35. Šňůrka korálek
36. Tuba
37. Kroužek se šňůrkou
38. 12 čtvercových korálek
39. 2 šňůrky
40. Měřicí páska
41. Provázek na přeskokování
42. Hračka na provázku
43. 2 hrníčky
44. 2 tužky

Příloha 9 Nárys schodů



Schody sestávají ze dvou částí, umístěných k sobě zadní plochou (viz nárys).

LITERATURA

Aylward, G. P.: *Cognitive Function in Preterm Infants. No Simple Answers. JAMA, 289, 2003, s.752-753.*

Bayley, N.: *The California First-Year Mental Scale. Berkeley: University of California Press, 1933.*

Bayley, N.: *The California Infant Scale of Motor Development. Berkeley: University of California Press, 1936.*

Bayley, N.: *Bayley Scales of infant development, New York: The Psychological Corporation, 1969.*

Bayley, N.: *Bayley Scales of infant development, Second Edition, New York: The Psychological Corporation, 1993.*

Bayley, N.: *Stupnice dětského vývoje - příručka (překlad J. Koch). Bratislava: Psychodiagnostické a didaktické testy, n.p., 1983.*

Black, M. M., Matula, K.: *Essentials of Bayley Scales of Infant Development –II Assessment, New York: J. Wiley, 2000.*

Břicháček, V.: *Úvod do psychologického škálování. Bratislava: Psychodiagnostické a didaktické testy, 1978.*

Cartwright, D. S.: *A rapid non-parametric estimate of multi-judge reliability. Psychometrika, 21, 1956, s. 79-89.*

Clark, J. S., Essex, M. J., Klein, M. H.: *Length of maternity leave and quality of mother-infant development. Child Development, 68, 1997, s. 364-383.*

Cohen, J.: *A coefficient of agreement for nominal scales. Educational and Psychological Measurement, 20, 1960, s. 37-46.*

Dittrichová, J., Mrázek, M., Pilařová, M., Procházková, E., Sobotková, D., Vondráček, J.: *Psychický stav dětí z těhotenství po asistované reprodukci ve třetím roce života. Čs. Gynekologie, 69, 2004, s. 172-177.*

Faber, J., Pilařová, M.: *Význam psychologických a biologických programů v ontogenezi psychiky. V. : M. Pilařová, P. Pöthe: Raný vývoj dítěte a možnosti rané intervence. Praha: Futurum, 2001, s. 77-102.*

Fleiss, J. L.: *Measuring nominal scale agreement among many raters. Psychological Bulletin, 76, 1971, s. 378-382.*

Flynn, J. R.: *Searching for justice: The discovery of IQ over time. American Psychologist, 54, 1999, s. 5-20.*

Fogel, A.: *The process of developmental change in infant communicative action. Using dynamic system theory to study individual ontogenies*. V: J. Colombo, J. Fagen: *Individual differences in infancy: Reliability, stability, prediction*, Hillsdale: L. Erlbaum As., 1990, s. 19-43.

Glenn, S.N., Cunningham, C.C., Dayus, B.: *Comparison of the 1969 and 1993 standardizations of the Bayley Scales of Infant Development for infants with Down's syndrome*. *J. Intellect. Disabil. Res.*, 45, 2001, s. 56-62.

Goldfield, E. C., Wolff, P. H.: *A dynamical system perspective in infant action and development*. V: G. Bremner, A. Slater: *Theories of infant development*, Oxford: Blackwell, 2004.

Jaffa, A.S.: *The California Preschool Mental Scale*. Berkeley, CA: University of California Press, 1934.

Jahnová, H., Sobotková, D.: *Metodologické problémy při hodnocení psychomotorického vývoje dětí raného věku*. *Neonatologické listy*, 7, 2001, s. 106.

Kaplan, M. D., Mayes, L. C.: *Outcomes of low birth weight premature infants – Introduction*. *Seminars in Perinatology*, 21, 1997, s. 161-163.

Kirby, R.S., Swanson, M.E., Kelleher, K.J. et al.: *Identifying at-risk children for early intervention services: Lessons from the Infant Health and Development Program*. *The Journal of Pediatrics*, 122, 1993, s. 680-686.

Krejčířová, H., Sobotková, D., Dittrichová, J.: *Psychomotorický vývoj předčasně narozených dětí s porodní hmotností menší než 1500g*. *Sborník Psychologické dny 2006, Olomouc, v tisku*.

McGrath, E., Wypij, D., Rappaport, L. A., Newburger, J. W., Bellinger, D. C.: *Prediction of IQ and achievement at age 8 years in children with D-transposition of the great arteries*. *Pediatrics*, 114, 2004, s. 572-576.

Marková, D.: *Komplexní problematika dětí s perinatální zátěží*. *Vox pediatrice*, 5, 2005, s. 17-19.

Matoušková, O., Kormanová, A., Dibarborová, K., Benedeková, M., Vicianová, K.: *Neonatální morbidita dětí s velmi nízkou porodnou hmotností vo vztahu k psychomotorickému vývinu v troch letech života*. *Česko-slovenská Pediatrice*, 60 (8-9), 2005, s. 509.

Manzke, H.: *Prognostischer Aussagewert des perinatalen Risikoscores von Prechtl*. *Perinatal Medizin*, 3, 1991, s. 86-90.

Ment, L.R., Vohr, B., Allan, W., Katz, K.H., Schneider, K., Westerveld, M., Duncan, C.C., Mkuich, R. W.: *Change in cognitive function over time in very low-birth-weight infants*. *JAMA*, 289, 2003, s. 705-711.

Parker, S.J., Zahr, L.K., Cole, J.G., Brecht, M.L.: *Outcome after developmental intervention in the neonatal intensive care unit for mothers of preterm infants with low socioeconomic status*. *The Journal of Pediatrics*, 120, 1992, s. 780-785.

Procházková, E., Břicháček, V., Dittrichová, J., Sobotková, D.: Hodnocení raného vývoje dítěte: Metoda Kent Infant Development (KID) Scale v našich podmínkách, *Čs. Psychologie*, 45, 2001, s.45-54.

Remark Office OMR, *User's Guide, ver. 5.5 for Windows, Principia Products Inc., Paoli, Pa., 2000.*

Rodrigues, M.C.C., Mello, R.R., Fonseca, S. C.: Learning difficulties in school children born with very low birth weight. *Jornal de Pediatria*, 82, 2006, s. 6-14.

Sobotková, D., Kučera, J., Dittrichová, J., Procházková, E.: Psychomotorický vývoj dětí s velmi nízkou porodní hmotností se závažným ultrazvukovým nálezem na CNS v neonatálním období. *Neonatologické Listy*, 2001, s. 76.

Sobotková, D. et al.: Psychometrické ověření a národní standardizace metody Bayleyové (BSID-II) pro hodnocení vývoje dětí raného věku. Závěrečná zpráva (reg.č.: NF/6237-4) pro IGA MZ ČR, 2003.

Sobotková, D.: Hodnocení psychomotorického vývoje dětí raného věku a jeho význam. *Vox pediatrice*, 5, 2005, s. 25-26.

SPSS Win, ver. 12.0, *User's Guide, SPSS Inc., Chicago, 2003.*

Thelen, E.: *Dynamical systems and the generation of individual differences*. V: : J. Colombo, J. Fagen: *Individual differences in infancy: Reliability, stability, prediction*. Hillsdale: L. Erlbaum As., 1990, s. 19-43.

Vlach, V.: *Vybrané kapitoly z kojenecké neurologie*. Praha: Avicenum, 1979.

WHO - Europe: *Better health for the 870 million people of the European Region: In European Health for All, Series No.6 „Health 21- health for all in the 21st century“*. Regional Office for Europe, Copenhagen, 1999, s. 19-38.

Wolke, D., Meyer, R.: Cognitive status, language attainment, and prereading skills of 6-year-old very preterm children and their peers: the Bavarian Longitudinal Study. *Dev. Med. Child Neurol.*, 41, 1999, s. 94-109.

Zoban, P.: Neuromotorická a senzorická morbidita dětí s porodní hmotností do 1500g jako ukazatel kvality perinatální a neonatální péče. *Česko-slovenská Pediatrie*, 59, 2004, s. 610-614.

| | |
|---|-----------|
| OBSAH | str. |
| Poděkování | 2 |
| Předmluva | 4 |
| | |
| 1. ÚVOD | |
| 1.1. Povaha škál | 5 |
| 1.2. Užití BSID | 5 |
| 1.3. Vývoj metody BSID-II | 6 |
| 1.4. Předpoklady uživatele | 7 |
| | |
| 2. CHARAKTERISTIKA BSID-II | |
| 2.1. Struktura BSID-II | 8 |
| 2.1.1. Mentální škála | 8 |
| 2.1.2. Motorická škála | 8 |
| 2.1.3. Škála chování | 8 |
| 2.1.4. Shrnutí | 9 |
| 2.2. Psychometrické vlastnosti BSID-II | 10 |
| 2.2.1. Reliabilita | 10 |
| 2.2.2. Vztah mezi mentální a motorickou škálou | 11 |
| 2.2.3. Validita | 12 |
| | |
| 3. OBECNÉ ZÁSADY TESTOVÁNÍ | |
| 3.1. Základní principy používání BSID-II | 16 |
| 3.1.1. Standardní postupy | 16 |
| 3.1.2. Doba vyšetření | 16 |
| 3.1.3. Prostředí při vyšetření | 16 |
| 3.1.4. Testové pomůcky | 17 |
| 3.1.5. Navazování kontaktu a udržení vztahu s dítětem | 17 |
| 3.1.6. Vyšetřování dítěte s odchylkami | 18 |
| 3.2. Administrace BSID-II | 19 |
| 3.2.1. Sady položek | 19 |
| 3.2.2. Dolní a horní hranice | 19 |
| 3.2.3. Administrace položek | 20 |
| 3.3. Vyplňování záznamových listů | 20 |
| 3.3.1. Záznamové listy mentální a motorické škály | 21 |
| 3.3.2. Záznamový list škály chování | 21 |
| 3.3.3. Shrnující záznamový list | 22 |

4. VYMEZENÍ POLOŽEK A JEJICH SKÓROVÁNÍ

| | |
|--|-----------|
| 4.1. Mentální škála (položky 1 – 178) | 24 |
| 1. Krátce pohlédne na osobu | 24 |
| 2. Uklidní se když je zvednuto | 24 |
| 3. Reaguje na hlas | 24 |
| 4. Prohlíží okolí | 24 |
| 5. Očima sleduje pohybující se osobu | 24 |
| 6. Dívá se na kroužek po dobu 3 s | 25 |
| 7. Habituuje na chrastítko | 25 |
| 8. Rozlišuje mezi zvonkem a chrastítkem | 25 |
| 9. Hledá očima zdroj zvuku | 26 |
| 10. Vokalizuje čtyřikrát | 26 |
| 11. Anticipační vzrušení | 26 |
| 12. Anticipačně se přizpůsobí na zvednutí | 26 |
| 13. Rozpozná pečovatele zrakem | 27 |
| 14. Usmívá se, když na ně vyšetřující mluví | 27 |
| 15. Oči sledují kroužek – horizontální pohyb | 27 |
| 16. Oči sledují kroužek – vertikální pohyb | 28 |
| 17. Oči sledují kroužek – kruhový pohyb | 28 |
| 18. Oči sledují kroužek – oblouk | 28 |
| 19. Usmívá se, když se vyšetřující usmívá | 29 |
| 20. Reaguje na zmizení obličeje | 29 |
| 21. Vokalizuje, když vyšetřující mluví | 29 |
| 22. Vokalizuje dva různé samohláskové zvuky | 30 |
| 23. Přesouvá pohled ze zvonku na chrastítko | 30 |
| 24. Hlavou sleduje kroužek | 30 |
| 25. Dívá se na kostku 3 s | 30 |
| 26. Habituuje na zrakový podnět | 31 |
| 27. Rozpozná nový zrakový obrazec | 31 |
| 28. Dává najevo vizuální preferenci | 31 |
| 29. Preferuje nový podnět | 31 |
| 30. Otáčí hlavu za zvukem | 32 |
| 31. Vyjadřuje své pocity vokalizací | 32 |
| 32. Sleduje očima míček kutálející se po stole | 32 |
| 33. Vokalizuje, když se na ně vyšetřující usmívá | 33 |
| 34. Prohlíží si vlastní ručku (y) | 33 |
| 35. Hraje si s chrastítkem | 33 |
| 36. Oči sledují tyčku | 33 |
| 37. Manipuluje s kroužkem | 33 |
| 38. Sahá po zavěšeném kroužku | 34 |
| 39. Uchopuje zavěšený kroužek | 34 |
| 40. Dává kroužek do úst | 34 |

| | |
|--|----|
| 41. Přibližuje se k obrazu v zrcadle | 34 |
| 42. Sahá po kostce | 34 |
| 43. Sahá vytrvale | 35 |
| 44. Užívá koordinaci oko-ruka při sahání | 35 |
| 45. Zvedne kostku | 35 |
| 46. Setrvá pohledem na místě po zmizení míčku 2 s | 35 |
| 47. Dává najevo vědomí neznámosti prostředí | 36 |
| 48. Hraje si se šňůrkou | 36 |
| 49. Usmívá se na svůj obraz v zrcadle | 36 |
| 50. Reaguje hrou na svůj obraz v zrcadle | 36 |
| 51. Postřehne peletku | 37 |
| 52. Bouchá hračkou | 37 |
| 53. Sahá po druhé kostce | 37 |
| 54. Překládá předmět z ruky do ruky | 37 |
| 55. Zvedne obrácený hrníček | 37 |
| 56. Hledá spadlou lžičku | 38 |
| 57. Obratně zvedne kostku | 38 |
| 58. Podrží 2 kostky po dobu 3 s | 38 |
| 59. Manipuluje se zvonkem, zajímá se o podrobnosti | 38 |
| 60. Pozoruje čarání | 39 |
| 61. Vokalizuje 3 různé samohláskové zvuky | 39 |
| 62. Adaptivně tahá za šňůrku, aby se zmocnilo kroužku | 39 |
| 63. Napodobuje vokalizaci | 39 |
| 64. Spolupracuje při hře | 39 |
| 65. Podrží 2 ze 3 kostek po dobu 3 s | 40 |
| 66. Zvoní záměrně zvonkem | 40 |
| 67. Zvedne hrníček za ouško | 40 |
| 68. Užívá gesto k vyjádření přání | 40 |
| 69. Dívá se na obrázky v knížce | 40 |
| 70. Naslouchá selektivně dvěma známým slovům | 41 |
| 71. Duplikuje slabiku – kombinace souhlásky a samohlásky | 41 |
| 72. Hledá obsah krabičky | 41 |
| 73. Obrací stránky v knížce | 41 |
| 74. Vloží jednu kostku do hrníčku | 42 |
| 75. Pokouší se uchopit 3 kostky | 42 |
| 76. Expresivní žargon | 42 |
| 77. Postrkuje auto | 42 |
| 78. Vokalizuje 4 různé slabiky | 43 |
| 79. Ohmatává otvory v kolíčkové desce | 43 |
| 80. Sejme víčko z krabičky | 43 |
| 81. Reaguje na slovní pokyn | 43 |
| 82. Zavěsí kroužek za šňůrku | 44 |

| | |
|--|----|
| 83. Plácá napodobivě do hračky | 44 |
| 84. Najde jeden předmět | 44 |
| 85. Vyndá peletku z lahvičky | 45 |
| 86. Vloží 3 kostky do hrníčku | 45 |
| 87. Opakovaně zasouvá jeden kolíček | 45 |
| 88. Získá hračku I. | 46 |
| 89. Vloží 6 korálků do krabičky | 46 |
| 90. Umístí jeden dílek – modrá deska | 46 |
| 91. Spontánně čará | 47 |
| 92. Zavře kulatou krabičku | 47 |
| 93. Umístí kruhový dílek – růžová deska | 47 |
| 94. Napodobí slovo | 48 |
| 95. Vloží 9 kostek do hrníčku | 48 |
| 96. Najde hračku pod vyměněnými hrníčky | 48 |
| 97. Postaví věž ze 2 kostek | 48 |
| 98. Zasune kolíčky za 70 s | 49 |
| 99. Ukáže na 2 obrázky | 49 |
| 100. Používá přiměřeně 2 různá slova | 50 |
| 101. Ukáže botu, jinou část oděvu nebo předmět | 50 |
| 102. Nalezne hračku – viditelné přemístění | 51 |
| 103. Napodobí tah křídovou pastelkou | 51 |
| 104. Užije tyčku k získání hračky | 51 |
| 105. Získá hračku II. | 52 |
| 106. Používá slova k vyjádření svých přání | 52 |
| 107. Splní pokyny – panenka | 52 |
| 108. Ukáže 3 části těla panenky | 53 |
| 109. Jmenuje 1 obrázek | 53 |
| 110. Jmenuje 1 předmět | 53 |
| 111. Kombinuje slova a gesta | 54 |
| 112. Vloží 4 dílky za 150 s – modrá deska | 54 |
| 113. Říká 8 různých slov | 54 |
| 114. Užívá dvouslovné promluvy | 54 |
| 115. Zasune 3 tvary do růžové desky | 55 |
| 116. Odlišuje čarání od čáry | 55 |
| 117. Napodobí dvouslovnou větu | 55 |
| 118. Poznává předměty na fotografii | 56 |
| 119. Vloží kolíčky za 25 s | 56 |
| 120. Vloží 3 tvary do obrácené růžové desky | 56 |
| 121. Užívá zájmena | 56 |
| 122. Ukáže 5 obrázků | 57 |
| 123. Staví věž ze 6 kostek | 57 |
| 124. Rozlišuje kostku, knížku a klíč | 57 |

| | |
|---|----|
| 125. Přiřazuje obrázky | 57 |
| 126. Jmenuje 3 předměty | 58 |
| 127. Užívá tříslavné věty | 58 |
| 128. Přiřadí 3 barvy | 58 |
| 129. Utvoří kontingentní sdělení | 59 |
| 130. Umístí tvary do modré desky za 75 s | 59 |
| 131. Poslouchá pohádku | 59 |
| 132. Vloží korálky do tuby za 120 s | 59 |
| 133. Jmenuje 5 obrázků | 60 |
| 134. Dává najevo verbální porozumění | 60 |
| 135. Staví věž z 8 kostek | 60 |
| 136. Klade otázku (y) | 60 |
| 137. Přiřadí 4 barvy | 60 |
| 138. Staví vlak z kostek | 61 |
| 139. Napodobí svislý a vodorovný tah | 61 |
| 140. Rozumí 2 předložkám | 62 |
| 141. Rozumí pojmu jeden | 62 |
| 142. Tvoří věty z více slov v reakci na obrázkovou knížku | 62 |
| 143. Pamatuje si geometrické tvary | 63 |
| 144. Rozlišuje obrázky I. | 63 |
| 145. Porovnává velikosti | 63 |
| 146. Počítá – názvy čísel | 64 |
| 147. Porovnává váhu | 64 |
| 148. Užívá minulý čas | 64 |
| 149. Staví most | 64 |
| 150. Staví zeď | 64 |
| 151. Rozlišuje obrázky II. | 65 |
| 152. Opakuje řadu 3 čísel | 65 |
| 153. Rozumí 4 předložkám | 65 |
| 154. Určuje pohlaví | 65 |
| 155. Jmenuje 4 barvy | 66 |
| 156. Rozumí pojmu více | 66 |
| 157. Počítá – jedno číslo k jedné kostce | 66 |
| 158. Rozumí perspektivě druhého I. | 67 |
| 159. Počítá – stabilní pořadí čísel | 67 |
| 160. Pamatuje si sekvenci | 67 |
| 161. Rozlišuje vzorce | 67 |
| 162. Třídí kolíčky podle barvy | 68 |
| 163. Rozlišuje velikosti | 68 |
| 164. Počítá – základní číslice | 69 |
| 165. Umístí tvary do modré desky za 30 s | 69 |
| 166. Určí 3 neúplné obrázky | 69 |

| | |
|---|----|
| 167. Určí časovou posloupnost událostí | 70 |
| 168. Dokončí vzor | 70 |
| 169. Najde nejkratší cestu na mapě | 71 |
| 170. Najde alternativní cestu na mapě | 71 |
| 171. Vyzvedne 2 přátele na mapě | 71 |
| 172. Rozumí perspektivě druhého II. | 72 |
| 173. Staví „T“ | 72 |
| 174. Třídí předměty | 72 |
| 175. Počítá – uvede stejný počet kostek | 73 |
| 176. Staví schody | 73 |
| 177. Rozumí, co je splnitelný a nesplnitelný úkol | 73 |
| 178. Řeší problém stavění mostu | 74 |

4.2. Motorická škála (položky 1 – 111) _____ 75

| | |
|---|----|
| 1. Zvedá ruce ve hře | 75 |
| 2. Zvedá nohy ve hře | 75 |
| 3. Zvedá hlavu, když je drženo u ramene | 75 |
| 4. Drží hlavu vzpřímeně 3 s – vertikální poloha | 75 |
| 5. Přizpůsobí svoji polohu, když je drženo u ramene | 76 |
| 6. Ruce v pěst | 76 |
| 7. Drží hlavu vzpřímeně a pevně 15 s | 76 |
| 8. Zvedá hlavu – dorzální závěs | 76 |
| 9. Drží nohy zvednuté 2 s | 76 |
| 10. Provádí plazivé pohyby | 76 |
| 11. Otáčí se z boku na záda | 76 |
| 12. Snaží se dát ruku do úst | 77 |
| 13. Podrží kroužek | 77 |
| 14. Přizpůsobí hlavu ventrálnímu závěsu | 77 |
| 15. Drží hlavu pevně, když s ním pohybujeme | 77 |
| 16. Provádí symetrické pohyby | 77 |
| 17. Drží hlavu ve střední poloze | 77 |
| 18. Vzpírá se o ruce | 78 |
| 19. Udržuje hlavu v rovnováze | 78 |
| 20. Udržuje hlavu ve 45° a pokládá ji s volní kontrolou | 78 |
| 21. Sedí s oporou | 78 |
| 22. Sedí s lehkou oporou 10 s | 78 |
| 23. Ruce má většinou otevřené | 79 |
| 24. Drží hlavu v 90° a pokládá ji s volní kontrolou | 79 |
| 25. Přenáší váhu na pažích | 79 |
| 26. Otáčí se ze zad na bok | 79 |
| 27. Otáčí zápěstím | 79 |
| 28. Sedí krátce samo | 79 |

| | |
|--|----|
| 29. Uchopuje tyčku celou rukou | 80 |
| 30. Sahá jednostranně | 80 |
| 31. Uchopuje kostku s částečnou opozicí palce | 80 |
| 32. Pokouší se uchopit peletku | 80 |
| 33. Přitahuje se do sedu | 81 |
| 34. Sedí samo 30 s | 81 |
| 35. Sedí samo při hře s hračkou | 81 |
| 36. Sedí samo pevně | 81 |
| 37. Uchopuje kostku konečky prstů | 82 |
| 38. Otáčí se ze zad na břicho | 82 |
| 39. Uchopuje nohu rukama | 82 |
| 40. Dělá rané kráčivé pohyby | 82 |
| 41. Uchopuje peletku celou rukou | 82 |
| 42. Pokouší se zvednout do sedu | 83 |
| 43. Pohybuje se dopředu – lokomoce předcházející chůzi | 83 |
| 44. Krátce udrží váhu ve stoji | 83 |
| 45. Přitahuje se do stoje | 84 |
| 46. Přenáší váhu ve stoji | 84 |
| 47. Zvedá se do sedu | 84 |
| 48. Dává lžičky nebo kostky do střední roviny | 84 |
| 49. Uchopuje peletku s částečnou opozicí palce | 84 |
| 50. Otáčí trupem v samostatném sedu | 85 |
| 51. Dostane se ze sedu do polohy na čtyřech | 85 |
| 52. Zvedá se do stoje | 85 |
| 53. Pokouší se chodit | 85 |
| 54. Chodí do strany, přidržuje se nábytku | 86 |
| 55. Sedá si ze stoje | 86 |
| 56. Uchopuje peletku konečky prstů | 86 |
| 57. Uchopuje tyčku s částečnou opozicí palce | 87 |
| 58. Uchopuje tužku na nejbližším konci | 87 |
| 59. Stoupá si I. | 87 |
| 60. Chodí s pomocí | 87 |
| 61. Stojí samo | 88 |
| 62. Chodí samo | 88 |
| 63. Chodí samo s dobrou koordinací | 88 |
| 64. Hází míčem | 88 |
| 65. Krátce sedí na bobečku | 89 |
| 66. Jde do schodů s pomocí | 89 |
| 67. Chodí pozadu | 89 |
| 68. Stoupá si II. | 89 |
| 69. Jde se schodů s pomocí | 90 |
| 70. Uchopí tužku v prostředku | 90 |

| | |
|--|-----|
| 71. Chodí bokem | 90 |
| 72. Stojí na pravé noze s pomocí | 90 |
| 73. Stojí na levé noze s pomocí | 91 |
| 74. Uchopuje tužku pomocí prstů | 91 |
| 75. Rukou si přidržuje papír na místě | 91 |
| 76. Vloží 10 peletek do lahvičky za 60 s | 92 |
| 77. Koordinovaně běhá | 92 |
| 78. Poskočí na podlaze – oběma nohama | 92 |
| 79. Jde samo do schodů – přisunuje nohy | 93 |
| 80. Jde samo se schodů – přisunuje nohy | 93 |
| 81. Seskočí s posledního schodu | 93 |
| 82. Stojí samo na pravé noze | 93 |
| 83. Stojí samo na levé noze | 94 |
| 84. Jde dopředu po čáře | 94 |
| 85. Jde pozpátku blízko čáry | 94 |
| 86. Kývá nohou, aby koplo do míče | 94 |
| 87. Přeskočí vzdálenost 10 cm | 95 |
| 88. Navlékne 3 korálky | 95 |
| 89. Jde po špičkách 4 kroky | 95 |
| 90. Uchopí tužku za nejbližší konec | 96 |
| 91. Napodobuje pohyby ruky | 96 |
| 92. Rozlišuje tvary hmatem | 96 |
| 93. Manipuluje tužkou v ruce | 97 |
| 94. Stoupá si III. | 97 |
| 95. Jde do schodů, střídá nohy | 97 |
| 96. Obkresluje kruh | 97 |
| 97. Užívá koordinaci oko-ruka při házení kroužku | 98 |
| 98. Napodobuje postoj | 98 |
| 99. Jde po špičkách 2,7 m | 98 |
| 100. Zastaví se z plného běhu | 98 |
| 101. Zapne 1 knoflík | 99 |
| 102. Stojí samo na levé noze 4 s | 99 |
| 103. Stojí samo na pravé noze 4 s | 99 |
| 104. Obkresluje znaménko plus | 99 |
| 105. Obtahuje tvary | 100 |
| 106. Přeskočí přes provázek | 100 |
| 107. Poskočí 2x na jedné noze | 101 |
| 108. Jde se schodů, střídá nohy | 101 |
| 109. Přeskočí vzdálenost 60 cm | 101 |
| 110. Poskakuje 1,5 m | 101 |
| 111. Obkresluje čtverec | 101 |

| | |
|--|------------|
| 4.3. Škála chování | 103 |
| 1. Hodnocení chování dítěte rodiči | 103 |
| 2. Hodnocení adekvátnosti výkonu dítěte rodiči | 103 |
| 3. Převažující stav | 103 |
| 4. Labilita stavu | 103 |
| 5. Pozitivní emoce | 104 |
| 6. Negativní emoce | 104 |
| 7. Uklidnitelnost při rozrušení | 104 |
| 8. Přecitlivělost na testový materiál | 105 |
| 9. Energie | 105 |
| 10. Přízpůsobení ke změnám v testové situaci | 105 |
| 11. Zájem o testový materiál a podněty | 105 |
| 12. Iniciativa u úkolů | 106 |
| 13. Explorace předmětů a okolí | 106 |
| 14. Pozornost k úkolům | 106 |
| 15. Vytrvalost ve snaze splnit úkoly | 106 |
| 16. Zaujetí pro úkoly | 106 |
| 17. Bázlivost | 107 |
| 18. Frustrace z neschopnosti splnit úkoly | 107 |
| 19. Orientace na vyšetřujícího | 107 |
| 20. Sociální zaujetí | 107 |
| 21. Spolupráce | 108 |
| 22. Hrubá motorika potřebná k zvládnutí úkolů | 108 |
| 23. Jemná motorika potřebná k zvládnutí úkolů | 108 |
| 24. Řízení pohybů | 108 |
| 25. Hypotonie | 108 |
| 26. Hypertonie | 109 |
| 27. Třesy | 109 |
| 28. Pomalé a časově zpožděné pohyby | 109 |
| 29. Prudké, „zbrklé“ pohyby | 109 |
| 30. Hyperaktivita | 110 |

5. ČESKÁ STANDARDIZACE BSID-II

| | |
|--|------------|
| 5.1. Závik a shoda vyšetřujících psychologů | 111 |
| 5.2. Výběr dětí do studie | 112 |
| 5.3. Charakteristika souboru | 112 |
| 5.3.1. Několik poznámek k zdravotnímu stavu dětí | 114 |
| 5.3.2. Některé charakteristiky rodinného zázemí dětí | 115 |
| 5.4. Zpracování dat a statistická analýza | 116 |
| 5.5. Průřezové šetření | 118 |
| 5.5.1. Mentální a motorická škála | 118 |
| 5.5.2. Škála chování | 118 |

| | |
|--|------------|
| 5.6. Longitudinální šetření | 125 |
| 5.6.1. Obecné poznámky k možnosti predikce z raného věku | 125 |
| 5.6.2. Vazby mezi vyšetřeními v různých věkových obdobích | 126 |
| 5.7. Srovnání hodnocení českých a amerických dětí | 129 |
| 5.7.1. Srovnání hodnocení položek českých a amerických dětí v mentální a motorické škále | 129 |
| 5.7.2. Srovnání výsledků českých a amerických dětí ve škále chování | 134 |
| 6. INTERPRETACE VÝSLEDKŮ | |
| 6.1. Interpretace výsledků mentální a motorické škály | 135 |
| 6.2. Interpretace výsledků škály chování | 137 |
| 6.2.1. Interpretace celkového skóru | 137 |
| 6.2.2. Interpretace skóru v jednotlivých faktorech | 137 |
| 6.2.3. Interpretace jednotlivých položek | 138 |
| 6.2.4. Porovnání výsledků získaných v jednotlivých škálách | 138 |
| 7. PŘÍLOHY | |
| Příloha 1. Ukázka Záznamových listů mentální škály | 139 |
| Příloha 2. Ukázka Záznamových listů motorické škály | 148 |
| Příloha 3. Ukázka Záznamového listu škály chování | 153 |
| Příloha 4. Ukázka Záznamového listu shrnujícího vyšetření | 155 |
| Příloha 5. Tabulky pro převod hrubých skóru na mentální vývojové indexy (MVI) | 156 |
| Příloha 6. Tabulky pro převod hrubých skóru na psychomotorické vývojové indexy (PVI) | 161 |
| Příloha 7. Tabulky pro převod hrubých skóru chování na percentily a jejich klasifikace | 165 |
| Příloha 8. Seznam testových pomůcek | 167 |
| Příloha 9. Nárys schodů | 170 |
| Samostatný dokument: přílohy 1-4 | |
| LITERATURA | 171 |